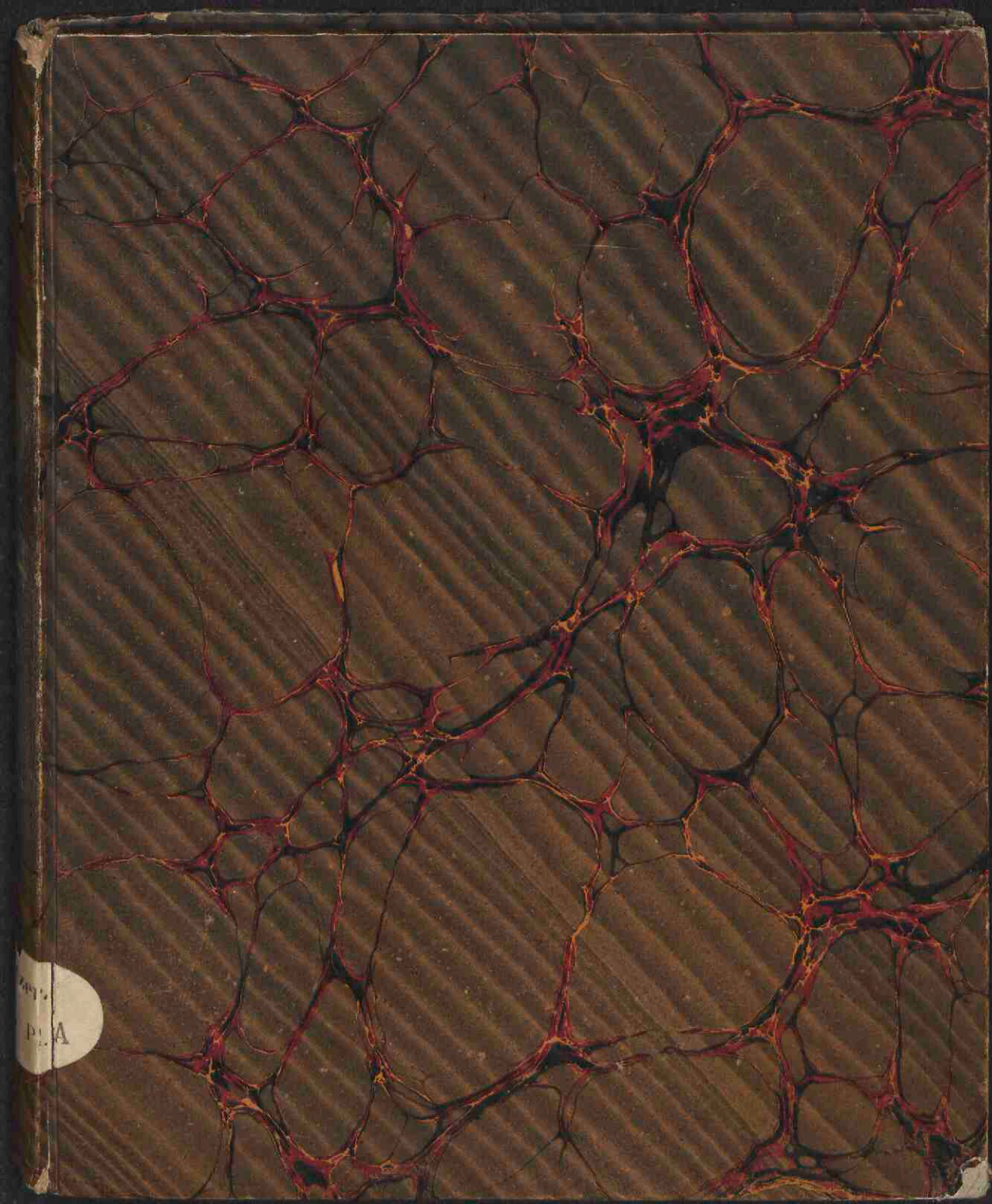

**Een schoone historie, van Margareta van Limburgh, en
Hendrik haer broeder, die veel wonderlyke avontuure gehad
hebben ...**

<https://hdl.handle.net/1874/360672>

V. 1
A

B. M.

Kst. VI, A. 7

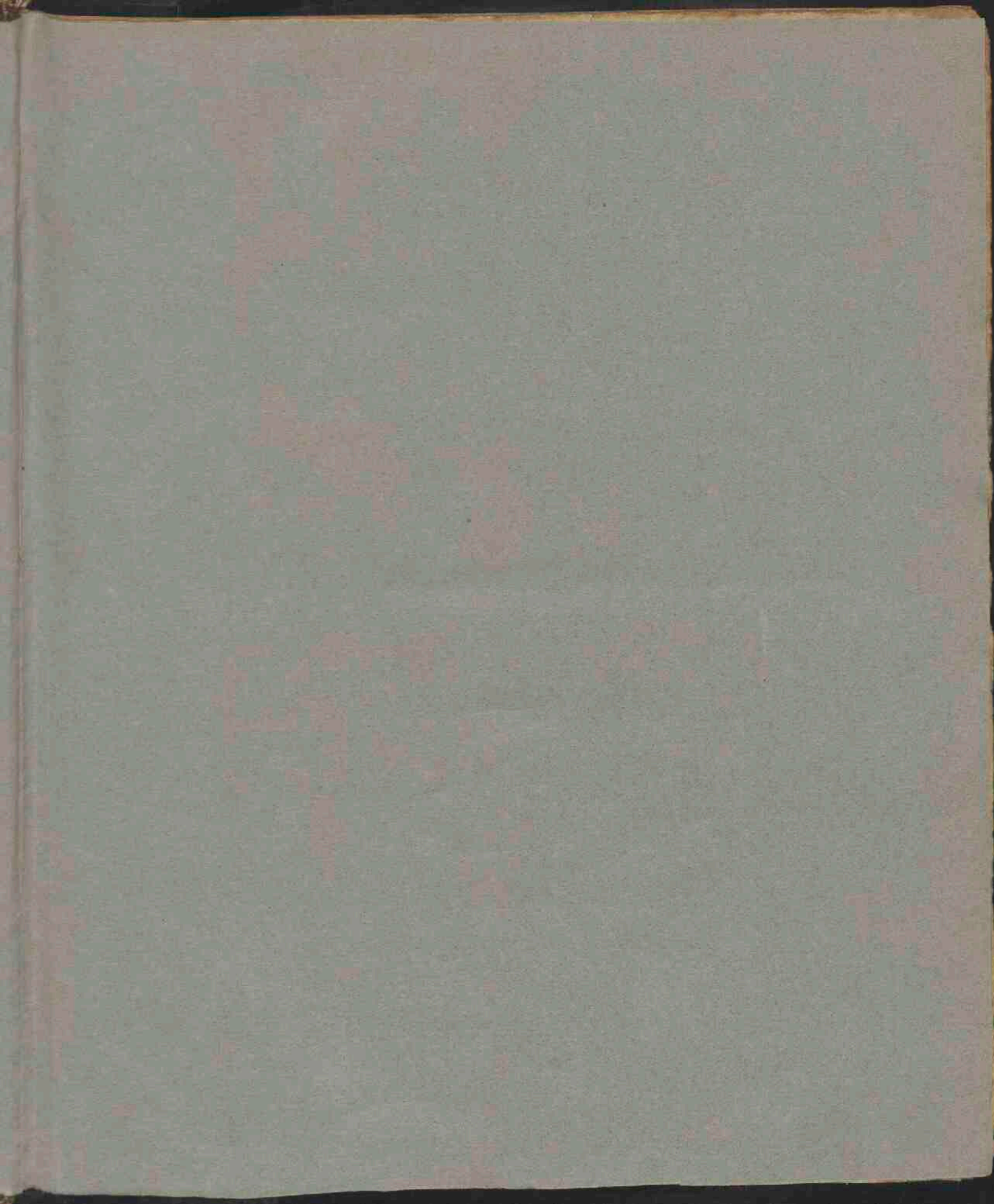
De tyd en heeft noyt weghgenomen

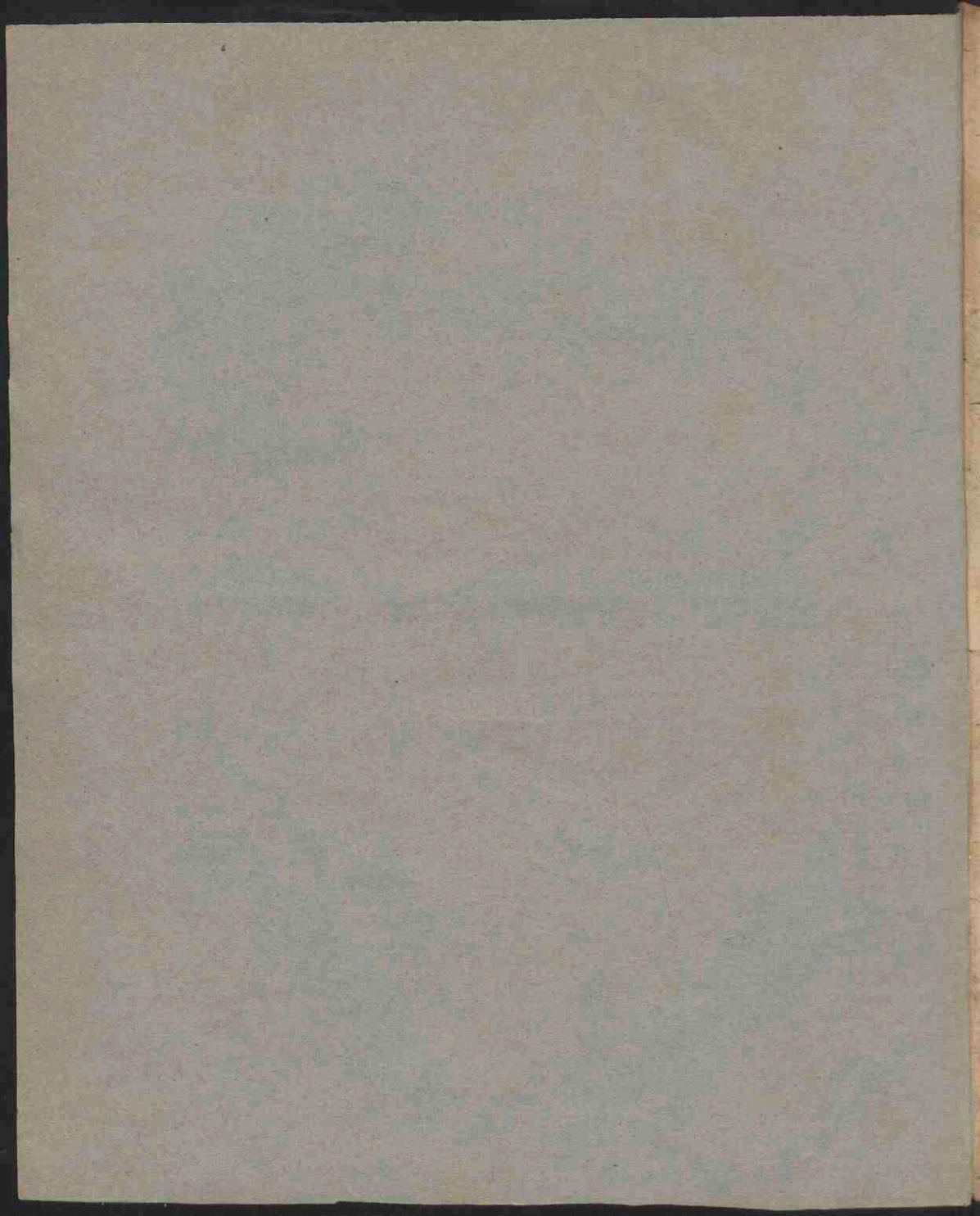
So blinkt hun deugt voor iedereen.

Den naam en 't overschot der vromen

Want nadat zy zijn overleên

EEN SCHOONE
HISTORIE,

V A N

MARGARETA VAN LIMBURGH,

En Hendrik haer Broeder / die veel wonderlyke Avon-
tuure gehad hebben: want Margareta werd Konin-
ginne van Armenien / en Hendrik / dooz zijn
grootte vroomigheid / Keeser van Grieken / en
nog andere Kersten Heeren / die zijn
Medehelpers waren.

Als mede van de groote Victorie die zy (door Godes hulpe)
verkregen tegen de Sarazynen.

TE AMSTELDAM,

By S. en W. KOENE, Boekdruckers, in de Boomstraat.

THE SCHOONER

HISTORICAL

V. A. W.

MARGARITA VAN LIMBURG

The following are the names of the
 persons who were on board the
 schooner Margarita van Limburg
 on the 1st of January 1811
 when she was captured by the
 British privateer ship the
 "The Fish Hawk".

Printed and Sold by J. van der Meer, in de Boerstraat.

M A R G A R I T A,

Des Hertogen Dogter van Limburgh, en van haar

BROEDER HENDRIK.

Het Eerste Capittel.

Doe men schreef duisent drie hondert en tien / in des Keyfers Caarle des Calvus teyden / was een Hertoge van Limburgh geheten Otto / en sijn edel Hulschoutwe van Limburgh / die hadden te samen een sone heetende Hendrick van Limburgh en een Dogter genaamt Margarieta van Limburgh. Dese hertoge Otto was geladen met groote fantasien / en om sijn zwareheden te verdrifven / was sijn nature geneigt om na wild te jagen in der woestijne / na Veyten / Winden of Swinnen. Hendrick sijn sone die hozende / en Margarieta sijn suster / dat den Hertoge Otto haar vader geneigt was ter jage te varen / hielden sy beide op haer knipen / seggende: o vader / heer / nu bidden wy nouw mede te varen in 't woud / om aldaar te sien de triumphe en de melodieushedden van der jage / en den loep der honden na de wilde dieren / so dat ik heer vader mag leeren den aard van edelheden / en dat mijn suster Margarieta mag sien de melodye die daar in gelegen is. Daar op dien Hertoge Otto antwoorde tot Hendrick van Limburgh sijn sone: seggende: Hendrick / lieve sone / gy sijt nog teer en jonck van dagen / en Margarieta u suster mede. Mijn sone dogter ik vrees voer u / of u ic onghewane / of eenig dier of wild u dan iet lekenken mogte: mit dat gy nog beide seer jonck sijt / en onghewon ter jage te varen. Dorn sende Hendrick van Limburgh: o heer vader / ik soude my selven verfoepen / soude ik van herte / honden / Veyten ofte Swinnen viken: laet my dog vreeben mijn jonge leden / wat sy doen kunnen tegen de wilde dieren: och ja seide Margarieta: laet ons beide u consent gebeuren: dat wy

de jage vermeere mogen / ons jonge nature heeft 'er begeerte toe; dus bidden wy u ootmoedelijc dat gy vaderlijc liefde baren wilt aan u kinderen. De vader hozende haar beider vrierger begeerte / seide: staet op mijn kinderen beide / rijst van der aarden / ik consenteer u met mijn ter jage te varen morgen: aldus / Hendrick sone gaat tot de jagers / en segt hen / dat sy alle saken bereiden om te jagen. Hendrick seide: vader heer / al wien wille die saken geschehen / en Hendrick ging tot de jagers.

Hoe Hendrick van Limburgh de jagers den last gaf, Honden, Winden en Brakken bereyt te maken.

Het II. Capittel.

Hendrick van Limburgh / jonckheer wy hebben verstaen u meeninge / also u vader u belast heeft van winden / Brakken / Springdoelen / Sluiterkens / en al dat dienlijc is ter jage / gaven en horcus souden te hope laten byngen / en vergaderen van ons lieden al dat ons ter jage van noden sal sijn / hier is van alles plantert / en wy jagers hebben bespoort dat schoonsse wild om te jagen dat gy noyt lipen saagt in zender warande / ook sullen wy die Heits-honden stellen op den loep der wilder dieren. Hendrick van Limburgh die hozende / verlijpde in hem selven / en seide: gesellen neem desen goude pennink / om wien wille daar mede te doen / en gaat woort en bespoort 't wild tegen dat de Hertoge Otto mijn vader / en ik met mijn suster Margarieta u sullen volgen. De jagers dankten hem seer / seggende jonckheer wy sullen volhengen en gaarne doen u gebiedden; aldus gaen wy u gesellen om te volhengen dat bevel des Hertogs. En ant-

woorden allen wy sijn gewillig / desen
penning van goude sal onsen azeept ver-
soeten / en Hendrik van Winburgh is een
edel geest / mit van geuen / raet van her-
ten / hy sal uog sijnen vader den Hertoge te
boken gaan / aangaande sijn deugdelyke
weyken. De andere jagers seiden ook als-
so / nochtans vind men wel kinderen die
haar ouders verdreren / maar desen Hen-
dzik weyt nog een deugdelyk Wyf. Want
dese vreden en andere woorden sijn de sa-
gers gekomen in 't Forest / en elk heeft
hem gestelt na de ordinantie der jagt / met
gasen gespeezet om een hezt te weilen / en
elk jager sleide hem op 't sijnen tegen dat
de kilsaetheyt van den dag aan kwam.

Hoe den Her og Otto op zat, en nam
oorlof aan zyn Huis vrouwe en voer
ter jagt met zyn twee kinderen,
Margrieta en Hendrik.

Het III Capittel.

Ozlof vrouwe den kieren ligten dag
kiont aan / het is tijd / ik wil met my-
nen sone en mijn dogter ter jagt / om te
vangen / Hertien of Henden / bid voorz ons
veel maalen om een goed avontuur te
hebben / de vrouwe seide: heer en man /
Sinte Bernards geleit moet hy u sijn /
St. Jans vriendschap en St. Geertzuis
nähme. Ik en ben niet te vreden doozik u
weder sie niet mijn ogen gefont / want een
droom heeft my gekwelt / also dacter twee
dieven kwarden en stelen my mijn alder-
lieffte en weerste goed / by desen droom is
't herte te onbrede / de Hertoge antwoorde:
weerde vrouwe / mijn hope / mijn troost /
mijn toeverlaat / sijn gerust van herten / de
heere die is boven alle heeren die voorz
ons sturf op den berg van Calbarien den
alderchandellijste dood / die sal ons allen
wel behoeden en beschermen van eenige
kwade sortynnen / want de Barmhertig-
heyt des heeren die is so groot datse on-
vergankelyk en sonder eynde is. Mar-
grieta seide: o lieve moeder; sijn wel te
vreden en gerust van herten / en maakt
goede moed / want wy sijn veele; mijn va-
der en al sijn Adel / Hendzik mijn Broeder

met sijn jongers; ons en mag ulets mis-
sen / ons namen sy soetlyk sozlof en
scheiden van den ander / reidende na de
Woestijne. De jagers vernemende dat
haar lieder Penisse kwam / blies elk sijnen
hoorn; de Hertoge sprak laat besparen 't
wild / laat loopen Wealken en Henden
gy jagers / else stelle hem ter wagt: Hen-
dzik lieve sone / en mijn weerde dogter
Margrieta / siet nu d'e plaizante van der
jagt / en wat jagen in heeft / siet daar
hoe de honden bespoort hebben een schoon
waert / en hoe sy het aan hangen. Mar-
grieta seide: o vader heer? so en sag ik
nopt ding dat my beter bejaagt / dat hert
gaat my open dat ik die honden glerig sie
om 't hert lopen de een voor / de ander ag-
ter / de verde ter seiden / hy en is nergens
brp. Toen antwoorde de vader: dogter gy
sult 'er nog wat nieuws af sien / hy neemt
sijnen looy na de rebtere om hem te verber-
schen / daar suldy sien de natuerlykheiden
van der jagt / hoe dat hem de brokiken
naar houden en volgen sullen. Met dese
woorden hadde Hendrik des Hertogen
sone de ebere op gedaen / so dat hy sijn
dreeve nam / daar die Hertoge stond en
Margrieta sijn dogter. De Hertoge trad
van sijn paarden en meenden den ever te
sicken / maar hy ontbrak hen / dies hem
de Hertoge volgde soetlyk agter na; on-
derwegen vond hy een Hart daer hy ook na
ging / so dat hy berdoelde in de Woestijne.
Alle die heeren waeren verstroyt / en
Margrieta bieef alken aan de Kibier / niet
weetende waar haar vader en broeder
verbaren was / en den dag ging weg / en
den nacht kwam aan / blies sy seer bedrukt
was. De Hertoge vast volgende / beslaag-
de dat hy niemant en vout van sijn heeren /
nog sijn sone / nog sijn dogter / seggen-
de: o vaderlyke God! vol aldergenaden /
waar ben ik en wat is myn / wat mogt my
baten alle die Wereld robe van goude /
mit de bosshagie en kan ik niet geraken /
ik en hore roepen nog blasen / agter nog
voren. O mijn weerde dogter! hoe is niet
u? gy en weet niet waar ik ben / nog ik
weet niet waar dat gy gewaren meugt sijn /

Ik vreesse vooy u jonkheit / of u die die-
 ren onberfeng mogen hinderen of deeren /
 myn vaderlyk aanfchyn moet niet tranen
 bedout fijn: o jacht! beruadelpde jacht!
 Ik mag u wel haten / en ik en weet hier
 Hooy / Oost / Zuiden of Adelt te gaan /
 't is hier te weest / de wegen fijn my onbe-
 kend / den nacht komt aan / 'k fta de en pad
 in / dolende om te huys te fijn / en
 moet fien of myn dogter de fone fpu
 wederom gheert.

Hoe Margrieta verdoolde in de Woe-
 flyn, en hoe zy van vrees der Die-
 ren op eenen Boom klom.

Het IV. Capittel.

O Margrieta; nu ftaat u bedzoeter te
 fijn: want vader en broeder en fta-
 men niet / nog niemant van den heeren;
 dies ik wel fclagen mag / myn maagdelyk
 herte is feer bedzoest / dat ik van niemant
 en hoze: o eluidige maget; wat fal ik
 beginnen? de duifcherheit komt aan / en ik
 ben fo verdoold in dese Woffchagie / en fo
 Wep daar in / dat ik daar niet in raken en
 kan / ik vreesse vooy de wilde dieren / en
 of daar eenige roder in fchullen die my
 berouen mochten myn maagdelyk fuy-
 berheit / wat fal ik beginnen? fchoone
 Maria ftaet my bog by / weest in my vader
 hoede / 't fal beft fijn op dese boom te klum-
 men en nemen daar op defen nacht myn
 ruffie: want ik en kan niet boozder / daar
 hope ik dan verwaart en befchermt te fijn
 van de wilde Dieren. **O** Margrieta; dit
 fy gy ongetwoon / dat eens Hertogendogter
 edel van ftaet / ryl en magtig haer ruff
 moet nemen in 't wilde wout / o moe-
 der; dus mochte ouden droom wel waar
 vallen / dat u liefste goed gefloten was van
 de dieben. **O** fortune is dit dyn doen!
 o vader en broeder; waar moogdy ge-
 vaeren fijn? wift gy u kindz druk het fonde
 nwer herten deeren. o Broeder Hendrik;
 ofte gy wift in de fwaere druk / het fonde
 nwer herten deeren / o broeder Hendrik;
 of gy my wift in defen weenen / u jonk
 herte fonde feer te onbreiden fijn. Adieu
 vader; moeder en broeder / adieu alle

myn vrienden en magen te famen / hlet
 blyft Margrieta verdoold in 't woud klum-
 mende op dese boom / uit vreesse des woonds /
 beidende na den klaren lichten dag: o liebe
 Heere; fent my al fulken fterkheyt in myn
 herte; dat ik defen nacht over waken mag /
 want fley ik / ik viel dood / ik beveel my
 gantfehelyk liebe heere in dyn genaden.

Hoe dat Hendrik van Limburgh klaagde
 om 't verlies van zyn fuster Margrieta.

Het V. Capittel.

Hoe ga ik aldus doolen in defen woons
 de / verloren heb ik myn vrienden te
 famen / vader / fuster en fagers gemeen /
 in vinde my feiven buiten allen lieden /
 fonder komiffe te hebben van eenige we-
 gen; heb ik gedoolt al defen langen nacht.
O Gode Heere; fcheyper aller creatu-
 ren / wat laet gy gefchien: o vader hoere;
 o fuster Margrieta, och facie; ik vreesse
 of u die wilde dieren hebben verbeten / dat
 waar myn der jonger herte een groot tor-
 ment / waar 't dat haar iets mifftwaame / ho-
 pen / dugten is my nu by; o fchoone Ma-
 ria; vrouwe fyt in haerder handen; want
 't is in u magt / want die u dienen en eeren
 en fuldy nimmermeer in gender noot la-
 ten / maar ftaatse by / als hen van node is;
 dus hooy ik ook op u moeder bol van gra-
 tien / oberbloepende fonteyne / dat gy hoe-
 det myn fuster Margriet / die wy onnife-
 lyk hebben verloren. **Maet** dese redenen
 en andere woorden / kwam Hendrik fo bere-
 re / dat hy hoorde roepen moord / moord /
 en daar waren robers die kooplieden af-
 fetten / en beroofden hen lieden van haer
 goed / en een koopman ontley hen lieden.
 Hendrik dit fiende / ging onder de robers
 en hy floeg onder den hooy; de robers
 weerden hen lieden vaff / maar fy blyden
 der dood / en Hendrik dwong een rober
 dat hy de wagen niet goed / die de robers
 de kooplieden afgenomen hadden / voeren
 foude te Limburgh in de fad / in fons Ba-
 ders hof / dat die rober beloofde dat hy 't
 doen foude gelyph hy dede / en Hendrik volg-
 de foetelyk van agteren; dus paffeerden fy

So bezee/ dat sy kwamen in de stad van
Limburgh. Den Hertog Otto/ Hendriks
vader verbyden hem in 't sien/ hy meende
dat Margrieta sijn dogter en Hendrik te
samen kwamen; maar heen elken; dies
hy seer bedrukt was/ en seide: o God en
vader; lieve Hendriks soone/ en heb gy
niet vermommen van Margrieta dyn lieve
suster. Och latie vader; seide Hendrik/
ween ik/ ik hoopte dat mijn suster by u
hadde getoest/ maar ik hoer wel neen.
Doen seide de moeder: o man en soone
nu is volkomen mynen boom/ hoe dat
mijn lieffie goed gestolen was van de die-
ven/ en latie het welk nu also gebeurt is;
mijn moederslike herte dunkt my van rou-
we te vyeken/ o herte; dat gy se noit mede
genomen had ter jagte/ die ware mag ik
wel verplocken/ also de moeder de dogter
seer lief had en seide/ o mijn eenige schone
dogter/ hoe heb ik u aldus onnosseijly ver-
loeten/ dat sy de alhogende Godt geklaagt.
Dus was de moeder seer bedrukt en in for-
gen om haar dogter/ als reden was. Den
Hertoge Otto van Limburgh dede maken
een beeld na sinder dogter/ al eens als sy
op carde sijn/ in de rene hand een witte
roede/ en in de andere hand een gouden
Kypel/ daar men nog wonder af hooren
sal. En hoe die koopman sijn goed we-
der verbyghen sal van den Hertoge.

Hoe Margrieta op den Boom zat en
klaagde, en hoe die koopman daar
by haar kwam, en hoe zy boyde van
den Vyanden bedrogen waren.

Het VI. Capittel.

Oragt; gy hebt so lange gedruet/ eer
dat den dag hem kwame openbaren.
o Margrieta; gy sijt ongewoon dat de
rakken van de konen u bedde sijn/ en
de bladerkens u gordenen; het mag my
wel waken/ wil ik of gaan? ja ik; maar ik
vrees my dog booz de dieren. Margrie-
ta aldus klagenbe/ sag sy konen een koop-
man/ sijn handen wrijgende/ segnende
o lang! o weel nu ben ik eenwelyken by-
ter en goodehoos/ ik mag arme man wel
klagen den fortunien/ dat ons die robers

ooit aen kwamen/ want mijn swaegen/ mijn
goed/ paarden en mijn geld/ en al dat
ik hadde den sijn in wijt/ eplaas; Gode
heere wat sal mi aan gaan? mijn wyf/
mijn kinders mogen nu gaan bidden
hooch/ Gode ontfemint. Wept; wat hoer
ik daar tusschen? sijn wyf die robers
wederom by/ sy sullen myn dood slaan. Met
dien sag hy opbaaer/ en sag een schone
maagte/ hy vragde haar ofte sy van Gods
wegen daar sat/ en wie sy was? en hoe sy
daar kwam. Margrieta antwoorde ik ben
een Kersten mensche verdoolt/ versieken
in desen wilde woond/ en hebbe alle dese
langen nacht geseten op desen hoogen
boom/ of de dieren hadden my gegeten.
De koopman seide: schone maagte kom
af/ en segt wie gy toe-behoort/ ik sal u
leiden by u vrienden/ die hem verbyghen
sullen in u te sien. Alder desen kwam Mar-
grieta van den boom/ en sy seide tot den
koopman. Mijn vader is den Hertogen
van Limburgh/ geheeten Otto/ Margriete
is myn moeder/ en Hendrik is mijn broe-
der/ wy voeren te samen ter jagte/ al ja-
gende hebben wy makhanderen vercoren/
dat ik u klage; dus vrede ik u vriend op alle
vriendschap/ dat gy my dog leiden wilt
tot myns vaders hove/ ik sal uwer ar-
bejt wel en dengdelijck doen vergelden/ al-
so dat gy 's eenwelyken Leef-dagen lang
sijt belonen en danken. De koopman die
van der maget hoorende ontfemde hy
haars/ nochtans was hy selbe bedrukt alst
reden was/ en dat om 't verlies van sijn
goed/ en seide tot haar: schone susterlyke
maget/ ik sal u leiden by ulnen vader
den Hertog van Limburgh/ al souden
ik daar booz slozten myn bloed/ nochtans
sal ik by u byden tot in der dood/ en met
vrieten booz dat wy sijn blimen wies vaders
hof. Sy dankte hem seer en seide: lieve
vriend u sel 't nog wel vergolden worden.
Dus gingen sy te samen desen so verre dat
sy kwamen aanteen Capelle/ die hadden de
robers doen maken/ en als de lieden
daar booz by kwamen/ vermoorden sye/
en namen alle haar goed/ en brude Capelle
kwamen Margrieta en die koopman/ en

Margrieta hadden grooten bitteren hong-
 ger / en sy vanden in die capelle een tafel
 gedeekt staan / daar spysse en drank op
 stond. Margrieta die sloeg 'er een knuppel
 oer / en sy aten van der spysen. Aldus
 sitten te eten / hoorden sy wat geruis /
 en sy waren saunmerkeliken seer verbaard /
 en liepen haastelicken schuipen onder de
 loberen van de bonnen / dat mense niet
 sien en mogte. De rober kwam in die Ca-
 pelle / en vond syn spysse te samen gegee-
 ten. Hy werc doen verwoed en rasende /
 om dat hy niet en wist wie de spysse ge-
 geeten hadde. En hy liep al rasende ter
 rappelle uit / om te vinden den geenen die
 syn Spysse gegeeten hadde / en synen
 drauk gedronken sonder betalen. Die in
 grote soezen ofte vresen was / dat was
 Margrieta en de koopman / uit vreesse of
 hysse gebonden mogte hebben / en sy sa-
 gen op toe alle spden / luisterden of hy weg
 was / maar sy en sagen niet / dat Mar-
 grieta die schoone maagt seer verbljde.
 Binnen desen teyde syn die bose Vyanden
 gekomen uit ter hellen / die den menschen
 altoos temterende syn / en sy hebben hen
 verschapen als kaminieren van Margrie-
 ta van Lmburgh / en hadden hoghaar
 en Wapenen by hen / om Margrieta
 te huis te voeren.

Hoe Margrieta bedrogen was, en weg ge-
 voert, en die Koopman aan den Antheen-
 schen Zec-kant, en hoe se de Vyanden
 ontfaan als Camenieren.

Het VII. Capittel.

O Margrieta bloetne! wel het gy ge-
 bonden? u vader en vrouw moeder
 syn in groten druk om dat verles van u /
 en sy hebben ons gesonden om u te soeken
 en u te vinden, als wy gedaan hebben / dies
 wy seer verbljpt syn / hier is een toegen
 met maagden die na u wagt / wy wilken
 varen weder in vus vaders hof. Mar-
 grieta verwonderde en seide: Vriend wat
 segt gy? en hoe behaagt u dit / willen wy
 hier op gaan sieten en varen ten hove; die
 koopman troffelde en seyde / ik dugte
 Margrieta schoone maagt / dat ons dit

varen kwalpke bekomen sal. Ten sal seide
 Margrieta / dat hope ik niet / want 't syn
 myn caminieren / en 't syn die Doerlicken
 myns Daders ik kanse seer lyk. Maar
 nochtans troffelde die koopman / en breef-
 de voor vals bedrog als 't was / sy gingen
 sieten op de wagen / en daar vielen sy bei-
 den op in slape / en die vyanden vordante
 wcl twee-hondert mylen wpt ten wege /
 by de haben van Nibenen / op dat sy niet we-
 ten en souden waar sy waren / en dit deden
 die dupbels al / om dat sy Margrieta bren-
 gen souden ter violentien / so men nog ha-
 ren sal. Margrieta ontwaende / was ver-
 wonderd sy en sag de Camenieren / nog
 wagen / nog niemand / dan den koopmans
 doen seide sy / ey latte vriend! wy syn be-
 drogen / waar syn wy nu? het was vals ge-
 spruy dat ons aldus bedrogen heeft / wat
 raad lffer mi? de koopman seide och lalle!
 ik en weet / ik heb dit wils te Lmburgh ge-
 gaan uit en in / maar den weg en ging ik
 wit / en 't is my een onbekende weg / God
 ontfermt / ik seide het wel doen wy te wa-
 gen gingen / dat 't ons niet wel bekomen en
 soude. Aldus bleve sy daar sitten onder hen
 beiden / niet wetende waar dat sy warin-

Hoe de Vyanden een Casteel maskten,
 daar zy Margrieta in ontfangen souden:
 eene Duivel was gekleed als haar Va-
 der, de andere Duivels als Jongelingen.

Het VIII. Capittel.

Gy dupbels te samen haart nu vras-
 tiken / het is tyd / want Margrieta
 moet van ons bedrogen syn / so dat wyse
 brengen mogen tot Ghulsherd met vras-
 tiken of anders. De ander duibels sey-
 den / hoe fallen wyse daar toe brengen?
 dat suldy hooren / seide Center kwoat;
 gy snellaart; gy sult hier gaan maken een
 casteel kostelyk en rphelyk / en dat casteel
 sal men bereiden op syn alderclerlykste en
 kostelykste / en met alderhande Speel vane
 Harpen / Fluiten / Vuiten en ander In-
 stumenten van musyk om haer te ver-
 bliden / en ik sal my stellen of ik haer va-
 der was / en salse eestlyken ontfangen mee
 gro-

groter blydſchay / en met grote melody-
 en / en dat om dat ik kwansuis wuide die
 ik verloren hadde. Die raad dogt de Dui-
 bels uittermaten ſeer goed / en ſy gingen
 weſelen en timmeren daar terſtond een
 caſteel / dat ſeer haſt van hen lieden ge-
 maakt was; eer men hier een joenderſkot
 timmeren ſoude / hadden ſy 't getimmeret.
 Margrieta en de koopman ſtonden op
 van daar ſy ſaten / en gingen vaſt voort;
 Margrieta die klaagde van honger / maar
 ſpyſe en drank was haar ongereet anders
 niet dan Appelen ofte wilde Beeren / en
 ander wilde fruit / daar ſy haar mede be-
 helpen moeſten / dat Godt het verſage.
 Al houdende en klagende gingen ſy aldus
 voort / ſo brere dat ſy ſagen bliukten tegen de
 ſchyn der Sonne dat caſteel. Margrieta
 ſeide tot den koopman die ſy Vader hier /
 willen wy gaan tot dat caſteel om te ſien
 ofte wy mogien kerppen probiande / 't welk
 ons van node is; de koopman ſeide:
 dogter 't waar goed / want den honger
 maakt my ſaan; God gebe datter geen be-
 drog en mag ſyn / en dat wy onſeſchene
 blyben van den hofen Dpanden: Amen ſeide
 Margrieta / en ſy gingen ſcutelph voort /
 tot dat ſy kwamen voor 't caſteel / daar ſy
 hoorden alderhande melodye van Spelen /
 dat haar beyde verbljbe inder Sielen door
 't ſoet geklank / ſo dat ſy vergaten te klo-
 pen voor de poorte / en ſeer luſterden na
 dat ſpel en den ſantz / dat die Dpand de-
 de om te bedriegen. Ten einde ſo klopten
 ſy / doe kwam 'er een Dpand gekleet kofte-
 lyk als een ſchone Jongeling / en vragde;
 wie is daar? ſy ſeiden beide / 't is al vriend /
 ſpyſe en drank om wel te betalen / ſeyde
 Margrieta / fouden wy gaeren hebben /
 want wy verhungert ſyn; met dien keelt
 de Dpand kwansuis uit en ſeyde: wat
 Margrieta van Limburgh / ſy gy dicke?
 komt boben / u heer vader die is daar bin-
 nen ſeer bedroeft om u verlies. Doen ſeide
 Margrieta / is mijn vader hier / dat's my
 een vzeugt hoe mag hy hier komen ſo ver-
 re buiten? die Dpand die loos was / ant-
 woorde; hy giukt u ſoeken / aldus is hy
 geraakt in mijn caſteel. Dit Margrieta

hozende / was ſeer verbljst / en ook die
 koopman en ſeiden beiden te ſamen / och!
 leyt ons by den Hertoge ik heb verlargen
 om hem te ſien. De Dpand ſei het ſal u
 gebewen / waar ſy dy Hertoge Otto van
 Limburgh / komt hier door / ſiet hier dijn
 verloren goed. De duibel was gekleet
 als de Vader / en geleit hem ſeer blydelijk /
 en ſeyde: O mijn weerdige ſchone Dog-
 ter Margrieta / wel ſijt gy gebonden / hoe
 ik mei u lief? Margrieta antwoorde / re-
 delijk wel heer vader / als ik u aanſie in
 gefonden lude: maar hoe is 't met mijn
 liebe moeder Phabelle / en met Hendrik
 mijn broeder / hoe varen ſy beide / de
 Dpand ſeide: dogter ik kerſe beiden ge-
 ſond en weerbare als ik u ging ſoeken.
 Dies ſy God geloof / ſei Margrieta. Nu
 kaſtelein / gaat en laat mijn Dogter 't
 caſtel beſien / maar ſegget my eerſt / wie
 is de goede man / die u hier gebragt
 heeft? Vader het is een koopman / die
 al ſijn goed genomen is van de robbers / die
 vond ik klagende / en ſeyde my te brengen
 binnen uwe haven; maar ſoetminlijk ſijn
 wy geraakt / ſo ik u in 't lange nog wel ver-
 halen ſal. De Dpand dankte den koopman
 ſeer en ſeyde; hy ſoude hem grootlych
 loonen. De koopman dankte hem ſeer.
 Margrieta en de caſtelein / de welk een
 Dpand was / gingen dat caſtel beſien / en
 ſeyde: Margrieta wel ſchoone maagt /
 wat ſegt gy van 't caſteel / is 't niet ſlat-
 fant en wel gewoogt? Margrieta ſeyde /
 Ja 't / ik en ſag 'oyt geen ſchoonder? wat
 ſegt gy van mijn ſpellieden / mijn mi-
 ſkers / is 't niet een genugte om te ho-
 ren? ja ſeide Margrieta het is een Wards
 Paradys / maar de blydſchay des Hemels
 gaat hem te boben; dog 't is ſeer om te
 horen. De Dpand ſprak; ſiet Margrieta
 dit goed is aan my te behouwen / hier
 af ben ik heer van al dat gy hier ſiet / wat
 ſoud gy ſeggen of ik dede verſoeken aan u
 vader / om u te hebben tot een Wetſelike
 vrouwe / ſoude u hert wel toe geneigt
 ſijn om my te nemen. Margrieta ſtoud
 verſlagen en verbaast in 't gefigte van den
 Dpand / die ſo overſchaon ſcheen dat men
 gren

geen schoonder souden kunnen vinden / dat sy wert bevende / en seide: o Jongeling / al dat mijn heer vader belieft / daer ben ik bereijst toe; niet tegenstaende junder begeerten / so was sy verblind in 't gesicht van den vrand / dat sy haer selven over gaf. Den vrand seide gij segt wel / ik wil gaen bestieren dat ter maectreid ofnen mag. Komt als 'u belieft schone blom / en Margrieta bleef staan / verloopfick en verflaghen.

Hoe Margrieta verbaest stond, en hoe zy ter maectryd ging, en hoe zy de tafel zegende, daar 't al vervloog, casteel, Vyanden en al dat 'er was.

Dat IX. Capittel.

O Margrieta! hoe stady verbaest alleen in 't aenschouwen van des jongelings wesen / dat mijn hezre ontficken is in vierige liefden / ik en weet niet wat dat bedieden mag / ofte wat myns is / al mijn sinnen sijn inwendig beroert / en dat dooz 't gesicht van desen Castelein / die so schoon is dat men sijn gezicht van schoonheit niet vinden kan in alle de wereld. O Maria! bezieent my alsulke sinnen / te wederstaen 't geene dat conzarcie is der maegdelijke eenighyde / ik wil u dienen mijn leven lang in goeder trouwen. Aldus bleef Margrieta vast murmurerende op den hesschen vrand / ble hem versehopen hadde als een jongeling en castelein. Dese vranden waren ufft om den koopman sijn hals te bryken / maer sy en hadden geen magt / om dat sy eerde de moeder / St. Anna; en Margrieta meende sy te wrengen tot haer accoord / mits bedroeg van lesoe. Sy stelden den tafel / men riep de dienaers / dat alle vranden waren: de duivel / als een hertog gekleet / sand om Margrieta / om ter maectryd te kouten / seggende tot een vrand / gy dienaer haect Margrieta mijn dogter ter maectryd / wy willen gaen eeten. De dienaer seide: gaeren heer / ik loper om wat ik mag / hy bond Margrieta in den boomgaert / en seide: schone maegt Margrieta komt tot u vader / hy gaet buiten ter maectryd / hy begeret u te hebben. Margrieta ant-

woorde / ik wil 't gaen doen / en sy ging mede tot in de sale daer de hofse vranden zaten als heeren. Margrieta groete haer vader / en hy seide Dogter sijn welkom / kom sit aan mijn syde / wy willen gaen leven in blijdschay en niet vrygden. Koopman / komt gy nevens mijn dogter sitten / wy willen vrylijch wesen. De koopman dankte den hertog / en schaemde hem seer / en de vrand (die als kasselijck daer sat) sag seer op Margrieta / en sy wedet op hem. De vader seide: Margrieta dogter / eet en drink / maect goede cec / hier is van alles genoeg. Margrieta seide: vader 't is waer / maer laet ons eerst de Benedictie seggen / dat ons God gebenedyde / voor dit bleefsch / brood / wijn en al datter is. Heer seide de duivel / dogter Margrieta daer en leyt u et aen / wilt vrylijch sijn / ja seide de ander vrand. Laet ons vrylijch wesen Margrieta mijn lief / dat ik aen uwre vader verfocht hebbe / en nog verfoelien sal / als om u in eere te stellen / en te maken van u mijn eygen vrant. Margrieta sprak / ik dank u seer / maer eer wy eeten of drinken / so sal ik ons de tafel segenen / benedictie. De koopman antwoorde en seide: Dominus. Margrieta seide: Nos & en quasumus sancturus benedicta dextra Christi: in nomine patris: & Fili & Spiritus Sancti; Amen. seide de koopman / met dat sy de tafel segende / so wert daar groter beroerte van vranden / elk nam een salikel van den casteel / en de ander sypse en drank / en sy verboeten 't samen met een grote stank / so datter schein al de vuilghyde der wereld vergadert te sijn / en dooz die grote beroerte viel Margrieta en de koopman ter aerde in onmagt / en in grote verbaerlysheden / also 't wel te vermoeden is / en dat dooz de tempeest der vranden / diese gaerne bedrogen hadden.

Hoe den Hertog klaegde dat verlies van zyn dogter, tegens zyn Heeren en Vrouwen, en hoe haer figure geskeld was voor de Poorte.

Dat X. Capittel.

Mijn heeren / komt en helpt mijn beslagen het groot verlies van Margrieta

geleeta mijn dogter / die ik onnoschijk ver-
 looz hi der Jagt / en wat ridders / wat
 mannen van wapenen dat ik gevonden
 heb om mijn schone dogter / sy keerden
 alle weder / en niemand hoorz nog en ver-
 nemt van haer / dat mijnder heezen hart
 om te verdragen is. En om dese saken heb
 ik doen maken dit overschoone Beeld /
 dat gefigureert is na mijn dogter. En dresse
 sal men stelle voor de poorte van mijn huis /
 op dat een ygelijk sien mag haar maake-
 sel / offe pmaint by avontuur pvers sage
 daer sy gedoot ware / dat hysc alhier
 vengen mogte / hy sou voor sijn loon heb-
 ben hondert mark silbers. De Peeren
 seiden 't samen d' edele Hertog van Lim-
 burgh doet seer wel / beter raad en was
 nopt gebonden om u dogter te huppen /
 want als elk vernemen sal datter so veel toe
 staat / een ygelijk sal staan om te verlijp-
 pen de hondert mark silbers die 'er op gestelt
 is / en heet ik Ehard een ridder van
 avonturen / ik sal 'er na gaan sien. Koen-
 raad een ander ridder / sepe insgelyks.
 Dus was dat Beelt gestelt voor de poorte
 van den hobe van Limburgh / daar de hee-
 ren en vrouwen by stonden die 't sagen / en
 hoort al de Gemeinte van de stad kwam
 gelopen om dat beeld te sien / en een yge-
 ljk beliaande het verlies van Margrieta /
 en dat om de grote deugt en erbaerheyt
 die in haer was. De moeder was seer
 droevig om haer dogter / begheps de
 vader / en al de gemeinte van 't land van
 Limburgh / en Hendrik haer broeder boven
 al. Dus wert dat beeld van Margarieta
 seer besien en grotelijcs beklaegt.

Hoe Margrieta en de Koopman ontwaekte
 uit der bedwelmhede, en hoe zy haer
 alleen vonden, en dat 't alles weg was.

Dat XI. Capittel.

O Margrieta bloeme! hoe sijn wy be-
 droogen van de Welsche vbanden / die
 u en my garen hadden tot haer accorde
 gebragt met walsche opset / wat schoonder
 castel stond hler daar wy nu staen / met
 schone Torens en kamers / verciert met
 syppe en gestoffeert met al dat een Casteel

toe behooren mag / waer is dit nu vanden?
 Margrieta antwoorde / en sepe de
 o liebe vader en vriend! het waer al des
 duibels opset om ons te vengen tot sja-
 nen wille / of dat wy na sijn raad desin sou-
 den / en hoe gelijc was de een mijn Vader
 den Hertoge? 't sy vband vijn raad / vijn
 opset is nu al niet / gy had my garen in u
 niet getogen / maer gy hebt gemist. Lof
 hebbe de moeder Maria / die my verlost
 heeft van den kwaden selden Welschen
 draect; dus laet ons knielen ende haer
 danken en loven. Lof Maria moeder /
 fonteyne vol genade / excellent Leidsier-
 re / die ons hebt bygestaen in onse alder-
 meeste nood / daer ons de vbanden ontsin-
 gen als vzienden / gekieert als mijn vader /
 en dat my den anderen vband behoorde
 niet sijn schoonheyt. Lof geneeselycke bal-
 sem dat ik daer af verlost ben / en dat door
 utwe grote gratie die oberbloeyende is /
 want hadde u goote gratie 't niet ge-
 daen / den vband had ons moggen den hals
 gebroken / maer gy moeder en maegt hebt
 ons behoed van allen kwaden / des wy nu
 en eeuwiglijc u loven en danken moe-
 ten. Doen stonden sy op / en gingen so
 verre / dat sy vernamen een hobe staende
 buitens wege / en dat was by der see /
 Margrieta bleef op den oever van de see
 sitten / en de koopman soude gaen na den
 hobe / om te vernemen waer sy waren.
 Margrieta was droeve dat sy haer alleen
 liet en seide; o liebe vrient / keert haest
 weder / ik sal seide de koopman. Hier en
 tusschen was de vband in een schip ge-
 vloegen dat in de see seide / en dede dat schip
 komen daer Margrieta seer bedrukt sat.
 De Schip-lieden verwonderden haer / hoe
 datse daer kwamen / en sagen Margrieta
 seer bedrukt sitten / en seiden tot haer /
 o schone maegt; hoe komt dy daer alleen
 buiten alle lieden / het moet wat bedieden
 dat gy hier so sit en treurt. Margrieta
 antwoorde: ik en ben niet alleen / mijn
 vader is ginter veze na geene hobe ge-
 gaen / om te weten waer dat wy sijn. De
 Schip-lieden seiden schoone maegt /
 komt in ons schip / wy sullen na uwen

Vader beiden tot dat hy komt / en uw be-
de voeren by de grabe van Athenen. **M**argrieta
breegde of sy weder bedrogen wa-
ren en seide: **O** Vrienden sdy van Gods
wege hier gekomen! sdy ook kersten?
menschen of bedriegers? **A**leen wy hoor-
waer spraken de Schip-lieden / wy geloven
aan den Geluzisten Godt **J**esus **C**hristus
van **B**asarenen / en sijn liebe moeder /
die blode was dat was **M**argrieta / als
sy dat hoorde / en ging te **S**cheep-waerd
om voetsel te hebben / want sy en de koop-
man lange gevasst hadden. **D**oe sy nu in het
Schip getreden was / so kwam de koop-
man (die 't van verre sag) haestelijck gelo-
pen om by haer te sijn / en de **S**chip-lieden
winkten hem / maer de vpaand die hem in 't
schip hadde versticken / draide 't roer om /
so dat 't schip van land ging en de schip-
lieden konden 't niet heren? nog en wisten
niet hoe 't by kwam. **M**argrieta was
in duik en riep aan den koopman: seg-
gende: **O** vader! nu sijn wy gescheiden / gy
van my en ik van dy / dat **G**ode geklaegt
moet sijn en sijn liebe moeder **M**aria. **D**e
koopman riep haest vast aan / maer 't
was om niet; de vpaand dede dat **S**chip
See-waert in varen. **D**us was **M**ar-
grieta alleen onder de breeinde lieden /
en buiten kennisse.

Hoe de koopman klaagde dat verlies van
Margrieta, en hoe hy doe dolen ging,
tot dat hy kwam te Lukzenburg.

Dat XII. Capittel.

O trooseloos mensch; uol van droef-
heyt / eerst van de **H**overs betrappt /
dijn **G**oed genomen / dijn **D**y-leven / dijn
w'baer; daer na gekomen aan des her-
togen dogter van **L**imburgh / die gy vond
op een boom sitten / bebden met groten
druck / vreedde van **V**ader / **V**roeder en
Vrinde; **G**ode sy 't geklaegt dat wy ver-
scheiden sijn / daer wy 't samen so breel gele-
den hebben. **O** vpaand wreed is dijn doerijf;
gy hebt ons gescheiden; elendige man;
ik mag wel klagen: wat sal ik bestaen?
wat sal ik bedryven? in my is geen rust / ik
sal niet ophouden van helen / hoor dat ik

ben in 't land van **L**imburgh by de hertog /
en brengen hem de mare sijn **D**ogters /
en hoe ik 'er mede gebaeren ben / hy sal sig
seer verwonderen. **D**us ging de koopman
al klagende tegen hem seide / en doode so
lange / tot dat hy kwam in 't land van
Lukzenburg / daar hy dien dag bleef.

Hoe Margrieta en de schiplieden kwamen
in de Haven van Athenen, en hoe den
Grave Margrieta ontfing, en zyn Zoone
Etsytes en op haer ontfak in Liefde

Dat XIII. Capittel.

Doen de **S**chip-lieden van verre sagen
de stad van Athenen / seiden sy:
schone maegt sijt blode / ik sie de **S**trad
en haben daer wy wesen willen / ook sie ik
den grabe ter **P**oorten uit komen om sijn
tol (die wy schuldig sijn /) te ontfangen.
Margrieta seide / helaes sudy dan eenige
schade leiden / dat is my seer leed. **A**leen
seide de **S**chipper / maer dit is mijn recht /
wy sijn hem schuldig 't schoonste **J**uwel
dat in ons schip is. **W**el sei sy / dat sijn
recht is dat moet geschien. **M**et dese woer-
den sijnse gekomen in de **H**aven van de
stad. **D**e grabe vraegde wat sy geladen
had? de **S**chip-lieden seiden: **H**eer wy
hebben alderhande **S**perien: voort sp-
de / **F**lurweel / **G**oude en silbere **L**akenen /
ook silbere en goude mynen / veelder-
hande gesteenen uit **A**rabien / en goede
wijn: dit sijn heer 't geen wy geladen heb-
ben / en ook niet anders. **D**ae seide een van
des graven dienars / gy mist / gy hond
het schoonste **J**uwel verborgen / wat wilt
gy den grabe onthouden. **W**p onse waer-
heyt seiden de schip-lieden / wy hebben u
genoemt alle 't geene wy geladen hebben /
komt selve in 't schip en besietet. **D**en
grabe antwoorde / ik heb 't wel besien /
en derf 't niet meer besien / gy noemt wel u
Sperien: silber en goude **L**akenen / en
kostelike **G**esteenen / maer niet de scho-
ne maegt die daer staet / daer segdy niet
af / dat handt verborgen. **D**e **S**chipper
sei / **O** edele grabe; by uwer genade / ik
hebbe aen de jonckvrouwe geen magt / ik
hebbe gebonden aen de **O**ever des see / en

haer vader was gegaen in een huys niet
 verre dan daer: en dese schone maegt
 kwam in ons schip / en wy beiden haer
 vader / maer de worm stak ons van land /
 so dat wy porforce seewaeris in / en haer
 vader op het land laten staen moesten /
 waer oer de schoone maegt seer be-
 droeft was; aldus kwamen se abontuurelijk
 in ons schip / en hier te landen / gelijk gy
 sien / hand. De grave seide: dese maegt
 en geen ander goed wil ik voer: mijn tol
 hebben / de schipper sey: o edel graef!
 laet de maegt in haer wesen / en neemt het
 kostelijste juweel / van goud of silber
 dat ik heb / want sy is so schoon en lieff-
 lijck / dat het schade en jammer sou wesen dat
 sy tot enige schande soude komen. De
 grave antwoorde: gy spreekt deugdelijk
 en wel / maer ik begert geen ander juweel
 dan die maegt. Als Margzieta hoorde
 dat den grave haer voer: sijn tol begeerde /
 so bleef sy op haer knien / seggende: o ede-
 le grave! Wat wil dy doen niet my orme
 teere maegt / ik bid u met gesogte knien /
 door de maegt Maria / dat gy mijn dog-
 niet en laet ontceeren / want ik arme maegt
 ik heb nu anders geen goed dan mijn eer /
 en verloor ik die / so waer ik heel gescheit.
 De grave seide: staet op schone Maegt /
 u en sal niets geschien / ik sal u (ter eeren
 alle maegden en Vrouwen /) eer en geen
 schande aen doen / en dat om dijn uytne-
 mendan schoonheyt; maer segt my kind
 van waer gy sijt / en wie u vader en moe-
 der is / want so ik aen u hadyt sien kan /
 so was noit Dilein nog Boer by u vader /
 dus segt my u afkomst. Als Margzieta
 dit hoorde / wist niet wat se antwoorden
 sou dog seide aldus: o edel grave: ik
 ben een koopmans dogter / uit het land
 van Limburgh / die by swader abontuuren
 sijn goed verloren heeft / en so het schijnt
 mi dolen moet agter lande / want ons dese
 schip lieden (gelijk sy u geseyt hebben)
 vonden aen den oever van de see / buiten
 een grote boschagie daer wy verdoold
 waren. Nu weet gy edele grave wie mijn
 vader is / van waer ik geboren ben.
 Den grave sey: dat sy in het goede / maer

gerne sijn ik weeten schoone dogter /
 hoe uwen naem is. Doe seide Margzie-
 ta. o edele Grave / in herte Margzieta!
 Margzieta seide de Grave / met hnen
 naem moet u Door kennen / maer u toe-
 naem sal sijn Margzieta van Limburgh /
 om dat gy daer geboren sijt / en voer sijt
 gy sijn een camentier van mijnder huys-
 vrou; dient gy haer wel / het sal u geloont
 worden. Margzieta dankte den Grave seer /
 insgelijck deden de Schip-lieden / om de
 eer die hy Margzieta dede / namen doen
 oorlog aen den Grave / en gingen weder te
 scheepe / om haer goed te lossen en te ver-
 kopen. Dus onthoude Margzieta haer
 by den Grave / en Esprez des Graven
 sone seide sijn sinnen aen Margzieta / so
 men horen sal eer het eynde neemt.

Hoe des hertoge van Limburghs Ridders,
 Margzieta alomme gesogt hadde en niet
 vonden, en weder ten Hove kwamen.

Het XIV. Capittel.

Coentraed seide: (gesellen ons soeken
 is al moete verloren) wy hebben seg
 maenden uyt getweeft / en wy vernemen
 nergens van Margzieta de schone Ma-
 get / wat raed? Want waer wy gaen
 reiden of heren / het is al om niet / si waende
 wel dat wy souden verworven hebben de
 Vijfhondert Mark silbers die 'er de her-
 tog op gesickt heeft / maer neen. Doe sei-
 de Eberard / ik rade dat wy wederom na
 huys keeren / en laten den hertog weeten
 hoe wy gebaren sijn. Dus waren dese
 twee heeren te rade / en reden weder na
 het land van Limburgh / daer sy haest kwa-
 men. En komende voer de stad Limburgh /
 so ging de Hertog haer tegen / om te weten
 hoe sy gebaren waren. Eberard en Coen-
 raed by den Hertog komende / deden sy
 hem reverentie na behoren. Den Hertog
 vraegde hoe is het mijn heeren / hebby ict
 vernomen van Margzieta mijn dogter?
 heb dy verdient de Vijfhondert Mark
 silbers? sy sepden: edele Hertog Otto
 van Limburgh / dat wilden wy wel / so wa-
 ren wy verblijft / daer wy nu droeue sijn.
 Hoe seide den Hertog / en hebby van haer
 niets

niets verzuimen / daer gy so lange uit ge-
 weest hebt? dat geeft mijn vrees / want
 men soude in ses maanden geheel vier-
 sterijck door yden. Doen seiden sy we-
 der / wy bekennen heer dat het waer is /
 maer gy sult horen de landen en sieden
 die wy door gecrist hebben: eerst in Tra-
 vant / Holland / Zeeland / Driestant en West-
 phalen. Gheestland en Gelder / 't Land van
 Gulik en van den berg / het Rigt van
 Meulen / Beieren / Saken / Brandenburg
 en Zwabenlant / het land van Oostenrijck /
 Italien / Lombardien / den Venetiaenschen
 kant / Tomen / Calabrien / Polen de stad
 Napels / het Land van Geneve en Mila-
 nen / Zwitserlant / Frankrijck / Abergien
 en Spangien / in Wyltangen en Eng-
 lant / komende also door Vlaenderen in
 Henegauwen / dog hebben van haer niets
 gehoord nog vernomen. Had sy in eenige
 van dese landen geweest / wy hebben der
 sulke naersigheyt toe gedaen / so hadden
 wy 'er wel gevonden / maer late neense.
 Als den hertog en Hendrick sijn sone dit
 hoorde / antwoorde Hendrick en seyde ;
 o vader ! het is verloren gesogt / de die-
 ren hebbense verbeten in de bosschagie /
 het waer anders onmogelijck / na dat dese
 heeren alle dese landen doorsocht hebben /
 sy souden 'er te minsten let van gehoort
 hebben in het een of het ander land. Dee seide
 den hertog ; gy segt al waer / de dieren
 hebbense gedood / dat Godt geslaecht sy /
 gy heeren / ik dank u dat gy so gesogt hebt
 ik sal u het loonen dat gy mijn bedanken sul-
 gaen wy ter tafele. De heeren Eberard
 en Coentraed wisten het hem dank / en volg-
 den hem ter salen / so hy belast had.

Hoe 's Graven Zone van Athenen van lief-
 de klaegde die hy tot Margrieta droeg.

Het XV. Capittel.

Wat is my? hoe heeft my de liefde be-
 dwongen op een die de schoonste en
 gratieselphste van wesen / die men in de
 wereld kan vinden / dat is die overschone
 Margrieta van Limburgh des koopmans
 Dogter / wiens Edele schoone wel vol-

maektheden mijn haer te vierig ontfiecht /
 dat my een uire van haer te sijn / danket
 duisent jaer. Deuis / wat hebby aen my
 versien? dat gy mijn herte aldus doozschiet
 met u hiltige stralen? berobende my mijn
 kragt / sin en memorie. **M**argrieta wel
 schoone bloemen! hoe luttel weet gy dat ik
 bevangen ben met ulwer minne? gevan-
 gen in het net van amourecusheden. **M**ar-
 grieta / Margrieta! u vader en was noyt
 geen koopman / maer het was een edelman /
 also dijn habyt / wesen en werken het wel be-
 toorn; want al u doen is edelder dan edel /
 en alle edelheden hebt gy lief; gy haet alle
 sleinigheden en bemind de eerbaerheyt.
 En dat sijn de puncken die my doen blaken
 in het vuur van minnen / en schaemte ver-
 bied my haer minnen last te ontdecken / hoe
 sal ik het maken? eplaes! ik en weet het
 niet / want ontfeldse myn troost / so seer
 ik van druck / nogtans voegt het weigeren de
 Maegden wel; dus stond Erytes tegen
 hem seiben / en klaegde / beiden sijnde
 met grote fantaspen / niet weetende hoe
 hy het maken soude / op dat hy eenige troost
 mogte verheypen / van haer die sijn sin-
 nen gestolen had.

Hoe Margrieta haer ging vermaken in den
 Wyngaerd, daer by syes by haer kwam.

Het XVI. Capittel.

Hoe groten genugte en brenge men
 alhier bedryft met harpen / luyten /
 Sanczotien en Fluyten / het is my alver-
 driet / ik waer veel liever by vader en
 moeder / nogtans doet myn den grave
 alwaer ik sijn eigen dogter / want wat ik
 bedent / dat wort booz myn gereet ge-
 maekt / dies ik Godt danken moet dat ik
 hier geraekt ben. **O** vader: moeder en
 broeder Hendrick / ik wilde wel dat gy wist
 dat ik hier so wel waer: maer helaas! ik
 weete wel dat u vader en moederlyk hert
 seer t'ondreden is. **O**g! of de koopman dat
 geluk had / dat hy ten hobe kwam by myn
 Vader / moeder en broeder / dat waer een
 brenge; en hy hem lieden vertellen mogte
 onse gebaernisse. Margrieta staende al-

dus tegen haer selven fantaseerende op
 haer vrienden / ging sitten in den Wijn-
 gaert om haer wat te vermakken. Daer
 dus sittende in de rofegaert / kwam hem
 Esfyes aldaer vermenen en sag Margzie-
 ta van verre sitten. Hy stond in twijffel /
 peinende of hy by haer gaen wilde of niet.
 Hy verstaote hem en ging in den rofegaert
 daer Margzieta sat / groetefe minnelijk /
 geijst een edelman schuldig is te doen aen
 een eerbare suivere maegde. Margzieta
 bedankte hem seer van sijn heusehe groete-
 wisse seggende: **O** Edele Jonck-heer Es-
 fyes; gy maect mijn beschjaent / want
 gy doet mijn meer eere aen als ik waerdig
 ben. Esfyes seyde: **O** schone subberip-
 ke maegt; gy segt u belleste / gy sijt meer
 weerd als ik u wel seggen kan: Margzieta
 schone bloem / 't is sanner en schade dat
 gy niet en sijt eens konings dogter / want
 alwaer ik een keisers of konings spon /
 so sou dy my in al u wesen en manieren
 wel behagen / desgelijcs mijn vader en
 moeder. Margzieta antwoorde en seyde:
 Esfyes gy toond uwe deingt / ik doe niet
 meer als ik schuldig ben / maer met ooslof
 weer / ik hoor u so zwaer sugten / en sie u
 van couleur veranderen / u moet wat letten /
 of heb ik u verstoord of lets te na gespro-
 ken? dat soude my leed sijn: segget my
 wat u deert? Esfyes seyde: **O** schone
 Margzieta: in desen rofegaert sijn veel
 schone bloemen / mocht ik 'er een van
 plukken in cerbaerheyt / ik soude vergees-
 sen alle angsten / sorgen en sugten / maer
 ik dugte veen. Waerom seyde Margzie-
 ta? hier staen Rosen / Helpen / Krolepen /
 Violetten / Penspen en Carfontwen / die
 haer selven ontuykten door de soetigheyt
 der sonne / de Margzietes / die na my
 den naam voeren / sijn wel riekende
 Bloemkens / doen den dzeebigen geest
 verlijten en het herte versterken. Esfyes
 seyde / het is waer Margzieta / het is ver-
 makelijc hier te wesen / maer moge ik een
 van dese soete bloemen plukken / ik waer
 gefont / ofte den reuk van soetigheden van
 haer kuyghen / dat waer myn ver kwalen
 boesjel. Margzieta seyde: **O** Esfyes; nu

versta ik eerst (al beeingt gy 't by in parabe: I
 van een bloeme. u meyninge / ik ben die
 blom / dat hoor ik wel / die gy begaert:
O Esfyes! ik ben veel te steg om u te be-
 liebe of te minnen / u vader is een grabe
 van Athenen / u moeder een Grabin / en
 ik maer een koopmans Dogter sonder
 goet / erbe of land / en gy en soude my in
 eeren niet mogen gebreuen / dus bid ik laec
 dat blyben. Esfyes dit horende / seyde:
 ik beken dat gy hoor my te gerug van staet
 sijn / het welk my leed is / nochtans kan ik
 niet laten u te minnen en liefde toc te dra-
 gen / en dat in alle cerbaerheyt. Mar-
 gzieta spak / Esfyes; Godt sy u loor:
 ik dank u dat gy myn goede jonste toe-
 draegt / maer ik hoop myn voor ouere te
 wagen / misselien Esfyes / had gy uwen
 wille van my / 't waer u ligt genog / dog
 daer sal ik soz voor dragen dat sulcs niet
 en geschiet / want verlore ik myn eer / so
 waer ik geschent en geblameerd onder alle
 maegden: dus wil ik niemant tzecken
 tot liefde / nog selbe in liefde treden / met de-
 se reden en antwoorde / seyde Margzieta
 van Esfyes / en ging weder na de sale.

Hoe Esfyes hem selven doorsteken wil-
 de, maar wierde door Evak (getro-
 wen Ridder) belet.

Het XVII. Capittel.

Esfyes / Esfyes; nu sdy hier alleen
 trooseloos / en blyuen weeten van
 liefde: Margzieta dyn lief en agt u niet /
 wat sal ik maken? ik moet sterben / want
 ga ik / sta ik / legge ik / slaep of waek ik /
 altoos ben ik besig met haer liefde / en lie-
 ber eer ik dese hewilling langer verdy eg /
 en sonder troost van liefde verdyt uer
 soude / daer ik haer niet anders begert dan
 in cerbaerheyt / en sy my daer en boben
 versmaet / wil ik my selven ontuyken / so
 ben ik van kwelling bebrpt / en sterbe ter
 liefde van haer die my versmaet. **O** gy
 Amoucuse minnaes; neemt exempel
 aen my / geest u liefde ober daer gy liefde
 blind / hangt u sinnen niet daer gy geen ge-
 hoor heygt / en sterft geen duyfene toden.
 Met dese Woorden trok Esfyes sijn
 30 aert

Zwaert opt sijn schede / en soude hem
 selven gedood hebben / maer den ridder
 Ebak kwam opden aengang / wozong hem
 het zwaert opt de hand / seggende : mijn
 lieve gesel / wat hebt gy voor? wat wilt gy
 maken? syt gy dol of sot / sult of raest gy?
 waerom wilt gy u selven het leven bene-
 men? wat hebt gy in sijn of wat dreert u?
 Estpres komende tot hem selven versugte.
 Toen seide Ebak: o mijn heer en mijn
 vriend / segt my / waerom syt gy so dis-
 peract dat gy u selven wilt doden / wat
 gebreekt u? heeft u ymand iets misdaen?
 segget my / ik sal het wreken. Estpres
 seide / mijn getrouwe vriend / het en is
 geen nood / ik begeer geen wraake; waer-
 der ymand die my verhozte of te na sprak /
 ik soude het selve wel durven wreken. Ebak
 ontwoorde / mijn lieve neef / ik behenve
 dat dat waer is / maer ik bidde u op alle
 vriendschap (also ik aen u aengesigt ver-
 merke / dat de liefde u tot dese desperact-
 heyt gebzagt heeft) en dat gy mijn de reg-
 te waerheit wilt seggen / ik sal u raden al
 waerd gy mijn eigen broeder / en u van
 dese last ontlasten. Als Estpres dese troos-
 sielike woorden hoorde van Ebak sijn
 neef / so seide hy: o Ebak; die my in
 dese desperatie bzengt / die agt mijn als een
 gebzoden schref. Mijn lieve neef seide
 Ebak: wie is de vrouwe ofte maegt die
 u liefde versmaet? Estpres antwoorde
 het is Margrieta van Limburg die haer
 in het hof by mijn vader en moeder ont-
 hout: dese heeft mijn liefde ontfeld / ver-
 smaet / en met pzeutsche moede van my
 gegaen / dat my seer spijt / ben ik het waer-
 dig versmaet te worden? neen heer / sel-
 de Ebak / maer gy moet verstaen en ober-
 peynsen dat Margrieta / schoon sy u haer
 liefde ontfeld / gelijck heeft / waer van ik u
 de reden sal seggen. Een maegt die haer
 selven ten eersten versoche overgeeft / seit
 men gemeenlijck sullig meer dan eens ge-
 pleegt te hebben / dus excuseer ik Mar-
 grieta in de saek / en segge dat sy wel ge-
 daen heeft / en dat sy haer eere bemind
 boven silver en goud / ofte al wat in de
 wereld is: maer heer / daerom en suldy

niet laten haer goede jonck te dange-
 want haer schoonheyt is het waerdig dat
 mens eeren mozt / en dat dooz haer drug-
 delike seden en goede manieren. Ik en
 kan anders niet merken / dan sy is uit
 edelen geslachte gesproten / en al seyt sy
 dat haer vader een koopman is / so kan ik
 het niet geloben / en gy sult ook nog wel
 anders bevinden. Estpres dese woorden
 gehoort hebbende seide tot Ebak: wie
 ik ben geconsenteert / en bedanke u van
 ulwen goeden troost; seggende vorder / ik
 behenve ongelijck te hebben op Margrieta /
 want hadse haer selve aen my gegeven /
 ik souse gescheut hebben / dus wil ik mi op
 hope gaen leben / en bieden haer alle eere
 en vriendschap aen. Estpres en Ebak gin-
 gen ter salen-waert by den Graue en Gra-
 vinne / welke Gravinne / Margrieta niet
 wel en vermogte / uit oorsake dat Estpres
 haer lief had. De moeder van Estpres
 was een kwade vrouwe / gelijck gy nog
 horen sult eer de historie eindigt.

Hoe de Koopman tot Limburgh kwam, en
 bragt den Hertog (yding van Margrieta
 zyu Dogter, en hoe den Hertog hem
 zyn Goed weder gaf.

Het XVIII Capittel.

Hoe heb ik gedooft dooz sieden en
 leiden / en veel armoede geleden
 eer ik in 't lant van Limburgh ben geko-
 men / daer ik een boodschap hebbe aen den
 Hertog en Hertoginne / van wegen haer
 dogter Margrieta / die ik seer onnosse-
 lien op see / in een Schip dat na atthenen
 wilde / verlooren hebbe / noyt viel my geen
 ding zwaerder als het scheiden van dese
 schoone maegt. Met dese woorden
 kwam den koopman in de Stad Lim-
 burgh / komende dooz de poozte van het hof /
 en sag daer staen de Figure van Mar-
 grieta van Limburgh / hebbende in de eene
 hand een gulden roede / en in de ander een
 silveren Appel / waer op hy so lang bleef
 staen ketken / tot dat den hertog en herto-
 ginne met haer Staet / opt de Capelle
 (daer sy de misse gehoort hadden) kwa-
 men. Sy sagen den koopman staen / gin-
 gen

gen by hem / vragende waerom hy dat
beeld so seer besag: de Kooptman bes-
scheet / en wiert beschaemt als hy den her-
tog en hertoginne met alle haren Staet
sag / viel op sijn knien / seggende: O
edele hertoge; het is geen wonder dat ik
dit beeld so nau besie. Den hertog sep-
de / segt ons dan waerom? weet gy eenige
seydinge van myn dogter Margarieta / so
laetste ons horen / gy sult rykeliken ge-
loone werden. De Kooptman verblide hem
door die woorden en septe: genadige
heer / ik heb uwe dogter Margarieta ge-
sien / gesproken / en met haer gedooft
nagt en dag. Als den hertog dat hoorde /
wiert hy verblift / seggende: lieve vriend /
hoe lange ist geleden / dat gy hier laest sag
en spakt / waer is sy? de Kooptman seide:
mijn heer vrinse verleent mijn audientie /
ik sal verhalen al het geene u dogter en my
wederbaren is: de Hertog belaste dat een
pgelyk stropen soude / tot dat den koop-
man sijn reden voloynd hadde / waer op
hy al te samenriepen / wy doen het gaerne:
den Hertog met alle sijn heeren en vrou-
wen gingen in de sale / sitende de koop-
man in het midden onder him allen / om dat
een pgelyk sijn reden soude hooren: doen
septe den Kooptman; o edele hertog!
u gedunkt wel de ure / dag en tyd / dat
gy met u soon Hendrik en uwe dogter
Margarieta in het bosch waerd ut Jagen /
en dat gy van malkanderen verdoofde / so
dat de een van den anderen niet en wist /
waer op de nagt aen kwam / dies Mar-
garieta u dogter in groot gebaer en forse
was voor de wilde dieren / en kwam op
eenen yogen boom / daer sy op bleef sit-
ten tot dat den dag doozakt: de hertog
vraegde / hoe hy dit alles so perfect konde
weeten? de Kooptman antwoorde / hoe ik
dat weet / sal ik u seggen: op dien sel-
ven tyd was ik in dat Foreest / alwaer ik
van de rovers (die my verwoerden wilden)
aengerand wierde / deselve beroofden my
van al mijn goed / wagen en paerden / so
dat ik het ter nauwer nood ben ontko-
men / vlygende in de boschagie / epide-
ipken kwam ik by eenen boom / horende

vrieliende / en werd verbaerd / denkende dat
het de rovers waren / maer opwaerts
siede / sag ik Margarieta (die my riep) op
den boom sitende / seggende vriend kom
dog by my. Ik vraegde haer wie sy was /
en hoe sy daer kwam? sy seide: vriend
ter woeder ure ben ik hier gekomen / ik
heb op de Jagt mijn vader / broeder en
vrienden verlooren. Ik dit hoernde /
vraegde wie haer vader was? sy antwoor-
de / den hertog Otto van Limburg / en
had dat ik er ter hove wilde leiden by ha-
ren vader en vrou moeder; waer op ik
seide / dat ik het gaerne doen wilde; dus
kwam Margarieta van den boom by my /
en wy gingen al klagende / so veyre / tot
dat wy kwamen by een kapelle / daer in
wy een tafel met spysse vonden. Margarieta
en ik waren hongerig / gingen sitten
eten / en als wy dus saten / hoorde wy
wat ruischen: wy waren beide verbaert /
en gingen ons verbergen in het bosch /
en sagen een rober in de kapelle gaen /
wy waren in grote angst en vreesse.
Eindelijk kwam den rober daer wes-
derom uit seer verstoort / en ging soeken
de geene die sijn spysse gegeeten hadden.
En als wy sagen dat hy weg was / gingen
wy so veyre tot dat wy ten einde van het
bosch kwamen / daer wy vonden een ros-
baer met twee maegden / gelykende de
kamenieren van Margarieta / sy hieten
ons welkom / seggende / wy hebben u ge-
sogt komt op dese wagen / wy sullen u
hoeren tot dyns vaders hof / die seer om
u bedrukt is. Margarieta vraegde my of ik
mede op de wagen wilde / dog ik stonde
in twyffel en seide: ik vreesse voor bedrog.
Margarieta antwoorde / het heeft geen
nood / ik heeme de kamenieren / ook sijn
dit de wagenacs mijns Vaders. Op
dese woerden ging ik mede op den wagen /
en als wy saten vielen wy terstond in
slaep / so dat wy niet en wisten waer wy
hoeren; den hertog dese reden hooren-
de / kuisse en segende hem / insgelyken
alle de ontsanders: doe seyde de koop-
man / heere hoort nog meer: als wy ont-
wachten / vonden wy ons alleen / niet veyre
van

van de Nijemfche see. Die bedroeft waren dat was Margzieta en ik / want wagen / Hoosbaar / maagden en vrouwen was al weg / en wisten niet waar wy gaan fouden. Spindelijck verfonten wy ons felven / om eenige gehugten of huifen te binden / so dat wy ten laastten geraakten aan een kostelijck Casteel / kloppende aan de poozte / kwam 'er een booz / en bzaagde wat wy wilden? wy seyd / wy wensten wel wat te eten; doen was 'er een die seide; Margzieta weest welkom / 't is alles booz u; ook is hier u Vader die u in alle Landen / steden en plaatsen heeft willen soeken. Margzieta en ik waaren verblijt / maar also wy eens bedrogen ge weest waren / was ik altijd dwijffelende: doe kwam de byand (die als haar vader gekleet was) en hiere ons hertelijck welkom / en 't scheen hy soude mynen arbept lonen; doen wy na ter tafel saten om te eten / was 'er een van de byanden / die de Castelein was / wilde Margzieta trouwen / en daar wierde grote bzuigde van alderhande gesangen / gespeelt en bedreven / so dat wy ons verwonderden ober de soete melody: maar doen wy al te samen waaren geseten / ende wat eeten soude / was 'er niemant die de tafel segende / daar Margzieta haer verwonderde / en sy hief op / en seide de benedictie / en ik antwoorde; Dominus: En als sy begoft te seggen en kruiffen te maken / verbloog 't al datter was met eenen stank / Casteel / byanden en al 't gespuig / en wy vielen ter aarden / alwaar wy ons wederom alleen bonden. Als de hertog dit hoorde / versugte hy / kruiffe en segende hem veel meer dan hy te voren gedaen hadde / en bzaagde hoe 't verder met hun beyde vergaan was. De Koozman antwoorde: heer / wy gingen onser wegen en kruiffen ons men gwaal / tot dat wy kwamien aan den oever van de see / ik sag van verre in 't veld een huys / liet Margzieta alicen / en ging daar na toe / om te vernemen waar wy waren; ondertuschen kwam daar een schip / daar u dogter Margzieta in ghyg / en ik wederom komende / sag haar daar in /

maar konde (also de wind hem sterck beshief / en 't schip van land houde) niet by haar komen / wat ober wy seer bedroeft waren; dog sy riep aan my / dat ik u de teidinge soude byngen / datse na Nihen boeren / gelijk ik nu gedaen heb / en hebbe nwe edelheden verhaalt alle 't geene ons wederbaren is. Den Hertog Otto dit alles verstaan hebbende / seide tot den koozman: Dziend u wagen en paarden / en al 't geene van de robbers genomen is / is hier in 't hof dat geef ik u hier weder / (om de grote angst die gy met mijn dogter Margzieta geleden en uirgestaan hebt) nevens hondert kronen jaerlijks. De Koozman dankte den Hertog en Hertoginne heusselijck seggende: Weere gy maakt mijn wederom rijk daer ik een arm man was / de almogende Godt sy uwen loon. Doerder bzaagde hy den Hertog en Hertoginne / waaron sy het beeld van Margzieta booz de poozte van 't hof gestelt hadden / en wat dat beduyde? de Hertoginne seide: liebe vrend dat is gedaen om dat een pghelijck aan 't beeld / (of 't gebeurede datse gebonden wierde) haer te beter soude kennen / op dat sy wederom te regte mogt gebzagt werden. De Koozman seide / de sake is goed / maar wat betekent dat sy in de eene hand een silberen appel / en in d'andere een goude roede heeft. De Hertoginne seide: de goude roede betekent onderstand van deugden booz de gemeente van 't land; want hy haer goeide neringe en welvaart / ook verjaagde Serpentes en Wolven / dewelke alle bloden booz hare eerbaarcheden; want sy een lgt ende sieze booz 't land van Limburgh was. En den appel betekent hare vrengheyt / also sy de deugt grotelijks benimde / sy was gelijk de appetijes / gemeen onder alle menschen / niet hobaardig; en hulp een pder in sijn gerechtigheyt. Hier hebt gy koozman / seide de Hertoginne nu gehoozt de beduiding van desen appel en de roede: gaat nu met ons na bimen / wy sullen wat eeten. Da de maaltijd gaf den Hertog den koozman al sijn goed wederom / waar ober den koozman h in

feer bedankte / en reisde doen weder na
sijn vrouwe en kinderen / die hy in lan-
ge niet gezien hadde.

Hoe Estyres van zyn moeder, (om dat hy
hefde droeg tot Margrieta van Lim-
burgh) bestraft wierde.

Dat XIX. Capittel.

Nog segge ik / de duivel sal de kaars
handen / dat mijn soon so verslingert
is op dat sieljen Margrieta van Lim-
burgh / my dunkt dat ik sal hersten van
syne / dat ik moet sien dat mijn kind een
hoopmans dogter bemint. Foel! dat is
te grote schanden / ik sal my eens wre-
ken / en hem kassipden met sulke schandely-
ke woorden / dat hy hem sal schamen mijn
te sien: ofse nu weder by malanderen sijn?
moet ik gaan vernemen. Met dese woo-
den ging hy seer verstoort na den wijn-
gaart / daer Estyres haar ontmoete / en
groete syne moeder: doe seide de moe-
der; sone sijt wellekom / hoor ik hebbe
u iets te seggen. Wis 't u belijft moeder
seide Estyres / indien 't doenlijk is / ik sal
uwen raad volgen. De moeder seide;
sone / 't geen my niest onstelt / is dat
gp cene sat bestaat / dat u ligt kwalpsken
beloond sal worden. Wat is de sake die
my kwalpsken geloont soude werden / sey-
de Estyres / is 't mogelijk ik sal 't laten.
Doe verbljde haat de moeder / en seide;
liebe soon / wou gp dat doen? Ja ik /
seyde Estyres: Wat sult gp horen seyde
de moeder; gp sult laten de liefde van
Margrieta van Limburgh des hoopmans
dogter / het is voor u en ons grote schan-
de / dat gp liefde soud dragen aan een dog-
ter die van so slechten afkomst en geboorte
is; daar en tegen gp so edel / en een na-
volger van 't koninkrijk Armenien sijt /
schaamt u sone dat gp u sulks onder-
wint / want het is voor u vader en mijn
herseet / daarom laat 't en soekt uwes
gelpken van staat en afkomst / so moogt
gp volgen den aart van edelheden / en laat
baren dat slechten sleurken. Wis Estyres
dit hoorde werd hy toornig / en seide:
moeder raast gp? of sult gp? of sijt gp

van u sinen berooft? waarom schandeli-
feert gp een maagt die u nooit knechtlic
he-
jegende? Hy moeder! laat sulke reden
baren / en blameert haar niet meer / want
ik het niet horen mag / gaat in vrede /
neemt uwe spinrokken en gaat spinnen /
dat waer u veel beter dan dat gp pmand
beroordeelt. De moeder seide; Och
sone ik segget uit deugden / en om dat
gp ons en al ons geslagte soud schanden aan
doen / daarom laat dat slechte meysken
baren. Estyres dit horende / wiert nog
kwader / en seide also hy te horen geseyt
hadde / moept u niet / gaat in ruste / ik sal
't om u doen nog laten / en egter sal ik geen
kwaat doen: dus hadden sy groote woo-
den / so dat 't den grabe hoorde / die by
haar kwam en seide; wat isser gaans?
waarom kijft gp? is het om Margrieta?
Estyres antwoorde / ja 't hees vader; sy
slagt de koekoek die altoos eenen sang
singt / sy kwelt my gestadig met Mar-
grieta / en hoe sy my meer kwelt / hoe ik
se liever krijg; daarom waer 't beter va-
der datse zweeg / want hoe men pmand
meer betigt met vrouwen / hoe hy hetsier
na haar wert. De vader seide; sone
ik gelobe dat het waer is / en belienne dat
Margrieta deugdelijk / goedertieren / eer-
baat van seden / vol van alderhanden kon-
sten / schoon en volmaakte van leden is /
maar haar afkomst sone / die is te ge-
ring en ons bekent / niet anders wee-
tende dan sy is een hoopmans dogter van
Limburgh / als sy ons selver geseyt
heeft; en sou gp dan een slechte maagt ne-
men tot een wybe? dat waer voor ons en
uwe maagden groote schande. Waer op
dat Estyres antwoorde / en seide: liebe
vader / wat seyt aan 't geslagte gelegen /
als sy anders eerlijk / deugdelijk / van goe-
den naam en saam / erbaar van wesen /
seden en manieren is? o vader! sijn wy
niet alle adams kinderen? al is de een wat
ryker dan de ander. Maar vader een
vraag moet ik u doen: genomen sy was
ryk en magtig van goet / en edel van
geslagt / soud gp dan wel sijn geneigt my
haar te laten trouwen tot een wybe? de

grabe selde; soue dat waer dan wel mageljk / en redeljk dat wy den hogheyt aansien souden. Ja seyde Esptes / is dat waer; soid ik om hogheyt en goed / laten de geene die ik vercoren heb / en ver-liesen daer door den wellust mijns lebens / daer het en sijn op rustende is; ueen vader gy hebt ongeljk; want u argument is con-trarie met dat van de natuur / want daer twee conplixien eens sijn / daer is vol-maakte liefde / maar 't ander segge ik is de liefde die men kopen moet. Ik soude heer vader; lieber met Margrieta om g'zood gaan / dan een te hebben die contrarie mijns natuur is; dus verlaat ik Margrieta niet om al dat leeft. Met desen woorzen schep-de hy dwaarseljk van haer / en ging Mar-grieta soeken. Dader en moeder bleuen staan kpien als offe voor het hooft gesla-gen wierden / dog de moeder bedagt eenen bond / seggende tot haer gemaal; wy sullen een bods na Armenien sen-senden / en laten sijn oom weten / dat hy Esptes aldaer ontbied / en hy sal als dan (aldaer sijnde) Margrieta niet 'er tijd wel vergeeten / 't welk terstond also geschiede.

Hoe de Bode in Armenien kwam, en hoe hy antwoord ontling van den koning.

Dat XX. Capittel.

Dus reisde den bode na Armenien / die in korten tye in de hoofstad kwam daer den koning sijn hof hielt / bestelde terstond sijn paard in de herberge / en ging ten hobe / daer hy den koning in de sale sag. De bode viel op sijn knien / kuste den k'zief / en gaf hem den koning / die hem terstond opende / en bond daer in gescheven / dat hy sijn nebe Esptes (w' oorzaak dat hy een segte maagt minde) tot hem soude ontbieden. Den koning bede terstond een b'of schypven / ende gaf hem de bode; die doe niet lang en toefde / maar nam eerbiedeljk sijn afscheff / ging te paarde sitten / en reed wederom (om sijn last te volbrengen) na Athenen.

By de stad komende / kwam ten hobe / daer hy de grabe met sijn soone Esptes hy malkanderen vout / en na dat hy haer gegroet hadde / gaf aan den grabe de k'zief van den koning; die hem aanwaarde / en v'zagde de bode / hoe 't met sijn broeder den koning al was / de bode seyde / seer wel genadige heer / dat is mijn lief om te hooren seyde den grabe. Doen gaf den grabe den k'zief aan Esptes / seggende / soue doet gy den k'zief open / en laat hooren wat daer in staet; seer gaarne seyde Esptes. Als hy den k'zief geopent en overzien hadde / maakte hy wel dat het om hem gedaan was / en seide; dit is niemant dan mijn moeders bedrijf en opset dat desen k'zief hier gekomen is / om dat hy gaarne sag dat ik Margrieta verlaten soude. Doen seyde de grabiue / soue gy mist / en hebt groot ongeljk dat gy my daer mede bescheuldigt; ik weet wel dat het so is seyde Esptes / en gy vader neemt selve den k'zief en leeft hem / so kond gy sien wat hy schryft; leeft gy 'c seide de vader / en laat horen of 't goed of kwaad is. Doen seide Esptes / hy ontbied dat ik hy hem sal komen en 't niet laten sal / hy wil my tot ridder maken; maar ik versta dat wel / 't is anders nergens om gedaan / dan om my te versenden / en dat ik also (geljk ik geseyt hebbe) Margrieta soude verlaten. Sone gy verstaet 't niet recht / seide de vader / maar 't is om u te berheefen / en (also hy geen erfgenaam heeft) u tot koning van Armenien na sijn dood te laten r'zonen / dus bid ik dat gy hem niet vertooynt / maar spuen wille gehoozsaamt. Door dese en meer andere redenen liet Esptes hem geseggen / en seyde; vader en moeder / ik sal my onder uwen wille buigen en doen 't geene gy my gebied; maar eer ik vertrek / so begeer ik / dat gy Mar-grieta van Limburgh sult tracteren als mijn eigen persoon / 't welk de vader / als ook de moeder hem beloufden. Daer op maakte Esptes hem tot de reyse vaar-dig / en schepde also van sijn vader en moeder / die Margrieta niet veel goeds gunde / als gy hier na nog horen sult.

Hoe Eftytes hem gereed maakte om te
vertrekken, en hem verborgen hielt, en
hoe hy zynen neeve Evak beval, na
Margrieta te sien.

Dat XXI. Capittel.

Nu Evak nebe / op waert alle de geles-
gentheyt / als mede dat ik na Arme-
nien moet vertrekken / dog ik sal mijn booz
een tijd op dat kasteel / dat ik geseyt
hebbe verborgen houde / en gy sult onder-
tusschen vernemen hoe 't met Margrieta
(also sy van mijn vader en moeder seer
gehaat wort / uit oorzake ik haar repne
lesde toe draag) wil aflopen / want ik vrese
dat mijn moeder haar een kwaaden tzeik sal
speelen. Daarom (mijn getrouwe vriend
en nebe) versoeken ik aan u / so haar iets
ober komt / dat gy 't mijn wilt laten we-
ten / om so alle kwaad booz te komen.
Evak seyde / nebe 't sal also geschieden /
en ik sal om de liefde van u / so goede sozge
booz haar draagen / als gy selver in persoon
soude komen doen: want so haar iets
miskwame ik sou mijn leven booz haar la-
zen. Dus vertrouwt de saak van aan my
ik sal (al weet sy het niet) haar bewaarder
wesen. Eftytes in dese woorden verblijd
sijnde / nam oozlof van sijn nebe / en
vertrok.

Hoe Eftytes moeder, Margrieta van Lim-
burgh, (door hulpe van den regter) on-
schuldigh ter dood wilde brengen.

Dat XXIII. Capittel.

O Spijt! ik zmel gelijk een padde vol
senjng van kwaatheyt / om dat ik
dese leef Margriet / die mijn so veel on-
lust trouwt / niet kan van hant helpen /
maar nu mijn soon in Armenien / en mijn
man van huis is / heb ik goede gelegent-
heyt om haar ter dood te brengen. Ter-
wyle sy dus besig was / kwam de regter
van de stad die sy onthoden hadde / by
haar / groetse / en draagde haar beger-
te / waarom sy hem so haastig onthoden
hadde: daar op se antwoorden: om een
zwaare saak die gy volvoeren moet / eer
mijn man en soon 't hys komen. **O**n

regter sey: genadige vrouwe / laat ho-
ren de saak / is 't in mijn magt / 't sal ge-
schieden. De gravinne seyde / de sake
sult gy op horen: Hier is dat nithemisch
slecken Margrieta van Limburgh / daar
mijn sone Eftytes seer op verliest is / die
wil ik sonder lang te beiden / aan een sta-
ke verband hebben. Daar op den regter
antwoorde en siede: genadige vrouwe /
volgens de wetten en constumpen van dit
land / so moet ik eerst weten wat crimen
ofte misdadaad sy begaan heeft / eer ik haar
ter dood kan veroordeelen / en is sy on-
schuldigh / so is 't sonden dat men een
mensch dooz practyke soude om brengen.
Doen seyde de gravinne: boven regt /
boven privilegien / ik wisse van 't leven
berooft hebben / ik weet oorzake genoeg /
waaron sy de dood verdiend heeft / dat is /
dat sy mijn soon Eftytes betoovert heeft /
so dat hy als rasende langs de straat
loopt / dese misdadaad is genoeg om haar
met der dood te straffen / den regter sey-
de: mevrouwe dese oorzake is seer ge-
ring / en sou mijn grootelijks bezwaart
binden om de supbere Margrieta ter dood
te verwerpen / want sy dese liefde geen
schult heeft / maar u soon selve de oorzake
ke daar van is / dus bid u wilt my hier
van ontlasten! de gravinne wiert seer
toornig / seggende: Alhoewel hysse ver-
schoont / so sal ik haar geelike wel doen
doden / 't sy u lief of leed: gy hebt nogtans
ongelijck seide de regter. Ongelijck of niet /
seide de gravinne / ik beveele u by mine eed
die gy gedaan hebt / dat gy Margrieta sult
doen hangen / en laten haar levendig aan
een staak verbanden: den regter sey-
de ik sal 't niet doen / want 't is contrarie
't regt / en sijt tegen Gods gebod: doen
sprak de gravinne seer verschoort sijnde /
legt u roede neder / ik ontsaan u van uwen
dienst. Terwijl sy dus met malkanderen
twisteden / stont Evak aan 't eynde van de
sale en hielden hem verborgen / begeerig
sijnde te werten hoe te verder met haar bei-
den wilde of lopen. Als den regter hoorde
dat hy sijn officie verkleien soude / dagt in
hem selven / daar moet ik booz wesen / en
sey:

sey: meizoutwe / eer ik mijn amyt ver-
liefe / wil ik 'er lieber hondert doden; ik
sal uwen last volbrengen / en haer ter dood
berouwen; maer seyde de Gravinne / hoe
sult gy 't best beginnen? 't moet morgen
vzoeg (eer 't ymant gewaer wert) geschie-
den / want hiward 't den Graue Estyres /
of Evak ter oven / sy souden het beletten /
dus moet 't terfont in 't werck gesleit wor-
den. Den regter seyde ik weet raad / ik
falsche gevangen nemen / en beschuldigense
datse u heymelich by nacht op u bedde
heeft willen vermoorden / en dat wy 't alle
aen hoorzen. Desen raad dagte de Gra-
vinne goed te sijn / en gaf hem tien rea-
len om te berdzinken / seggende; volbringt
't gene gy hoor hebt / sonder lang te torven.
Weest niet besorgt Meizoutwe seyde de
regter / eer morgen de kloof agt staet
sal sy van kant / en tot pulver verbrant
wesen / ik ga so voozt na de scherpreger /
en belasten hem / dat hy alles (tot sodani-
gen saek dienende) vaerdig maekt. De
Gravinne seide: so doet / en ik laet de sor-
ge op u saen. Aldus scheidde sy van ma-
kanderen; maer Evak die hem aldaer ver-
borgen gehouden hadde / seide in hem sel-
ven: o valsche vzoome; o neidige meis-
sche; en gy onrechtvaerdige regter / die
Pilatus gelijk sijt / gy onschuldigde eerst
Margrieta / en om u elgen profijt soude
gy haer ter slagtbank brengen / maer
neen; dese moord sal ik voorkomen. O
Margrieta; sou gy so onnossephen moeten
sterben / dat waer jammer! Met dese
moorden ging Evak na sijn rustplaets tot
dat den dag aan hiward.

Hoe den regter Margrieta gevangen nam,
in den Kerker bragt, en betigtse: dat-
se de Gravinne vermoorden wilde.

Het XXIII. Capittel.

Als den regter van de Gravinne ge-
scheiden was / ging hy na Mar-
grieta bond haer aillen / en seide / geest u
gevangen. Margrieta was verbaest / en
seide helaes! wat heb ik misdaan; dat
men my vangen wil? den regter ant-
woorde; gy valsche keef / gy wilde vooz-

gangen nacht ense Crabinne (dat wy ge-
hoort hebben) vermoorden / en om die sa-
ke wil sy u gedood hebben. Doch seyde
Margrieta / seer bedroeft synde: vriend
gy hebt ongelijk / ik heb 't noodt gedagt.
Den regter seyde / gy hebt de dood wel
verdient / gaat hier in de kerker / en be-
rijt u tot sterben / want morgen vzoeg
maakt u lastse uure; en scheiden so van
haer. Margrieta aillen synde in de Ker-
ker / beklaegde het groot ongeluck dat haer
aengedaen werde / en seide haer te vreden
so sy best konde / settende haer vertrou-
wen op God Almagtig en sijn lieve moe-
der / dat sy haars onsermen wilde / schrei-
cude in groote droefheyt den gantschen
nacht / seggende in haer selven. Adieu
vader Hertog Otto van Limburgh Adieu
moeder; Adieu broeder; vrienden en
maegden / hier blyft u waerdige dochter
die gy op de jagt verloren hebt. Aldus
bleef Margrieta wenen en klagen met
groote bangigheyt des herten. En den
regter dede ondertusschen van den Weul
alles haerdig maken wat tot de Justitie
behoorde / dat hem hiwalgh berging / ge-
lyk gy nog hooren sult.

Hoe Evak by Kitytes kwam, en hem de
tydinge bragt, dat Margrieta gevan-
gen was.

Het XXIV. Capittel.

Al loopt de kloof / hy is nog niet ten
einde / sommige willen Margrieta
doden / 't geene hun hiwalgh bekomen
sal. Evak op de reis seide in hem
selven; Margrieta hoe onnosse wil men u
om 't leven brengen / maer ik sal 't beletten
en ga by mynen neve Estyres / die ik u on-
gelijk seggen sal. Hy aldus gaende / kwam
eindelich aan een Casteel daer Estyres was /
die hem te gemoet kwam / bragende (ver-
mits sijn haastige reis) wat er schuide.
Evak seide; o nebe; men heeft Mar-
grieta ter dood verwoesen / en sal desen
morgen (so wy 't niet verhinderen) ster-
ben moeten. Estyres wiert roornig / en
seyde: wat is de oorsach dat sy sterben
sou; Evak seide: Weer sy word betigt
dat

dat sy u moeder heeft willen vermoorden / om selve vronde van dit land te zijn / maer ist weer beter / want toen ist den regter in 't hof by u moeder sag / kerreg ist kwade vermoeden / en ging ny in de sale verseecken / om de reden te verspieden ; enndelijst hoorde ist dat uwe moeder den regter belaste / dat hy Margrieta soude ter dood veruyzen / maer den regter honde in 't eerke daer toe niet verstaen / seggende dat sy onschuldig was / en 't zelve seyde tegen 't regt en Gods gebod / edog ten laetsen liet hy hem geseggen / en zwoer dat eer morgen de klok acht sloeg / sy tot pulver soude verbrant wesen. Dus kom ist in aller haesten by u / om dat wy sulds souden beletten. Ezytes werd seer rooznig / en gingen beyde te Waerde / en reden in een bosch dat dicht by 't Sebergte was / alwaer sy haer verhozen hielden / tot dat den regter kwam met Margrieta / om haer onschuldig ter dood te brengen.

Hoe Margrieta uyt de Gevangenis kwam, met den regter en zyn gevolg, om haar te doden, en hoe Ezytes haer verlostte, en den regter verbrande.

Het XXV. Capittel.

Nu Margrieta / komt / u nu is gekomen om te sterben / berijst u tot de dood; Heer Scherpreger / volhoert sonder lang te roeven 't geen u belast is / ontsteekt / zet haer aen de pael / want zy moet vooz de klok acht slaet / tot pulver verbrant zijn. Margrieta zeet waemoedig zijnde zepde: o valsche regter! gy verwyist my onschuldig ter dood / en dat om de liefde van Ezytes; want by mijn welen heb ik anders niemant lets misdaen. Den regter seide: gy valsche wyf / wilt gy loechenen dat gy de Gravinne wildet vermoorden / dat ik selve gesien / en u daer op gebangen genomen hebbe! Margrieta versagte / zeggende: Eplaes ik en heb geen schult. Den regter riep tot de Beul onsteekt het vuur / maekt Margrieta vast / want de Justitie moet volhoert zijn. Tog de Scherpreger wilde hem niet verhaesten / maer ging lang zaem

te werk; want het docht hem jammer te wezen zo een sehone maegt te verbranden. Margrieta had den regter dat zy haer gebod magt spreken / dat hy haer bezunde. Toen viel Margrieta op haer knien / slaende haer ogen na den hemel / zeggende: o barmhertige God! gy weet dat ik onschuldig ben / helpet mijn in deze grote nood: o Maria! moeder der ontfemmhertigheyt / zyt uwe hulpe in mijn laetste ure. En gy Ezytes / om de liefde van u / moet ik zo een verzinaden dood sterben / dus neem ik ooph aen u. Welck Dader / Moeder en Broeder! Verbloekt sy de ure dat ik eetst mit Jagen ging / nu moet ik so een verzinadigen dood sterben / en dat dooz toedoen van valsche Verzaders: dat moet God geklaegt zijn. Ma dese drabige klagen beval sy haer siel tot Godt / en ging na 't vuur / om verbrant te worden. Swak dit siende / zepde tot Ezytes / nu is 't teyd / slaet wat aen / want Margrieta is in groten nood / terfont kwam Ezytes en Swak aen gezeden / slaegen in den hoop / en namen den regter by den hals / zeggende wie raed u so stout / dat gy Margrieta sonder schult ter dood gaet veruyzen? de regter siende hem in handen van Ezytes / stond seer verbaest / en septe: u moeder heeft ny hier toe gedwongen. Swak sprak; gy valsche regter / gy liegt! gy hebt geld genoten om haer ter dood te veruyzen / want ik heb 't alles gehooft en gesien. Den regter had zyn Lijf genade / maer Ezytes septe: de genade die gy Margrieta soud gedaen hebben / sal u gescheden. Belaste terfont den Beul dat hy den regter soude binden aen de pael daer Margrieta soude gesaem hebben / si sal 't u rphelpen soonen. Den Beul septe: mijn Heer / dat doen ik gaerne / veel liever hem / dan de deugdelijke Margrieta / vatterde hem terfont by 't Lijf / bond hem aen de pael / en verbrant de regter tot pulver. Hier siet gy nu hoe de onrechtvaerdige in 't eynde haeren Woon krygen; Ezytes nam Margrieta in sijn armen / en zepde mijn waerde Lief / sou men u aldus onschuldig (terwyle ik van

Hij was) ter dood brengen: **A**ls zwoere / had ik mijn moeder hier / zy zoude smake het gene den Keger besmuert heeft. Doen zeide **M**argrieta / o **E**zyles doet dat niet! want so gy u moeder iets misdede / gy soud grote sonde begaen; dus laet zulke gedagten varen: zy heeft geen ongelijk datse mijn bederf zoekt / want ik te gering van staet ben / dat so een **P**rijs my soude beklimen; dus is het rogt dat myn haec / en mijn misgual soekt / niet te min wil ik dit tot geenem dage gedenken / maer om de getrouwighejt die gy aen my beweyst / moet ik u van herten jonke dragen. **E**n ik blide u dat gy u moeder om dese sake geen oberlast wilt doen; gedenkt / sy heeft 't gedaen om u profijts halven. **E**zyles zeide: mijn lief / nu bemerk ik u grote denge en goedertierenhejt / die u nog brengen sal tot **H**ogen staet: gy bid voor de geene die u bederf en kwalijk varen denge sal lonen. **A**den lief / minner sie ik haec met goede ogen aen. **D**eve **E**zyles / zeide **E**vak zijt te vreden / u moeder moet u moeder blijven / laet dit ongemerkt hene gaen / gy hebt u genoeg geworpen aen den regter / so dat een ander hem wief daer aen spiegelen zal. **T**oen zeide **M**argrieta / ja **E**zyles / wilt gy mijn liefde dragen / en liefde aen my verwerven / so moet gy dit niet meer gedenken. **E**zyles seide / mijn lief / gy slagt onse **H**ere **J**esus / want doen hy aen het **K**ruis hing / had hy voor die hem gelyk hadden / so doet gy ook en bid voor de gene die u bederf soeten / dog ik beiregter wat geruster. **T**oen reden sy na stad met grote hrengde / en **E**zyles dede **M**argrieta meer eere aen / als hy ooit te voren gedaen hadde / maer zijn moeder maekte haec uit zijn ogen / hrengende dat **E**zyles hem aen haec misgrypen soude.

Hoe de Keiser van **G**rieken een **H**eraut uit zond, om een **T**ournoye te beroepen in **A**thenen.

Het XXVI. Capittel.

Gy heeren mijns rijks / gy weet hoe dat ik voor genomen heb in mijn **L**and

Constantinopole een **T**ournoy spel te houden / om alle edelhejt en handteringe van wapenen te oefenen. **S**o is mijn begeren dat alle schild-boortige mannen die civel van afkomst zijn / als dat zy sullen komen op eenen geselden dag / hier in 't land van **G**rieken / in mijn stad **C**onstantinopolen / daer ik houden wil een **F**eesst van bereyde dagen lang / stellen daer twee schone kostelike **C**aroukelen te winnen / den eenen met **T**ournoyen / en d'ander met **T**riumph van schone vrouwen; de reden is / dat ik wil wreken en hemmen myn **E**delliden. **D**e heeren seiden eendragtighken: heer **K**epser / gy doet zeer wel / en dese feest sal u een grote eere zyn. **D**aer op de **K**epser / antwoorde en seide: **H**aber en **H**oop is genoeg in boovaed / en gy **H**eraut / gaet gy in alle landen onder myn gebied / en geef dit gebod te kennen / op dat een ygelijk homet / ciersijk toegerust / om prys te halen: want op den agtsten dag van **J**uny / moet elk ter bane / dus gaet en volvoert uwe last. **D**en **H**eraut nam oorlof en vertrok / om te volbrengen 't bevel des **K**epfers. **O**ndertusschen dede de **K**epser / alles wat tot den **T**ournoye dienstig was / gereet maken.

Hoe de **G**rave 't **H**uiskwam, en hadde alles vernomen, en hoe hy de **G**ravinne bestrafte.

Het XXVII. Capittel.

Ik case van toorn / en weet niet wat ik doen zal. **M**argrieta is verlost / de regter verbrant / en ik moet myn verbergen / (o spyt!) voor de oogen van myn soon; want vond hy myn / hy sou myn doen doden / maer ik ben nu so bezet / dat hij myn hier niet vinden sal. **N**u heb ik gehoort dat myn heer gekomen / en hem de saak bekent gemaakt is / dog als hy by myn komt / sal ik egter myn klagten aen hem doen. **O**ndertusschen kwam de grave by haec / die sy welkom hiet / en hy haec bedankte / maer sep haec nptwoers af. **D**oen begon sy haec klagten te doen / seggende: hoe dat sy moeste vngtig syn / en haec verbergen houden / of haec soon soude haec 't leven benemen. **D**e **G**rave antwoort

woorde en seide: vrouwe / gy hebt kwa-
lijst gedaan / dat gy Margrieta woude
doen steruen sonder recht of reden / en had
gy de straffe ontfangen die den kriegter gele-
den heeft / gy had u verdelide loon gekre-
gen. Dae seide de Gravinne / ik hadde
recht tot dese daed / want Margrieta wilde
mij vermoorden / en haben dat heese sy on-
se soon betoert / so dat sy haer gestadig
op de hielen is. De Grabe seide: vrouwe
een ding moet ik u vragen / gy segt dat
Margrieta hem betoert heeft / had gy
mijn dan ook betoert / doen ik om uwe
schoonheit u liefde droeg? Meen seide de
Gravinne / gy en is waren edel van Ge-
boorte / gelyk van Wisonit en beide vult
en magtig van goed / dat is daer by niet
eens te gelyken: maar sy is van geringen
staat / daerom segge ik / dat sy Eshyes be-
toert / en iets moet te eeten gegeven heb-
ben / om dat sy haer so ualoopt. Vrouwe
seide de Grabe / gy hebt groot ongelijk /
want nature gaat boden de leer / liefde
aan het geen hoogheit / rijkdom nog E-
delheit / maar de nature verwint 't alles /
en hoe dat men heulieden moet misprijt /
hoe sy hysijet in kede ontlicken / dus is
't maar verloren moeite / laet de keerse
haznden tot datse van selfs uit gaat / en
moet u niet meer met dese sake. De Gra-
vinne dit hoende / wiert nog grammer /
en seide in haer seluen / ik sal 't den Keiser
(ender wiens subiecte sy stonden) klagen /
en die sal mij wel verhozen. En scheiden al-
so van den Grabe / die ten Hove ging by
syn soon Eshyes / Margrieta en Evas.
Hoe den Heraut van Grieken in Athenen
kwam, en aldaar verkondigde 's Keyfers
bevel van 't Tournoyen.

Het XXVIII. Capittel.

Ik hebbe gezoepen in landen en steden /
en des Keisers gebod over al verkon-
digt / mi ben ik in Athenen / en booz 't hof
van den Grabe / dus ga ik roepen. Hoort,
alle Heeren hoort, den keiser van Grie-
ken onsen genadigen Heer, doet betoepen
een Tournoye en Wapen recht, wie den
beste Tournoydet is, sal tot Prys behalen

een kostelyken Carbonkel, en in de trium-
phe der Vrouwen en Maagden, mede een
Carbonkel, yder Hondert Mark waardig
zynde. Den agsten Juny moet elk in de Ba-
ne zyn. De feest sal 40 dagen duuren, Ha-
ver en hooy geeft de Keiser voor alle edel-
len die daar sullen komen: elk neme agt op
den dag voornoemt. Des Keisers Dogter
Eresabin sal de prys geven, dus zy dit een
yder bekent gemaakt, en de een l'gt de an-
der voort. De Grabe en alle d'andere Hres-
ren gaben aen de Heraut geschenken / so
van goude ketenen / kostelyke Habp'ien /
als anders en beloofden op den gescheiden
dag alle by den Keiser te syn / waer mede
den Heraut van daer scheide. Toe seide de
Grabe mijn soue Eshyes / mi kond gy in
het hof van den Gzelschen Keiser / Eze
behalen / so in seiten van wapenen / Van-
ketten en Triumphe / en ik sal u in alles
verzoegen / so dat gy geen gebrek sult heb-
ben / en mijn Vaderlyke soue sal steers by
u syn. Eshyes bedankte synen Vader / seg-
gende: ik hope in dit Tournoy spel mij so
eerlyk te vragen / dat ik geen schande daar af
hebben sal / booziet mij van 't gene mijn
dichtig is: dat sal geschieden sepe den
Grabe / scheidende also van malkanderen /
maar Eshyes en Evas bleuen by den ander /
oberleggende hoe sy 't met Margrieta sou-
den stellen / edog na lang beraed / wierde
goed gebonden / dat Eshyes aen syn Vader
woude verzoeken / dat Margrieta met hem
in Gzelen moegt gaen / om dit heerlyk Tournoy
spel van Koningen / Hertoge / Graven /
en Baronnen te aenschouwen / 't welk ge-
dien wierde / want Eshyes ging na synen
Vader ende Evas na Margrieta / haer aen
seggende 't voornemen van dese repse.

Hoe dat Evak by Margrieta kwam, haar
zeggende dat zy mede na Grieken soude
reizen, waar over zy seer blyde was.

Het XXXIX. Capittel.

Nu ga ik na Margrieta / en bring haer
dese teidlinge / daer sy haer seer in
perblyden sal. De is 't waerdig dat men
haer dese eere doet / ook kan ik niet g'oe-
ven

ben of sy moet edelen of konink wesen / ja dat haar vader een hertoge / grabe of koning moet sijn geweest en by avonture hier verdoelt is. Met dese woorden kwam hy by Margrieta / die hy minnelijk groete en sy hem van geliken; vragende terfont na Estytes. Evak seide: o schoone maagt! hy is by syn vader / om een bede aan hem te versceken / die ik weet hy hem niet ontfeggen sal. Margrieta vragde wat bede dat was / die hy aan synen vader versogte. Evak seide / gy weet wel dat wy alle reiden ten Tournoye tot Konstantinopolen by den keiser; en gy sond hier blyben / nu vreesst hy dat u (geyft voor desen) iets mogte overkomen / so wil hy u mede voeren / daarom kom ik hier / om u te seggen dat gy u op 't heerlykste tot de reise sond vaardig maaken / en dit is de bede aan syn vader. Margrieta hier over verblift / seide: al wat Estytes begeert / sal ik gewillig doen / en schelde also van malkanderen.

Hoe Estytes zyn Vader bad, dat Margrieta mogt mede Varen ten Tournoye, dat hy konfenteerde.

Dat XXX. Capittel.

't S teid / en meer dan teid / dat ik ga by myn vader / en bidden hem eene bede / want den teid naakt van de Tournoye / dus moet ik myn haasten. Ondertusschen kwam den grabe Estytes in 't gemoet / die hy beleefdelijk groete / vallende op syn knyen en seide: heer vader ik heb een bede aan u / dat is / dat ik Margrieta mag mede voeren ten Tournoye / op dat sy sien mag die grote feest en hogtelijke triumphie die in 't keisers hof sal bedreven werden. De vader dit horende / gaf consent daar toe en seide: soone nu moet gy u beste doen om pijs en eere te behalen; dat sal geschieden / si Estytes / en dat ter eeren van de geene die niet myn velsen sal. Gy spreekt wel soone / seide de grabe / maar ook moet gy u moeder vergeven 't geene sy u misdaan heeft / want 't is haar nu leet. Estytes seide: liebe vader; God wil 't haar vergeven / ik ver-

geef 't haar dese reis / en dat sy haar voortaan wagt sulst waat te doen. Met dese woorden scheide Estytes van syn vader / en ging hem tot de reise vaardig maaken. Hoe den Keyser en syn dogter Eresbia, alle de Heeren ontfagen, die tot den Tournoye kwamen.

Dat XXXI. Capittel.

O tse Eresbia myn waardige dogter en gy edele heeren van myn Ryk / segt my / is alles tot een Tournoye vaardig? waar syn myn Herauten? laaste hier terfont by mijn konink. Eresbia seide / heer vader / siet daar komense in de sale: de Herauten vooz den keiser komende vielen op haar knyen / ende deden haar hehoorzplike reverentie: den keiser dedese opstaen en seide: hebt gy alles bestelt dat ik u belast hebt? ja genadige heer keiser / seiden de herauten / wy hebben onse best gedaan / en de Logysen alsonne bescheven / en daar komen so veel edelen / dat 't onmogeliken schekit te wesen: waat over den keiser blyde was en vragde / wat edelen vatter al gekomen waren? de Herauten seiden: den koning van Armenien met sijn geheele staat; den hertog van Polen / en hertog van Calabrien. De koning van Zweden / de koning van Crakon / en de grabe van Athenen is mede onder wege / nevens sijn soon Estytes en veel edelen / so dat hier onmogelikh is te noemen. Doen belaste den keiser aan de Herauten / dat sy dooz trompetten souden herkomdigen / dat een pgeelyk des anderen daags ter Desperen souden komen / en hem 't Eierlykste vers-tonen vooz de vrouwen: de Herauten seiden / syn majesteits last sal terfont volbragt worden: ondertusschen hoorde men een groot gerugt van paarden en edelen: de keiser vragde wie dat 't was? hem wierde geantwoord / 't is den grabe van Athenen / die komt vooz aan gereden met vier hondert paarden van een hie-dinge; daar na sijn soon Estytes met drie hondert paarden / alle de edelen gesleet met goude Lakenen / en syn nebe

Ebak met twee hondert paarden alle de
 edelen gekleet met fittweele en fydre;
 daar na kwam des graven gemaltine met
 hondert kamenieren/ yder gekleet in
 rode fittweele/ ende de vrouwen door-
 wakt met paarden en hofelyke gefteenten.
 Margarieta kwam agter de gravinne op
 een witte hakkeney/ in 't gouden laken/
 behangen met hofelyke gefteente/ 't fcheen
 geen menfch/ maar een godin te fyn/ fy
 had byftien kamenieren/ alle gekleet in
 byzja fittweel/ fittende elk op een tel-
 lenaer/ en yder hadde een laken by haar
 loyen/ die mede feer hofelyk in 't habyt
 waren: den keifer/ fyn dogter/ en
 alle de heeren fagen deefe triumphe van
 den grabe van Wifenen booz by paffereen/
 verwonderden haar feer van de groote
 hofelykheid: doen fy af gefeten/ en in
 de herberge faten/ wiedenfe van den
 keifer ten hobe onthoden: doen feide
 u grabe tot Eftres: foone hoe behaagt
 u fyn keiferlyke majefteit/ heeft hy niet
 een fchone dogter: ja heer vader/ fel-
 de Eftres/ fy is lieffelyk/ maar fpreken-
 de in hem feiben/ Margarieta is nog veel
 fchoonder: doe feide den grabe: foone
 volgt my met uwen ftaat ten paleffe van
 den keifer/ die ons aldaar onthoden heeft
 gaarne feide Eftres: dus reden fy in
 goed order na 't Paleis van den keifer/
 het welk heerlyk om te fien was: daar
 gekomen fpede/ wierdenfe van den kei-
 fer/ fyn dogter/ en alle de heeren min-
 nelyk ontfangen doen ging den keifer/
 fitten en fyne majefteit; naaft hem den
 Grabe/ Eftres en Ebak/ daar na alle de
 andere Prinffen en heeren. Erefebia fat
 alleen by de Maagden en dede Margarieta
 by haar fitten/ dat Eftres wel/ dog fyn
 moeder (die Margarieta nog haate) kwa-
 lyk behaagde: doen ging men ter Kaf-
 fet/ men at en dronk/ en maakte goede
 Clere. Da de Maalreut ging men aan
 't dansen/ daar hem Eftres fo eerlyken
 in droeg/ dat hem yder lof en eere gaf:
 den keifer en al 't hofefin was ver-
 heugt over deefe triumphe: des avonds
 op 't Banket kwamen ten hobe de konin-

gen van Crakou/ Armenten/ Zweden
 en Napels/ nevens de Hertogen van polen
 en Calabrien/ fo dat daar grote vzeugde
 bedreben wier: inngelyken gefchiede on-
 der de Vrouwen en Maagden/ yder hadde
 het ooge op Margarieta/ vermits haar
 grote fchoonheyt/ als mede op Eftres/
 om dat hy gedruwig by Margarieta was/
 denkende in haar felven/ hy moefte haar
 ongemeene liefde toe dragen/ epndelyk
 gingen eenige vzeemde heeren by den ko-
 ning van Armenten/ (Eftres Gem:) en
 vzaagden wie Margarieta was/ en van
 wat Geflagte: den koning antwoorde
 en feide/ dat weer ik niet/ mijn zufter
 heeft mijn gefchreben dat zy is een koop-
 mans dogter van Linburgh/ maar ik kwa
 het kwalijit geloben/ want haar wesen en
 werken trekken al na de Edelheyt. Doe
 feiden de andere heeren/ gy feget de waar-
 heyt/ wy kommen ook anders niet bemer-
 ken of fy moet upt Edelen ftamme gefpro-
 ten fyn/ want fy is eerbaar/ en fedig van
 manieren/ byzandelyk van gefigt/ en lieffe-
 lyk van fpraak: dit is booz dese teid hier
 van genoeg/ nu wil ik gaan fpreken van
 de heeren die Cournoijen fullen/ en van
 hare vzeornigheyt: doen het Banket ge-
 houden was/ nam yder oorlof van den kei-
 fer en fyn dogter/ en elk ging na zyn La-
 gement.

Hoe men de Vesper dede, daar yder Edel-
 man zyn Wapen bragt aen de Jonge Kei-
 ferinne, in tegenwoordigheyt van Mar-
 grieta en andere Maegden.

Dat XXXII. Capittel.

Des morgens als den dag aan kwam/
 gingen de Herauten na de jonge Kei-
 ferinne/ Vrouwen en maagden/ zeggende:
 Zy moeften komen om te ontfangen de
 Wapenen van de heeren die Cournoijen
 fouden. Doen ging Erefebia na de fiella-
 gie/ en onthod Margarieta/ met alle de
 Vrouwen ende Maagden by haar/ die
 terflood kwamen/ en alle gefeten waas-
 ten/ begon men de Trompotten te blafen/
 fo dat yder aan kwam en gaf fijn wapen/
 die Margarieta alle wozde op hling/ maar

beslag seer van 't wapen van Egyptes: doe alles gedaan sijnde/ ging de keiserinne met Margrieta in de sale by den keiser/ die haar minnelijk ontfing/ en gingen ter tafelen. Terwijl de maaltijd gehouden wiert/ wierde op alderhande Instrumenten schoon musijk gespeelt/ dat een lust was om te hooren. Ondertusschen maakten Egyptes en Evak haar gereet/ om voor den keiser/ keiserinne en alle de andere heeren en dames/ na de maaltijt een deftige maskwerade te dansen/ 't welk niet sulken pragt en pompeusheid geschiedt/ dat een yder sig daar over verwonderde: want Egyptes en Evak nebens 24 toortsdraagers/ die alle vermomt waren/ waren soo heerlijk gekleet met juwele/ goude en silbere lakenen/ dat het niet is om uit te spreken. Dus vermomt sijnde/ nam Evak de keiserinne/ en Egyptes Margrieta by de hand/ en de andere heeren elk een kammerier/ dansende seer zeffelijken: den keiser sagse niet verwondering aan/ en niemant wist wie sy waren. Na dat dit alles gedaan was/ verzocht een yder na sijn logement/ en den keiser na sijn rustplaats/ insgelyken byzouwen en maagden.

Hoe den Tournoy gehouden wierde, en hoe Egyptes en Evak den prys behaalden.

Dat XXXIII. Capituel.

Doen den nacht boozhy/ en de dag aan kwam/ ging men misse doentia cetera sume en gewoonte van het hof/ en yder stelde hem te hooren den dienst ons heeren. Als den dienst gedaan was/ ging men ontbreyen: ondertusschen maakten de edelen hun tot de Tournoye vaardig: doe het ontbreyen gedaan was/ gingen sy om te sien wie den prys sou behalen. De keiser ging met sijn edelen boven op sijn paleis/ en sijn bogter met haar staatsinsfeten op de scilagien/ setende Margrieta nebens haar seide: doe begonnen de Trompetten te blasen/ en de Herauten riepen/ elk kom toe hane om prys te verdienen: doe kwam de koning van Cra-

kou wel gewapent in de bane/ nebens de koning van Napels/ en sloegen seer sellighen op malkanderen/ den koning van Armenien op den hertog van Polen/ en Evak tegen de prinsse van Constantinopolen/ so dat het gebegt wel drie uren duurde/ en een lust om te sien. Ten laasten verwarden sy onder malkanderen/ want elk sijn man ontdeinsde en vreesde. Egyptes sloeg so hertog van Calabrien van den paarde dat hy tulmelde/ en Evak de prinsse van Constantinopolen/ soo dat hy in onnagte ter aarde viel: de koningen van Crakou en Napels dit siende/ wilden het wyechen/ vielen selighen aan op Egyptes en Evak/ en bogten soo lange tot dat haar zwaerden gebroken waren/ so dat men haar andere zwaarden moest beschikken/ 't welk in der haast geschiede. Als sy dus wederom versien waren/ liepen sy heviger op malkanderen als te voren/ en Egyptes gaf de koning van Crakou soo grooten slag/ dat hy gena van sijn paarde soude gevallen hebben/ had hy van sijn heeren niet onderstut geworzen. Men dede sijn helmiet op/ om dat hy wat lutt soude scheypen/ en men gaf hem wat verbersching in de mond/ so dat hy weder bekwaam. Toen seide hy: wel moet hy varen die my soo dapperen slag heeft gegeven/ cere heeft sijn herte/ hy ist waardig dat men hem prijs/ dat om sijn couragie/ want hi en vout nooit een man die my verduurde in 't slaan dan hij alleen. Wie is die man? doen seiden de heeren/ 't is Egyptes/ soone van de grabe van Richmen: doe verheugde hem de koning van Crakou/ dat den jongen grabe hem soo ridderlijst hadden overwonen/ en bleef vorder om te sien hoe 't nog aslopen wilde. Evak en de koning van Napels bogten mede seer furiewe/ en Egyptes aan de andere syde met den hertog van Polen/ die hy mede berwon/ so datse op Egyptes neidig wiedzden: want alle de heeren die met de hertogen van Calabrien en Polen gekomen waren/ vielen te samen op Egyptes/ soo dat hy nood was. Margrieta dit siende/

was hier oer bedugt. Evak den Koning van Napels weder gebragt hebbende / en siende sijn Neve in groot verpiel / reet niet den Koning van Armentien derwaarts / bleven in den hoop als heiliche Opanden / is dat Esptes onst wierde / en sloegen het alles ter aarden dat tegen haer kwam / waar oer de Heeruten ruffchen bedden gingen / riefen: Esptes heeft den Prijs verdient. Den Keyser siende dat 't also toe ging / seide tot de Heeruten 't is geweg / laat alst na sijn Herberge repden / en komen op den Avond op 't Banket. De Heeruten beden 't bebel van den Keyser / en 't Cournoyen wierd geslaakt / pder vertrok na sijn Logement / maar des Keyfers dogter en Margzieta bleven by een / ordonnetende den Prijs te geven aan de geene die 't verdient heeft.

Hoe Esytes op 't Banket kwam, alwaar hem den prys gegeven wiert, en Evak den anderen.

Dat XXXIV. Capittel.

Doen een yder in sijn herberge hem verbercht / en sijn Wonden verbonden hadde / kwamen sy des Avonds op het Gelykste op 't Banketseest. Esptes en Evak vercheenen daar mede / die daarten Hove waren / heerlijk ontfangen wterden / ja seifs van de geene die sy in 't Cournoyen verwonnen hadden / seggende / sy de beste en vroomste van alle werten. Margzieta siende dat Esptes en Evak so grote eere geschiede / was daar in seer verblijd / en ontslakt hoe langs hoe meer in liefde tot Esptes. Toen kwam de Jonge Keyserinne Eresbia niet haar maagden / en presenteerde Esptes (als best verdient hebbende) den hoogsten prijs, dog Esptes weigerde 't / en seide: o schoonsle Keyserinne Eresbia! ik ben niet waardig de grote Eere die gy my doet. De Keyser / Koningen en Heeren die daat present waren seiden / gy hebt se verdient boven al de andere, waar op Esptes den Prijs met grote eerbiedigheyt van de Jonge Keyserinne ontfing.

Toen ging sy met Margzieta by Evak / ende gaf hem den anderen Prijs / als verdient hebbende naast Esptes. Evak was beschaamt om de eer die hem aan gedaan wierde; egter (also het den wil des Keyfers was) aanvaarde hy den Prijs. Dat gedaan sijde: wierde in 't Hof groote vzeugde bedreben / en pder verblpde sig dat alles so wel vergaan was.

Hoe de Gravinne raad zocht om Margzieta by den Keyser te laten, op dat Esytes haar vergeten soude.

Dat XXXV. Capittel.

Des morgens vzeug ging de Gravinne uit / in haer selven oerwegende hoe sy 't best soude aan leggen dat Margzieta in 't Hof van den Keyser mogte blipen. Dye wandelende bedagt sy / dat sy den Keyser (vermits hy haar Neve was) om een bede wilde bidden / en sy wist ook wel dat des Keyfers dogter / Margzieta seer bemint hadde. Terwijl sy met dese gedachten besig was kwam vooz de Keyser op haer knepen / en groete hem heusseljk. De Keyser seide; staat op. Nigt / wat is u vgeeren; de sake moet delwyl gy vooz mijn kniet / van groot belang sijn; de sake (seide de Gravinne) is zwaar of niet zwaar / ik soud' u wel willen Bidden om een bede: Laat hooren seide de Keyser / 't soude kunnen wesen dat ik se u consenteerde / ook wel niet / dus segt my wat u bede is. Genadige Keyser / seide de Gravinne / mijn sone Esptes die tegenwoozdig hier is / is so versot en versingert op Margzieta van Limburgh / dat hy is als rasende / en nauweljkhs weet wat hy doet / gedurig seyt hy van hwar eet en schoonheyt / en begeert haer te Trouwen / het sy wie dat het lief of leet is / en gy weet dat se is Onedel van geslagte / en maar een arm hoopmans dogter; so is mijn bede / (om dat Esytes haar vergeeten soude) dat gpe hier in u hof wilt houden / en verzoeken aan den grave, dat hy haar hier by u dogter liet / om alle Edelheyt te leeren / en ook om dat se Esytes hergeten soude: den

den keizer dit hoorende / seide; Migt
 gy hebt ongeluck / gy moet het Margarieta
 niet kuyten / want 't is haar schuld niet. Ik
 heb vooz desen ook gemint / en mijn sinnen
 gelept op de geene die minder was als ik /
 soude men dat op die vroude of maagd ge-
 wroken hebben / dat was onrecht / dus siet
 vooz u / gy hebt u eens misgriepen aan
 Margarieta / dat u vergeven is / wagt u
 vooz de tweedemaal: de gravinne seide:
 ik wil haar niet misdoen / ik begeer maar
 dat gy Margarieta by u houd / en datse
 mijn focie niet meer en siet: want het
 spreekwoord seld / ryt der Oogen / iust
 'er herten. 't Is so seide de keizer / ik
 sal der mijn best in doen / en de grave van
 spreken. Dit docht de gravinne goet te
 sijn / bedankte den keizer / so hy so veel
 om haar doen wilde. Aldus scheyden sy
 van malslanderden.

Hoe de H ere oorlof namen aan den Kei-
 ser, en zyn Dogter Kresobia, en na
 haar laet verrokken

Het XXXVI. Capitul.

Na dat alle dese Triumphe ge- eindigt
 en het Courtois en gedaen was / ver-
 fogten alle de koningen / Prinssen en Hee-
 ren oorlof aan den keizer en zyn dogter /
 om wederom te vertrekken / bedankende
 zyn majesteyt vooz de grote eere die hy
 haar gedaen hadde / zeggende: Indien hy
 haar hulpe tegens Gods vanden van no-
 den hadde / sy souden hem alle hulpe en
 bystant doen; welke presentatie zyn ma-
 jesteyt beliefsdelijc aan nam: daar op ver-
 trock een pgeelijc na zyn land: maar den
 Grave en Gravinne van Athenen nevens
 zyn soone Etzptes / en ook Margarieta
 (op het verzoek van den keiser en zyn dog-
 ter) bleven nog daar. Ondertusschen ging
 Etzptes en Margarieta en de jonge Keise-
 rinne in den wijngaert / haar vermakende
 met alderhande tepdhortinge so met Fluy-
 ten / Harpen / Luiten / als andere In-
 strumenten / bedrjpende grote vrygde.
 Toen zy daar een lange wyl gewest had-
 den / zoud den keiser de Ridder Etzak aan
 zyn dogter / Etzptes en Margarieta / dat

zy ter maaltijd zonden komen. Ook
 dede het bevel van den keizer / daar sy alle
 toe bereyt waren / en gingen te zamen na
 de zale / daar de keizer en alle de Heeren
 waren. Toen sy nu aan de tafel zaten /
 seide den keizer / heer Grave / of ik u
 had om een bede / zoud gyse mijn ook ont-
 zeggen? daar op den Grave antwoorde /
 en seide: mijn heer en keizer / so de
 bede in mijn magt is / zalze u consento-
 ren. Ja seide den keizer / zy is in uwe
 magt / het zal u ook niet schaden nog geen
 verlies zyn. Als den grave dit dan hoorde /
 braagde hy wat de bede was. Toen sprak
 de keizer / zeggende: de bede is deze.
 Hier is de schoone maagt Margarieta van
 Limburgh / die staet zo wel in mijn en in
 mijn dogters gratie / dat ik haer zoude
 zoeken in mijn hof te houden by mijn dog-
 ter: Daar op de Grave antwoorde / ge-
 nadige keizer en heer / zy bid om het geene
 daar ik geen magt over heb / want zy is
 haar eegen boogt / en ik kan haar hofen
 nog verbieden. Toe seide Etzptes / groot-
 mogende heer / u ootmoedigen dienaar
 bid / dat gy dog dese bede wilt laten va-
 ren / want wy zouden haar niet gaarne
 missen / zy is mijn hoop en troost / zoud
 gy ze wy dan onthouden / zo verbloeste ik
 de uure dat wy hier gekomen zyn. Den
 keizer seide / of gy ze gaeren of niet gaeren
 wilt missen / ik zalse het zy u lief of leet /
 gelyke wel hier houden. Toen seide Et-
 zptes / gy ouden grysaect / siet vooz u wat
 gy doet / zo gyse wy niet gewelt onthout /
 gy zult 't niet u bloed behoopen. Doe
 trock hy zyn mes / en meenden de keizer
 te steeken / maar de heeren liepen tusschen
 beiden. Den keizer en ontselde hem niet
 maar wilde Etzptes beproeben / en sien of
 hy Margarieta hertelijc beminde of niet /
 dog zag doe de liefde die hy tot haar droeg.
 Margarieta seide tegen Etzptes: mijn
 lief / of ik hier ben of in Athenen / is dat
 niet aleens / als ik u gezoutw blibe? Gy
 weet ook dat u moeder mijn niet wel en
 bermag / dus is het immers beter dat ik hier
 in het hof ben by des keizers dogter Kresob-
 ia / en agtervolgen den aart der Edelhe-
 ren.

den; met deze en meere andere leden seiden zy Eryptes te vreden: de grabe had den Keizer / dat hy sig niet belgen wilde over de force die zyn zaan tegen hem bedreef. Meen ik geensints zeide den Keizer / ik trachte my dat niet aan / maar welke het de jonckheid en blindheid van de min / waar over den grabe zyn Majestelt bedankte. Toen riep den Keizer Eryptes dat hy by hem zoude komen sitten. Meen zeide: Eryptes ik sijn te wel. Dus was Eryptes gedwongen nevens den Keizer te gaan sitten. Toen zeide de Keizer: hoor Eryptes gy doet kwalijk dat gy zulks tegen my bestaat / want overdenkt de eere die Margarieta hier in myn hof geschieden zal / zy wist op geen oneerlyke plaats / en werd u niet ontferst / maar kont (so gy haar lefde draagt) te allen teiden by haar komen / myn hof staat vooz u open. Als Eryptes des Keizers minnelijcke woorden hoorde / was hy wat beter te moede / en zeide: genadige heer / zo Margarieta hier blyden moet / zo verzoekt ik dat zyn Majestelt dog zorge wil vooz haar draagen / op dat niemant haar wat misdoe: want mishwan haar lets / dat zou ik zoeken te wreken / al zoud ik myn leven daar by laten. Toen sprak den Keizer zeggende: Eryptes / ik zwerre zo ymant haar lets misdoede / ik zoud het selve wreken / by aldien het in myn magt stont / en ik zal haar houden als myn eigen dogter. Met deze woorden en andere belofte / die den Keizer dede / was Eryptes ter vreden / en na de maaltijd ging een yder na zyn ruste.

Hoe Hendrik van Limburgh oorlof nam van zyn Vader en Moeder, en ging zyn Suster Margrieta in vreemde en onbekende Landen zoeken.

Het XXXVII. Capittel.

Den hertog en hertoghine van Limburgh waren zeer bedroeft over het verlies van haar dogter Margrieta / en konden niet anders vernemen / dat zy was in Athenen. Toen sprak Hendrik en zeide: Vader en Moeder / wilt gy myn consent

geven / ik zal myn suster gaan zoeken / en niet rusten vooz ik haar gevonden hebbe: de Vader seide zyne / ik wilde het gaarn consenteren / maac ik breeze dat u ook eenig ongehal magte over komen / en dat zoudt my in het graf helpen / dog niet te min / hangt aan u voozgekommen reys / of God wilde dat gy u lieve zuster nog zoudt komen te vinden / neemt schat en goeds genoeg mede / maac waer u altoos vooz bevraders / blyest God / weest rechtvaardig in al u doen / eert eeluyghheid / zyt een behorder van weduwen en wezen / gaat deboteslyk ter misse / blyet alle kwaat / en betaalt rykelijken waar gy vaart of lieert / zo zal men eere van u spreken. Dus mijn soone / onthout dese lesse: God zal u wel betalen. Hendrik seide: vader dat sal geschieden / ik zal maken dat men geen onere van my en sal weten te spreken. Met deze woorden nam Hendrik oorlof aan sijn vader ende moeder / en van alles rykelijken voorzien sijnde dat hem nodig was / reet als een onbekent hoopman weg / om sijn beminde suster Margarieta te zoeken.

Hoe de Grave van Athenen oorlof nam van den Keiser, en hoe Eryptes van Margrieta scheidde.

Het XXXVIII. Capittel.

Als nu den dag aangekomen was / kwam den grabe by den Keiser / en wilde na athenen vertrekken / nam aldus soetlijken oorlof / dankende zyn majestelt vooz de eere en mintheid aan hem bewesen / zeggende vorder: waar by of u land in nood / gy zoudt een vriend aan myn blinden: den Keiser seide: al wat ik gedaen hebbe / is uit goede jonck en vrientschapp geschiet / en wat ik vorder vernag / is vooz u. Ondertusschen was Eryptes by Margarieta / en hadden met malckanderen veel minnelijcke discoussen / en Eryptes gaf Margarieta de carbunkel / (die hy toe prij verdient hadde) tot een gedachtenisse / en Margarieta gaf Eryptes een kostelijke ercele / om aen sijn Bonec te hangen / en dat ter lesde van haar. Aldus scheidende de-

deze twee geliebt seer droevig van mal-
kanderen / daer de gravinne blyde om
was.) Eerstes besochten haar in 't hart
wederom te komen besochten / en vertrook
also met sijn vader en moeder weder
na Athenen.

Hoe Hendrik van Limburgh verdoolde in
't Bosch van Ardennes, en hoe by een
Ridder van de dood verlost, en de ro-
vers verhoeg.

Het XXXIX. Capittel.

Dar moet de duivel mee spelen dat 'er
nu geen avantagie valt / mijn die-
naers / elk op sijn hoede hier in het bosch
van Ardennes pleegen veeltyds de hood-
lieden wyt vrankryck / Limburgh en Bra-
band te passeren / laat ons alle passagen
besetten. De andere rovers seyden tot
jaer Kapityn / siet ginter in de valsepe /
daer komt 'er een gereden / dat sal appa-
rentelyken wat vers sijn; heel goed seide
den Kapityn / wy sullen hem in wagten.
Als hy nu by haer kwam / pakte sy hem
aan / wierpen hem van 't paart / namen
sijn tuig van 't lijf / wilden hem aan een
boom binden / en aldaer van honger laten
sterben. Den ridder bad sijn Lys-gena-
de / maar 't mocht niet helpen. Ondertus-
schen kwam Hendrik aan gereden / hoorde
het gerugte / sag wat sy den ridder deden;
doe trok sy sijn zwaard / en sloeg so dapp-
perlyk in den hoop / dat hy 'er een of twee
ter aarde heide / eer sy haar te weer kon-
de stellen; seggende tot de ridder / trekt
u mes en doet mede u best; doen vielen
sy met hun heide als brieschende leutwen
op de rovers aan / so datte; een deel van
hefse doot bleven / en de resterende (om
haar leven te salveeren / (namen de blugt.
De ridder dankte Hendrik / om dat hy
hem uit de handen van de rovers verlost
hadde. Hendrik seide / dat is gaarne ge-
daan; maar met verlos / hoe is uwen
naam / waer syt gy van geboorte; en
waar wilt gy heenen? den ridder seide;
mynen naam is Arnout van Ardennes;
geboren in Brabant / en myn reis soude
wesen na den Bisschop van Crier / die

Bisgert en verongelykt word van den
hertog van Lorehen die de heylige kerke
te niet soekt te brengen / sonder recht of
reden. Als Henrick dit hoorde / seide hy;
dat is kwalijk gedaan / en spryt tegen God
en sijn Gehod. Maar wie spuse die niet
den hertog aan spannen om den Bisschop
te verdyben? Arnout seide / by hem sijn
den koning van Bohemen / hertogen van
Beveren en Dostentynk / en den grabe van
Baren / dese liggen te samen met grote
menigte van volck dooz; de stad. Henrick
seide: heer Ridder / ik sal u geselschap
houden / en met u by den Bisschop gaan /
om sijn singelyk te helpen wreken / tot
voorzplanting van de kersten-kerke / ge-
lyk een yder schuldig is te doen. Arnout
over deese woorden verblift / seide: heer
Ridder / waar woud gy heenen doen gy
hier by mijn kwam / en hoe sy uwaam?
Hendrik seide: ik ben een Limborger van
geboorte / hertog Otte is mijn vader /
Isabelle mijn moeder / en mijn naam is
Hendrik. So syt gy mijn toekomende
Prins seide Arnout / ik ben in Brabant
geboren / dog in het land van Limburgh
woonagtig; maar segt mijn de reden waar-
om gy dus alleen gaat doolen? Hendrik
seide; ik soek mijn suster Margareta /
die wy hoor; eenigen tyd op de Jagt / gelijc
gy wel gehoozt hebt dat sy tot Athenen is /
werwaarts ik soude reysen; maar nu gy
mijn deese reidinge segt / sal ik eerst met u
na den Bisschop van Crier gaan / en hel-
pen keeren 't onrecht dat men hem wil aan-
doen / ter eeren der H. kerck / en daar na wil
ik na Athenen / om te sien of ik mijn suster
niet kan vinden. Arnout seide / God ge-
he u gracie dat gy haar vinden mocht / ik
meende datse over lange al gebonden was.
Albus gratende / kwamen sy so beyde dat
sy de stad van Crier sagen / en gingen
de eene seide van de stad om / daer 't heve
lag / om dien weg te schoutwen; maar wier-
den aan de andere kant (mits gebragt
wierden wie sy waten) in gelaten. Doen
wierden sy na des Bisschops hof gebragt /
die hem in 't gemoeten kwam / bragende wat
sy begeerden? Hendrik en Arnout groeten
hem

hem minnelijk en seiden. Wy sijn alhier
gekomen om u ongelijk (dat den Hertog
van Loreinen u aan doet) te helpen wy-
ken / den bisschop dede se opstaan / seg-
gende: vrome ridders sijn Gode en my
welkom. Morgen is de dag dat ik den
hertog van Loreinen en sijn medestan-
ders een veldslag sal leveren. Hendrik
sef: schept moed genadige heer / hebt
goe couragie / Gode sal den verstaar-
digen by staan en Victorie verleenen / wy
sullen na ons vermoegen u helpen. Op
spreekt eerlyken / seide den bisschop tegen
Hendrik / maar waar sijn gy van geboorte /
en hoe is nwen naam? Hendrik seide:
van Limburgh heer / des hertoge Otto
sijn soon / en mijn naam is Hendrik. Zeer
wel / seide de bisschop / te liever heb ik u /
om dat gy van so een edelen afkomst sijn /
en ik maak u kapiteyn-generaal van al
mijn heeren. Ik ben dese groote eer niet
waardig seide Hendrik; maar sal 't
moegen door de wapenen doen blyken.
De bisschop seide: gy edele ridders /
volgt wy in de sate / wy sullen wat eeten /
en tegen den dag ons tot den seyd
bereiden.

Hoe Hendrik van Limburgh den Koning
van Bohemen gevangen kreeg, de herto-
gen van Beyeren en Oostenryk versloeg,
en veel andere heeren dodelyk kwette.

Het XL. Capittel.

Nu sal ik verhalen hoe de hertog van
Loreinen sijn heir in slagorde stel-
de / om den bisschop van Crier te bebeg-
ten. Wy gaf den koning van Bohemen de
Ariergarde / en de hertogen van Beye-
ren en Oostenryk de Avantgarde / en
selde hemseken in 't midden van 't heir.
Ader van haar had ontrent vyftig duy-
sent mannen / te weeten / twintig duy-
sent te paarde en dertig duysent te voet;
berwagende also haer vanden. Den
bisschop desen groten hoop volks sien-
de was bedroeft. Doe seide Hendrik:
mijn heer bestaat u niet / de victorie
bestaat niet in menigte des volks / maar

in de hand Godes / als hy maar sone Be-
nedikte ober ons wil geven / so hebben wy
den vrand niet te vreesen; dus laet ons hem
bepeljk aan lasten / Gode sal ons helpen.
Oudertusschen kwam de vrand aan / los-
ten haer geschut / moar kwesten door de
gratie Godes / weinig van des bisschops
volks; doe vielen Hendrik ende Arnout
niet des bisschops volk in den hoop / met
sulke kragt / dat sy 'er menigte versorgen.
Hendrik riep gedruwig / Limburgh / Lim-
burgh / en sloeg den grave van Beyeren dat
hy dood te aerde viel / en de hertog van
Oostenryk sijn arm of / blykende also de
Avantgarde. Arnout dede niet als roe-
pen / Zabant / Zabant / komende tot in 't
midden van 't heir / versloegen ontaljk
veel menschen / dybende de hertog van
Loreinen in de Ariergarde / daar de kon-
ing van Bohemen was: den bisschop
volgde stadig agter aan / en wiert so groet-
weljk gebogten / dat 'er van de Loreinse
wel vyftig duysent stuwelde / behalven
de gekweten en gebantene / die mede een
groot getal waaten. Van des bisschops
volk bleven ontrent twee duysent man-
nen en hadden weynig gekweten. Hen-
drik en Arnout behaalde in desen sijn
vzoter eer / dat Hendrik in 't einde kwaljk
geloont wert / geljk men nog hozen sal.

Hoe Elyses klaagde tegen zyn neve Evak
dat hy Margrieta verlaten moet, en hoe
hy Bode aan haar sond.

Het XLI. Capittel.

Elyses by Evak spide seide: o
nevel mijn kwellingen en santasien
sijn so groot / dat ik 't u kwaljk seggen
kan waar ik ga / of waar ik sta / so denk
ik altoos op die schone maagt / want
is mijn heer so beklemt / dat hi niet eten of
slapen kan / uit vzeefe dat haer eeljk
kwaat mogte ober hornen / en sy haer icls
mishwam het soude aan mijn leven gaan /
of ik soude niet mijn bloed weeten /
doen seide Evak mijn heer en vrinde /
Margrieta heeft geen nood / sy is by den
kaiser wel gesien / oock houd hy haer in
groot weerde / en ik weet wel / soo haer
pman

hemant letz insdede / de kaiser soude het sel-
 ve wyken / daarom stelt u heyt vyz getu / ;
 maac ik weer raad / wilt gy wel doen / so
 stuurt een minnelijke brief aan haer / om
 te weten hoe het met haar is / en dat gy seer
 verlanght om tpsinge van haar te hebben.
 Dien raad docht Esytes god te sijn / en
 ging versond een brief aan Margreeta
 schryben. Die gebaan spade / gaf hy die
 een bode / om deselve aan Margreeta in het
 hof van den kaiser (in Grieten) te be-
 handigen. Overmattende ondermiffchen
 met sinerte na tepsinge van haar / dat
 hy in het kort bekamt.

Hoe de Loreynsche de stad Trier be-
 stormden, en hoe Hendrik des Koning
 van Bohemen venging kreeg, en
 veel volks versloeg.

Dat XLII. Capittel.

Des sondaags na onse. L. Doutwen
 dag / half ooght / had den hertog
 van Loreynen gereedschap gemaact om de
 stad Trier aan de eene syde te bestormen /
 gelyk hy ook dede / daer hem den bisschop
 en sijn generte byzomselst weerden / so
 dat in yet stormen van de Loreynschen heel
 volks inwendich. Ondertusschen ging
 Hendryk en Kruout aan de ander syde van
 de stad / reden met een deel volks uit /
 en sloegen van agteren in het heyt van den
 Koning van Bohemen / so dat den koning
 genoodsaakt was te vlieden / vlygende na
 yet ander leger / daer hem Hendryk ver-
 volgde / hem dattende by het ijs / sonde
 hem gedood hebben / maac den koning
 had sijn Lys genade: die nam Hendryk
 hem gevangen / vragt hem in de stad by
 de bisschop / en Kruout de hertog van
 Oosteynk. Wel hertog van Loreynen
 horende dat den koning van Bohemen in
 hegetenig was / als mede den hertog van
 Oosteynk / was daer ober seer dorchig /
 in het leger byna als verbroch / om dat
 Hendryk van Limburgh haer so groote
 schade deden / heraadslaagden onder inal-
 handeren hoe sy dit op Hendryk souden
 waken / en resoluerden toe dien eynde /
 Dede met den bisschop te maaken.

Hoe Margrieta den brief van Esytes over-
 zag, en een antwoord aan hem zond.

Dat XLIII. Capittel.

Margrieta den brief van Esytes ont-
 saagen / gelezen en yerlesen hebbende
 versont daer uit, dat sijn ketide mitten
 mindere maar nog dagelyks meer en
 meer gzeide: resoluerde versont weder
 een antwoord aan hem te senden / ging
 boog, siten schryben / dede den brief toe /
 en gaf hem den bode / dien sy begafte met
 silber en guld en belaste / dat hy Esytes
 van havent wegen minnelijc soude groe-
 ten. Dat sal geschieden syde den bode /
 scheidende als van haar / om sijn reis te
 verharderen. En Margrieta ging in de
 sale by Ersebia / die haer vragde wat
 boog een bode daer by haer was? uit
 Athenen seide Margrieta / van Esytes.
 Dat is seer goed seide de kaiserinnen / en
 begon met Margrieta wat te boerten.
 Middelenlyc sond den kaiser om sijn
 docter en Margrieta / dat hy ter Casri
 soude komen om te eeten / het welk sy dede.

Hoe den Koning van Bohemen ende den
 Bisschop rade hielden, om Hendrik van
 Limburgh te bederven.

Dat XLIV Capittel.

Den koning van Bohemen seide / heer
 bisschop ik den u en Hendryk gewan-
 den / als mede den grave van baren; ook
 hebben my heel velen verloren / waer
 van de vanden gestouwen hebben / u tot
 den gronde te ruineeren: maac indien gy
 wilt / gy souden sodanig kwaat woort komen
 bisschop blyven / en u land in vrede hou-
 den. Doog wat middel sond sulks geschie-
 den vragde den bisschop: dat sal ik u
 seggen / seide den koning / gy hebt hier
 den ridder Hendryk van Limburgh / die
 ons dese grote schade gedaen heeft / geest
 die in handen van den hertog van Lore-
 nen / so sal hy een eendwig verbond met u
 maaken. Hoe sep den bisschop / soude ik
 hem ober leveren die my verlast heeft / so
 sou ik als Judas doen die Iesus vergraden
 heeft.

134
heeft. Daen seide hy / dat en doe ik niet /
ik sal den ridder die my voor myn span-
den beschermt heeft / niet verraden. Den
koning antwoorde en seide: heer bis-
schop / gy moet denken dat het beter is een
man te verliezen / dan u gehele land;
doet gy het so sult gy bisschop blijven / en
u land en volk in rust en vrede houden;
daar en tegen niet / so sult gy met u volk
en land tot de grond verdistreert
worden; daarom verliet u wel / op dat
gy daar na geen berouw en krypt. Den
bisschop die horende / wist niet wat hy
doen wilde / dagte in hem selven den ko-
ning septe de waarheit / en het is ook beter
een man / dan het gehele land te verliezen /
so wil ik liever den ridder over geven /
dan myn bisschoppdom kwyte wesen / ver-
getende aldus Hendziks getrouwicheyt.
Den bisschop seide; genadige heer / so
ik de ridder over levere / sal ik dan in myn
heft blijven en ewige vrede hebben?
daar op de koning antwoorde / en seide:
ik verseker u / (indien gy hendzikh van
Limburgh levert in handen van uwe vy-
anden / en haren wyl laat met hem doen;) /
dat gy bisschop sult blijven u leven lang /
en een ewige vrede hebben / ten sijn
van alle wie het lief of leed is: wel aan dan /
sei den bisschop: heer koning gy sult
gaan in het leger van den hertog van Lo-
renen / en hem seggen / dat ik niet van
ridder moogen te vrede sal komen / en
hem voor in het spits setten; als gy sleden
dan aan komt / sullen wy hem verlaten / en
weder na de stad vlugten / so hebt gy hem
dan in u handen / en kond 'er u wille vrede
doen: de koning was daar over verblift /
en seide. Du verseker ik u vrede / en al u
volk; ik sal de heeren dese yding bren-
gen / en schieden also van malkanderen.
Dese verraderlyke aanslag hoorde W-
nout / liggende in hem selven / sal men dien
getrouwen Hendzikh so schandelyk ver-
raden; en in handen van syne Vyanden le-
ven? dat wil Godt verhoeden. Ik soub
hem gaen waarschouwen / maar toet niet
waar hy is; wyl moigt het selve over my ko-
men: dus wil ik kuyten in het leger gaan /

en presenteeen my daar als Soudnier; en
doen myn best om Hendzikh te helpen.

Hoe dat Eslytes en Evak den Bode (die
van Margrieta kwam) ontvingen.

Dat XLV. Capittel.

Als Eslytes den bode sag komen / was
hy verblift / ging hem tegen en spde:
Weest welkom bode / wat ydinge hebt
gy? hoe vaart myn schone Margrieta?
Zeer wel myn heer / seide de bode /
sy doet u dienst - sijn groeten / en sijn u
desen bzief / waar in gy haar mening sult
vinden; Eslytes nam de bzief / kuste hem /
en septe: O Evak! liebe Hebe / siet hier
myn Liefs gelchzift. Evak seide / myn
heer / hoe sijn gy nu gemet met dese bzief;
is het een bzief van troost? so is het goed. Es-
lytes oberlachte en spde: O ja het! desen
bzief is een verkwilking voor myn heer /
en een balsam voor myne siele: want
Heef sy schryft / dat sy wel wilde dat wy
daar eens kwamen / in ik sal myn vader
vragen of ik een dag twee of drie mag der-
waarts gaan / om myn wyl te vermaaken.
Dit vage Evak goed te sijn / en waren
beide verblift; gingen in de sale / bezog-
hende grote genugte.

Hoe de Verraderye van den koning van
Bohemen, Hertog van Loreinen en
d' andere heeren, geschied was om Hen-
drik van Limburgh te dooden.

Dat XLVI. Capittel.

Doe den koning van Bohemen de in-
dinge vragt dat Hendzikh van Lim-
burgh soude over geleverd worden / gingen
sy raad houden / hoe men hem doden sou-
de: de een seide: wy willen hem vullen /
de ander vanden / de derde spden en de
vierde wilde hem in kleine stukken kappen.
Albus wierde hy veroordeelt eer hy gele-
vert was. Vernout dit alles aanhorende /
seide in hem selven / so het mogelijk is / ik
sal u booznemen beletten. Ondertussen
kwam den bisschop met Hendzikh / en een
deel volks uit de stad. Venderst hy de
vyand komende / viel surieuuslyken op
den selven aan: den bisschop die stonde /

het

liet hem alleen / en trok met syn volk wederom te rugge. Doe wierde Hendrik (bemerckende wel dat hy bevraden was) gehangen genomen. Men deden hem niet Comen en ketenen aan een Boom bidden namen sin wapenen af / en lieten hem daar staan tot des anderen daags 's morgens sonder eeten of dynken. Middelerwylt wierd den raad gestoten / wat dood men hem aan doen soude / en wierde het bonnis aan den koning van Bohemen gestelt; welks uitprake was / men sal men vooz eerst rabsaken / daar na Bierendeelen / het hooft op een staak seffen / en in pder Land wiens Heeren hy verflagen heeft sal men een stuk seiden / waar mede alle de Heeren te waden waren / seggende: nu is Dreede / pder trok na syn Land / en het gezigt sal nademiddag geschieden.

Hoe Arnout, Hendrik verlosste, gaf hem een Helm, Schild, Harnas en Zwaart en hoe Hendrik den Koning van Bohemen 't hoofd af sloeg, en den Hertog van Loreinen kwefte, dat hy daar aan storf.

Dat XLVII. Capittel.

Arnout gehoort hebende dat men Hendrik des anderen daags soude doden / dacht in hem selve / dat sal ik belette / en ging heimelyk in de plaats daar Hendriks wapen nuug lag / nam het en brant hy by hem / seggende: O Hendrik! vooz dese hebt gy my van de dood verlost / nu sal ik u berlossen / maachte hen los en seide; hier is u wapen / Harnas / schild en swaart / doet nu best. Hendrik seide / myn vriend ik dankte u van uwe Grote getrouwicheit / het sal u tot sinder tyd geloont werden. Arnout seide: ik doe niet anders als ik schuldig ben: maar (alsoo de magt byna versterken is) moet ik van hier vertreken / ik sal myn reis na Limburgh nemen / en seggen u Vader hoe gy van den Bisschop bedrogen ben. Hendrik seide: lieve vriend Arnout / doet myn Vader en Moeder seer / en segt daar dat ik nu na Athenen ga / maar eerst sal ik ookof nemen aan den Koning van Bohemen en Hertog van Loreinen /

eer ik vertreken sal; hoe sei Arnout / doet dat niet / want gy soud in u bedryf loopen. Het heeft geen nood seide Hendrik / ik sal wel vooz my sien. Aldus scheiden sy van malikanderen. Arnout reisde na Limburgh / en Hendrik ging in de tente daarden Koning van Bohemen en Hertog van Loreinen saten / seggende: hier ben ik ook: gy wout nu doden / Bierendeelen en de stikken weg seiden / het geene ik nu beletten sal / dus siel u te weez. Den koning en Hertog dit siende / riepen wapen / wapen / maar het was te laate. Hendrik sloeg den koning het hooft af / en kwefte den Hertog so / dat hy daar mede af sloef. Doe nam Hendrik een paart / ging daar sieten en reed weg. Het gerugt kwam in het leger en hi de stad Tzer / dat dese Heeren verflagen waren: dus was pder seer verschijkt over dese daad / insonderheit den Bisschop en syn Gemeente / want sy seiden: Wy hebben kwalijck gehandelt met den ridder / het geene ons nog sijn sal op bryken. Komt sijn Vader dit te horen / so sal hy ons te huur en te zwaarde verholgen / en wy sullen dan nog niet zwaarder oozlogen geplaagt worden.

Hoe Arnout te Limburgh kwam by den Hertog, en hem alle de Geschiedenissen van zyn Zoon vertelde.

Het XLVIII. Capittel.

Doen Arnout in de stad Limburgh kwam / ging hy op het hof / daar hy in de sale vond den Hertog; Hertoginne en alle de Heeren / boog sig ter aarden / en dede sijn behoozichte reberentie. De Hertog seide: Heer ridder rijst van de aarde / sijt Gode en mij welkom; wat is u begeren / en van waar komt gy? Gnadige heer seide Arnout / ik come van Tzer / daar ik en u soon de Bisschop gediect hebben / en wonderlijken met Hendrik af gelopen is / dat ik u sal verhalen / so gy myn gehoor gelieft te verlenen. Ja seide den Hertog / hebt gy myn soon gestru? so segt ons hoe hy daart. Arnout seide / hy doet u al vanden geeren / en heeft dooz een bezadelyk belien in perkel van sijn Leven geweest. Seet de waarheit / seide den

den Hertog / wie heeft hem willen bezien?
 den? is het in mijn magt / ik sal het wraaken.
 Veront antwoorde en seide: Ja het heere /
 het is den bisschop van Tzier / die wy te sa-
 men trouwelyk dienden / en door Hendryk
 bymighheid / wiert hy kapitein-generaal
 gemaakt; so dat wy niet togen en den
 vband verworpen. U soon nam de kro-
 ning van Bohemen en den hertog van
 Saren gebangen / en verfloeg den hertog
 van Oostrijck. Ma dat hy dese seften ge-
 daan heb / ging den koning van Bohemen
 te rade met den bisschop / overleggende
 met walskanderen hoe men Hendryk op het
 bekwaamste soude konnen leveren in han-
 den van den hertog van Loreinen / om
 sienen wyl niet hem te doen: als dan soude
 den bisschop vrede met den Hertog heb-
 ben / daar de gemeente wel mede vregenoght
 was. Dit bevræad aldus besloten sijnde /
 kwamen werten van Hendryk / ging den
 bisschop des anderen daags met u soon
 te velde / daar hy gebangen wierde / en
 den bisschop met sijn volk wederom in de
 stad trok / maar eer dit geschiede; reed
 ik uit de stad in het Loreinsche leger / om
 Hendryk te helpen geijck ik gedaan heb:
 want siende hem sijn wapenen af nemica/
 wog bzingen / en niet tonwen en ketenen
 aan een vrouw binden; hebbe dit alles ver-
 spiet / en hen in der nacht gegaan daar sijn
 wapen was / nam het en bragt het aan
 Hendryk / die ik ook los maakte. Op mijn
 getrouwighheit siende / bedankte my / en
 seide: dit sal u tot sijnder tyd geloont
 werden. Doe nam ik mijn affcheyt van
 hem / om hier na Lin-burgh te komen:
 waar hy seide vorder / segt mijn vader en
 moeder dat ik na Athenen ga om mijn
 suster te saken / dog eerst sal ik van de
 koning van Bohemen en den hertog van
 Loreinen oozlof nemen / en scheiden also
 van walskanderen. Doen ging Hendryk na
 haar tente en sloeg den koning sijn hoest
 af; en kwetste den hertog dat hy daar af
 stierf / nam doe een paard en reed weg /
 sijn reys vorderende na Athenen. De
 hertog dit hoorende was verstoot / en
 troet by sijn hertogdom / was hy d's

Scheinstuk op den bisschop van Tzier
 soude wraaken en seide: heer ridder /
 segt my inden naam van waar gy vange-
 boozte sijt / en van wat geslagt. Arpout
 seide: genadige heer / Gerard van Adben-
 ne was mijn vader / en ik heete Arnout /
 een van u Daffalen. Doe seide den her-
 tog: Arnout ik make u opperste bevel-
 hebber van mijn volk / ik sal den bisschop
 betone dat hy een verrader is / niet waars-
 dig sijnde den name van geestelyk te doe-
 ren; ook belate hy / op dat men alles wat tot
 den togt dienstig was om de stad Tzier
 te belegeren / soude baardig maken. het welk
 terstond na gekomen / en in het werk gestelt
 wierde. Doe ging den hertog ter maal-
 tyd / en Arnout moest naast hem sitten / en
 daar wierde bevræad hoe men de stad
 Tzier op het bekwaamste belegeren soude.

Hoe Hendrik kwam in 't Land van Mila-
 nen, daar hy een Kamp dede en een
 Maagt verlostte.

Het XLIX. Capittel.

Hendryk uit de handen van sijn vyan-
 den sijnde / kwam in het land van mila-
 nen / daar hy een schoone Maagt sag
 sitten treuen. Hendryk gzoetse belesde-
 lijki / dies sy hem vriendelijc dankte: Hen-
 dyk vzaagde waarom sy wende / en of
 haar puaant iet misdaan had? sy antwoor-
 de ja en neen. Segget my seide Hendryk;
 so men u ongetijl doet / ik sal het wraaken /
 en mijn leuen booz u te pande stellen. Heer
 ridder seide de maagt / ik ben des her-
 togen dogter van milanen / mijn vader
 is overleden / so dat ik een wees ben: nu
 komt mijn vaders broeder; Fromont
 genoemt / die wil mijn dit hertogdom en
 al mijn Datzimonie-goed met geweld ont-
 nemen seggende: mijn vader heeft het
 te onrecht beseten / daar al den Adel en de
 Angeltene wel beter getuigenisse van kon-
 nen geben / of ik moet twee kampioenen
 stellen; die tegen hem vegen / verwint
 hye so houd hy het land / en wert hy over-
 wonden / so blijf ik in het vefie. Dit is dan de
 oorzake / heer ridder / daar ik vzoebig
 om ben, Hendryk seide / schoone maagd:
 ceur.

zemet niet / ik sal u betoffen en u oom be-
 gegten. Europa dankte hem en seide:
 edele Ridder / myn oom is u veel te sieck /
 hy heeft niemant / ja al waer gy niet u
 seffen / hy soud u meesier wesen; Hendrik
 seide: een Ridder is schuldig wederom en
 wesen booz te staan / daarom ontbied u
 oom / dat hy op morgen komen om den
 kamp tegens my te doen / ik sal hem met
 Godes hulpe verwinnen. Europa verbly-
 de haar in sin stoute woorden / leide hem
 in het paleis / om aldaar wat te rusten / en
 sond terstond een Camerling aan haer
 oom / dat hy hem tot den slyd sou vaar-
 dig maken / den Camerling daar komen-
 de / gracte hem eerbiedigh; hebe dankt
 seide Fromont / wat is u begeren? den
 Camerling antwoorde; myn heer de
 maagt Europa ontbied u (so gy haer niet
 in vrede wilt laten / en booz regte erige-
 naam van het hezogdom Milanen erken-
 nen) dat gy op morgen vroeg daar sult
 komen / om een gevegt tegens hare kam-
 pioen te waagen. Zeer gaarne seide From-
 mont / dan sal men sien wie regt heeft /
 maar kamering wie is haer kampioen?
 en wat booz een man is het? het is een Rid-
 der / seide de kamering / van avonturen /
 schoon / frys / jonk en wel gefatsoenert.
 Fromont seide / alwaar het de duivel uit
 der hellen / ik soud hem niet ontsien / ja al
 kwam den seven van sulke venus-jonk-
 kers / gaan en segt dat hy sig gereet maakt /
 ik sal morgen vroeg by hem wesen. Al-
 dus nam den kamering sijn afscheit /
 en bragt Hendrik dese tpsinge.

Hoe den kamp gevogten, Fromont ver-
 wonnen, en Europa verlost wierde.

Het L. Capittel.

Doet den dag aankwam / so bergader-
 den de Maliaansche heeren / om desen
 slyd te sien / lieten de twee kampioenen
 booz haer komen / en dedense op een kuis
 (tot teken haer sake regtvaardig was;) eed
 doen. Fromont leide sijn twee vin-
 geten op het kuis / zwoer ten heiligen /
 dat het hertogdom van Milanen sijn va-
 der toe behoorde / hy de midste soon was /

en dat sijn broeder het land Poyent had
 beseten; daer en tegen zwoer Hendrik
 van Limborgh (in name van Europa)
 dat het land de maagt tee behoorde / en
 haer vader de regte heer en erfgenaam
 was geweest / de heeren seiden / gy bei-
 den hebt genoeg gezworen / gaat ten
 slyde en yder betweert hem seffen; de-
 se kampbeters waeren beide te voet /
 gingen maalkanderen eerst aan met Lan-
 cien / dat niet lang en duurde / want Hen-
 drik sloeg Fromonts lancie in twee stuk-
 ken; doen trokken sy haer zwaarden /
 en Hendrik gaf Fromont sodanigen slag /
 dat hy half dood ter aarden viel; dog (de-
 tonende sijn edelheid) regte hem op / en
 opende sijn Helmet / so dat hy weder be-
 kwam: daer op ging het gevegt weder
 aan / veel heviger als te voren / so dat sy
 beide seer moede wierden / en de onsta-
 ders niet wisten aan wie de victorie soude
 blyven; eindelijk wierd Hendrik ber-
 bittert / en sloeg Fromont sijn eene arm
 af en sijn eene been / so dat hy viel en niet
 weder ryfen koste / doen vzaagde Hen-
 drik of hem / of Europa 't land toe behoor-
 de Fromont seide; de maagd is de reg-
 te erfgenaam / maar ik hadde hare goe-
 deren gaarne aan my getrokken: de hee-
 ren dit hoorende / seyden tegen Hendrik /
 doet met hem uwon wille / gelyk als hy niet
 u soude gedaan hebben / doe nam Hendrik
 sijn zwaert / en hienw Fromont sijn hoofd
 af / en bragter aan Europa / die hem seer
 bedankte / en yder bewees hem groot
 eere; dit gedaan synde / ging men te
 maaltyd en maachte goede rye: den raad
 soude Hendrik gaarne tot een heer gelad
 hebben / presenterden derhalven Europa
 aan hem ten Houtweyl; maar hy wep-
 gerde sulks. Da de maaltyd ging yder
 na sijn rust / en Hendrik was gelogerd
 in Europa's kamer / dog also sy seer
 met liefde tot hem ontsien was / stont
 sy des nagts op / en ging by Hendrik te
 bedde / daer hy ober verwondert was; dog
 wierd eyndeligh van hem bezigt / en
 haarde renen sooren / gelyk gy hier na
 horen sult.

Hoe Trier gewonnen, en den Bisschop vermaagt wierde van Hertog Otto van Limburgh.

Dat LI. Capittel.

Den hertog Otto van Limburgh met een groote magt van volck vooz de stad Trier gekomen spide / dede deseibe plaats heftig beschieten en Bestozmen / so dat daar binnen veel volcks sneruelden / ende een groote menigte gekwese waerden ; waar ober de burgerij begonden te miutenen / seggende onder malhanderen / om des Bisschops wille moeten wy dit alles verdragen / en lyden dat wy niet onse vrouw en kinderen geruineert werden ; hadde hy trouwelyk met Hendrik van Limburg gehandelt / gelijc hy verdrant had / wy waren in dese nood niet gekorven. Andere seiden / wy komen het den bisschop alleen niet wyten / wy hebben te gelyc ons consent daer toe gegeven / doe bekenden sy eenbragtelijken dat het waar was. Ondertusschen berisont den Bisschop dat den hertog (die sijn heye in Barathie siebe) Amsout van Ardanne de Vbanguarde en standdaert siet bewaren / en hy selver de Vvrierguarde sou commandereen / de stad wilde bestozmen / en resolueerde derhalven hem in sijn leger te bezoeken / besozgde de muuren / en trost met een deel volck na hinnen. Ouzent het leger komende / wierden de trompetten getiafen / Trommels geslagen / en het gebegt aan gebangen / dat seer heftig was ; dog ten laefften dreef vrentout den Bisschop weder te rugge / so dat hy na de stad wyken moeste / agterlatende veel volcks / so doden als gekwetsen / dat hy die van binnen groote alteren die veroorzaekte : den bisschop weder in de stad spide en siende sijn verlies / was heel mispoozsig ; en soude gaarne enen vrede met den hertog willen ingegacen hebben / maar hien geen middel vinden om daer behouwelijc toe te komen / besoot eyndelijc een Ambassaad aan hem te senden / daer toe hy wonsmeerde de Commandeur en de Commisproost hebenz een Heraut / en gaf haer ordre / dat sy vooz een maand bestand sou-

den verzoeken / en men ondertusschen middel souden uitvinden om tot een verdrag te komen : dese Ambassaden aanbaarden dien last van den bisschop / en gingen na 't Leger. Zy den hertog komende / deden sy hem behoorzijke reberentie / en den hertog ontfingse minnelijc ; vragende wat haer begeerte was. Zy vielen vooz hem op hare knijen en sieden : genadige heer / wy hebben grotelijc tegens u misdaan / verzoeken derhalven een Bestand vooz drie Maanden / of wy daar en tusschen een middel kosten vinden om niet u tot een vrede te komen / den hertog seide / gy heeren alwe werken sijn kwaad en vals / gy wout mijn soon / die u beschermijer was / so schandelijc vrazen en om hals heipen dog 't sy nu so ; maar niet te in u / ik konfentere u dit Bestane / en siet of gy ondertusschen middel konne vinden om wy tot vrede te brengen : den Commisproost antwoorde en seide : o edcke hertog / wy bekenen dat ons verstant geboort heeft / en al het geene wy tegen u Mogenheid misdaan hebben / stelt dat aan eenpode / ende neemt ons in genade aan : den hertog seide : gaat hy alzoen bisschop en sege hem / dat hy vergoedinge doe vooz mynen Esou Hendrik / of ik sal hem en al sijn land tot den gronde ruineren : de heeren seide : wy danken uwer genade / en sulen dese antwoorde aan onse Bisschop dragen / en u begeren volbringen. Met dese woorden seypden sy van den hertog / en kwamen weder in de stad by den Bisschop / die sy des hertog antwoorde bragten / en seiden : heer hoe sulen wy het maaken ? Wat vergoedinge sult gy den hertog doen vooz de misdaad die wy aan sijn soon bezeben hebben ? oredendit by u selven sijn magt valt ons te zwaar. Waarop den Bisschop antwoorde : en seide : gy heeren / wy sijn te samen schuldig aan dese vrazende / het is waar spide den Commisproost / wy ontkennen dat niet / maar gy moet bedenken wat vergoeding wy den hertog sulen doen. Doen spozk den bisschop / men sal hem presenteren sijn soonz lichaam niet goet en heftijc gesten-

tens op te wegen: dese raad boog de heeren goet te wesen en spden; wy sullen moezgen dese presentatie aan den hertog van Limburgh doen/ dat vord den bisschop mede geraden/ en weder gling na sijn ruste. Hoe de presentatie geboden wierd, aan den Hertog van Limburgh en wat hy daar op antwoorde.

Dat LII. Capittel.

Doen den dag aankwam/ gingen de Ambassadeurs weder na 't heyr van den Hertog van Limburg/ die sy in sijnre tente vonden/ sitende in sijnre Wasesiept en heerlijckheit/ bielen op haar knien vooz hem neder en baden hem/ of hy haar gehoor wilde verleenen/ en aanhoren hare woorden uut den mond van de Bisschop Jan van Trier: de Hertog Otto spakt en seide: gy heeren/ staat op van der aarden/ segt uwe meynunge/ en utwes heeren sij en goed dunken. Doen spakt den Donnyzoof in name van den Bisschop en seide: Edele hertog/ mogen wy vrede hebbe met u/ ende die u aan gaan? onse bisschop Jan van Trier is aldus gegengen/ dat hy tot een vooz sijnre Misdaad/ u soon Hendrik sijn lichaam sal doen wegen met goud en kostelyke gesceenten eben zwaar; en hy bidt u ootmoedelijck/ om al dat onse heere Iesus Christus leed op den goeden Wydag/ dat gy hem vergeven wilst de faute die hy aan u soon bedreven heeft/ want den koning van Bohemen heeft hem daar toe geraden en verleit. O edele hertog! hebt compassie op de wtfzoringe des bloeds/ en der geener die onschuldig daar af sijn/ wilt vergeten en vergeven/ en denkt dat God (hangende aan den houte des kruiffes) selve had: vader vergebet haar/ want sy en weeten niet wat sy doen. Onse heere Christus en wilde geen wracke/ nog hyen begeerdesse niet; aldus genadige Prins en heere bedenkt u selven: den hertog horende de weemoedigheid en groosten ootmoet die sy sogten seide: vertrekt/ want ik sal mijn met mijn heeren daarop beraden/ de heeren vertrokken uit sijn tente

in een ander/ verwagtede met verlongen in een antwoord/ den hertog van Limburgh liet Arnout van Ardenne en al sijn edelen by hem komen/ gelijk sy ook deden: doe selde hy haar vooz de schonc presentatie/ die den bisschop van Trier tot saen van sijn soon/ (wie egter nog in 't leven was) hem aanbod/ en seide: sijt gulliden hier mede te vrede/ Arnout van Ardenne antwoorde/ seggende: presentiert u dit den Bisschop/ 't is daar mede n'et genoeg/ de boogers sijn mede handdadig aan 't verraad/ laat die u mede vrede stellen/ en uwe onkosten (die gy gedaan hebt) vergoeden: den hertog van Limburgh hoorende Arnouts woorden seide in hem selven/ desen raad is goet om mijn uitgeleide geld wederom te krygen/ ende hy dede de Ambassadeurs van Trier wederom in sijnre tente komen/ 't welck also geschiede: vooz hem komende/ bielen sy op haar knien/ en deden hem groote eer en keereute/ en sepden Groot-mogende Hertog wat is u begeeren? den hertog seide/ gy heeren/ de presentatie van uwen Bisschop hebben wy seer wel verstaan/ en deselve dunkt ons goet/ maar daar is nog sebjating aan wat is dat/ bzaagden de Ambassadeurs: den hertog seide; dat sal ik u seggen: uwen Bisschop presentiert sijnre misdaad te vergoeden: maar uwe burgerij schuldiger sijnde aan 't verraad van hy/ presentiert geda vergoeding: de Ambassadeurs dit horende stonden verslagen/ dog de Gouverneur van Trier antwoorde/ en seide; genadige Hertog wy sullen met de Gemeenten ons ober dit sijn beraden/ en u hooghheid daar af een antwoord brengen/ den Hertog was daar mede te vreden/ en de heeren trokken wederom na de stad Trier.

Hoe de Heeren de gemeinte ontbood, en zeiden haar des Hertogen antwoord, en vragden wat zy daar op resoleren en presenteren wilden.

Dat LIII. Capittel.

De heeren wederom in de stad gekomen sijnde/ en den Bisschop Jan ge-

spreekten hadde / ontboden sy de gemeente / om te horen de antwoorde van de hertog van Limburgh. Doen de gemeente gesloemen was / horden sy des hertogs begrepen / daar op sy antwoorden en seiden: wy bekennen dat wy aan die verraad schuldig sijn / en tot vergelding van die beloven wy / dat den hertog hebben sal uit yder van onse natie tien duisend hronen / en yder sal geven na sijn magt en kwaliteyt / daar sy alle mede te vreden waren. Aldus gingen de heeren wederom na 't leger van den hertog / gevende hem te kennen den last der gemeente. De hertog dit horende / siede tot Arnout: wat dunkt u hier af? Arnout seyde / genadige Heer / aanbaart dese presentatie van den bisschop / gy sult beter doen dan langer te doolgen: die doge de hertog mede goed te wesen / en hy seyde tot de Ambassadeurs gaat in de stad / doet dat gy gesegt hebt / maakt u present (die gy belooft hebt) vreedig / en ik sal vlieden daar tegen een vaste vrede besegelen: de heeren namen blydelijk ontsot / ende bragten haasteliken dese vrbinge in de stad / daer groote blijdschap om was / en wiede terstond alle het goede belooft was gereset gemaakt / en aan den hertog gesonden / die haar daar op de vrede dede besluiten. Arnout kiez voer sijn getrouwichheid vijfduisent hronen: en bleef vorder in 't hof van den hertog. Het mede laat ik dit sicken / en begin weder om te spreken van Hendrik van Limburgh en Europa de hertoginne van Milanen.

Hoe Hendrik van Limburgh, scheide van Europa de Hertoginne van Milanen, en hoe zy van hem bevruge bleef.

Het LIV. Capittel.

Als Hendrik van Limburgh ontrent drie of vier weken tot Milanen geweest had / seyde hy in sig selven: nu moet ik vertrekken / ende mijn suster Margrieta gaan soeken / ging derhalven hy Europa en seyde: schoone blom / de tepd is nu gekomen dat ik van u moet scheiden om mijn suster Margrieta: die van ons opde

ragt verboothe / (getijck ik u wel in 't lang verhaalt heb) te soeken. Europa dit horende / was uiternatzen seer bedroeft / sijnende zwaartigh en seyde: mijn liebe Hendrik / wilt gy mijn nu verlaten / daar ik apparenteliken van u bevrugt ben: ach! dat wil God nimmermeer hengen / hoe soude gy my dus konnen begreben: Hendrik seyde / mijn waarde Lief / ontsiet u niet / gy weet immers wel dat ik d. u. last mijns vaders moet volbrengen / om mijn suster te gaan soeken: maar ik zweere ende belve u / so haast ik mijn suster sal gevonden hebben / sal ik weder komen / en u na mijn magt vertroosten: daar was een grote vreesheid tusschen haer beide / eger nam Hendrik sijn afschept van haer / en vertrok. Na enige tepd gereben hebben de; kwam Hendrik in het land van Catalonien. Komende voer de stad Tabor / vond aldaer een ridder / die een seer degebig gelaet toonde / wringende sijn handen ende trok by sijn hairen. Hendrik vragde waarom hy dus treurig was: de ridder antwoorde en seyde: Ik mag wel klagen / want ik heb der reden toe: daar is onse hertog: die wil op morgen sijn vrouwe (dat groot sammet is) laten verbranden. Hoe seyde Hendrik: wat reden herft hy daar toe? wat heeft sy hem misdaan? daar is seyde den ridder / den Graue Dypant / dat een verrader is / die heefse betigt dat sy met haren kamierling (om dat hy sijnen wille van haer niet hysgen kan) in Oberstet leefde / daar den kamierling alrede om verbrand is; en in sijn wterste beleden heeft / dat hy noopt ooverbaareheit aan haer bespunde / daar op ik hem heb sien sterben. Hendrik seyde: den hertog doet kwaliken dat hy de verrader so ligt geloof / en is de sike so getijck op segt / ik sal de vrouwe haer ontschuld (believe God) voer al de waredoen bliken. Houd gy dat doen seyde den ridder / so soude gy een werlt van caritaten uit gerigt hebben. De ridder leide Hendrik in sijn logement / en tracteerde hem eereliken tot dat den morgen aan kwam.

Hoe den Hertog Calabrien, de Hertoginne over de valsche beschuldiging van den grave van Prysant) wilde doen verbrande, en hoe Hendrik haar vertrooste.

Dat LV. Capittel.

Doe den morgen weder aan kwam / ging den verrader Prysant by den hertog en seide / mijn heer / gy doet u seiven grote schande / dat gy dit valsche wijf (die u bed met overspel besoecht heeft) so lange gespaart / over heeft 'er de mont vol af / en seggen dat gy een dwaas sijt / dat gy haar niet en dood. Den hertog dit horende / wiert in sijn bloed nog meer verhit / en seide / gaat haalse / laat den scherpreger komen / en doetsse terstond verbranden. Den grave was gewillig / en dede de hertoginne uit de gevangenis halen en voor den hertog brengen; sy daar komende seide: mijn heer / ik neme op den dood dien ik nu sterken sal / dat ik aan dese misdaat / daar ik mede betigt word / onschuldig ben; zwiigt seide de hertog / ik wil daar niet af horen: want den grave Prysant heeft u sels in onkuisheden bevonden. Met dese woorden kwam Hendrik van Limburgh by den hertog / en groete hem eerbiedigh; die hem daar over bedankte / en vraagde wat hy begeerde: genadige heer / seide Hendrik / wilt gy my vergunnen een woord te spreken? ja seide de hertog / laat hooren wat gy wilt seggen. Toen sprak Hendrik / en seide: heer hertog / gy doet u wou de hertoginne groot ongeschik / dat gy haar aldus blamreect met so een schandeluse sake / en doet u seiven schande aan dat gy een verrader geioof geeft / en uw schoone vrouwe door sijn valsche aanklachten wilt doden. O Lache! dat is waar sei de hertoginne / om dat ik spien wille niet begeerde te doen / daarom hy my betigt met mijn klanerling / die tot sijn onschult verbrant is. Doen seide de grave / gy valsche Lede / gy liegt 'er aan / ik heb u te samen op het bedde gebonden / en wat ik neersag / dat weet den hertog wel / also ik hem gefeild hebbe. De hertoginne seide: gy

valsche verrader / dat is gelogen / en gaf hem (uit desveraanheyt) so groeten klanerling slag / dat hem neus en mont bloede. Doe seide den grave / siet heer / om dat ik de waarheyt gefeild hebbe / en nog segge / daarom staats mijn de neus en mond am bloede; 't is een kwade tebe / laat 't gerigt segges met haar voort varen. Daar op antwoorde Hendrik / en seide: gy souden verrader / dat gy dese vrouwe valschalijk beschuldigt / sal ik u doen tyden in een kamp / en eer den avond komt / sult gy bekennen dat gy haar belogen hebt; daar is mijn handschoen / maakt u tot den strijd gereed. Den grave dit hoorende / seide tot den hertog: hoe heer / soude ik u niet mogen waarschonen? of soude daarom moeten begten? so is 't kwaat u wat te seggen; en daar en boven desen ridder hantreert dagelyks de wapenen dat ik niet doe. Doe sel Hendrik / gy valschen verrader / het sijn de Angst-blojen die u byten; dus hertoge / so eysch ik nog eens den kamp tegens hem na wapenen-regt; so niet so segge ik dat gy u vrouwe ontslaat / en der valsche verrader sijn leugenen in den hals doet halen. Den hertog dit horende / sei tot den grave: heer grave / gy moec kampen en u sels na kampys regt / also 't den ridder begeret / verantwooyden. Dat wil ik gaerne doen / seide den grave / en den handschoen aanbaarden: maar genadige heer / eerst versoch ik van u een bede. Wat voor een bede? vraagde den hertog / laat hooren. Ik begeret twee jaren rustel / om onder tusschen te loeren niet de wapenen gelijk desen ridder om te gaan: want ik en kan niet schermen. Daar ben ik mede te vreden / si den hertog: mijn heer sei Hendrik / gy doet onrecht / laat den verrader in kampen / hem schout anders niet dan groeten angst. Doen seide den grave / des hertogs woord en mag niet liegen: ik houden my aan 't consein van den hertog / en ik sal niet eer begten / voor heden door twee jaren gelijk g'seyt is. Doen seide den hertog / heer ridder / siet te vreden / van heden over twee jaren so komt we

derom en voldeet ikke kampf / of send een
 ander in uwe plaats die 't gheueg booz u
 doet: onderuuseken sal mijn vrouwe de
 hertoginne geen gebreke hebben / maar van
 alles genoeg hebben / anders sal haar niet
 mankeren / dan dat sy g'vangen blijft.
 Hendrick die hoorende / was niet wel te
 vreden / en seide: gootmogende heer /
 dat is niet rege; want in dien tijd moete een
 van ons beiden dood wesen / dog niet te
 min u beliefte moet geschieden. Aldus nam
 Hendrick ooxlas / en scheide van daar. doen
 wleert de hertoginne weder in de gebanke-
 wisse gelept / en den valsche grabe was
 blide dat hy also verlost was van 't ge-
 uegt / denkende in hem selven / dat Hen-
 drik nimmer wederom kinnen soude /
 maar g'ing egter leen sehermen / om
 of 't nog te pas mogte kinnen.

Hoe Henerk by Cupido kwam, en hem
 by Venus leide in Venus-berg.

Dat LVI. Capittel.

Als Hendrik uit Calabrien vertrokken
 was / kwam hy geceden aan een scho-
 ne bosschagte / daer hy jagende vond een
 schoone jonge riddet / die Hendrik aan
 sprak / en sei: Hendrik van Limburgh
 sijt welkom in mijn warande. Hendrik dit
 horende was verwondert hoe hem de rid-
 der kende en spien naam noemde: want
 hy hem noot te voren gesien had / hy
 vraagde wie hy was en hoe hy hiete. De
 jongeeling seide / ik ben een gestadig ja-
 ger / mijn naam is Cupido / mijn moeder
 is de godinne venus / en al de geene die
 haer generen in minne en Amourenshe-
 den / die sijn onder ons vandoen: en ik ben
 een schietet der herten / Oel en onedel /
 besagende met mijn wonden / om die te
 hengen in de strik der minne. Doe sei
 Hendrick / gy sijt van edel Complexie / dat
 hoor ik wel / maar waar wilt gy mi bren-
 gen? Cupido sei / by mijn moeder in de
 berg / en daar moet gy een tēp blyben.
 Naet dese woorden sijn sy gekomen in de
 berg daer venus haar tegen kwam / en se
 hiete Hendrick welkom / en seide: kom
 hier in mijn sale / die niet late Carbonis-

ken verligt is / daer suldy nauw sijn de Amou-
 reuse gesigten / die een werck verbyden
 souden van haar uytrenende schoone
 den: want een tyd lang moet gy hier bly-
 den / tot dat men u genoeg sal hebben in 't
 land van grieken / daer sult hy vinden u
 suster Margrieta / dewelke kennid word
 van een jongeling / genaamt Esytes /
 Zoon van de grabe van Athenen / die
 mede Ersgenaam is van 't koninkrijk Ar-
 menien / desen sal by u kinnen / en die moet
 hy veruagten / 't welk niet lange sal bliu-
 ren / Hendrick sei: war u belieft dat doen
 ik gaerne / maar ik heb beloost minnen de-
 telde van twee jaren een kampf te doen /
 die moet ik volboeten / of sou meinceedig
 sijn. Toen sei Cupido / sijt sonder soeg /
 de kampf sal sonder u toedoen geboen we-
 den / gy weert daer van aushagen. En boz-
 der seide hy / in 't land van grieken staet
 een roogken en groept / dat sult gy be-
 sehermen booz de ongelovige die 't selve
 willen schandeliseren en beberben / daer
 na sult gy 't met eeren plucken / en so wer-
 den geweldig seker van grieken. Hen-
 drik dese woorden horende / dankte Ven-
 us en Cupido vriendelphen. Na dese
 pphetic gingen sy (met Venus kame-
 nieren) haar vermaken met dansen en
 andere vrolykheden. Dit laat ik hier nu
 blyden / en ga wederom spreken van
 Esytes en Margrieta.

Hoe dat Esytes Moeder klaagde aan
 haar Man over haar Zoon, dat hy so
 kwaad was, en hoe zy een Brief vond
 aan Margrieta van Limburgh.

Dat LVII. Capittel.

ESytes moeder wleert hoe langer hoe
 meer verstoort / om dat Esytes de lief-
 de van Margrieta niet verlaten wilde. Zy
 ging by haren man en seide: mijn heer /
 dat onse soon des hoopmans dogter
 Margrieta van Limburgh wil trouwen /
 is mijn so groten kamps / dat ik kwalijk
 kan uit spreken: wat dunkt u daer van?
 en daer hy nog staet namaals koning van
 Armenien te werden. De grabe antwoor-
 de daer op en seide: Na den staet der
 Edel

Echelheit en fou 't niet behoren / nogtans gaat de denge boven de echelheit? Waar van wy een exempel hebben van den koning Wiffertus / die vol denge den en waare digheden was / also dat hy Dathl verliest door hare hovendighheit / en verliest Echelheit / die arm was / door haar ootmoedighheit / so dat de denge haar edel maakt: ook sullen alle verstandige seggen / dat de edelheit spijnt uit denge den. De gravinne seide: Waar de denge boven edelheit gezeien / en dat het de consupatie was / ik liet my vergenoegen / maar nu moeten wy agtervolgen den staat van hoogheden en edelheit / gelijc wy schuldig sijn. Den grave seide: wie sijnne na hoogheit / sonder te weten waar mede ofte hoe die moet dalen / gelijc Lucifer dede in 't diepste der hellen. Gedenkt vrouwe dat Estyres sel en swaant is: 't is my schult; want gy hebt hem ontrocken sijn lief Margrieta / so dat sy uit sijn ogen moet blyven / daarom is hy tegen u so opstaact en woos / had gy haar hier in 't hof gelaten / so soud sijn liefde (door 't gestadig aanschouwen) al lange verdoelt sijn geweest. Ik behen seide de gravinne / dat gy de waarheit sprekt / derhalven sal ik een bede senden aan Margrieta / dat sy Estyres by haar ontb'et en hem bestrafte over sijn ongehoorsaamheit en kwade sediten. Dese raad docht de grave goet te sijn en seide: vrouwe / by dighdunige manier soude 't konnen loomen dat Estyres vernoegt sal sijn / en hem selven voegen tot edelheit van staat. Terstont troy sy een bode en gaf hem een brief / seggende: gaat na grieken / behandigt desen brief aan Margrieta van Limburgh. Den bode maakte hem vaardig en verdrok op het spredigste na grieken / om den brief aan Margrieta te behandigen.

Hoe Estyres en Evak 't zaamen spraken van de liefde, van Margrieta van Limburgh.

Dat LVIII Capittel.

Het gebiet op eenen tyd dat Estyres en Evak gingen wandelen in de Wijn-

gaert om haar wat te vermaeken / en die zwake gepeinen te verzoeten. Doen seide Evak tot Estyres; o Hebel is het hier niet vernakelijc om te wesen? wy horen de vogellien singen / sien de bloemliens (door de kracht der sonne) ontsuyken / en geuen een soete en aangenaame reuk: wie soude h'm hier in niet verheugen ende verkwikken. Estyres antwoorde en seide: lieve vriend / ik bekenne wel dat hier een soete reuk is / genoegelijc ende lustig om te wesen / maar ik cape hier geen vlyugt nog plaiser: want hier te sijn verwekt mijn nleuwe droefheit. Waarom? seide Evak. Dat sal ik u seggen Estyres / hier sie ik de plaats daer ik met mijn lief plag te wandelen / en daer wy bedreuen alderhande gemigte / so met singen / speien / als andere tijckorthinge / en dat is mijn nu altemaal van mijn moeder ontnomen / 't welc haar in 't eynde nog wel rouwen mogte. Doen seide Evak; Hebe, gy hebt ongelijc dat gy u moeder daer mede betigt / sy heeft 'er geen schult in / maar sijt te vreden / eer vier Dagen ten eynde sijn / sult gy nleuwe teidlinge van Margrieta horen: en ik hope dat gye voor tien dagen sulc spreken. Aldus was Estyres te vreden / en sy gingen te samen wederom na de sale by den grave / om wat te eeten.

Hoe de bode by Margrieta van Limburgh kwam, en zy hem wederom afvaardigde aan Estyres.

Dat LIX. Capittel.

Als de bode in grieken by Margrieta van Limburgh kwam / gaf hy haar den brief die sy overias: gelesen hebbende / schreef sy een antwoord aan Estyres / behessende dat hy (door 't verzoek van sijn moeder) by haar in Grieken moest komen; geschreeben en gesloten sijnde / gafse die den bode / nevens een goede dzinkvending en seide: geest desen brief aan niemant als aan Estyres / des graven sone / den bode was blyde van 't dzinkveld / en seide sijnne mant / ik sal 't also besleien / want ooslof en verzoek. Enverrijcken bleef Margrieta nog. Sinderen in

den hylef, die de zabinne haar gesonden hadde/ komende niet bedenken hoe sy so minnelijk aan haar schreef/ seggende in haar schven; dit ben ik niet gewent/ hoe is Etsytes moeder dus veranderd/ maar egter was sy blyde dat Etsytes by haar kamen soude/ waar sy hem boven waeten lief hadde/ dog in eerbaarheid. Toen ging sy by de jonge keiserinne Eresbia, en maakte haar dit schrybens beken/ die ook blyde was/ om dat Etsytes daar komen soude. Terwijl sy dus niet makliker spraken/ kwam de kamering: en seyde datse ter maaktijd moesie komen by den klyper/ 't welk sy terstond deden/ en gingen na de saale.

Hoe de bode by Etsytes kwam, daar hy sat en Schaakte tegen Ryak, en bragt hem teidinge van Margrieta van Limburgh.

Dat LX. Capittel.

Het gebeurde op een schoone Zatter- schen dag dat de lugt klaar/ en de belven groen en lustig om aantefien waren/ dat Evak en Etsytes gingen in den wijngaart sitten schaken/ ende als sy in het speelen waaren/ en Evak den koning schaken moesie/ so dekte hy hem met een ridder. Daar op kwam den bode in/ siende haar schaken/ maar doosie Etsytes niet aan spreken/ vooz en al eer hy hoorde hoe 't met 't spel gelegen was. Toen hoorde hy Evak seggen: Ik schaak uwe koning. Waar mede seyde Etsytes. Met de koninginne seyde Evak. Dat moet ik bekenmen/ antwoorde Etsytes. Als den Bode dit hoorde/ trad hy toe ende seide: mijn Heer Etsytes/ ik hebbe een boodschap/ en soude u gaarne spreken. Etsytes sag om verheste sijn hand/ en wilde den Bode slaan/ seggende: gy siode Boef/ hoant gy my ook kwellen; gaat van hier in Duiwels-naam/ of 't sal u rouwen; loopt aan den galge/ en laet my in byde. De Bode dit horende was verbaast/ en ging agterwaarts. Evak riep hem weder te rugge en seide: Wat is 't bode? komte nader en doet uwe boodschap. Den Bo-

de doosie kwolijk komen/ want hy byziede Etsytes handen/ maar hy verstoote hem en kwam nader/ viel op sijn knien en sei: mijn Heer Etsytes/ ik hebbe aan u een Boodschap van Margzieta van Limburgh. Als Etsytes dit hoorde/ viel hy den Bode om den hals en seyde: Liebe Bode sijt Gode en my welkom/ wat teidinge hebt gy van Margzieta; is sy nog gesond en wel varende? de Bode antwoorde en seide: ja Heer/ sy send met my u dese bzief dat gy hem overfien en lesen soude/ en doen gelijk daar in geschreken staet/ sonder lang te toeben of te verbeiden. Etsytes verblide hem uyttermaten/ als hy den bzief aan sag/ seggende tot den Bode: Daar is een goe Dfsant/ die seshenke ik u vooz uwen arbeyt/ de bode bedankte hem en vertrok. Toen seyde Etsytes tot Evak/ ik sal den brief in uwe tegenwoordigheyt ober lesen/ om dat gy mede meugt horen wat sy schryft/ en my ontbied. Mijn heer sey Evak/ so doet/ ik sal 'er na luyfieten.

Etsytes leest den Brief.

SAlut, aan u Etsytes lief met natuurlyke joncken geschreyen, uw absentie is my hertelyk leed, u by wesen waar my een vreyt in myn herte, aldus is jonckige liefde in u onbezweken. Komt op 't spoedlyk als gy meugt by my te Constantinopolen, daar werd u geklaagt alle myn nood, druk en last, daar mede myn Hert bezwaard nu 'onvrede is. Ik zal u in 'tsocreet vertrekke, 't geen de werke van Edelheden aan gaat, en dat u profytyk zal wesen. Aldus volbrengt myn schryvens en myn bede. God sterk u in deugde, ook in gratien en gesonthenen.

Etsytes dit horende/ agte hem te sijn de gelukkigste mensch die op aarde leefde/ en seide: Daart weg nu alle droefheit en tegenspoet/ mijn herte is verheugt en verblijt. Nu sal ik gaan besien mijn liefs Rodemond/ in spijt van alle Weupders. O Hebe Evak! hoe behaagt u dit: Evak seyde seer wel/ maar Heer nu verzoek ik een bede van u/ dat is? of gy mijn met u in Grieken wilt laten reisen; Zeer gerne seyde Etsytes/ als 't uwen wille is/

op hond mijn vergeselschappen. Komt laten wy ons tot dese Heere baardig maken / op dat wy spoedig tot Constantinopolen mogen komen.

Hoe Eufytes en Evak in Grieken kwamen , daar zy van den keiser , en des keisers dogter Eresbia heerlyk ontfangen wierden.

Het LXI. Capittel.

ALs Eufytes en Evak tot de reise beerdig waren / namen sy oozlof aan den grave en grabinne / die seer blyde waren dat Eufytes na Constantinopolen soude gaan / vertrouwende hy als dan sijn kwade manier en selle seden sou laten / gingen te paerde sitten / en trokken na Grieken / eyndelyk kwamen sy tot Indzianopolen / daar sy dien nacht (dewelke Eufytes seer lang viel) verbleven: want hy groot verlangen had om by Margrieta te sijn / insgelijken sy om hem te sien. Doe den dag weder aan kwam / reden sy van daar / en kwamen tegens den avond tot booz de stad Constantinopolen. Den keiser van hare komste verwittigt sijnde / ging met sijn dogter Eresbia haar te gemoed / en ontfingse heerlyk / maar also Eufytes Margrieta niet en sag / was hy niet wel te vreden. Ten laatsen kwam sy / hieten hem welkom / en hy haar van gelijc minnelijc ontfangende. Dit alles gedaan sijnde gingen sy te samen in de sale / bedyppende grote vzeugde. Doe ging de keiser by sijn Heraut en septe: segt mijn dogter Eresbia / dat sy terstont by my komt / 't welk hy dede. Zy by hem komende / seide heer Vader wat is u begerte? den keiser seide: Waardige dogter hler sijn nu weder gekomen / de Herren Eufytes en Evak van Athenen / die onlangs den prijs van Tournoyen hadden / dat gy nu wederom eenen anderen prijs op hing / om te sien wie die verdienen soude. Eresbia seide: seer gaarne Heer Vader / als 't u belieft / sal ik een gouden Sperwer met twee silbere bellen op hangen booz de hoogste prijs / en booz de laagste een goudde ring met een kostelijc diamant. Dit

dogt den keiser goet / gaf sijn Heraut last / dat hy dit Cournoyen doorz alle sijn Koningryken soude uit roepen / 't welc de Heraut dede / beginnende eerst binnen de stad Constantinopolen / daar hy aldus riep: Hoord alle gy Edelmannen / Ridders en Schiltknegten , de jonge keiserin Eresbia doet beroepen een Tournoy in des keisers Hof tot Constantinopolen , beginnende den derde dag in July , en die daar best staan sal , sal ontfangen voor zyne Prys een gouden Sperwer met twee zilvere Bellen , en die daar na best staat , sal hebben een gouden Ring met een schone Diamant. Des keisers Dogters Eresbia met hare Maagden , sal de prylen uildelen , aan de gene diese best verdienen. Elk zegt den anderen voort , en ik ga nog elders roepe des keisers bevel. Als Eufytes ende Evak dit hoorden / waren sy verblyt en seiden tegens malckanderen / laten wy ons tot den Cournoy baardig maken / en ons wel boozsien van wapenen / paerden / en andere behoeftigheden / om in den tournoy prys en eere te behalen. Toen scheiden sy van malckanderen. Evak besleide alles wat tot den tournoy dienstig was / en Eufytes ging na Margrieta om te tweeken / waarom sy hem ontboden hadde / en wat haar begeerte was.

Hoe Eufytes van Margrieta bestrakt wierde , en hem haar vaders wapen gaf.

Het LXII. Capittel.

Eufytes oer 't beroep van tournoyen verblyd sijnde / ging by Margrieta in haar kamer / groetende minnelijc / en sy hem van gelijken. Eufytes nam haar in sijn armen / en seide: myn schone Margrieta / wat is tog de oorzaak die gy myn hler ontboden hebt? wat denck of lyden heeft u herte bevangen / of heeft ymand u iets misdaan of te na gesproken? segt heer my / ik sal 't wreken. Margrieta hoorende dese woorden seide: my let genoech in 't heimeelijc tusschen u en my gesproken maar Eufytes / mag den eenen vriend den anderen sijn nood niet slaagen: want daar door worden somwylen veel onheilen be-

Iet/ aldus moet de eene vriend voor de
 ander niets verhoogen houden/ maer haar
 noot malkeidenen te keimen geben/ dit
 is van de vorstlike daer ik u om onthoden
 hebbe. Doe sei Eufytes/ ik blide u op alle
 vriendschap dat gy mijn dog wilt seggen
 wat u deert/ en klaagt my in uwe noot.
 Margarieta horende sijn vierige begeerte/
 sei: siet Eufytes/ 't is wel waar dat
 ik had een schoonen valk verhooren/ so in
 werken van eer en edelheden/ maar de-
 sen valk is veranderd in de gedaante van
 een seynig serpent/ en door sijn seyn-
 heden verblijt hy vader en moeder/ dieg
 al de glans en luister van 't land ver-
 dwijnt/ so selphien spout hy sijn seyn;
 ja dat 'er niemant by duren kan/ en al de
 geene die edel werken hanteren/ vleden
 van desen Serpent/ en hebben een schijft
 voor hem/ so dat 't groote jammer en scha-
 de is/ dat so een edele schoone valk in so
 een leijst en groutwelijst monster veran-
 dert/ daar alle de waerd genoege af te
 seggen weet. Eufytes versugte en seide:
 dat is wel mit geslagen/ de haarse is mijn.
 Den ik seide hy/ der edelheden so ver-
 basiert/ dat ik by een Serpent vergele-
 ken wert? dat moet Gode geschlaagt sijn?
 Margarieta seide: gy zekt u dese woort-
 den aan; dog niet te min/ gy sijt daar
 grootelijst mede besmet/ want gy volgt
 de hoosheden/ en schapt de edelheid (dat
 u groote schande is) met de voet. Doe ant-
 woorde Eufytes/ en seide: Margarieta
 heb ik ongelijst dat ik mijn moeder hatig
 ben? had ik 't niet belet/ sonde sy u niet
 onschuldig ter dood gebragt hadden? dit
 moet gy overdencken/ men treed een hant
 wel op sijn sceert dat hy om bijt/ en soude
 ik dese schoone smaad voor goed keimen?
 dat is my onmogelien/ ik kan haar niet
 geen goede oogen aansien. Eufytes seide
 Margarieta/ wilt uwe wechheid la-
 ten en uwe toorn in toornen/ want ik
 hore daar so veel af/ dat het my verbijet.
 Eert u vader en moeder/ sy hebb n geen
 ongelijst datte u van my soeken af te hou-
 wen/ want sy weten mijn ahsamste nog
 mijn gesagte niet/ maar waar ik in mijn

Vaders rijt/ de sommige ble my nu ver-
 sioten/ sonden dan wel voor my neigen
 en bulgen/ en wilt gy mijn vriendschap
 verwerpen/ so sult gy vergeeten ende ver-
 geben u moeders kwaatheid/ en u toog-
 nige moed laten saken/ en hanteeren de
 werken van edelheid en deugden; dit
 doende sult gy mijn jonste gemeten/ want
 ik en mag u in dese selheid niet langer sien/
 en 't is my ook een groote kints. Dus
 Eufytes is mijn versoek/ dat gy sobanlig
 schande wilt laten waken/ en volge de
 Ridderlike deugde/ so sult gy in alle ho-
 den geagt en geerd werden. Toen seide
 Eufytes: mijn lief/ ter eeren u deugdelijst
 onderwijs/ sal ik uwe willen doen/ alles
 vergeeten en verghen: de werken van
 ere en edelheid hanteren/ en mijn in den
 toernoy so draagen/ dat yder mijn prijs
 en ere sal geben. Op dese belofte/ seyde
 Margarieta/ die gy mijn doer/ dat gy u
 Ridderlijst sult draagen/ so geef ik u dese
 schoone schijld/ daer in den Leeuw staat
 in 't belt van silber/ gekroont/ geknaue
 en gefongt met sijnen goude/ boert die ter
 eeren van my. Eufytes seide: Margarieta
 ik danke u hogelien voor desen schijld/
 als mede voor de goede leere die gy my
 geeft/ en hoopse ook 't agtervolge als een
 Ridder met eeren/ dat eerlang sal bijkem?
 Maar lief ik bidde/ segt my wat waape
 dat dit is? Margarieta seide/ dat blijft ver-
 hoien/ maar als 't tyd en pas geeft so sult
 gy 't nog wel weten/ want de liefste die ik
 (naast God) op aarden hebbe/ draagse
 dus laat u daar mede vergenoeogen en hant
 hem in eeren. Eufytes sei/ dat sal men wel
 sien in den Tournoy/ en hy seide also met
 dese woorden van Margarieta/ en ging na
 Chast en vertelde hem alle saken/ die daer
 ober seet verblijt was. En Margarieta
 gh.g ten hove by de keperinne.

Hoe 't Tournoy gehouden wierdt/ daar
 Eufytes en Evak de Prijsen verdienden.

Dat LXIII. Capitel.

Als de nacht voorby/ en de dag we-
 der aan gekomen was/ wierden de
 Trou-

Trompetten geblasen / en geroepen / oar
hem een pdeer gereed soude maken om in
de Conztophane te houwen / daar prijs en
eere was te verdienen. De Heeren dit
hozende / gingen in de mist / en deden
haare delotie geijst sp schuldig waren.
Da den dienst ging elk weder in sijn Loge-
ment / en maachte goede tier. Toen ging
den keiser / en keiserinne / en des keisers
dogter Cresibia / ende Margrieta van
Limburgh / nebens veel andere heeren /
brantwen ende maagden op de stela-
gle / en hingden de pyssen op. De Herou-
ren bliesen wederom de trompetten / en
riepen dat pdeer ter baane soude komen
om prijs en eere te verdienen. Als de
heeren dit hoorde / kwamen pdeer op 't hos-
telijks daer gereden. In den eersten de
Gouberneur van Constantinopolen / doer
de Patientijn van Genoble / en daar na
Eslytes met sijn Neve Svak / nebens veel
andere heeren en edelieden / dog dese twee
Atheense heeren waren alreys in 't har-
nas / hare paarden behangen met goude
lakken / goude en silbere belle / en hare
helmerten vol Pluimagten / alles seet
kostelphen. Toen wierden de Trompet-
ten wederom geblasen / en elk maachte
hem vaardig om te touwen. Den Ha-
lentijn sloeg op Eslytes / en den Gouberneur
op Svak met sulke kragt / dat de Pluima-
gten haast in 't sand raakten / en de bor-
durels van de paarden wierden in stuk-
ken gehouden / dog Eslytes en Svak ble-
ven haar niet schuldig / maar sloegen so
vreselij op pdeer die haar tegenkwam / dat
elk de bane moest ruimen / en haar die
alleen laten. Toen riepen de Herauten :
Eslytes en Svak zyn overwinnaars van de
Prysen. En reden met haar uit de bane en
contoppeerdense in hunne Logement / seg-
gende: gy heeren moet 't samen komen op
't banket dat den keiser heeft laten berei-
den / en ontfangen ook de pyssen die ge-
lieden verdient hebt. Het sal geschieden
seide Eslytes en Svak / nedende van ha-
re paarden / ontwapende sijn / en kleden
haar op 't kostelijste dat sp hofien / gaan-
de also met hare Dagien ende Lakpen na

't Banket. Den keiser / de Jonge kesse-
rinne / en Margrieta ontfingense vriende-
lijst / en Cresibia gaf Eslytes den gouden
spierwer met de silbere bellen / en Mar-
grieta aan Svak den ring met den dia-
mant / so dat sy beide verlijst waren /
bedruvende groote vruyde met maikabe-
ren. Ondertusschen souden Margrieta en
bode aan den grabe en grabinne van
Atheuen / latende haar tweeten / hoe dat
sities herandert was / en de edeligheden hant
teerde / dies sy seer blyde waren / en spra-
ken van Margrieta groten lof / dat sy
hem daar toe gebragt hadde. Toen 't Wan-
ket gehouden was / en pdeer groote genug-
te bedruven hadde / ging elk weder na sijn
Logement om te rusten. Midderwijl wen-
den Margrieta alle vlijt en middelen an /
dat Eslytes vorder sijn avontuur en sepien
van wapenen souden soeken / dog met hoop-
waaze / dat hy eerst na huis soude ruck-
ken / en sijn vader en moeder om verziffe-
nisse bidden van 't genie hy haar misdaan
hadde: dit doende / seide Margrieta sal
God u te beter seggen. Eslytes beloofde
Margrieta dat hy 't doen soude / scheide
de also vriendelijc met Svak van haar /
en naamen haar reise regt na Atheuen.
Hoe Eslytes van zyn Vader en Moeder
onfargen wierde / ende zyn
heimelyk vertrek.

Het LXIV. Capittel.

Doen nu Eslytes en Svak van den
keiser sijn dogter Cresibia / en van
Margrieta van Limburgh geschepden
waren / kwamen sy weder in Atheuen /
daar sy van den grabe en grabinne minne-
lijc verwelkomt / en ontfangen wierden /
Toe vruyde den Grabe aan Eslytes (ont-
te weten of Margrieta hem ook de waar-
heid hadde laten weten) en hoe hy gebaaren
was? Eslytes antwoorde en seide: heer
vader en moeder / alle eer en edelheyt
is my betweeft / en dat doer in geben van
de schoone maagd Margrieta / die my
geinsomrecht en geleert heeft / dat ik my
stellen soude tot werken van eren / en
doer haar toe doer / heb ik gekregen in 't

toespreken den oppersten prijs / en mijn
 Heere Evaak den anderen. Den Grave en
 Grabinen waren hier over bezigt / ge-
 sijn 't wel blikt was / want de Godes
 gaarne beugt ende eere van hare kinderen
 Doeren. Doen seide Evaak tot Estyses;
 Heere volbringt mi u belofte / die gy aan
 Margrieta gedaan hebt. Dat wil ik gaar-
 ne doen seide Estyses / en viel op sijn
 knien en seide: o vader en moeder! heb
 ik u iets misdaan / 't is niet woorden /
 werken ofte daden / so bid ik hertelphen /
 om vergiffenis! de vader en moeder dit
 horende / seiden Soone staaf op / 't is u
 al vergeben. En bozder seide hy: mijn
 lieve soon Estyses / heb ik u of Margrieta
 iets misdaan dat haar of u te na ging / dat
 is my leed. Estyses ontvielen de tranen uit
 de oogen seggende: lieve moeder / het is
 u al vergeben / en dat om Margrieta wil-
 le / die my dit wapen geschonken heeft / en
 ik eenwighlij sal dragen ter liefde van hare /
 ook werken van wapenen hanteren. Den
 Grave seide sone / het is een schoon wa-
 pen / daar in staat een rodeu Leuto / die
 staat gesplit / en het hoofd gekroond
 met goud in een silberen held / maar 't is
 mijn onliekent. Vader seide Estyses: sy
 seide my dat dit wapen / de leeste doeg
 (staakt God die sy opt sag /) en daar in mur-
 mureer ik seer / denkende of sy een ander
 hebber heeft dan my. Doen seide de Moeder:
 lieve Soon het mag misfien haer Vader
 of broeders wapenen sijn / dese dragen.
 Doen seide den Grave ende Evaak / Esty-
 ses u moeder seide de waerheid. Met dese
 woorden gingen sy in de sale om te eeten /
 ende als sy gegeten hadden / bezoch elk na
 sijn ruste / maar Estyses bleef op sinnen in
 sijn kamer / om dat hy sonder weeten van
 sijn Vader / en Moeder / ofte Evaak en al
 't hofgesin / heimelphen wilde weg ryden.

Hoe Estyses ging dolen, en van zyn vader,
 moeder, en neve Evaak gemilt wierde.

Het LXX. Capittel.

Als nu den dag begon dooz te breeken /
 nam Estyses sijn wapen / ging te

paasoe sinnen / reed weg eer de Heeren
 ontwaakten / om sijn abontme te soeken
 met wapens / daar men veel wonderes
 (eer hy Denbalk van Limburgz bond) af
 horen sal. Als nu de son begon klane en
 heider te scheinen / stonden de heeren ende
 broedren op bezpvede groote vruyde /
 maac verkeerden haast in droefheld. Den
 Grave in de sale komende / vragden ter-
 stound na sijn soon Estyses. De Heeren
 seiden genadige heer / wy weten van hem
 niet / en sedert gsteren avond hebben wy
 hem ook niet vernomen. Ik gelobe / seide
 den grave dat hy nog slaapt / seggende tot
 den kamerling: gaaf in sijn kamer en set
 hoe 't met hem is. Den kamerling kwam
 in de kamer / bond 't bedde nog gemaact /
 maac Estyses was weg: den kamerling
 bragt dese teiding aan de grave / die hem
 alomme dede soeken / maac te vergerfs; nie-
 mand wist van hem. Evaak in de sale ko-
 mende / groete den grave die hem bedank-
 te / maac de Grave vragde of hy niet
 wist waar Estyses was? Evaak dit ho-
 rende; dogt wel wat 'er gaande was / en
 sei: mijn heer ik weet van hem niet / maac
 gaat na de stal / en siet na sijn paard / is
 dat weg / weet ik wel wat 'er af is. Men
 ging in de stal / maac bonden sijn paard
 niet / nog ook sijn wapen in sijn kamer.
 Als Evaak dit hoorde / seide hy tot den
 grave: genadige heer / aldus is de saak
 gelegen: Estyses is gaan dolen om abon-
 tme te soeken / want hy Margrieta be-
 looft heeft / dat hy niet eer te rug sal kee-
 ren / vooz hy septen van wapenen sal ver-
 keegen hebben / dat tot sijn eere sou ge-
 dijen / daaz op so gaf sy hen 't wapen dat
 hy boert. Over deese woorden was den
 grave verwondert / beslaagde sijn soone /
 en was seer bedugt dat hem enig hinder /
 schade / ofte schande mogt over komen.
 Als Evaak sag dat den Grave dus droefbig
 was / seide hy: heer sijn te vreden / ik
 sal dag / teid nog uwe rusten / vooz en
 afeer ik mijn Heere Estyses gebonden
 hebbe / al soude ik hem dooz de gehele
 werelt soeken. Hier over was den Grave
 verblijd / seggende: mijn lieve neef neem
 geld

Geld en goed genoeg met u / soekt mijn
sone / bringt hem weder te huis / ik
sal u lonen dat gy my eeuwiglyk bedan-
ken sult. Dit beloofde hem Ebal / en nam
oorlof aen den grabe / ging sijn paerd
sadelen en reed door bosschen en hagen /
om sijn Hebe Etsytes te zoeken.

Hoe Etsytes over een Veld reed daar hy
een Ridder vond die hem waarschoude,
dat 'er twee Reusen by den Weg lagen.

Het LXVI. Capittel.

Etsytes dus alleen reydende door bos-
schen en hagen / om sijn avontuur te
zoeken / was gedurig in gepeuzen op de
schoone Maegt Margrieta van Lim-
burgh / en dat door de grote liefde die hy
tot haer droeg. Aldus in zware gedagten
reidende ontmoete hem een schone Jong-
geling / die Etsytes vrendelikh gzoete /
maer Etsytes zat bedwelm ingedagten / zo
dat hy hem niet hoorde nog en zag / dies den
Jongeling hem verwonderde dat hy niet en
sprak / nog eenig teken betoec om te ant-
woorden; derhalven riep hy wederom tot
by enalen aen Etsytes / maer te vergeefs /
want hy zat te zwaar in gepeuzen om Mar-
grieta; dies den Jongeling half verstoot /
weder zeer luide riep en zepde: Heer Rid-
der spreekte tegen my / want u leven hangt
daer aen. Doe wiert Etsytes hem gewaer
zeigende; Dient / gy moet u niet bel-
gen want ik in gedagten was / zo dat ik u
niet gewaer wiere. Wat is u begeerten?
Wat zal ik u zeggen / zepde den jongeling /
gy rijd hier in lijts gewaer / 't en zy sake
gy weder te rugge keert. Etsytes wiert
hier ober ontfeld en zepde: Waerom zou-
de ik te rugge keeren / en wie zoude mijn 't
leden benemen? Den jongeling zepde /
Heer ridder / hier in 't bosch staet een
kasteel wittermaten sleek en zeer groot /
daer op woonen twee reusen / gebroe-
ders / den een sijn naem is Morant / en
den anderen heet Boudas / haer beide
sterkte / sel en wyedheid / is niet om uit
te spreken / ia ze handelen zo onmensche-
lyk met Christenen / dat geen Mensche

kan versinnen / en eeten des lbe in plaats
van Hoeyen ende Schapen / Morant is
de outste en heer van dit bosch / ook mag
der kwalijk minand voor by passeren / zo
zy het gekoed werden / of hy moet er sijn
leven laten / daerom rade ik u als een
kint / dat gy weder te rugge zult ke-
ren / Etsytes zepde: ik moet die gebroe-
ders sien en proeben / of zy zo sterk sijn als
gy zegt. Ja sterker zepde den Jongeling
als ik u zeggen kan / want haer magt is
yder te zwaar om te verdragen. Etsytes
zep: al waren het Duibels / op de hul-
pe Gods en ter eeren mijn lief / zal ik ze
betogten / en proeben haer kracht / want
ik moet wezen eer plaerze daer ik sterben
zal. Met deze woorden reed hy na het
kasteel / en de Jongeling ging een ande-
ren weg / om van bezre te sien hoe 't af-
lopen wilde.

Hoe Etsytes de twee Reusen verwon,
en den eenen met des anders Hoofd
aan den Keiser van Grieken sond.

Het LXVII. Capittel.

Den Reuze Morant lag bobin op den
tooren / en zag Etsytes van bezre
aen komen / liep haestriphen na beneden
op de valbrugge van het kasteel / om
Etsytes in te wagten / en zwoer by zynen
Mahomet / Apollin en Terrogant dat
hy Etsytes haden zoude eer den avond
kwam. Etsytes komende vast aen: en zag
den Reuze staen op de valbrugge / waenen-
de hoorde te reydten. Den Reuze zepde /
gy sneed borzhen / wat zoekt gy hier?
dezen avond moet ik u nog haden / en niet
look eeten: mielt neder / en loet my u
hoofd of houwen. Etsytes antwoorde
daer op en zepde: gy sellen sprean / ik
ben hier gekomen om dit bosch en kasteel
te suberen van Robers / ook moet ik
u hoofd hebben / en dat zenden (tot een
prezent) aen den Grootmagtigen keizer
van Grieken. Als den Reuze dit hoorde /
wierd razende van spijt / en zepde: Ik
Buit / komt gy hier om niet my te gekken /
loopt wisseling / en eet een Schotel niet pap
zoud gy alzulke woorden spreken? want

Ik gaf u maer een knip / zo sturf gy van
 breef / gy zyt dog maer een onblyt booz
 my. **Etztes** zeyde: heer reuze wilt u
 verweeren tegen die pap-ceterken / siet wat
 hy vernag / en gling hem kloekelijh tegen:
 maer de reuze spotte met hem / zeggende /
 de vlieg en willen de spreenwen verbyten.
Etztes agte zyn zeggende niet / maer sloeg
 zo selpken op hem / dat hy den reuze
 kwetste. Doe werde hem de reuze man-
 nelijk / en sloeg **Etztes** paerd dood; maer
Etztes vloog hem onder / en gaf hem een
 steek in de buik dat hy ter aerden viel.
 Den reuze dit voelende / riep moord en
 zeyde: broeder **Boadad** / laet gy my hier
 vermoorden? **Etztes** nam zyn zwaerd /
 en sloeg hem 't hoofd af / en nam 't in
 zyn hand ende wierp 't ter aerden. De
 reuze **Boadad** horende die gerugte / liep
 na de walbrugge / om te sien wat zyn
 broeder seijete / daer komende zag hy zyn
 broeder dood liggen / vierd hy na misin-
 ing / seggende: wie dijnuel heeft mijn broe-
 der gedood? **Etztes** daer mede spottende /
 zeyde: een kleine vlieg heeft hem verbeten.
 Doen sprak de reuze **Boadad** / en zwoer
 by **Mahomet** en ternogant zeggende: gy
 zult dit behopen / en nam zyn vardaechs /
 die vijftien boeten lang was en sloeg na
Etztes / die 't ontspzong / en gaf de reu-
 ze van agteren zo een zwaren slag tus-
 schen hals en hoofd / dat hy zyn tonge
 ufstak. Den reuze zeyde: wat dijnvelze
 slag is dat / zyd een dweijc tobenaer /
 of benje van **Apolyns** geslagt? dat gy
 alzju ke slagen geeft? **Etztes** zeyde: ik weet
 van geen **Mahomet** / **Apolyns** nog **Cer-
 nogant** / maer ben een kerstien mensche /
 en gelobe aen den almogenden God / **Da-
 der** / **Sodn** en **h**. **Ceest** / en daer zuldy
 ook aen geloven / wilt gy 't leben behou-
 den / eer ik van u scheiden zal. De reuze
 wederde als verwoet / zeggende: gy spink-
 haen / zout gy my daer toe dwingen: neen /
 ik zal u eerst inslokken booz eenen garnaet.
Etztes horende deze schimpere woorden /
 wiert rooynig / verheste zyn zwaerd en
 gaf den reuze zodanigen slag / dat hem dogt
 dat den hemel op hem viel. Den reuze

meenden van **Etztes** te staen / en hem te
 woeken van de slag die hy hem in zyn
 schouder gegeven hadde; maer **Etztes**
 hem om draeyende / ontweef den slag / so
 dat den reuze zyn vardaechs wel zes boe-
 ten in de aerde bleef steken / en meenden
 hem weder haestelijh uit te tzekken / maer
 wierd van **Etztes** verast / en kreeg zo
 zwaren slag op 't aengesigt / dat den reu-
 ze in onnagte ter aerden viel. **Etztes**
 wilde hem doozsteken / maer hy riep zyn
 lijfs genade / en zeyde: ik wil een kerstien
 worden / en doen al het geene gy begeert /
 by siben 't in mijn magt is. **Etztes**
 dit horende / was verblijd / zeggende: staet
 op heer reuze / ik schenke u 't leven / maer
 een sake (als gy genezen zyt) maet gy doen
 gelijk ik u belasten zal: den reuze **Boa-
 dad** antwoorde / en zeyde: jongeling / al
 wat gy van mijn begeert / dat doemlyk is /
 zal ik volbrengen. Gy sprekt wel zeyde
Etztes / komt gaen my / ik ben ver-
 moent en moet wat rusten. Heer ridder /
 zeyde de reuze / gaet in u kasteel dat gy
 metten zwaerde gewonnen hebt / om u
 wat te ververschen / ook heb ik een **Die-
 daer** ik u en my mede zal genezen. **Hi-
 dus** gingen zy 't zamen in 't kasteel / en
 maekten haer vrolyk.

Hoe den Verrader Virtuit, in Milanen
 hertog was, en had Europa getrouwt,
 en wilde haar Knd datse by Hendrik
 van Limburg had, verbrant hebben.

Het LXVII. Capittel.

Terupien dat Hendrik / **Etztes** en
Margrita in ruste waren / zo
 trouwde den grave van virtuit met Euro-
 pa (die een kind hadde by Hendrik van
 Limburgh) te Milanen: deze Verrader
 was dag en nacht besig om die kind te be-
 derven / zeggende opentlyk uit tegens de
 heeren / dat 't een overgenomen waer-
 kind en bastaert was / wilde 't daerom in
 't byer verbrant hebben. Maer de hee-
 ren des lands antwoorden / en zeyden: dat
 waer ontegt! de vader die 't gewonnen
 heeft / is ligt van edelen geslagte gespro-
 ten / en konden derhalven daer toe niet
 vera

verstaen / dog sommige van der Verraders
geslagte conzueerden daer toe. Europa
zeide: dood my / maer niet dit onnoszel
schaep / ik zweere u was de Vader hier /
gy zoudt u wel tiennaec bedenken eer gy u
ronge juls liet ontballen. Ondertusschen
rees tusschen hem een groten twist: maer
ouder haer was een oud bedaeft man /
zijnde een oersie van Milanen / dewelke
zeide / men zal veertig dagen nijsel van
deze zacht nemen. en gy grabe van Dertuit /
heer van Milanen / zult u verbinden te
wagten een kampioen die des kinds zake /
tegen u in een geuegt berdedigd / dat 't geen
obergewonnen bastaert / maer een edel-
mans kind is. Dat is my een kleine zake /
zeide den grabe van Dertuit / ik zal met
de wapenen betonen dat het ten overge-
wonnen bastaert is / maer wie zal 't be-
antwoorden? de moeder zep / daer zal
een ridder komen die 't onnossele kind ver-
antwoordt / gelijck Hendrick van Limburggh
my dede tegens mijn oom / en myn hulpe tot
mijn recht eeddeel. Den grabe die ho-
rende wierde nittermaten toornig / en zei-
de: ja dat is 'de een van uwe Wendig-
sonkers / maer gy hebt 'er nog wel meer /
zo dat 'er veel woorden vielen. Maer des
niet tegenstaende / namen de heeren van
Milanen 't kind en Moeder in haer be-
scherminge / om den teid van veertig da-
gen te verbeiden / hopende dat 'er on-
dertusschen een Campioen zoude komen.)
Den Strake ging met zijne vrienden al
kruyende burg / seer vergaant wesende.

Hoe Erytes van den Rouse scheide,
en hem met zyn Broeders hoofd in
Grieken fond, aan den Keiser, en des
Keisers dogter, en aan Margrieta.

Het LXIX. Capittel.

Doen Erytes wel geest en genezen
was / wilde hy scheiden van de reuze
Diadas / zeggende tot hem: gy zult met
u broeders hoofd gaen in het Land van
Grieken / ende u alsact hoor den hezzer
prezenteeren als een gebangen man / aen-
nemende 't keesten-geloof / en den doop

onfangen. Den Reuze becoofde hem die
op het spoedigte te volbrachten. Daer me-
de seheide Erytes van Diadas / en ging
dolen / dog den Reuze bleef dien nacht nog
op zyn slot / en maekte gereerschap om
des anderen daegs na Grieken te reisen.
Erytes albus alleen gaende op den weg /
peinsde dikwils om Margrieta / zeggende
in hem seiben: wat geef ik my al in ge-
baer en perpkel des lebens / en dat alleen
om de liefde van een vrouwe / daer ik nog
niet en weet van wat geslagte zy is / maer
aen 't wapen dat ik van haer ghezeegen
hebbe / zoude ik wel gelouwen dat zy van we-
len afkomst moct wzen. Hy albus in sig
zelven minnerende / kwam elidichken
in het land van Milanen / en ten laetsten
booz de stad Milanen / daer hy in een
pzeel klagende vand Europa de hertogin-
ne. Erytes verbug hem agter 't pzeel /
om haer klagen te horen. Sy zeide: O
moederlyk herte: breekt mi van rouwe /
dooz de onnatuurlyheden die u man de
grabe / aen u kind wil beduyden / en ont-
schuldig te dood brengen. O Hendrick van
Limburggh! gy verlost my wel van mijn
oom / die my berongelapen wilde / ver-
won en verlaeg hem in een kamp / maer
nu komt dezer Tyran en verrader / die
wil u kind onnoszelyk doden / zeggende
dat 't een obergewonnen bastaert is / en
betigt my met oberffel. O Hendrick van
Limburggh dat gy die wist / gy zoude haer
hier zyn / en keeren deze wreedheid / maer
helees: gy weet het niet / daerom moet
ons heider kind sterben. Als Erytes die
hoorde / bedroefde en verbyde hy hem: hy
bedroefde sig om de vrouwen en haer kind /
en verbyde hem in 't noemen des maerus /
van Hendrick van Limburggh. Erytes stont
op en ging hy Europa / die hy minnelijk
groete / en zy hem gelphen. Hy vrees-
de haer (alhoewel hy 't gehoord hadde)
waerom zy dus klagede en zo droefig was?
Sy antwoorde en zeide: ik zeure om
deze jonge wyf / dat een edelman is toe
behorende / genaemt Hendrick van Lim-
burggh: die my in mijn groete nood berlose
en myn oom verlore in een kamp. Erytes

tes die horende / liep met een grammen
moed ter plaetse daer de verrader was /
en eiffe hem ten siende. Den Verrader
zag op Ezyptus / en zepde wat meend dezen
Dag / gekte gy met in y? gy siet immers wel
dat ik gekeertschap maak om een Justitie te
doen. Zeggende vorder tot zyne Wagen /
haelt dat kind / en werpt het in 't vuur /
want den dag is gekomen dat 't sterben
moet. Ezyptus zepde: verrader dat zal niet
geschieden / ik eische u andermael ten siende /
ik wil 't onschuldig bloed verdedigen.
Den Verrader zogte dit van zijn hals te
schrijven / maar de Heeren zeyden / na de
Wetten van 't Land zo moet gy den kamp
doen / en desen Ridder bevegten. Als den
Grave dit hoorde was hy half verbaert /
og niet te min wapende hy hem: en zepde;
Moet ik dan bechten tegen een boef en
Land-loyer / dat is my grote schande /
of 't mag wel eens van haer b. slapers zijn /
en dat hyse daerom komt verantwoorden /
om als dan zijn Onkuische lusten weder
met haer te doen. Ezyptus deze blasphemie
horende wiert toornig / en zepde: Gy
valschen Schender van eenen eerbaer
Wouwwe / dat zuldyp behopen en gaf hem
zulkien zware slag / dat zijn Schild speel-
de. Den Verrader zep: hoe Euybel stadp
zo op een Edelman? dat zal ik wreken /
en hy sloeg Ezyptus Schild vanden hals in
stukken / vermeenden hem 't hoofd af te
slaan: maer Ezyptus schurte den slag / en
sloeg een scherm-slag / zo dat den Grave
zijn Been brak en ter Warden viel / bid-
dende zijn Lyfs-genade. Doen zepde E-
zyptus: Gy blameerder van Wouwen / gy
schandalizeert u eigen Wyf / 't waer jam-
mer en schande dat men u genade gaf / doe
nam hy zyn Ewaert en sloeg hem 't hoofd
af. Dit gedaen zijnde / nam hy 't kind op
zijn armen en zepde: nu zijt gy de myne /
want ik hebbe u gewonnen. Hy stont stil
en bezag 't kind dat tegen hem begon te
lagchen; denkende in hem zelven / hoewel
gelijkt gy mijn Margjiera / waer in hy
hem verheugde. Alle de Heeren van de
Stad waren blyde dat 't zo vergaen was /
en des verraders vrienden droopen alle een

een zepde / wezende droebig. Als Ezyptus
aldus op het kind zag / kwam de Woeder
tonende een bly gelaet by hem / en vragte
de / waerom hy het kind zo nauw bekeek.
Ezyptus zeide: Mevrouw / en brigit u
niet / siet daer is u kind / en treurt niet
meer: de reden waerom ik 't zo bekie / is /
om dat 't mijn Lief zo wel gelijkt: daerom
bidde ik u dat gy mijn van dien Wendysk
dog het regte bescheid zegt / hoe hy hier
kwam en u vertrooste / en wat hy ging zoe-
ken. Europa zepde: mijn heer / hy zocht
zijn Zuster / die hy (zo hy my zepde) on-
nozelijkt verloren had. Ezyptus over deze
woorden verblijt zijnde / dacht in sig zel-
ven: dezen Wendysk van Akrabargh zal ligt
de Woeder van mijn lief Margjiera we-
zen: maer kon de regte zekerheid daer van
niet weten. Doen spraken alle de heeren /
en zeyden: heer Ridder gaet met ons /
wy zullen u tracteren na vermogen / want
gy hebt het verdient. Ezyptus bedankte hen /
en ging met haer na de zale / alwaer
zy groote vreugde bedreven.

Hoe Evak zyn Neve Eufytes, Milaan
vond, en t'zamen weg trokken.

Het LXX. Capittel.

NA dat Evak langen tyd gedooft had
does koninkryken / Landen en ste-
den / kwam hy endelphen in 't Land van
Milanen / ging in een vermaerde herberg
om sig wat te rusten. Den Waerd bragt
hem op een schone kamer / en langde hem
spye en drank. Soe hy gegeten had /
riep hy de waerd in de kamer / en vragde
hem of daer ontrant geen nieuws voozge-
ballen was? de waerd antwoorde ja / en
zei: hier is in korte dagen by wat vzeemts
gebeurt. Evak zei: heer waerd wat is
dat? laet my dog horen / want als wy
jongelingen in vzeemde Landen reizen / zo
horen wy gaeren wat nieuws / om (als
wy weder in ons land komen) dat wy dan
wat hebben te vertellen tot recreatie en
epdhoortinge. De waerd hoorende Evaks
nieuwsgierige begeerte / zeide: mijn
heer / ik zal u een vzeemd stuk (zo 't aen-
horen u niet verboelt) verhalen. Ik bid u /

fel Ebak / segt 't my dog. De waert seide: 'top hebben hier te lande een Hertoginne Europa genaemd / die (na haer vaders dood) van haer sijn verougeghit wiert; want hy wilde se ontvallen / en van 't hertogdom beroben. Doen kwam hier een Ridder die haer verdedigde: haer sijn dode en Europa verlosse / so dat sy de sake eens wierde / en een jonge sone aen haer gewan; voorts ging hy dolen om sijn Suster te soeken. Eenige tyd daer na trouwde onse Hertoginne een ander man / die (na dat hy haer een wyle gehad hadde) haer kind dat sy by den Ridder hadde wilde doen doden / seggende dat 't een overgetommen bastaart was: dog op 't horste overgestagen / de sake werd binnen den tyd van zesstigh dagen in een kamp beropen. Ondertusschen kwam 'er een vyeint ridder die den kamp dede / die de grabe dode en het kind verlosse / waer over 't geheele land van Milanen verblid was. Ebak vragde den waert wat vooz een Ridder dat 't was. Den waert seide / hy voezt een rode Leentw met een gespleten staart. Als Ebak dit hoorde / was hy nittermaten verblid / en seide: heer waert laet ons gaen slapen / gy moet myn moogen vzoeg wysen waer ik desen ridder vindgen sal. Zeer gaern seide de waert / en gingen also te ruste.

Hoe Estytes wilde schelden van Europa, waar over zy en alle de Heeren seer droevig waren, en hoe zyn neve hem vond en kende.

Het LXXI. Capittel.

Als Estytes wel getraceerd / en hem grote eere aen gedaen was / wilde hy scheiden / maer de heeren en vrouwen baden hem hy nog vier of vijf dagen sou blijven / also sy hem nog goede siere wilde aen doen. Estytes (hoewel hy 't niet gaerne dede) dogstet kwalijk weigeren / maer lieber had hy willen vertrekken / om dat hem Europa gescheid hadde / dat Margareta van Limburg was Hendriks suster / die (so hy verstaen had) in Achenen was / en haer derhalven alomme ging soe:

ken / so dat Estytes gaerne na Limburg wilde / om te beernemen of hertog Otto haer vader was / gelijk Europa hem verzeide. Eertijt hy aldus in gedachten stont / kwam den Ridder Ebak ten hove / en ging (also hem de waert gekend hadde waer Estytes logeerde en 't open hof was) sonder ymand te vraggen in de sale / daer hy veel edelen / vrouwen en maegden sag / en sijn neve Estytes in 't midden / daer over hy seer verheugd was. Estytes sag om en wierd hem siende / schoot uit 't midden van hun lieden / en hiete sijn neve Ebak met groote vzeugde en waerdigheden welkom. Alle de heeren / en vrouwen en jonk vrouwen die dit sagen / waren verwondert dat Estytes desen Ridder so minnelijk groete / seggende: Estytes wie is desen / dat gy hem so vriendelijk ontfangt? Is 't u broeder / of een mit uwen geslagte? Estytes antwoorde / en seide: het is mijn vleys en bloed en myn nameve. Alle de heeren / Europa / vrouwen en jonk vrouwen die dit hoorden / verwelkonden Ebak / en ontvingen hem na des edelheids manier. Doe seide Europa / was Hendrik van Limburg mijn kindes vader nu hier / so waren wy in duisent vzeugde. Estytes seide: dat wilde ik wel om 't schooiste en kostelijste paerd dat ik ooit met gogen sag of bereed / maer dat en mag niet sijn. Europa en de heeren van Milanen seiden: Estytes / bewijl gy nu hier so een na vziend gekregen hebt / en top te voren vzielijst geweest / en u hertelijst bemint hebt / so sullen wy nu nog groter vzeugde bedryben. Eerstont begonden de mond-sluiten / schalmeyen / zornpetten en klacoenen te blasen / dat poer (na de gewoonte en koninkwe des lands) ter maectijde soude kinnen. Daer wieden groote kosten gedaen / gelyk men in sodanige hoven gewoon is te doen: want van alles werd 'er opgedischt / men at / men dronk / en 't was al vol vzeugde. Na de maectijde ging men God looven en danken / en daer na wandelen in den wijngaerd / bedryben alderhande geneygte / so met dansen / spynen / haertspelen

en andere tijd koninge. **E**stfres en **Evak** kwamen by een en vertelden malkander haer avonturen die sy in 't doelen gehad hadden. **O**ndertuschen bleef er wat mats / so datse alle nu de regen in de sale liepen / verdruende aldaer haer tijd tot dat 't banket gehouden werde / daer **Estfres** en **Evak** haer heerlijck in toonden / want sy sulcks wel gewent waren. **A**ls nu 't banket gehouden was / scheiden sy bylede-lijck van malkanderen / en yder ging na sijn Logement om te rusten.

Hoe den Reuse **Broadas** hem zelve als gevangen presenteerde aan den Keyser in Grieken, mede brengende 't hoofd van zyn broeder, en hoe hy Kerken wierd.

Het LXXII. Capittel.

Als den Reuse **Broadas** sulver gene-
sen was van sijn wonden die hem **Est-
fres** gegeven hadde / machte hy gereet-
schap om na **Grieken** te reisen; om
hy met sijn **Broeders** hoofd / om 't sel-
de (volgens sijn belofte) aan den keyser te
presenteeren. **D**en Reuse was so groot /
dat 't volck maect hem verwondert / dat
hy / en verheffden hoort so een machsel.
Aldus is **Broadas** so verre gekomen dat
hy het land van **Grieken** genachte / en
kwam eindeliken in den morgenland voort
de poorte van **Constantinopolen**; hy klopte
en wert ingelaten: en vragde terstont
waer toe hy na des keyfers hof soude
gaen. **E**en van des keyfers hofdiennaers
daer ontrent synde / seide gaet met my /
ik sal der u byngen: komende in de sale
daer de keiser sijn dogter en **Margherita**
waeren / dewelcke seer verheffden als sy
so een groote verbaerlycke Reuse saen in
kommen. **D**en keyser stond op / en vragde
wat hy sochte? de Reuse **Broadas** ant-
woorde en seide: heer keiser, dat sulc gy
horen / mijn saken sijn deugdelijck en
soelke geen kwaed / ik ben hier / tot u ge-
fonden als een gevangen man / en dit is
het hoofd mijns broeder / dat ik u tot een
giste moet presenteerem. **D**e keiser en al
de geene die by hem stonden / waren ver-

wundert wie so een groote Reuse mogte
verwonen hebben. **D**oe vragde de kei-
ser wie hem so gedwongen hadde de reuse
antwoorde en seide: een proper en fisch-
jong ridder genaemt **Estfres** / des **Gra-
vien** soone van **Athenen**. **I**n den eersten
sent dy u mijn **Broeders** hoofd / die gy
(hoewel mijn broeder 12 cubitus lang
was) verwonen heeft. **I**k wilde mijn
broeders dood wreken en hem te hulpe
kamen / maect hy verwoen my oock / en dwang
my hier te komen in uwe handen om her-
sten te werden / ingelijcken maect 't geheel
Swabensland doen / en dat alleen doot dese
Estfres / nochtans en kwam 'er noit man /
hoe vroom of kloek in de wapenen / die ons
bedwingen konde dan hy alleen. **A**ldus
heer keiser / begeer ik 't doopsel ont-
fangen / en kerken te worden. **D**en kei-
ser hier over verbiest synde / seide: heer
Reuse / en ik selde sal u yeter sijn. **M**arg-
ta horende dat **Estfres** so groote vroomig-
heid van wapen bedreven hadde / was
in haer herte verblift / en wterd hoe langse
hoe meer tot hem in liefde ontsrecken / oock
was 't haer leed dat hy so lange weg bleef.
Da dese en meer andere redenen die 'er
passeerden / wierden den reuse **Broadas** ter
tafelen gelept om wat te eeten / daer hy
getwillig toe was; want hy goede appetijt
had / en een wechig kont hem niet helpen.
De heeren en youtwen volgde de keiser
ter maectijd. **D**oen sy gegeten hadde
maecte men gereetschap om den reuse des
anderen daegs te dooper: en om sijn
grootheid wille / wierd hy na **St. Chri-
stoffel** / **Christoffel** genoemt. **A**ldus bleef
den reuse een lange wijl by den keiser / en
zwoer hem met eede / dat hy al sijn voest
kerken gelobe (so haest hy weder 't huls
kwam) soude doen aenemen / gelijk hy oock
dede / en vertrok also weder na sijn Land.

Hoe **Estfres** en **Evak** van **Eurona** scheide,
en na het Land van **Limburgh** trokken.

Het LXXIII. Capittel.

Als **Estfres** en **Evak** een langen reid
tot **Milanen** (op 't verzoek van de
Que-

Heeren/ Europa en verders jonckvrouwen
 genceest hadden/ wilden sy betrekken en
 namen oorlof; en bedanken haer hoog de
 wedder aen hem bewoeten. Als Europa
 sag dat sy verrekken en niet langer bli-
 ven wilde/ so bad sy hem/ by aldien sy
 Hendrick van Limburgh eergens vonden of
 sagen/ hem wilsden seggen tot Wilaen te
 komen om sijn hand te sien. Dat beloofde
 sy haer te doen/ scheiden also van haer en
 reden na Limburgh. Toen sy die of vier
 Dagen gereest hadden/ kwamen sy in 't
 Land van Limburgh/ vzaegden terfont
 na de weg om in de stad te komen/ 't welck
 hem geweien wiert/ en onderwegen sende
 Erspres tegens Evaik/ dat Margrieta des
 Hertogen dogter was/ dies Evaik hem
 verblide/ en vzaegde hoe hy dat wist. Et-
 spres seyde/ Europa heeft 't my gesegt:
 als in de dat Hendrick van Limburgh haer
 broeder is/ en hoe sy op de jagt verloren
 was. Terwijl sy aldus tegen malkander
 spzaken/ en gedruwig voortseide/ kwamen
 men sy ten laesten in de stad Limburgh.
 Den hertog Otto vernomen hebbende dat
 'er in de stad twee vzeende ridders ge-
 komen waren/ gling haer niet sijn vrouwe
 en Edelen (na de consumme van het land)
 te genioet/ en ontfingst heerijst/ seegende;
 gy ridders sijt Gode en my welkom/ en
 bragt haer doen in sijn hof. Daer synde/
 vzaegde gy werwaerts sy na toe wilden?
 en wat sy sogten/ en van waer sy gebo-
 ren waren? Sy antwoorden/ wy sijn
 Grieken/ geboren in de stad van Athe-
 nen; den hertog dit hoernde/ en sende
 dat Erspres sijn Wapen aen den hals droeg/
 was verwondert en seyde: van waer
 komt u dat wapen? Maer also gy segt van
 Athenen te sijn/ hebt gy lieden dan aldaer
 niet gesien of vernome een schone maegt
 genaemt Margrieta/ en Gebortig van
 dese stad Limburgh? ja wy/ genadige
 Heer sende Erspres: wy hebben gesien
 en gesproken/ sy woonde by den Grave
 van Athenen; maer den hefter Ontfaens
 van Grieken (so en hoer schoonheyt als
 edel wesen) verfogt aen de grave/ haer in
 sijn hof te hebben by sijn dogter Ersebia/

om dat Margrieta de Jonge keiserinne
 in alle edelheiden en goere manieren soude
 onderwijzen: so dat sy nu tegenwoordig
 tot Constantinopolen waent: den hertog
 Otto en de hertoginne waeren ober dese
 woorden uitermaten verblid; en seyden:
 heer vader/ is dat waer dat gy hier
 segt? dat is ons van herten lief: Erden
 waeren? vzaegde Erspres: dat ik sal seg-
 gen/ seide de gravinne/ sy was mijn
 waerdigste dogter/ en haer doolen mag
 ons wel teet sijn/ want hadde sy hier ge-
 weest/ den koning van Brankrijft soude
 haer getrouwt hebben/ die nu mijn suster
 tot een wyde ghenen heeft. Erspres sei-
 de edele hertoginne/ laet in sulck niet be-
 rouwen/ al heft sy dit hondweijck ver-
 ten/ haer sal nog wel een ander gebru-
 ren; want men seide in Athenen en Grie-
 ken/ dat sy trouwen sal met des gravens
 sone van Athenen/ die ook een verbeeder
 en erfgenaem is/ van 't koninkrijk Ar-
 menien; en hadde men haer afkomst ge-
 weten/ 't waer al voor lange gesched/ wat
 aen belangt dit wapen heeft sy my selfs
 gegeven/ om dies wille dat ik herwaerds
 gaen soude; en seide vorder tegen my/ dat
 de alderleefste die sy (naest God) op aer-
 den had/ dit wapen droeg. Sy sprak de
 waerheid seide den Hertog/ want dat
 was ook haer vader/ en Hendrick haer
 Broeder die ook doolt/ om haer te soe-
 ken. Erspres was blide dat hy wist dat
 Margrieta des Hertogen dogter was/ en
 seyde: genadige hertog en hertoginne/
 sijt vry gerust/ want 't geene ik u verhaelt
 heb is seker; de gravinne sei; Heer
 ridder/ 't is myn becomt hoe gy dit alles
 so sijn weet. Erspres seyde/ des Gra-
 ven sone bemin ik als wy selven/ en ook
 verhaelt hy my alle sijn secreten/ so dat ik
 verskeret ben by haer tot een wapen nemen
 sal; en by aldien den groet magtigen kei-
 ser in Grieken haer afkomst wist: hy sou-
 de haer tienweef mer verheffen dan hy oyt
 gedaen heeft: den hertog en hertoginne/
 verhengde haer in dese woorden/ en seyde
 tegens malkanderen: dat wy nu wilsen
 waer dese soon Hendrick was/ so waren
 wy

wy gerust Doen sprak Ezyptus en zeide:
 u zoon Hendrik is tegenwoordig in We-
 nusberg / hy hadde geweest in Milanen /
 daer hy de hertoginne (Daer een kint)
 tot haer gerechtigheden hiep / en geluan-
 den haer een mannelijke bruut / nu om-
 trent de twee jaren oud; en na dat Hen-
 drik verzoeken was / trouwde zy met de
 grave van Birtuit / die het wilde doen ver-
 branden zeggende / dat 't een overgewon-
 nen bastaert was. Onderdusschen kwam
 hy te Milanen / verlosste dat kint / en do-
 de den verrader / waer over de hertoginne
 zeer vreselijc was / en besonde hem derhal-
 ven alle vlijtschay die zy konde. Dit is heer
 hertog en hertoginne al t geene ik van u
 zoon Hendrik en zyn kind weet te zeggen.
 Den hertog zeide / gy broome Wisbers
 komt met my in de zale / wy zullen wat
 eeten / en ons wat verlustigen. Gaet met
 mijn Man zeide de hertoginne en ver-
 maect u wat / want gy hebt ons groote
 schent gedaen / ja meer als wy aen u ver-
 sden komen. Ezyptus horende haer
 zoete woorden / docht in sig z'leu de moe-
 der en dogter zyn van een nature / en
 volgde den hertog. De hertoginne bleef
 nog wat staen / wensite Evak / en vragde
 hem van wat geslachte dezen ridder was?
 Evak zeide: eekwaerdige Princesse hy
 is des graben zone van Athenen / en t
 koninkrijck Remerden moet op hem ver-
 sterben. Waer in de hertogin haer ver-
 blyde als zy zulks hoorde zeggende: komt
 laet ons den hertog volgen in de zalen / en
 zy gingen ter maectijd / beoovende
 grote geneugte / volgens de consinne
 en gewoonten van 't hof.

en wilde de koninginne van Arragon tot
 een Wyve hebben / ende nam raed met zyn
 Heeren / Admiralen en Soudanen / de-
 welke tot hem zeide: siet heer koning
 zend een bode aen den koning van Arra-
 gon / en laet hem weten / of hy u zyn bron-
 we goetwillig wil zenden / en hy aldien hy
 't weigert / dat gy als dan met een groot
 hert zult komen en bederven al zyn land /
 en nemen haer met geweld. Dezen raed
 docht den koning goed; en riep zyn bode /
 die terstont by hem kwam / en vragde wat
 zyn Majesteit begeerde? den koning zeide:
 gaet in de stad van Arragon / en zeg
 den koning / dat hy den inhoud van de-
 ze brief volbringt / en by soue van dien /
 dat ik als dan met een magtig leger in zyn
 land zal vallen / verbranden en verdis-
 stueren al zyn Steeden en slooten. Den
 bode aenbaerde den bryef / en zeide: ge-
 nadige heer en koning / t geene gy my be-
 last zal vaerdig volbragt worden. Met
 deze woorden nam hy zyn afscheyd / ende
 ging haestelijc na de stad van Arragon /
 daer hy niet verre af was. Daer bliuen
 komende / vragde hy na t palts? dat hem
 gewezen wiert. Als hy ontrent t palts
 kwam / kwam den koning en koninginne
 met een gevolg van heeren hem in t ge-
 moet. Den bode hem sende / viel te
 aerden / en dede hem op zyn manier rebe-
 rentie / spreekende van zynen Mahomet
 Apolijn / Czynogant en Belloen. Den
 koning Cerus van Arragon vragde van
 waer hy kwam / wat reisonge hy bragt en
 wat zyn begeerte was? den bode ant-
 woorde en zei: ik come van mijn mee-
 ster den koning Alant van Arabien / die u
 zent dezen bryef / en beveelt u dat gy den
 inhoud van dien volbringt / op verbeute
 van u lijf / land en luiden; daerom over-
 leest den bryef / en geeft my in t korte ant-
 woort wat gy doet of laten wilt. Den
 koning dien bryef / lezende / vond daer in
 dat dezen ongelovige hond zyn wijf be-
 geerde tot zyn beel of concubijn. Als de
 koninginne dit hoorde / wiert zy zo on-
 verduelig / dat zy zeide: ik waer liever
 dood dan dat my zo een hond zoude gena-
 lien.

Hoe den koning van Arabien wilde
 hebben de Huisvrouwe van den ko-
 ning van Arragon, tot zyn Wyve,
 dog zy wierde hem gewigert

Het LXXIV. Capittel.

Aldus was Ezyptus en Evak een lange
 wijf in t hof toe Limburgh / alwaer
 zy heestelijc getraecteert wierden. En terwyl
 zy daer waren / kwam den koning van
 Arabien met een grote magt over See /

ken. De heeren en Prinsen van den Kro-
ning seiden: Het waer groot jammer en
schade dat dit Onmenscheijck beest so een
schonen vromte soude gebruiken. Den
koning horende de resolutie van sijn Hee-
ren / riep den hode en seide: Wy hebben
u woorden wel verstaen / als ook uwos ko-
nings begeeren: maar segt dien Hond/
dat het hem ongereet is / en ik mijn vrou
also niet kwijt wil wesen: maar wil hy sijn
lust boeten / men sal hem een Dog senden;
laat hy daar sijn wille mede doen / want
mijn Wyf is te eel voor hem. Als de hode
dit hoorde / wiert hy niet coone ontsteek-
ken / en zwoer hy Mahomet / seggende:
Het sal u alleen leet sijn / en sijn wagt wil
u te zwaer vallen / want hy is niet Drie-
hondeert duisent Madamen uwa nader als gy
meent: daarom siet vooz u wat gy doet en
sent hem de koninginne / of anders sal hy
u te huur en te zwaer volgen. Den Kro-
ning seide gaat weg / en vzaagt u Heer
dese seiding / als dat wy na hem nog sijn
dyngementen niet vzaagen: en maakte u
terstont van hier / of men sal u aen een gal-
ge doen hangen. Den hode dit horende /
pakte hem terstont van daar / en ging we-
der na sijn koning. In het leger komende /
sag hy den koning met al sijn heeren /
groete hem van Mahomet's wegen: na der
heideneu manker. Den koning heete hem
welkom / ende vzaagde wat antwoort hy
vragt? seggende: sal hy de schoone konin-
ginne Sephila aan ons over seiden / gelijk
ik hem geseheben hebbe? de hode sey:
genadige Heer koning / daar wil hy in het
minste niet toe verstaen / maar hy geest een
trots en vrom'g beschept / seggende: Ik
hebben hier een Dog die ruyg en schurft is /
wil u Meester dan sijn Verstaagde lust
mede doen die kan hy kuygen. Ik wilde u
verantwoerden / maar hy seide: gaat ter-
stont van hier / en segt hem dat wy na
sijn dyngementen niet vzaagen / of ik sal u
aan een galge doen hangen. Den koning
over dese woorden verstoort stude / zwoer
hy alle sijn goden / dat hy naar niet gewelt
(het sy wile het lief of leet was) soude halen;
en dese schanpene woorden vzaaffen / en

seide tegens sijn Barbaersche menschen /
Gy Sondanen / Nomicale / Manniken /
Edelen en Soldaten / maake u al te samen
gereet / ik wil vooz de stad Aragon mijn
Cente slaan / en welen het geue hy my
ontvriet: soude ik een Dog scheffieren?
het sy hem dat sal gewaaken werden met
alle mijn magt / en ik sal de Aragonse so
vreessejken vzaaffen / dat een ander sig daar
aan spiegelen sal. De Sondanen en Admi-
ralen volgden haar konings last / deden
alle haar Bevoer en Instrumenten van
oozlogen laden / en trokken na het Land van
Aragon / daer sy het alles dood sloegen en
bervanden: de armie Landlieden kwame
niet menigten in de Stad bligten /
klagende seer aan den koning over de Bar-
barische wreedheyt die haar aan gedaen
wierde: den koning geduurig dese klage-
ten horende / wist niet wat hy doen soude:
Edog sy Heeren rieden hem / dat hy een
Post in Frankryk soude senden / om hulpe
ende bystant: het welk hy dede / en sond een
hode derwaerts. Terwylten nu dese Hede-
nen vooz de stad Aragon lagen / nam
Estyres en Evak oozlos aan den Hertog en
Hertoginne van Linburgh / haer bedan-
kende vooz het Cractement sy aan hun ge-
daen hadden: de Hertog en Hertoginne
seiden: Gy Heere / so gy onse dogter
siet / groet haar seer van onsent wegen;
het welk sy beoosden te doen / ende scheiden
also van inalkanderen. Estyres en Evak
trokken na Parys / by den koning Ade-
wijk van Frankryk / daer sy eerijck en met
grote blydschap ontfangen wierden

Hoe de hode by den koning van Frank-
ryk kwam, en Estyres en Evak met
hem trokken, om den koning van Arra-
gon te ontfetten.

Het LXXV. Capittel.

Terwylten dese vidd es in het Hof van
Frankryk waren / ende goede Oer-
maaken / kwam den Aragonse hode met
een Bries in de sale van koning Ade-
wijk groete hem / kuste den bries / en gaf
hem aan sijn Meester / seggende: Heer
koning / overleest desen bries / en geest my

een spoed'g antwoord / op dat ik haestelijck wederom mag kerren tot mynen koning van Aragon: die in de stad Doucekeur begeret is. Als de koning Lodewijk dit hoorde / was hy droevig ende dede den blyf terstond lesen / daer hy in vond hoe den koning van Aragon / te pbilla tot een boel wilde hebben / en versogt verhalven affsentie aan sijn koninklycke Majesteit. De koning den inhoud deses blyfs verstaan hebberde / septe tegens Esportes en Ebak: gy broeme ridders / woudt gy so veel doen en helpen den koning van Aragon tegen die Sarasinen en Heydense honden / ik sal u bystant doen met voik en geld. Esportes en Ebak toonden haar hier toe seer genegen te sijn / en keegen terstond van den koning geld en volk om met den bode na Aragon te gaan / om den koning Lercus te ontfetten. Als nu alles vaerdig was / namen sy oozlof van koning Lodewijk / en trokken met den bode van Aragon / en komende daer het Heydense leger lag / wilde den bode haar bespeiden om in de stad Doucekeur te leiden / maar Esportes en Ebak seiden / gaat gy voort uyt tot den koning: en segt hem / dat hy ons aan de poorte waar neemt / wy sullen den Spand eerst bevegten. De bode septe: mijn Heeren dat sal geschieden / en hy leyde na de stad daer hy het alles in de wapenen bond. Komende by den koning / seide hy: genadige heer / den koning van Frankrijk heeft u (onder het bebel van twee ridders) een goede affsentie gesonden / het welke byten des Spands leger leyde / en aldaer niet gewelt wil doorgreken: maar sijn Majesteit moeste een wakent ooge houden aan de poorte / en haar aldaer waarnemen. Den koning trok terstond sijn volk by een / en dede dat den bode hem geseyd had. Terwijl den koning met sijn magt aan de poorte was / viel Esportes met de spie in het Heydense leger / en sloeg so breefsclophen / datter veel van deselve vernielden / daer onder den admiraal van Cozes: en nam den admiraal van Palermo gevangen. Desse tydinge aan den arabischen koning komende / wiert heel verstoort / ende trok

met sijn magt derwaerts / begtende met sulken couragie / datter aan beide seyden veel dood bleven. Den koning van Aragon siende dat sijn secours dat hy uyt Frankrijk gekregen hadde in nood was / sond metter haast een deel volks derwaerts. Den Spand dit bemerkende / wech terstont agterwaerts / bligtende in hare steziken. Esportes en Ebak / met de hare / als mede haar gebangen kwamen na de stad / alwaar sy van den koning en koninginne heerlijck verwelkomt en ontfangen wierden. Esportes presentede den koning den admiraal van Palermo / als sijn gevangen / waar over hare Majesteit hem bedankte / en brachten Esportes met Ebak in de sale / om van haar vermoetheden wat te rusten. Ondertussen waren de Heydenen half rasende van toogne / om dat sy van so kleinen hoop kerstenen so grote schade geleden hadden. Den Soudaan van Monbrant septe: Ik sag onder den hoop twee Jonge ridders die haar bromelijck droegen / en veel van de onse vernielden / en den ook bedugt dat sy ons nog groter schade sullen doen: alhoewel seide den koning van Barbaren / wy grote schade geleden hebben / sal ik egter van Doucekeur niet scheiden voort en al eer deselve plaats onder mijn gewelt gebracht is / al sond ik mijn leven daer voort laten. Daarom bent gy lieben verstaagt? het is maar een kleine op loop getweest / en het verlies van volk is weinig: wy hebben segts om den sleen gebobbeit / en het spel is natuwelijck begonnen: als sijn heeren dit hoorde / keegen sy wederom couragie / en seiden: heer koning Alant / wy sullen met onse magt tot in der dood u by blijben / en de Aragonse tot den gronde helpen vernielen / so dat het haar grootdelen mag / of anders liever noopt geboren waren. Doen sprak Monbrant van Monbrant / ik salse met mijn volk so vernielen / dat men over houdert Jaer daer van sal weten te spreken: insgelijken Ferrant van persen / seggende: ik zweere u het selve te doen. En vorder septe den jonge Corborant: Ik sal met mine Cartaten u sodanige bystant

betwysen / dat gy my eeuwiglyk bedanken sult. Den Koning stende dat sy door sijn woorden wederom begonnen moed te wysgen / bedankten haer al te samen / en be-lasten Puerijn van Monbrant / dat hy dien magt de waake ober het leger soude hebben / gelijck geschiede: en des anderen daags soude men de Aragonse met geweld aantaste / daar het geheele Veffje tusslig toe was: hiet op ging pder in sijn tente om te rusten.

Hoe Evak verliedde op de Koninginne Sy-billa, de Barbaren bevogr, en Etytes van de Heeren van Persen gevangen wiert.

Het LXXVI. Capittel.

Als de waagters den dag geblasen had-den / en de kilaetheid begon aan te komen / wierd Ewak wakker; stond op / en ging in de rosegard wandelen / begon te klagen / en seide in hem selven: het is my leed dat ik opt in Aragon kwam / en dat om der Koninginne wille / want ik niet liefde tot haer ontfieken ven / en het is nog-tans dwaasghed dat ik een geconuwde vrouwe soude bemiluren: maar het is om niet / als de liefde komt sy komte onbooz-sens / en set na hoogheid; edelheid / wijsheid / staat nog eer / maar volgt al-leen de verkiefing van de natuur. Oertwij hy aldus in gedagten stond / hoorde hy de trompetten blafen / so dat elk sig tot de zijde soude gereed maken; doe ging Ewak hem wapenen en te Vaarde sitten / om de eerste in de Batalie te wesen: den koning / Etytes en de andere heeren ston-den alle in order. namen oozlot aan de ho-ningsinne: en reden der poozten uit om den Opand te attackeeren: den koning Miant van Barbaren stree sijn leger in Batalie om de kerstene te weder slaan. Puerijn van Monbrant hadde met Rijf-tig duysend Sara'suen de Avantgarde / daar na Ferrand van Bezen met dertig-duysend / Corborant met twintig duysend / en Mian hadde de Axtiergarde met vyf-tig duysend mannen: doen de Ara-gonse by het barbarische leger kwamen / bliefen sy haere Wasulien ende trompet-

ten / dat men natuwelijck hooren konde / daer en tegen bliefen de Heydenen in haare Hoopns. Ewak viel niet de spien op Mo-rijn van Monbrant / so dat hy den selven dede wphien / den koning van Aragon en Etytes / sloegen op Ferrant van Persen en op Corborant van Tartaren / endat niet sulke couragie / t welk wel dzie Huren lang durt-de / so datter aan beyde seijden veel sneu-belden. Corborant siende Etytes vromig-heid en pber / dat hy veel Heydenen dood sloeg / dede hem niet de spie omringelen / so dat hy Etytes gevangen kreeg: daar na wiert der Tuchen magt so groot / dat de kerstene na de stad moesten ret-teren / aldaer sy haer wederom vergader-den; en de Heydenen trostken in haare Werken / klaagden seer ober de schade en het verlies van haare Volk: ja / Corbo-rant septe de vrouwe is het niet waardig / datter so beke edele heeren om soude sneu-belen; dog niet temin / al heb ik schade / mijn gebangen sal het wederom vergoeden: doe op gingen sy raad houde wat dood men E-tytes soude aan doen / in spijt van het kersten-gelouf: de een wilde hem bissen / de ander Babzaken / de derde seide; men sal hem Quartieren / en de vierde wilde hem geso-den hebben / so dat sy niet wisten hoe sy haer boosheyt op hem wzeken souden. Ondertusschen was Etytes seer bedrukt / gelijck reden was en septe: Adieu mijn vader en moeder / en boven al mijn schone Margeleta van Limburgh / die st-nim-mermeer weer sal sien: adieu vrienden en Mogen. Slaag! nu is der geen hoop voer mijn / want dese Barbarische honden weeten niet wat dood sy my willen laten sie rbe / dog ik sal egter mijn bloed storten voer het Kersten-gelouf / seggende vorder: O nebe Ewak! wist gy myne nood: gy sout my waar het mogelijk haast helpen. Doen de koning met sijn volk weder in de stad was / over sag hy deselve maer wisse Etytes / waer ober hy en Ewak seer droe-big waren / want sy breegden dat hy dood soude sijn. Doen kwam der een Ridder / en septe: Weer koning en op Heeren / Etytes is niet dood / maar hy Corborant

van Cartagenen gebangen / want ik heb hem gebonden in Cozborants tente sien brengen. Ebnak was blyve dat hy nog leefde en seide tegens den koning / genadige heer / mi moeten middelen bedagt worden om Ectyres te verlossen. Ik weet geen raad / seide den koning. Toen sprak Ebnak seggende / heer koning gy sult mijn een deel volks geven te paarde en te voet: Ik wil deien magt in des Dyands leger gaan en mijn nebe verlossen / al soude ik mijn leven daar laten: want die honden sijn so wyced / so men hem tot moezgen laat / so sulense hem al gedood hebben. Den koning seide het gene gy voor wend / is geheel gebaatlyk. Daar leid niet aan gelegen seide Ebnak / ik sal het met de hulpe van God / en ter eeren alle schoone vrouwen bestaan. Doe dede den koning al wat hy begeerde / en gaf hem so veel volks te voet en te paarde als het hem beliefte en nodig was / om sovanigen te ploeyt upt te voeren.

Ho: Ebnak zyn Neve Ectyres verlosse, den Koning van Barbarien dode, en nog twee Koningen gevangen kreeg.

Het LXXVI. Capittel.

Als Ebnaks sijn volk te voet ende te paarde by een hadde / reed hy heymeliken ter poozen upt / sonder eenig gesugte te maken / liet het Volk soetelphen na komen; komende by het leger / bezapte hy twee Sarasphen die de waegt hadden / kreegse gevangen / en dwong d selve hem het woord te seggen het welk sy deden. Hier mede was Ebnak te vreden / liet doe sijn Volk aankomen / seggende hen het woord van de Sarasphen / ende het selve was: Mahomet en libere. Sy bonden den eenen aan een paart / en den anderen dwongense dat hy hoar leiden moeste ter plaats daer Ectyres gebonden stond / het welk hy dede / bedankte hem dat hy daar dooz sijn leven verschoonde. Ebnak liet sijn volk in oere staan / en ging met twintig gewapenen mannen na de tente van Cozborant / daer Ectyres aan gebonden stond / welk heer waast om de stad lag / daer na

de Koningen Alant en Voorrij van Demast. Als Ebnak nu by de Tente kwam / vout hy Ectyres daer gebonden staan / en de wachter slapende. Sneed Ectyres los en de Schildwagten de keel af / in gingen doe in de tente daer Cozborant mede lag en sloop / namien hem gevangen / bonden den selven op een paard / en sloepen sijn mond; om dat hy niet roepen soude / en souden hem so in de stad aan de Koninginne. Doe seide Ebnak tegen Ectyres: neve neemt u Schild en zwaard / en helpt u selven. Van daar gingen sy na de Tente van den koning van Barbarien / daer sy alles mede in slaap bonden / ende deden haer gelijc sy de andere gedaen hadden; maar den koning Alant sloegen sy het hoofs af en gingen daer mede weg / sendende het selve in de stad / ontledende den koning dat hy tegens den dageraad by hem soude komen / daer hy gewilic toe was. Aldus kwam Ectyres en Ebnak weder by den hoop van haer volk / gingen te paarde sitten en reden agter het heft / om den dag te verwachten. Als de dageraad nu aan kwam / reed den koning met al sijn magt (gehit sy hem ontboden hadden / liet de pooze; en sloeg van vooren in het Sarasphen leger; doe sigen sy na hare Cozborant in sijn tente / maar deselve was weg en de wachters dood / waer ober sy seer verslagen waren. Ectyres en Ebnak vielen van agteren in het heft op Voorrij den welke mede seld om den koning Alant / dog bonden hem en sijn Tente hoofdeloos liggen / als ook de Schildwagten. Dit gaf een gzoote schrik onder haerlieden / waer dooz sy den moed lieten saken. Ondertusschen dzongen de kerstenen sterck op haer in / so dat de heydenen in disorde raakten / en een groot getal van deselve dood bleven / de restende namen de vlugt na hare scheepen / maar den Koning van Aragon dit sende / vervolgde dese met sulken couragie / dat der menigte in de Riviere (die de scheepen niet bekomen konde) verdronken. Daar na kreeg Ebnak den koning Voorrij gevangen / den welken hy mede in de stad sond

een de koninginne / waarom sy groote genegentheid daar sijn byzorne en vinderlyke daden tot hem hreeg. Dus wierden de Swaefanen uit het land van Aragon geslagen / nger latende alk het geene sy mede gebragt hadden / nevens outallike veel doden en gevangens / daar onder twee koningen en den admiraant van Cordas. Den koning Cerus / en de koninginne Sybilla waren dus seer verlijt over dese heerlyke victorie: dankten en loofden God Almagtig voor de overwinninge die hy haar gegeven hadde; toonden ook hare dankbaarheid aan Esytes en Evaik / als lastymenten vandit werk / en bewezen haar grote eere; den koning Cerus was oud van dagen / ende koninginne seer jonck / so dat verus wogte tusschen Evaik en de koninginne / ende sy malkanderen uitermaten lief hreegen / dog in eerbaareheden / maar bewees Evaik alle vriendschap die sy konde. Gewylen men aldus in vzeugden was / wierd der verraadslaagt wat men met de drie gevangenen soude uytreggen / resolbeerden dat men haar niet ranfosen soude los laten; te weegen vooz vyftien Wiltioenen onder Belofte / so nu nog ten eenwigen dage lets souden onderwinden / het sy niet oozlogen of andersints / dat tot nadeel van de kerstienen soude szezeken / het wels sy eendragtlyk beboofden ende zwoeren hy het Goden / dat sy nummermeer eene wapens tegens de kerstienen wilde drazen. Hier op wierd haar geseit / so wanneet de beboofde Penningen kwamen / sy als dan los soude gelaten werden / en vyz en beilij na haar Land soude mogen vertzeken: deese drie heeren schreeven ter iont over in haar Land om het geseit ranfosen / dat sonder eenige vertoeven over gemaakt / en in de stad Bonckheit aan den koning Cerus behandige wierde: de koning dese vyftien Wiltioenen ontfangen hebbeude / gaf der vyf aan Esytes; Wyf aan Evaik: en behielt seibe de andere Wyf; doen wierden deese drie heeren los gelaaten / beboofden het geene sy gezworen hadden na te komen / namen aldus oozlof / en vertzeken na

haar Land. Als nu de gevangens tweg waren / ende oozlog gedaen was / ging men aldaar ten hove allerhande vzeugde beoyten: dus dies niet tegenstaande / bleek Evaik geoyke wel in liefde outzeken / tot de koninginne. Esytes dit siede / bestzakte hem en seide: Hebe / gy doet kwatlyk dat gy wilt tzeeken den koninginne hand / want sy heeft een goed man / en het slyd tegen Gods gebod en het recht der heiligen kerke / dat gy een getrouwde vrouwe soud schofferen; bedwingt u selve / zekht der u liefde af / en lieft een ander. Als Evaik dit hoorde seide hy: mijn liebe Hebe wat wilt gy? hoe soude ik mijn liefde van Sybilla konnen aftzeken / en mijn sinen op een ander stellen? soude gy sulks met Margzeta wel hebben konnen doen; ueen ik seide Esytes; seggende vorder: mijn liebe neef / ik moet van hier vertzeken om mijn avontuur te soeken / want Cupido is voozreden nacht in mijn droom verschoenen / en heeft my geseyd dat mijn wat wonderz en wat vzeems in handen komen soude / dies wih ik van u scheiden / doet vooztaart wel ende leest wysslyk / nemende aldus oozlof van sijn Hebe Evaik / en vertzok sonder weten van de koning ofte koninginne. Evaik bleef aldaar in het hof / en de koninginne wiert ooh so met liefde tot hem ontfeken / dat sy hem (na de dood van haar man) trouwde / en tot koning over Aragon liet nitroepen / dat te lang is om te verhalen / late het derhalven dar hy blypen / en ga wederom szezeken van Esytes.

Hoe Esytes in Calabrien by een Schaapherder kwam, die hem zeide de valsche beschuldige van d' Hertoginne, en hoe hy haar in een kamp troolte.

Het LXXVIII. Capittel.

Gy hebt wel gehoord hoe de Grabe Pysant de Hertoginne wilde doen doven / daar Hendrik van Limburgh vooz kampen sou / en het gevegt nog een jaar uit geseit wiert; dog also Hendrik van verus berg geraakte / kwam hy niet wederom want den tijd hem daar niet verdoot. On-

bertuffchen wenbe de Graue Pysant alle
 middelen aan om de hertoginne tot sijn
 wille te brengen. Hy ging by haar aan de
 gebanknisse / en seide wilt gy mijn be-
 greete doen / ik sal u uit dese gebanknisse
 helpen / en wy sullen het samen in het Land
 rijken: de hertoginne seide: bezaden /
 ik sag u liever bezwoogen eer ik mijn aan u
 sou geben! en alhoewel gy my beioegen
 hebt aan den hertog / en mijn kamerling
 doen doden / so en twiffel ik niet / of
 Godt sal het nog wreken: want gy syt
 valsch / en sult u regelbaardige sizaf kyp-
 gen. Als den bezader sullis hoorde / wiert
 hy toornig / en seide: eer den dag van
 morgen voorhy is / sal ik u doen branden in
 het vuur / en had gy mynen wille gedaan / gy
 soud een vrou der vrouwen geweest sijn.
 De hertoginne seide: gy kond niet als het
 ligbaam plaagen / dat wil ik gaarne om
 Godt spden en daer in verduidig sijn / maar
 minnermeer sal ik mijn man (gy die my
 onschuldig ter dood wil brengen) ontzout
 aan doen / en liever wil ik onverdiend ster-
 ven / dan mijn siel met sulke vuylichheid
 besmetten: den Graue seende dat hy op
 haar niet verminnen konde / seide van
 daar / ende ging by den hertog / seggende:
 genadige heer / gy doet my onrecht / den
 zeit die geseld is om de kamps te doen / te
 voozhy / ja daar en boven uog een Jaar
 gepasseret / en de Ridder komt niet te vooz-
 schyn / derhalven neemt een ander / die den
 kamps tegens my doet / en so niet / begeer ik
 (hoegens het geene befloten is) Justitie aan
 uwe vrou: den hertog die hoorende /
 was bedroeft van herten / dat hy soo een
 schoone vrouly soude doen doden / dog
 eindelij seide hy / heer Graue / het is waar
 den tyd is herscheeren / en nog een jaer
 daar by verlopen / en den Ridder komt
 niet / dus geef ik haar aan u over / levert
 uyt in handen van Justitie: de Graue
 was verblijd / en seide: mijn heer: ik
 sal het alles bestellen / en wat tot de Justitie
 van uode is gereed doen maken / ende
 ging weg. Dog de heeren van den hertog
 waeren hier ober seer te onzeden / segen-
 de onder mallanderen / wy geloben niet

dat de hertoginne schuld heeft / maar dat
 den Graue een bezader is. Aldus was
 onder de Gemeente binnen de stad Ca-
 bor / een groote beroerte / maar wierd
 door de ridder Elytes / alles weder
 in ruste gebracht.

Hog Elytes by den Schaapherder kwam /
 die hem zeide van de Hertoginne / en
 daar coor haar van de dood verlosse.

Het LXXIX. Capittel.

Elytes enige tijd gereist hebbende
 seide in sig selven: wat hebbe ik al
 vzeemde passagien sedert ik van Chalk
 seide / (die in Pragon by de koninginne
 bleef / welke hy seer lief hadde / dat God
 hem ten goede wil laten vegaan) door-
 wandelt: aldus doende kwam hy einde-
 lichen in het land van Calabzlen / daar hy
 een schoone stad voor hem sag / ende een
 Schaapherder op het veld vond / die hy
 waagde hoe die plaate hiete: de Schaap-
 herder seide: dese Stads naam is Taboz /
 de hoofdstad van Calabzlen. Elytes sag
 een groote menigte van volk uit de vooz-
 te krouen / derhalven hy wederom waagde
 watter te doen was: de Schaapherder
 antwoorde en seide rylas! mijn heer /
 men sal de hertoginne verbranden. Daar-
 om seide Elytes: wat heefte geaan?
 de Schaapherder seide / hier is een Gra-
 ve genaamt ppsant / die heefte betigt dat-
 se haar niet den kamerling heeft te wu-
 ten gegaan / maar den selven stoz daar op /
 dat hy de hertoginne noot in Overbaar-
 heid genaakt heeft / dog de graue wierde
 geloof. Ondertusschen kwam der een rid-
 der / die de hertoginne in een kamps wilde
 herantwoorden / maar de Graue versogt
 twee Jaar wissel / welk den Ridder mochte
 toestaan / en beloofden binnen de tyd we-
 der hier te wesen / (om de hertoginne te
 verlosse) maar is nog niet gekomen: en also
 het wel een Jaar ober de bestemde tyd is /
 wil den Graue niet langer wagen / sal der-
 halven met de Justitie voort varen / en
 haar (die onschuldig is) doen verbranden.
 Elytes gaf den Schaapherder een dyn-
 genink / en ging na de Stad / daar den

Hertog met al sijn Heeren was / dog zwoeg stille / tot dat de verrader met en Hertoginne kwam. Sp booz haar man kome-
de / viel op haar knyen en seide: Genadige heer / hebbe ik u iets misdaan / so wilt het mijn vergeven / by mijn kenneisse weet ik het niet dat ik opt misdede / maar worde valschelegh belogen; dus bidde ik ootmoedig / dat gy mijn nog een weinich teid wilt vergunnen / of den Ridder onderusschen bersechen / die mijn ontregt verdedigen will. Den Grabe seide / het is lang genoech gewagt: ik wil Justitie over het seyn dat gy met uwen Kamerling bedreven hebt. Bzengt haar terfont aan het vuur / seide den Hertog / want de Justitie moet volbragt sijn. Dog so niet / seide Etspres / laat staan die schoone bloem / ik kome hier in den naam van den Ridder / en sal den kampf booz hem doen. Den verrader dit horende / seide: ik begeer tegen uw niet te vegten / want ik den kampf tegens uw niet aangenomen hebbe. Verrader / seide Etspres / gy sult vegten of lochenen het geene daar mede gy de hertoginne be-
digt / of ik sta u terfont tegens de aarde. Den Grabe verbaast staande over dese troetse woorden / seide: ik wil tegens u niet vegten en dat om reden / want so sta u verwonnen dood sloeg / so mogt den anderen Ridder kome / daar ik den kampf tegens aan genomen heb / en die sou mijn dan wederom willen bevegten. Etspres seide / het sy u lief of seid / gy sult u tegens my verweeren / eer ik u ondersiens het leven beneem. Den verrader seide: het sal dog niet geschieden / of het sy sake dat gy my brieven toont van des Ridders wege: en schoon gy dat al dede / so ben ik erger niet gehouden de kampf tegens u te doen. Etspres hier op vergzamt / seide tegens den Hertog: Genadige heer Prins / ik kome hier om u vrouwe onschult (daar desen verrader haar mede bedigt) te verdedigen / en ik seage dat sy valschelegh belogen wert / het welke ik (na conynnen van den hobe) booz de wapenen wil doen blyken. Den hertog hier over verblijft / seide tegens Persout: heer grabe / gy moet

desen kampf (also het den ridder versoekt) voldoen. Ik beken het seide de grabe / by aldien hy de geene was daar ik den kampf tegens aan nam / ofte volmagt van hem toonde. Dat is gelyke weel / seide de Hertog / gy hebt gesaid dat het sy ook wie datter kwam: dus beveel ik u / dat gy desen ridder sult bevegten / of het sal u rouwen / daarom kiest of deit. Den Grabe over dese woorden verbaast staan e / wist niet hoe hy het stellen soude / seggende eitelijck by aldien het wesen moer / so sal ik mijn gaan wapenen. Als hy nu gereet was / kwam hy in het Park / daar Etspres hem verwagte. Doe sloegen sy so vreeseliken op malkanderen / datter lange in twijffel stont / wie de oberhant sou behoude: ten laatsengaf Etspres den Grabe so een zwaren slag dat hy ter aarden viel / ende kost niet weder op geraken. Etspres seide / nu sult gy mijn seggen de regte waarheid / waarom de Hertoginne te onrecht beschuldigt is / of ik sal u van stonden aan doozsien. Dat sal ik u seggen / seide den verrader / so gy my niet wilt dooden. Aen seide Etspres / ik zweere dat ik u het leven niet sal benemen / so gy niet en beynst. Doen was den verrader blyde / menende dat hy het leven behouden soude / en seide: Genadige Vorst en Heer / ik heb uwe Vrouwe valschelegh belogen / en den Kamerling is onschuldig gestorven. Wat dunkt u / seide Etspres tegens den Hertog / is dit niet een grote valshepd van desen verrader? heeftse u deugtsame Vrouwe al desen laster en blasphemie niet moeten uitsaan / en soude daar en boden nog so een schandepien dood hebben moeten spden / dat waar booz u een eerwylige schande gewest. Den hertog dit horende / viel booz sijn vrouwe op de knien / en bad haar om vergiffenis. E p regte hem weder op / en was blyde datse verlost was. Etspres vzaagde den grabe waarom hy so een Verradelijck stult in het werk oestelt hadde / ende wat hem daar toe moebeerde / de grabe antwoorde en seide: heer ridder / ik had haar lief / en wilde se gaarne tot myne wille gebragt hebben / maar komde

de haar daar niet toe kypgen / en dit is de oorzaak dat ik haar belogen hebbe. Den Hertog dit hoerende / wierd half rasende / en seide tegen Eufotes; steelt den verrader de keel af / want hy is niet waard dat hy leeft: neen heer / seide den grabe / hy heeft my beloofst niet te doden / en ik houde nu aan sijn woord. Dat is waar / seide Eufotes / ik sal het ook niet doen / maar die hont is booz niet hier niet gekomen: seggende bozder tot den hertog / men sal den verrader verhanden: en doen hem gelyklyk hy de hertoginne wilde gedaan hebben. Dat sal geschieden / seide den hertog / en gaf terstond last dat men den verrader aan de paal soude binden / en hem tot affsche verhanden. Dien sprak de grabe / seggende: heer vader / sijn dit utwe belofte want siet het is conyarie utwe eed. Ik sal u niet aanraken / seide Eufotes / maar het vuur sal u doden / volgens utwe verdrienssen. Dit stont de verrader niet wel aan / maar de Scheypreger watte hem / seggende: dit vuur dat gy booz een ander bereyt hebt daar siet gy zelfs in versmagien / ging terstont met de Executie boozt / en verhanden hem tot puiver. Als den verrader nu verhandt was / wilde Eufotes vertrekken / maar de hertog en hertoginne hielden hem daar dien nacht / bewysende hem groote eere.

Hoe den Soudaan Carodes van Babilonien met zyn Heeren raad hielt om de Keisers dogter van Grieken, Eresbia voor syn Neve Amenius, ten Houwelyk te hebben.

Het LXXX. Capittel.

Den Soudaan Carodus liet dooz sijn geheele land af sijn edelen tot Babilonien ontbieden / om een inbal in Sycken te doen. (Also hy aldaar des keisers dogter Eresbia begeerde.) Terstond verschenen aldaar de koningen Caspus van Libya / Flaukus van Galileen / Cleophus van Afsedijh / en Salant van klein Indien; benevens Demasoen des Soudaans broeder / als mede de koning van Kap-

padocien / mltégobers veel Thantiraalen en Soudanen / so dat haar getal seer veele was. Ende na dat sy raad gehorden hadden / brachten sy een groote magt by een; so van volk / hazaken / Huplunien; Hazrebeelen / hazakoen / Beiken / Galepen en Galfoten / waar mede sy na het land van Andrianopolen trokken / liggende dicht by Sycken / aldaar gekomen sijnde / ordneerden sy een hode die een brief aan den keiser in Sycken soude brengen. De hode nam het aan en seide. Ik sal de boodschap doen / en antwoord wederom brengen. Aldus nam den hode oorlog van den Soudaan Carodus van Babilonien / en alle de anderen koningen en heeren / nemende sijn weg na Sycken / ende kwam eindeliken in de stad Constantinopolen / en ging terstond na het hof daar hy den keiser vant / ende dede hem behooslyk reberentie. Den keiser sag wel aan sijn kleedinge dat het een heidensche hode was / vzaagde wat hy begeerde? doen gaf den hode hem den brief / seggende dat hy gesonden was van den Soudaan Carodus van Babilonien / van de koningen Caspus / Salant / Flaukus / en den koning van Capadocien / als mede van Demasoen des Soudaans broeder / en sijn Neve Amenius; deselve seyde hy / bevelen u dat gy op desen brief my het korte sult antwoord geven. Als den keiser dese reden van de hode hoorde / stont hy seer verflaggen / en bezreest sijnde booz een zwaren oorlog / derhalven hy terstont alle sijn dogter Eresbia / en Margzieta van Limburg / om datse souden horen lesen den brief die hem van de Soudaan van Babilonien en de andere koningen gesonden was. Sy waren des keisers bevel gebooszaam / en kwamen alle ten hove begerig sijnde om den Inhout van desen brief te weeten: de keiser las selve den brief / daar hy in hont hoe den Soudaan booz sijn neve Amenius begeerde des keisers dogter Eresbia. Daar de maagd op antwoorde en seide; heer vader / eer ik so een hont soude nemen / hadde ik liever

ver dat my van sonden aan het leven herom-
 men wierd / want het is toezatie onse
 wet / en strijd tegens Gods gebod: ins-
 gelijken seiden alle de geene die daar pre-
 sent waren. De Keiserliche Majesteit
 haar weder menigte verstaan hebbende /
 seide: roept de hode weder binnen / si
 sal hem een hoire antwoorde geven / 't welk
 gedaen werde. Als de keiser de Bode
 sag / seide hy: hode / wy hebben den in-
 hout van desen brief wel verstaen / gaat
 en segt uwe heeren / dat mijn dogter my
 nog niet affandig is / ook is sy niet gesint
 een Heidensche hand te trouwen / also 't
 sijt tegen ons Christen Geboide / ende
 segt haar mede dat myne menigte ook so
 is / ja haar liever den hals wilde om wrin-
 ge / dan dat sy onder des Soudaans honden
 zoude komen / ook woude sike eer aan een
 bedelaer of swode gipt / die hierse
 waer geven / dan aan de sodanige die den
 Bekrynsten Christum verloochenen. De
 Bode dit hoerende / seide: Is dit 't ant-
 woort die si myne Heeren sal brengen?
 Ja / seide den Keiser / ende en komt
 hier niet weer / om afsaken boodschap te
 doen / of het soude u rouwen / ende u lijf
 in gebaar lopen. Den bode seide dat de
 Keiser seer toornig was / bloot haastelijc
 van daar / ende sey wederom van daar hy
 gekomen was. Ondertusschen ging den
 Keiser met sijn Heeren te rade / hoe sy het
 in dese gelegentheyd best maken souden.
 Doe zo aldus een wyzer raad gehonden had-
 den / spraken de Heeren eendragtelyc en
 met voorsigtige wijsheyt / ende seiden:
 heer keiser wy zyn versekerd dat wy van
 desen Soudaan van Babylonien / als mede
 van de andere Koningen en Prinssen een
 zwaren Oorlog te verwachten hebben: der-
 halven is hy ons goed gevonden / dat gy
 alle u Ondersaten gelijc te vergoderen /
 want wy wisten datse ons mede si liden.
 De Keiser dit by hem seld in overdenken-
 de / dogt desen raad seer goet te wesen /
 dede terstone hare boden / en Heeranten
 by hem komen deselve zendeende door zyn
 geheele Rijk / in alle steden en Sloeten /
 latende de Gouverneur en Bedelhebers

weten dat de Turken met e'n groote
 magt over gekomen ware / 3: verhal-
 ven op haer goede souden sijn. De boden
 en Heeranten deden des Keisers bevel / en
 gingen 't selve alomme verhoedigen. De
 Bode van den Soudaan wederom in 't se-
 ger komende / zoect den selven / als ook
 alle koningen en Prinssen / van Maho-
 mets wegen en alle haar Goden. Zy hieten
 hem welkom en vragde wat antwoort
 hy bracht / en hoe hy gebaren was? niet
 wel seide de hode. Hoe dat? zeide den
 Soudaan / laat ons horen. Den Bode
 antwoorde: ende seide: mijn heeren / den
 Keiser ontfiet winig uwe magt / ende
 agt ons sijnmer als honden / en segt vor-
 der / eer hy zyn dogter aan een Heidense
 hont soude geven / hy wilde liever den
 hals om wringen / ook gebod hy my
 haastelijc te vertrekken / of wilde my 't leven
 benemen / nooit en sag ik hoogmoediger
 nog trafter volk dan dese. Als den Sou-
 daan Carodos met sijn koningen en Prin-
 sen dit hoorde / waren sy seer te onzede:
 d' eeren zwoer hy Mahomet / den ander
 by Apolijn / en de derde by Cernogant /
 datse dese antwoorde de Kerstenen duuz
 sonden betaer. En tusschen haar magt
 by een / en marcherden regt na Ozielen /
 Blonderden en Verbranden alles daar sy
 ontrent kwamen / sloegen 't ook al dood
 dat haar ontmoete / dog de meeste land-
 saen vliogten in de vaste steden en Slo-
 ten. Aldus sloegen sy hare Tenten en
 Pabillonen tusschen Andrianopolen ende
 Constantinopolen / daar zy liggen bleven /
 bederbende rondom het platte land waar
 doot sy den armen landman grote scha-
 de deden / gelijc gy nog horen sult door
 hare menigvuldige klagen.

Hoe de Arme landlieden kwamen klagen
 aan den Keyser van Grieken, over 't ge-
 weld van de Turken, dat haar aan ge-
 daan werde.

Dat LXXXI. Capitel.

De Land lieden aldus van de Turken
 verjaagt / gedood / ende hare goe-
 deren gerooft en verbrant werdende / kwa-
 men

men by menigte vlichten in baffe Stra-
den / als mede tot Andjanopolen en Con-
ftantinopolen / alwaar dagelijks voor
den Keyfer haar klagen kwamen doen
't welk deerlijk was om te hooren. Den
Keyfer verduyrtig wordende ober al dit
fammerlijk klagen ende kermen / greep
eenen moed / ende dede al fijn weerbare
Mannen by een vergaderen / te befien
hoe fterk van Dola hy was. Als hyfege-
monftert hadde / behand hy dat fijn Magt
befond in 80000 kloetke Soldaten / ende
refolbeerde met defelbe een aanflag op de
Turken te doen / daer zy alle gewillig
toe waren: dog hy nam er 60000 uyt
den hoop / ende liet de andere in de Stad
blyben / doen bebal hy fijn Dogter Cre-
febria / Margzieta van Limbugh en die
andere Heeren / dat fy / op fijn weerom
komfte een wakende ooge foudent houden /
en reed also met fijn Volk des nagts hei-
melijk uit Conftantinopolen: maar Cre-
febria / Margzieta / en de andere Heeren
die in de stad bleven / waren met dit ber-
tzel des Keyfers niet wel te byeden / by-
fende dat fijn Perfoon eenige zwaarigheid
ofte ongeluk mogte ober komen. Toen
de Keyfer met fijn Volk byuten was /
marcheerde hy in ftilte voort / tot datfe
kwamen voor den Berg / alwaar aan de
andere fpede lag den Koning Cleophus van
Coffedzjin / ende de Koning Glaukus van
Dalkien / beftaande beyde haar magt in
80000 Sarafpen. De Keyfer foud een
Spion op den Berg / om te vernemen wat
in des byands Leger paffeerde: maar den
Verfpieder behendig fynde / ging de Berg
om / tot dat hy in 't Heyr kwam / daer lag
hy de meefendeel ontfapent: fomnige
faten by 't Buu / en andere lagen en flie-
pen. De Spion dit alles gefien hebbende
ging wederem (alhoewel 't een wepnig
uit den weg was / dog effen en plat) defel-
ve paffage: komende by den Keyfer / feide
hem al de gelegenheid van 't Heyden-
fche Leger / daer fijn Majesteyd byde om
was. Maar also 't omkrent twee uren
in de nacht waar / en den Dag (dewylc de
Zomerfe Magten kort fijn) begoft te krie-

ken / nam den Keyfer 20000 mannen / en
ging daar mede (gelepd werdende van den
Spion / den felben Weg die hy te vooren
gegaan hadde) na 't Turkfche Heyr / laten-
de refterende onder den Berg in Slagor-
der ftaan / om of de Sarafpen ober den
Berg kwamen / fy als dan in hare han-
den fouden verballen. De Keyfer met fijn
volk by des byands Leger komende / ble-
len daar op 't onboozfienfte in / floegen on-
der den hoop / en riepen niet als Grieken /
Grieken. De Sarafpen dit hoorende /
waarden feer verbaaft / den een liep hier /
en den ander daar / om hun geweer te krep-
gen; maar eer fy dat konden bekomen /
wierdender wel 6000 van de Sarafpen
doed geflagen / en veel Edeelen gebangen
genomen. Door dit gerugte wierden de
Koningen wakker / en hzaagden watter
gaans was? De Turken feiden; de Grie-
ken fijn in ons Leger gevallen / en ftaan
alles dood. Hier op namen dese twee Kro-
ningen de vlugt na het ander Leger van
Koning Caphus. Ondertuffen floegen de
Grieken alles dood wat fy vonden / en fta-
ken hare Tenten in brand. De Soudaan
met fyne Heeren dit fiende; roepende
haar / ende begonden de Hoozen en Ba-
fuienen te blafen. Doe de Keyfer dit hoor-
de / feide hy tegen fijn Volk: Myne Kin-
deren / de Magt is voorby / en de Zon be-
gint door te vrieken / dus is 't tijd dat wy
vertrekken / want des Soudaans Leger
is geheel in roere / en fy fiekten haar in de-
fenfie / daarom willen wy ons met dese
Victorie vergenoogen laten / en met dese
Gevangenen wederom te rugge keeren / op
dat wy in de Stad fijn eer de Turken ons
agterhalen. Hier mede was een pber te
byeden / ende trokten weder heymelphen
agter den Berg om / tot dat fy kwamen
by haar ander Volk die nog in Slagodre
ftonden / die haar bfpelikh ontvingen; re-
dende aldus te gelijk na die plaatfe daar
fe uit gekomen waren. De Magters op
de muuren (die geduurig op de wallen en
Toren gebuyrd hadden) fagen des Key-
fers Standaartes / als mede veel Turken
aan malkanderen gebonden / komende

voorz aan 't heit na de stad / dies sy blide
 waeren / ontstoten de poozten / en Cresce-
 bia / Margzieta / en alle de Heeren gin-
 gen den keiser te gemoet / ontfingen hem
 huzdelijk met grote vzeugde / ende blijd-
 schap. De keiser dankte haar al te sa-
 men / en vercerde sijn dogter Crescebia
 met Margzieta / hier gebangen Heeren /
 als namentliken den Admiraal van Ba-
 bilonien / den advysant van Palerne / den
 Admiraal van Cordes / en den heer Coz-
 sabzin / nebe van koning Plankus. Daar
 na ging yder na sijn logement om te rus-
 ten / want se seer vernoyt waeren. En
 de keiser na sijn hof met sijn dogter Cre-
 scbia / Margzieta van Lumburgh / en al de
 edelen / nebens de vier gebangen Heeren /
 alwaar sy vzijsjt waren en grote vzeugd
 bedreben / dankende Godt Almagtig voor
 dese heerlyke Victorie / dog de andere
 Gebangene wierden op den Coren ge-
 bzagt / daar sy bewaert wierden.

Hoe d' Heidenen beklagden haar schade,
 die zy door de Grieken geleden hadden ;
 en hoe Hendrik en Elytes in Venus-berg
 by malkander komen.

Dat LXXXII. Capittel.

Als de keiser en 't geheele hof nu in
 vzeugde en blijdschap was uber de
 heerlyke Victorie tegens de Sarassinen /
 sa was de Soudaan Carodus van Baby-
 lonien seer t' ontzeden / wegens de schade
 en schande hem van den grieckischen keiser
 aan gedaan / en zwoer by Mahomet en
 al sijn Goden / dat hy het op de kerstenen
 wjcken soude ; wysgelyken deden de twee
 gevlugte Koningen / beklagende seer de
 schade van hare Tenten en Pablioenen /
 als mede het groot verlies van haar volk ;
 egter wiert beiaet / datse de doden (om
 de stants wille / souden begraven / 't welk
 also geschieden. Ondertusschen wiert on-
 der haar raad gehouden / hoe men op het
 geboeglijckste de gebangen Heeren weder-
 om sou kypgen / ende wiert epudelyken
 geresolueert een bodde met een Bries aan
 den keiser te senden / en aan hem te ver-
 soeken / of hy de gebangens doorzeld wils-

de laten rantsjoeteren / het welle sy te sa-
 men goed vonden / geveerde een Bries aan
 den Heraut / dat hy deselve binnen Con-
 stantinopolen aan den keiser soude bren-
 gen. De Heraut aanvaarde den bries / en
 seide : mijn heeren 't sal geschieden / be-
 lieft u oock iets anders ? neen / seide den
 Soudaan / maar dat hy ons terfont ant-
 woort geest wat hy doen of laten wil. Hier
 mede nam de bodde oozlof / ende ging na de
 stad / daar hy niet verze of was / dog
 vond onderwegen deel Turken dood lig-
 gen / dat hem seer jammerde / en kwam af
 slagende voor de poozte. De Wagters
 vzaagden waar hy heenen wilde ? ik moet
 seide de bodde / den keiser spzeken / en
 home van den Soudaan van Babylonia.
 Doe wiert hy in gelaten / sijn ooggen ge-
 blind / en door de wagters in 't hof ge-
 bzagt voor den keiser / die haar vzaagde
 waarom sy dese Wan so geblinddoekt hy
 hem bragten ? de Wagters seiden : Groot-
 mogende keiser / het is een Heraut van
 den Soudaan van Babylonia / en hy ver-
 socht sijn Maesteyt te spzeken / doen heb-
 ben wy hem geblind / om dat hy de gele-
 gentheyt van de stad niet verspieden sou.
 Sy hebt wel gedaan / seide den keiser ?
 ontbind hem / en laat horen wat hy seg-
 gen wil. Den Heraut ontbonden sijnde /
 sag den keiser sitten in sijn Maesteyt
 en heerlykheyt / daar ober hy hem ver-
 wonderde / viel op sijn knien : groete hem
 op sijn manier / en vzaagde of sijn Maes-
 teyt gelleste te horen de last sijn heeren /
 spzeekt vyzelyk / seide de keiser / en
 geest ons dien last te kennen. Doen begon-
 den Heraut sijn relaas te doen : seggende /
 den groot magtigen Soudaan Carodus
 van Babylonia / sijn broeder Demosoen /
 Amenius sijn nebe / en de koningen Cas-
 mus / Faulus / Cleophus en Zalant /
 senden my met desen bries aan den keiser-
 lyke Maesteyt / en versochen dat gy mijn
 spoedig antwoort wilt geven. Den kei-
 ser seide tegens de Wagters / bzingt den
 Heraut in de kamer / en laat hem eerlyk
 tracteren / men sal hem korte antwoort
 geven. Sijn Maesteyt opende de Bries /
 daer

daar hy in vout / of hy de gevangenen vantschpalcken de vier heeren / voer geld wilde los laten. De keiser seide / wat dunkt u hier van gy heeren? dese vier gevangens sijn gegeven aan mijn dogter en Margarieta / so dat 't in onse magt niet staet haar op ranfsoen te setten. Dit is de waarheyt seyden de Heeren: maer laat ons u dogter en Margarieta vraghen / of sy dese gevangens willen op geld setten. Dit dogt den keiser goed / riep sijn dogter en Margarieta / seggende tot haar: gy maagden / hier is een hode van den Soudaan van Babylonien / deselve versectit de vier gevangenen heeren (die ik u beide verreeft hebbe) voer geld te lossen / wat dunkt u hier af? was 't niet beter dat gy geld kreegt / dan dese Gebangenen te houden? men heer vader seyde Crestebia / daar sal ik u reden af geben: het soude mogen gebeurten dat sy een van de onse kregen / en so lange dese hier blyben / sullen sy die niet kwalijk durven tracteren: want sose de uwe ters misdeden / souden sy bresen dat de hare desgelijck souden geschiede / so dat het ene mes het andere sal doen in de schede houden. Doe sprak Margarieta en seide: heer keiser / inden wy dese gevangens lieten gaan / sy souden ons aparent meer hinder doen dan al de andere / dus 't best dat sy ons gevangens blyben / en 't sal altoos tepds genoeg sijn om haar te laten ranfsoeneren. De keiser ende sijn heeren / horende dese wyse reden van de twee maagden / sagen op mallkanderen / seggende: 't sal best sijn dat wy haar hier houden. De keiser liet de Heraut weder in de sale komen / seggende tegens hem niet een sozse stemme: hode of Heraut / gaet na uwe heeren / ende segt haar / dat wy niet van meninge sijn pman los te laten / maer u onse magt nog meer willen laten proeben. De Heraut woert van de wagers weder geblynt / en builte de pooze (daar hy in gekomen was) gebragt / doe ontbonden sy hem / en lieten hem gaan. Komende in 't leger / ging na de tente van den Soudaan / die hem verwelkomde / en vragde hoe hy

gebaren was / of de gevangens souden los gelaten werden of niet? den Heraut antwoorde en seyde / nicht heer / sy willen de Gebangens niet ranfsoener u laten / maer in tegendeel ons te drom honten besochten / die was haer last. Dat soude de dubbelt docht seyde den Soudaan / hebber sy daar bliuen sulken magt / dat sy vzeigen ons weder onder de ogen te honten: maer hebt gy niet gesien hoe 't in de stad gestelt was? men heer / seyde den Heraut / want doen ik voer de pooze kwam / woert my gvozaagt waar ik heeren wilde? ik antwoorde dat ik den keiser spreken moeste. Doe kwam sy byten / blinddoekten my / en vragten my langs de sizaaten (albaar ik een groot hfoel van Dolk hoerde) tot in 't Hof voer den keiser / daar ontbonden sy my / ende ik sag sijn majesteit sitten in so gnoten heere slysheyt / dat ik my verwonderde. Doen ik in mijn hoodschap geaan / en antwoort bekomen hadde / woert ik weder geblynt ende byten gebragt. Als den Soudaan en de Koning dit hoorden / seiden sy / het moeten sijn die Heeren wesen / datse de Prinszen op geen ranfsoen willen stellen / moet al wat vrenus becluden. Daar op gingen sy raad houden / om te oberleggen wat haar in dese gelegentheyd te doen soude. Dit laat ik nu hier by blyben / en ga wederom spreken van Cristes.

Als Cristes hem in het hof van den herzog ende hertoginne van Catalyien wat bezustig hadde / nam hy beicedselcken sijn afschept van haar / en wilde vercrecken om sijn avontuur te soeken. De herzog en hertoginne waren bedroeft dat hy so haastig van haar scheiden wilde: Soog / sy vereerden hem een kijn Juweel van goud / gemaakt als een kmeisier / en in 't midden stont een kostelcken steen / die alle senepen verjaagde. Cristes bedankte de Hertzoginne voer haer gifte / en 't goed tractament dat hem gedaen was / nam oorlof ende vertrok van daar. Als hy een teyd lang gereist hadde / kwam hy in het rijk van romanien / komende by den

Woffhoghe / en hoorde Jagers Jagen /
 het welke Hendrik van Limburgh was /
 maar Eftres herden hem niet / alfo hy
 hem nooit gefien hadde. Eyndeliken ley
 Hendrik hem boozhy / dog fprak niet /
 maar Eftres hem in verwonderde / te
 meer / alfo hy 't felve wapen voerde dat
 Margarieta Eftres gegeven hadde. Hen-
 drik fijn Wapen fiende / werd toornig /
 keerde weder ter rugge / en braagde Eftres
 hoe hy aan fijn wapen kwam / feggende :
 legt dit wapen af / en draagt niet dat u
 niet behoort. Eftres antwoorde / en fep-
 de: Ik fal 't niet afleggen / want de lief-
 fe die ik op aarden weet / heeft my dit
 wapen gegeven. Hendrik fepde: Ik feg-
 ge legt het wapen af / of ik fal 't niet fragt
 van u fijn haien. Aldus hadden ſij te ſa-
 men harde woorden / tot dat ſie ten laetſten
 handgemeen werden / en floegen ſo fel op
 malkanderen / dat Hendrik fijn zwaard
 uit de hand vloog en ter aarden viel / doen
 fepde hy: adien mijn liebe Sufter Mar-
 garieta / ik hebbe ſo lange u gefogt / en
 moet nu ommeſel (eer ik u gebonden heb)
 mijn leven verlieſen. Dog greep weder
 moed / vatte fijn zwaard op / en floeg ſo
 een zwaaren ſlag op Eftres / dat hy neder
 ſtorte en nauwelijks van hem ſelven wiſt.
 Doen fepde hy: vaart wel mijn lief Mar-
 garieta / om wiens liefde ik in dit gebaar ge-
 komen ben / en moet nu hier ſchandelijſt
 blyben. Adien Hendrik van Limburgh /
 wiens kind ik van de dood verloſte / en de
 verrader verfloeg / ook verloſte ik de Hez-
 roginne van Calabrien / daar gy booz kran-
 pen ſoude / dat ik booz u gedaan hebbe.
 Als Hendrik van Limburgh dit hoorde /
 was hy blyde / hief Eftres met beide fijn
 handen van de aarde / en fepde: o Eftres !
 fiet hier de broeder van Margarieta / ik
 ben Hendrik van Limburgh / bergeeft
 my de wyedheyt die ik aan u bezeeven
 hebbe. Eftres herte verheugde dooz dſe
 woorde / en fepde: o Hendrik van Lim-
 burgh ! broeder myns liefs / ſiet gy dit ?
 ſo is vergeeten al mijn lyden. Terwipen
 ſp atous met malkanderen ſpraken / kwam
 Cupido van de jagt / en fepde: gy ſid-

ders gaat niet my / Ik fal u beyde geneſen
 van uwe kwacturen / ende mijn moeder
 Dertis fal u vermakten met reidkhorſg.
 Eftres en Hendrik gingen met Cupido in
 den berg / daar ſp van dertis heerlijk ont-
 fangen werden / en gaf haar elk een vrank
 te danken / daer ſp te ſtant af geneſen
 waren / en bleben daar nog wel twee of
 drie wecken eer ſp verzoeken / verhalen-
 de malkanderen 't genee haer in de doſſin-
 gen booz gevallen was / en verſteeten alſo
 dien tijd in grote genugte en vermaak.

Hoe Evak, Koning van Aragon, en de
 Koning Lodewyk van Vrankryk den
 Griekſche Keyſer te hulpe kwamen.

Het LXXXIII. Capittel.

Do koningen van Frankryk en Ara-
 gon teydinge ontfangen hebbende / dat
 den Soudaan Carodos van Babylonien /
 met een grote magt den Griekſchen keyſer
 in fijn ſtad Conſtantinopolen Belegget
 hadde / reſolvoerden gemelde koningen
 den keyſer te ontfetten / brengende tot dien
 einde yder een leger van 50000 Mannen
 by malkanderen / ſchrepten deſelbe in Kra-
 ken en Kwakenen / en andere Daartuigen
 en hoeren daar mede ober ſee / komende
 ten langen leſten op de rivier tuſſchen Con-
 ſtantinopolen en Andrianopolen / alwaar
 ſp de heydenſche Bloot (ten dele van
 volk ontbloot) onverſiens ober dielen / en
 de gene die ſp niet mede konden krygen /
 ſtatenſe in brand. De Heidens welke op
 't land waren / fiende hare Scheepen in
 brand / wiſten niet hoe ſulks by gekomen
 waer / liepen niet menigte na de ſtrand /
 ſagen aldaar de ſtandaarten van Frank-
 ryk en Aragon / keezden haſtelijk we-
 der te rugge / en bragten de teydinge aan de
 Soudaan en haer koningen / dat die van
 Frankryk en Aragon met veel Schepen
 gekomen waren om den keyſer Ontfaek-
 is 't ontfetten als mede / datſe des Sou-
 daans Bloot geruineert / ten deele geno-
 men / ende een grote partye van deſelbe in
 brand geſtoeken hadden / ſo datter weinig
 ontkomen waren. Als den Soudaan dit
 hoorde wiert hy als verwoet van kwaat-
 heyt /

heyt / en zwoer by sine Goden dat hy 't
 wreken soude / en de kerstenen tot den
 gronde vergelden wilde / eer hy van Con-
 stantinopolen soude scheiden; ontsood ter-
 stont sijn koningen / p'rijsen en heeren by
 hem / seggende tot haar: wy willen ons
 leger nader aan de stad leggen / en de
 kerstenen beschieten en bestoznen. Aldus
 braken sy op / en legerden haar tot op een
 half mijl van Constantinopelen; en ter-
 wipen datse aldus besig waaren en haar
 begroeben / kwamen de koningen van
 Brankryft en Aragon met haar Magt
 (nog latende 20000 Mannen in de Sche-
 pen tot besetting) hoor de stad. Den
 Keeser hier ober verbiyt / liet de Poorte
 openen / en de koningen met haar magt
 in komen. Eresbia ontfing den Koning
 van Aragon / en Margrieta die van
 Brankryft / elk na sijn weerdigheyt / en
 leiden haar in des keesers Paleis. De
 Koningen bedankten dese maagden voor
 de grote eere en vriendschap die sy haar
 bewesen; het ander kypus volk wiert in
 de Huspen geinkwartiert. Toe ging de
 Keeser met sijn dogter en Margrieta /
 nebens de twee koningen en andere Vor-
 sten en heeren ter tafelen om te eeten / de
 Comperten wierden geblasen / en met al-
 derhaande Instrumenten onder de Maal-
 tijd gespeelt / bedryvende groote vruyde.
 Oudertuffchen vruyde Margrieta en E-
 rebia den keeser / waar hy Eresbias gelaten
 hadde? die daer op antwoorde en seyde:
 wy waren te samen in Aragon by de ko-
 ning / vruyden aldaar de Heidenen uyt 't
 land; Eresbias wiert gebangen / maar ik
 verlosse hem wederom. Ik wierde ontfie-
 ken in de liefde op de koninginne / dat ik
 Eresbias openbaerde / die myn bestzaste om
 dat 't een getroude vruyde was! des an-
 deren daags sehende hy stilzwijgende van
 my / so dat ik niet en weet waar hy ge-
 baren is. Sedert dien tijd bleef ik in 't Ara-
 gonse hof / totter tyd den koning sturf /
 daer na trouwde ik Sybille de koninginne
 / en wierd als doen tot koning van
 Aragon gekroont. Margrieta was niet
 wel te vreden / om dat sy niet en wist waar

Eresbias gebreuen was / nog in lange geen
 treiding van hem gehad hadde. Toe nu de
 maaltijd gedaen was / versogten de ko-
 ningen (also se bermoept waeren van de
 reis) om te rusten / ende sy wierden pder
 in een schone kamer gebragt. De Keeser
 die vertzok mede na sijn slaaphamer / als
 oock sijn dogter Eresbia met Margrieta
 van Limburgh / so dat pder na sijn
 ruste ging.

Hoe Eresbias met Hendrik van Venus schei-
 den, ende 't samen naar Gr. Ieken trokken.

Het LXXXIV. Capittel.

Als den dag begon aan te komen /
 ging de godinne Venus by Hendryk
 en Eresbias seggende: gy ridders / u vru-
 yden is hier niet lang / trekt na Constanti-
 nopolen / daar sijt gy van node. Hoe sei-
 den sy / laat ons dat heeren. Dat sal ik
 u seggen / seyde Venus: den Soudaan
 Carodos van Babylonien heeft de Stad
 Constantinopolen belegerd / en begeert
 des keesers dogter Eresbia voor sijn
 nebe Amenius / en heeft vijf koningen
 die met hem aanspannen: so dat den keeser
 Ontrastus in groten nood is / en gy lie-
 den daer ten hoogste van node sijt. Her-
 dyk en Eresbias dit hoorde / wierden be-
 droeft om des keesers tegenspoet / en zwo-
 ren by haar ridderschap / dat sy den kee-
 ser (met de hulpe van Godt) souden ont-
 setten. Doen sprak de godinne Venus /
 ende seyde: Hendryk van Limburgh / in
 Grieken is u een lot ten deele gevallen / en
 dat doer uwe Deugden / dies moogt gy
 wel bydelphen derwaerts trecken. En
 gy Eresbias / hoor na myne reden / uwe
 getrouwe liefde sal in 't einde nog wel ge-
 loont worden. Aldus gy vrome ridders
 gaat te samen / helpt de verdruete kerste-
 nen / en verniet de Sacaspen / want ik
 weet dat het in u heider magt is. Doe
 scheiden sy vruydelijk uyt Venus-berg /
 en Cupido geleidese tot aan de haven van
 Athenen / en vertzok van haar. Eresbias
 en Hendrik / sagen daer schepen die na
 Athenen wilden / en gingen in een van de-
 sel-

felven fitten / ende kwamen booz den
 moen binnen de Stad / daar Eſſyres in
 langen tijd niet geweest hadde. De Gra-
 ve en grabinne verstaande dat haar soon
 gekomen was / gingen hem te gemaet / en
 ontvingen hem met groote eerbiedigheyt.
 Eſſyres sijn vader en moeder sieude / viel
 ter aarden / en groetefe vriendelijck; ins-
 gelykſ dede Hendrick van Limburgh. De
 grabe en grabinne sagen dat Hendrick 't
 selve wapen boerde dat haar soon droeg /
 wisten niet wat sy denken souden / dog
 vragden Eſſyres wat booz een ridder dat
 het was / en van waar geboren? Eſſyres
 antwoorde / ende seide: sy is van Lim-
 burgh van geboorte / des Hertogen sone /
 Margzieta van Limburgh / die gy booz
 desen [spreekende tegen sijn Moeder.]
 veel schande en smaet hebt aan gedaan? ja
 hadde ik en Ewaki niet belet / daar ik God
 almachtig nog ten hoogſien booz moet dan-
 kien / haar 't leven soude benomen heb-
 ben /) is sijn Susster. De grabinne ho-
 rende dat Margzieta een Hertogs Dogter
 was / seide sy / mijn sone het is mijn
 leet dat ik haar ooit iets misdeede dus bid ik
 vergeeft 't mijn: want mijn Moederlijck her-
 te hing ober u / ende was altyd booz 't
 ergſte bezeeft / maet nu hebt gy mijn weer
 verblift. De grabe spjakt en seide: so-
 ne / wat hebt gy booz dat gy met Hendrick
 hier kome? Eſſyres antwoorde / seggen-
 de: heer vader / gy moet ons hoorſien van
 volck / wapenen / geld / ende alles wat
 ons in den Oorlog sal dienſtig wesen / wy
 willen na Constantinopolen / om den Key-
 ser Ontfarius (die van de Saraspien in
 grote nood gebragt is) te ontfetten. Dat
 is mijn lief en aangenaam / seide den gra-
 be / ik sal u van alles wel verſorgen / ende
 het terstont 20000 Mannen werben / die
 met Eſſyres en Hendrick na Constantinopo-
 len soude gaan; berders seide den Grabe
 tegens Hendrick / heet ridder / ik ben ver-
 blift dat ik hoor dat Margzieta van Lim-
 burgh des Hertogen Dogter is / ende ben
 verhalven / (ter liefde van u Zusster) aan u
 bezobligeert. Hendrick dankte de Grabe
 booz de eer die hem geschieden. Doe ging

men ter tafelen / alwaar alderhanden wild-
 bzaat en bankiet opgediſcht / en een treffe-
 lijk Musijk gehoort wierde / gelijk men in
 siddanige Eeden gewoond is te doen. Da
 dat de maalept gedaen / en 't bankiet
 gehouden was / ging pder in sijn slaap-
 hamer om te rusten.

Hoe den keiser van Grieken , een veldslag
 leverde aan de Soudaan van Babylonien ,
 daar den keyser gekweilt wierde .

Het LXXXV. Capittel.

DEN Soudaan Carodos von Babyl-
 onien / verwittigt sijnde dat de keiser
 Ontfarius van Grieken hem een Batalie
 wilde leveren / seide sijn volck in slag-oz-
 dze / namentliken: den Soudaan selde
 de koning Caspus en Salant in de
 avantgarde: den koning Cleophus /
 met Demosoen des Soudaans bzeeder /
 in de Arziegarde / en hy selber met de
 koning van Galileen gingen ter sepden /
 om te sien hoe 't af lopen wilde. Pder van
 dese hadde onder sijn standaart 50000 ge-
 wapen Maanen. Ondertusſchen dede
 den Griekſche keiser alle sijn magt by
 een komen; de koningen van Byzantzijsk en
 Aragon seiden deselve in orde / in den na-
 me des Vaders / des Soons en des W. Gees-
 ties. De keiser begeerde den eersien aanval
 op de turken te doen / maar de koningen
 wilden daaz toe niet verstaan. Den koning
 Ewaki van Aragon hadde de eerste Batal-
 lie met 50000 mannen: den koning van
 Byzantzijsk de tweede en sijn Majesteit
 Ontfarius de derde. Als sy aldus in orde
 gestelt waren / namen sy haar afschept
 aan de keiserinnen en Margzieta / en trok-
 ken ter poorte nijt met groote couragie
 om de Saraspien onder de ogen te gaan.
 Doe sy nu buyten waten / wierden de
 poorte wederom gesloten / in Crefebia
 en Margzieta nedens veel andere vrou-
 wen waren seer bezoeft / vielen op haar
 knipen / sloegen haar ogen na den hemel /
 en baden God om gracie ende genade / dat
 hy dog sijn volck wilde by staan in dese
 grote noot / tot wps en eer sines Heil-
 gen Naams / in boozplantinge van he-
 keze

kercken gelofte. Doe sy in haar geboden tot Godt gestopt hadden / gingen sy open hogen toren / om te sien hoe het af loopen wilde / dog bleef gebruyck in de geboden. Als sy in een wyle op de toren geweest hadden / sagen sy de Turken op de kercken aen komen: in den eersten kwam koning Caspas tegen den koning Svak van Aragon / pder velde sine lancie / en reden so heftig op malhanderen / dat 'er aan beide seiden veele in het zand vielen. Svak bogt so mannelijk en soeg so veel turken dood / dat koning Caspas gedwongen wiert de blugt te nemen na 't ander heyl / 't welke hem te hulpe kwam / so dat 't Esptes seer kwaat hadde. Den keiser dit siende / ondersuete Esptes met sijn magt / en defendeerden haar so vromelijk / dat de Heydenen genootsaak waren ter spiden uit te wyken / tot den Soudaan: die terstont sijn hoornen dede blaken / ende viel op de keiser en Esptes met sodanige veld geschiet / dat het seken of hy het alles vernielen wilde. Dit sag koning Lodewijk / reed met sijn magt oock derwaerts / liet sine Cornyeten blaken / en maakte groot geluit / kwam van agteren in des Soudaans Leger vallen; en riep met een groot getel: Christus en Brankrijck / den Soudaan hoorende dit ruinoer / wiert versant / trok sijn volck by een / ende in 't gedrang / eck sy by malhandere houden komen / kreeg de keiser een wond in sijn spde van den Admiraal / welken Admiraal voort van Svak gedood wierde / nebens veel andere edelen ende gemeene Soldaten / so dat de turken eindelijk in 't veld moesten kwiteren in haare siekten bliugen. De vrouwen en maagden welke op den toren waren / dit siende / verghyden haar / vielen weder op hare knien: Loofden en Dankten Godt voor de Gracie ende genade die hy haer dede. Den keiser aldus gewont sijnde / wiert uyt 't Leger na de stad ghevoert. De koningen van Brankrijck en Aragon siende dat de Saracenen niet weder uyt hare siekten kwamen / plimberden de Heydenen die gebleven wa-

ren / en kregen een grote vreesdom van deselbe. Daar na bezoghen de kercken haare eygen doden. Dit gedaen sijnde / Marcherden 't Doet volck na de Stad / en de ruytey agter aen: binnen de poorte komende / (alwaer den keiser haer verwaete) wieden sy van Ecebia / Margrieta en de andere Vrouwen ende maagden heruelphen verwelkorn / maer waren bedroeft dat den keiser so deerlijck gewont was / die sy terstont in sijn paleis bragten / latende de heymsekers by hem komen om hem te cureren. Ondertusschen wierde op alles onder gesiet / ende pder ging (also sy seer verinoept waren) na sijn ruste. Den Soudaan en sijn koningen siende dat de kercken weder na de Stad geweeken waren / kwamen uyt haare werken op 't veld / daar sy haare doden (welke ourrent de Dertig duysent waaren) uitgeplondert houden / waer over den Soudaan seer toornig was / ende juoer dat hy 't wyeken soude. Doe maakten sy grote putten / sueten daar haare doden in / ende gingen weder in de siekten / aldaer de heeren by malhandere vergaderden / om te resolueeren wat men in deses sake doen soude; epdelphen wierde goed gehouden / dat sy alle vlijt souden aanwenden / om de kercken schepen in brand te steken / hier op ging pder na sijn ruste.

Hoe Esytes en Hendrik van Athenen scheiden, ende door des Soudaans Leger, in Constantinopelen kwamen.

Het LXXXVI. Capittel.

Als de grabe van athenen 't volck tot assistentie van den keiser Onifarius by een vergadert hadde / bestaende in de 40000 wel geoeffende Soldaten / seide hy tegens Esytes en Hendrik / so wanneer gy tot Constantinopelen komt / segt den keiser / dat ik u met die volck gesonden hebbe / en als 't de nood vereyscht / selver hem nog met een groter magt sal komen helpen: sy seiden / de boodschap gaerne te doen. Esytes en Hendrik gingen 't leger te besigtigen / en bevonden alles klaar te wesen / kwamen wederom by den Grave

en Szabine? bedankende haer dooz de goede bystand die sy den keiser deden. Doer seide de Szabine myn lieve soon en gy goede vriend Hendrik van Limburgh/ goet Margarieta seer van mynent wegen/ en segt haar/ dat ik mi aan haar persoon verbinde: wy sullen sepde Hendrik/ de groetenisse gaarne aan haar draagen. Hier mede namen sy ooslof/ en den Graue en Szabinnen gaben haar de Benedicte. Aldus scheiden sy van daar/ ende reden met haar volck ter poorten upt/ nemende de weg die haar wel bekend was recht op Andrianopolen. Omzent de stad komende/ kwamen de Schelen en Burgers niet minchte op de poorten en waren/ ende siende dat 't des Grauen van Athenen syn volck was/ opende sy de Poorte/ en hieten haar welkom. Doe was 'er een deel volcks in de stad/ die als Zoetelaars om Constantinopolen en Dictalieren met haar wiffden. Hendrik ende Esptes namen deselve mede/ ende sonden eenige Spions booz uit/ om te vernemen waar 't Turksche Leger lag/ en hoe dat het in 't selve gelegen siond. De Verspieters by 't Heyr komende/ sagen eenige Soldaten binnen de Wecken wandelen/ welke sy gehangen namen/ en daar dooz versonden hoe de Turken een Veldslag tegens de Kercken verlozen hadden. Cerfont reden twee van de Spions te post na Hendrik en Esptes/ brengende haar dese teidinge/ daar sy in verblift waren/ seggende tegens malckanderen; Wy willen de Heerden bebegten/ so komen de Zoetelaars met hun probiant onverschadigt dooz passeren: die dogt hun alle goet. Esptes en Hendrik seiden 't leger in arde/ ende troosten so recht op den vrand aan. By 't heyr sionde/ heten de probiant na de Stad gaan/ bliuen haar trouwen/ en sekerde een slag aan de Sarasphen. De koningen Caspus en Flausius die haar beroemt hadden de stad te vernieeseren/ kwamen tegen Hendrik en Esptes te velde/ welke seer vromelyk bogtenteuende mel een uur lang/ euhdelyk sloeg Esptes koning Caspus van syn paort/ dat hy syn hals

versumpste/ en Hendrik hiert Flausius de schouder af/ en viel dus dood ter aerden neer. De honden dit siende/ namen de bligt/ een ridder die dese vromte sepleyn sag van de twee ridders/ reed haastelyk na de stad: en bragt dese teidinge aan Margarieta/ seggende tegens haar/ dattet twee ridders met een groote Magt den keiser te hulpe kwamen. Margarieta vzaagde wat dooz ridders 't waeren/ en hoe haar namen mogten sijn. Den ridder seple den einen kent gy wel/ dat is Esptes/ des grauen soonen van Athenen/ ende den anderen is den soon van den herzog van Limburgh/ genaamt Hendrik/ sy hebben de twee magtige koningen Caspus en Flausius verslagen/ ende wel soo Dictalie-wagens h'er binnen gebragt dus gaat haastelyk/ en segt het des keisers dogter/ op dat gy te sinnen dese Heeren moegeontfangen. Margarieta verbipt wesen/ de/ seple in haar selven/ soude het wel myn broeder wesen? Och/ of dat waar was. Doer vzaagde sy den ridder/ wat wapen dat Hendrik voerde? den ridder antwoorde/ en seple: een rodeu Leerin in een silvere veld met den staert gesplst. Margarieta dit horende/ dagte wel dattet haar broeder moeste wesen/ maar doen was sy meest begaan wie sy van beiden eerst welkom soude heeten/ want seide sy/ ontfang ik eerst mijn lief Esptes/ so sal mijn broeder hem belgen/ en heet ik mijn broeder eerst welkom/ so sal mijn lief meenen dat ik hem versmaede. Aldus siont sy een lange wyl en muermuerde ik haar selven. Een laatsten seple sy ik weer raad/ ik sal mijn broeder eerst ontfangen/ en drukken Esptes met de hand/ so sal hy wel denken dat ik hem/ en niemant anders meen. Dit dogt haar goet te wesen/ en ghing boozt na de stad hy des keisers dogter Crescilia/ die sy dit alles te hemmen gaf. Daar op sy haer veerdig maakte om dese twee ridders tevens alle de sandre op 't heerlijste te ontfangen/ en ter wyle sy nog besig waren/ sloeg Hendrik en Esptes so witter-maeten op de Sarasphen/ dattse haar in humen

sterken dzedem / en kwamen als doen na
de stad / dog de Dictaliers waren al bin-
nen / daar 't gemerke volk seer blyde om
was. Ondertusschen ghint Cresobia / Mar-
gjeta / nevens veel andere Vrouwen ende
Jonckvrouwen na de poorte / om Hendrik
en Esfites (die met schoonen staat vooz
den tzoep kwamen getreden) te verwelkom-
men. Margjeta sende haar Broeder /
was verblift: en Esfites nog meer / ver-
mits hy haar gesont sag: dese twee Hee-
ren traden van hare paarden en ghigen
de magen te gemoet / Margjeta septe:
o Hendrik! mijn lieve broeder / syt Gode
en my welkom: en sy beruete Esfites by de
hand / het welk een teken van liefde was.
Cresobia verwelkomden de heeren al te sa-
men en seide: gy ridderz gaat met my /
ik sal u bzingen by mijn vader die te bed-
de leyt / en deelyk gewont is. Esfites
septe: och lacie! is de keiser gewont /
dat is my van herten leet / gevende onder-
tusschen oorde / dat sijn volk in goede lo-
giesen wiert bestelt: Als sy in de Slaap-
kamer by den keiser kwamen / ligte hy
sijn hooft op ende sag wie sy waren: Es-
fites sende hy wel / maar Hendrik niet /
derhalven vragde hy / wie desen Ridder
was? Esfites antwoorde / en septe: Ge-
nadige heer: Godt wil u sterken in desen
tegensoet / en belgt u niet dat wy hier
by u komen / wy sijn bedroeft u in desen
staat te sien. Wat aan belangt desen Rid-
der / 't is des hertogs Zoone van Lim-
burgh Hendrik genaamt / en de Broeder
van Margjeta. Den keiser die hooren-
de was verblift / en septe Margjeta / is
die uwe broeder? Ja heer / septe sy van
vader en moeder. Wel / septe den Kei-
ser: gy septe my dat uwe Vader een
koopman was / hadde ik sulks geweten /
ik soude u meer eer aan gedaan hebben /
waar over sy spien. Majestelt bedanken /
wienz wande (dooz ge groote brenge)
ontszongen / seggende tegen sijn Dogter /
gaat met dese ridderz / en doet haar alle
vermaakt: laet ook myne gemesmeesters
komen / op dat sy mijn wonden verbin-
den: 't welk terstont geschiede. Aldus

verzochkensse al te saumen / ende lieten den
Keiser in sijn ruste. In de sale komende /
was de Tafel gedekt / alwaar men ginc sit-
zen Eten en alderhande gemingte bedryven.
De koningra van Frankryk en Aragon
lieten dese Heeren oock welkom / ende Es-
fites en Esbalk vertelden malhanders abou-
tuur / dat te lang is te verhalen.

Hoe den koning van Armenien Ziek lag
en Kurfz / en hoe de Sarafynen Con-
stantinopolen bestormden.

Het LXXXVII. Capittel.

DEN koning Claudus van Armenien
(seer oud van dagen sijnde) viel in een
zware siekte / waer of hy te bedde moest
gaan leggen. Maakte sijn Testament /
en verfogte aan de Heeren des Lands / dat
sy sijn Dade Esfites / daar hy Doin ober-
stont / na sijn dood tot koning van Arme-
nien wilden hilden? Welk sy hem beloof-
den te doen: vordoz septe den koning is
mijn begeren / dat dooz mijn vrouwe een
klooster van St. Claziffen oden mag ges-
legt werden: ende tot desselfs onderhout
besprek ik vooz dertien susteren jaar-
lyks hondert mark / en dat vooz onwig-
durende. De heeren consenteerden dit /
en vragden de koninginne of sy gekint
was in sodantge klooster te gaan. De
koninginne antwoorde / en septe: Ja /
want na mijns herten dood / sal ik geen
dan meer bekennen. Seer wel / seiden
de heeren 't sal also geschieden. Den ko-
ning sende de goetwilligheyt van sijn hee-
ren / seide tegen haar: nu ben ik gerust /
mijn teid (om van hier te scheiden) is na-
by / derhalven so laet mijn rappelaen hier
komen: dit wierde terstont gedaen / de ca-
pelaen kwam / ende men gaf den koning
't heilige Sacrament en 't Olief / volgens
de oorde van de kerk. Als den koning de
kerchelyke regten ontfangen hadde / nam
hy oorlof van sijn vrouwe en alle de Om-
standers / en beveelende hem in de handen
Gods / verfoepende de bedriegende Wee-
reit met haren aanschang / seggende: mijn
Gode en mijn heere / hebbe ik u met Ge-
dagten / woorde ofte Werken vertoont /

so Widdē Ik / wilt het mijn begeben / om
 't hier Leiden en Sterven onses Heeren
 en Salvatikers Jesu Christi. Met dese
 woorden / sloeg hy sijn oog en den Ver-
 mel / toornende groot berouwen en leetwe-
 sen sijnen Zonden / leggende sijn handen
 te samen en seide: In manus tuas Domine
 commendo spiritum meum. Gas den geest
 en scheidde also van dese Wereld / waar
 over groote droefheid in 't Hof bedreven
 wiert / insonderheid van de Koninginne.
 Men suiverde terstond 't doode Lighaam /
 en wiere Gebalfent na sijnen stoet / ende
 lag drie Dagen lang (gesleet synde met
 Koninklike liederen) op sijn Bedde / sin
 van yder gesien te werden. Ende als hy
 aldus drie Dagen gelegen hadde / wiert
 hy met groote pragt en staet gelijc een Kro-
 ning betaamt / in een Laden kist ter aar-
 den besteld / ende in een albasteren Tombe
 geset. Da dat int de uitvaert en alle Ker-
 kelike Rechten gedaen waren / wierde 't
 Klooster gereet gemaakt / en de Konin-
 gin ghing daar in. Dees teydinge dat
 den Koning van Armenien. Dood was /
 kwamen aan den keuse Poliphemus ge-
 naamt / wariende in Barchanen / ende
 was in Waagschap van desen Koning /
 wilde daarom 't Koninkrijk Armenien aan
 sig trekken / ontvoet derhalven sijn On-
 derkaten en vragde; wat sy hem hier
 in raden souden? Zy seyden eendragtely-
 ken / u komt de Szwane toe ende so gy
 deselve niet krijgt / dat sal ons leet wesen.
 Doen ging hy een Zief scheyden / die hy
 aan sijn Heeren gaf / om hem oordeel daer
 over te geven / den Soudaan en de Admi-
 ralen lasen den Brief / en seyden / hy is
 seer goet / sent hem na Armenien. Po-
 liphemus riep sijn Wode en seide; Gaet
 na Armenien en vringt desen Zief aldaer
 aan 't Hof / ru haastig antwoorde weder-
 om. De Wode leyde / 't sal geschieden
 en ging na de haven / om over gescheept
 te werden. Du laet ik dit hier in byvoen /
 en ga weder spreken van de Belegeringe
 booz Constantinopolen. De Koningen
 Cleophas ende Salan / niet tegenstaande
 't groot verlies dat sy van de Kerke

ren geleden hadden / beloofden hem de
 Stad Constantinopolen in handen te leve-
 ren. Waar op Demofon antwoorde en
 seyde; Gy Heeren / siet booz u wat
 gy doet / haer magt sal uto veel te zwaar
 vallen / want daar sy in de Stad de ko-
 ningen van Dinkrph en Aragon / de
 magt des Keyfers / nevens de twee Kib-
 ders met haer Volk / die ons so groot
 schade gedaen hebben. Den Koning van
 Asta seide / Ik agt haer magt niet / Ik en
 Koning Cleophas sullen hen bestormen /
 daer komt of wat 't wil. Terstont maak-
 ten sy haer Volk haardig / als mede alles
 wat tot 't stormen van wouden hadden /
 vernemende also de Stad te vernestieren;
 waar Evak / Eshtes en Hendrik gingen
 met haer Volk een andere poozie uit / en
 verwyden Opand de Stad bestormende /
 kwamen sy van agteren in den hoop vallen;
 de Heidense Koningen dit siende / keerden
 weder van de Stad om de Kerstenen / (die
 haer van agteren besprongen) 't Hoof te
 bieden; maar eer sy haer in postuur konden
 stellen / was haere magt merstendeel ge-
 schent / so datter in de 30000 Sarafinen
 op die plaats dood bleven / als mede beide
 de Koningen. Aldus hadden de Kerstenen
 de Dietarie / en trokken met groote blyd-
 schap in de stad / en kwamen weder by den
 Keyfer / die seer krank was / en op sijn
 sterben lag; maar booz sijn dood / maakte
 hy Hendrik van Limburgh; Schutzheer
 van Grieken / en beschermmer van sijn Pog-
 ter Creschia; Hendrik bedankte sijn Ma-
 jesteit booz de groote Gede die hy hem bede-
 ende was daer over seer verblij / want sy
 groote Liefde tot Creschia droeg / gelijc
 op nog hoorn sulc. Hier mede beval den
 Keyfer sijn Ziele aan God / de Mededer
 Gods / en 't Hemeliche Heere / seggende
 Weere / in wien handen beveel in mynen
 Geest; scheidende aldus de Ziele uit het
 lighaam. 't Geheelen Hof was uiterma-
 ten bezocht / 't Lighaam wierde Gebalf-
 sent / en becrlyt in St. Sophias Kerke
 ter aarde gedragt. Creschia / Margaria
 en alle de Heeren / niet tegenstaande de
 droefheid over de dood des Keyfers) w

ten keer verblijft over de victorien die sy verkwregen hadden tegens de Sarcaspien / dankende Godt vooz syne gratie ende genade / hoopten eerlang nog groter victorie te hebben.

Hoe den Soudaan klaagte over 't verlies van zyn Volk ende van zyn Broeder Demosoen, en gerade wient aan de kerstenen stilstant van Wapenen te verfoeken, om haare Doden te begraven.

Het LXXXVIII. Capittel.

Den Soudaan siende dat de twee Koningen en hare meeste Maagt by na van de kerstenen verflagen waren / wiert rasende van kwaathheit / en vloekte derhalven syne Goden / om dat sy hem so een krasse beschoren hadden. Demosoen hem dus toozijg sende / seide: heer Broeder / 't was een groote dwaasheit van u gedaan: meenden gy sodanigen sterke stad / en wel vooz sien van Volk / so af te lopen? Neen / 't is aldus niet te doen / dat was onmogelij: de Kerstenen hebben ook handen en voeten om onse Maagt te wederstaan / 't en sijn geen Dageis sonder Handschoenen te vangen: maar beliebet de Goden 't sal nog genozien sijn / of 't sal mijn aan krage ontbreken. Dat hoore ik gaarne / seide den Soudaan: maar geeft eens raad / hoe kuzgen wy onse Daden begraven / en de verflagen koningen van 't volk / om na haare rype te senden? Demosoen antwoorde en seide: mijn heer / ik soude u raden / dat gy aan de Kersten Heeren een stilstant van Wapenen liet verfoeken om beyder sepds Goden te begraven. De andere Prinssen en Heeren die dit hoorden seiden: desen raad houden wy al te samen vooz goet / maar seiden den Soudaan: wie sal men in de stad senden om sulks te verfoeken? dat moet seiden de Heeren / u Broeder doen / want hy daer toe 't bewaamst sal wesen: waar op den Soudaan seide: broeder Demosoen / wat segt gy hier op? wild gy als Ambassaat in de stad gaan / om 't bestand te verfoeken? Demosoen antwoorde / seggende: heer Broeder

ik 't begere / ik sal 't gaarne doen: nemende aldus oozsif van sijn broeder den Soudaan en de andere Heeren / en ging na de Stad: bevelende hem haren Waerhomet en Wozogot / dat die hem bewaren wilden vooz eenig ongemak. Komende vooz de poozte / sag hy ontalpk veel Dode ligghaamen liggen / en riep aan de pooztiers / of sy hem wilden in laten: de pooztiers / vzaagden wie hy was / en wat hy begeerde? Ik ben seide hy Demosoen / des Soudaans broeder / en home hier als Ambassaat / om de kersten heeren te sprekken. Vertoest syden de portiers / wy sullen 't gaan aan dienen: komende in 't Hof / vonden sy aldaar Hendrik van Limburgh / die sy de voodschap van Demosoen deden: Hendrik seide / laat hem binnen komen: sy gingen weder na de poozte / lieten hem in / en vzagten Demosoen by Hendrik / Esfres / Lodewijk en Ewank. Welke hy groete op sijn manier: de heeren dankten en vzaagde wat sijn begerte was / ende waarom hy daer kwam: Demosoen antwoorde en seide / gy heeren / mijn Broeder den Soudaan / die uwe Stad belegerd heeft (dog tot syne groote schande en schade) heeft mij hier gevonden nu aan uwe hoogheden te verfoeken een maant stilstant van Wapenen / om de dooden aan beyde syden te begraven / 't welk de kersten Prinssen hem consenterden. Hier by stond een schoone Maagt / Monia genaamt / spride een konings dogter en kamener van de keizerinne (welke dese reden hoorden / seide / saligheit moet 'er wyt spzuiten / en Gode gebe ons (sende op Demosoen) een eeuwige Wyde. Demosoen besag haer mede en seide: schoone maagt / dat is wel gesproken / dooz dese soete woorden ontsteekt gy mijn hert tot liefde. Ender tusschen dat sy dus soeteljk in discours waren / kwam 'er een bode wyt Armenien in 't hof / die Esfres sende / op sijn kypen biel / groeten haer alleen / ende gaf Esfres een brief: Esfres vzaik hem op / en vout daer in hoe sijn oom den koning van Armenien obge leden / ende den

reufe Polephemus van Arabien / hem de selve kroone toe eppende / derhalven hy niet een grote Maagt in 't Rijk gevalen was / en met Roben en Branden grote schade dede. Crispes dit horende / was bezwoest / dog de andere heeren spraken hem weder moed in 't lijf en seiden: wy sulden u al te samen helpen. Hoe seut gy seyde Crispes / myn kornen helpen? want den Soudaan leyt niet een groote Maagt booz dese stad / en wy hebben maar booz een maant siffstant van wapenen. Doen seyde Demosoen / op heeren / sijt te vreden / ik sal 'e by mijn broeder maken / dat gulliden booz een geheele Jaar sult hebben een goet vast en seker verstant? ende beloben hy mijn rer en Edelheyt / dat ik self niet u sal zekken / om den reufe / die u van uwe gerechtigheden wil beroben te helpen verdoelyen. De kersten presentatie / en vierde derhalven (overmits sijn grote beleefsheyt) van voer be-mint. Des konings dogter Psonka wort (also Demosoen een schon man van lijf en leden was) in liefde tot hem ontsien / en hy insgelpken op haar / dies hy Psonka van liefde aansprak: Psonka seyde: heet Eddeer / waart gy een kersten / uwe schonheyt ende volmaaktheden fouden my u doen beminnen; maar nu gy een Heiden sijt / kan sulks niet geschieden. Demosoen dit horende seyde: schoone Maagt / leeft op hoop / mijn herte hebt gy tot u gepokken / het soude konnen gebeuren dat ik om uwer wille / het kersten Geloue aan nam; booz dese tijd moet ik scheiden / ende mijn broeder den Soudaan bekent maken 't bestand booz een Jaar geduurende / also ik 't de heeren beloofst hebbe: sijt my getrou gelijc ik; sal wesen; hier mede nam hy oozlof / en vertrok na sijn broeder.

Hoe Demosoen 't Bestand voor een Jaar by den Soudaan vast stelde, en weder in de Stad kwam.

Dat LXXXIX. Capittel.

De Soudaan verlangde seer na sijn broeder / om te weten wat tepding

hy brengen soude. Onderusschen kwam Demosoen in des Soudaans tente / groete hem en alle sijn heeren / die hem bedankten? en terstont vzaagde den Soudaan of hy 't bestand verhezen hadde? Demosoen antwoorde en seyde: ja of neen. Hoe beesta ik dat / seyde Carodos / dat sal ik u seggen / seyde Demosoen; de kerstenen begeeren geen bestand te maken / van booz een Jaar; en na mijn oordeel soude 't ons geraden wesen om 't selve te aanbadden / op dat wy onse doden mogen be-graven / en de verflagen koningen Balsennen en na haar land senden. Hier liet mijn broeder hem in 't horte op beraden. De heeren van den Soudaan seiden: het waer goet dat wy dit accoord gelijc heer Demosoen seyt in gingen / of 't moegt ons anders ligt tot schande gedpen: den Soudaan dit horende en de mening van sijn heeren verstaande / seyde seer wel; als 't anders niet wesen mag / so sal men haar 't bestand booz een Jaar geduurende / senden / dat ook terstont geschiede. Dit bestand aldus gemaekt sijnde / wierden de doden van 't veld gehaalt en begraven / en de koningen gebrassent naar haer land gesonden / daar groote droefheyt ont gemaekt wierde. Doe nam Demosoen sijn affchept van sijn broeder Carodos / als mede van sijn neve Armenius / en alle de heeren / en ghinc weder in de stad by de kersten Heeren / die gereetschap maakten om na Armenien te zekken. Als sy Demosoen sagen / waaren sy verblijt / hieten hem welkom / en bedankten hem dat hy 't bestand gemaekt hadde. De kersten Prinssen en heeren met haar volk gereet sijnde; namen oozlof aan des keisers dogter Creselia / Margieta van Limburgh / en aan de koning Lodewijk en Evah / die weder na huis trokken: en reisden met Demosoen naar Armenien. Als sy nu met hare schepen ontrent 't land kwamen / sagen sy een blamme op gaan / ('t welc den reufe Polephemus met sijn volk dede) waar ober sy seer gestoot wierden / en Wendijk seyde tegens Crispes en Demosoen wat dinkt u Heeren?

fullen wy den reufe niet naar Barbaren
 beboegten / of niet? ja seiden sy: wy
 willen ons volk aan lant setten / en sen-
 den een vode in de stad / op dat die van
 binnen van onse konste verwittigt mogen
 sijn en ons waer nemen: die wierd ter-
 stond in 't werck gestelt / den vode der-
 waarts gevonden en 't Volk gelant. Als sy
 nu haer Volk in slag oorden hadden / wa-
 cheerden sy regt op de vyand aan / (die met
 roven / branden en plonderen besig
 was) ende vielen so onvoorziens in den
 hoop; dodende alles wat sy konnen beho-
 men; de Barbaren wisten niet van waer
 die volk haer op den hals kwam / en de
 geene die het konden ontlopen / namen de
 vlugt na den Reufe / doende aan hem hare
 klagten / seggende: dat de kerstenen haer
 onvoorziens verarscht / en een groote me-
 nigte van haer Volk neder gemaakt hadde.
 Oudertuiffchen kwam en de kerstenen in de
 stad / daar sy minnelijk ontfangen / en
 in goede Rogysen gebracht wierden; men
 hadde Gesprek en d' andere Heeren ten hobe /
 alwaer grote byzigt en blijdschap vrede-
 ven w'erde. Den Reufe de reiding heb-
 bende dat sijn Volk so verslagen was /
 was byna uifsamig van kwaetheyt: dog
 sijn Advysalen stelden hem weder te bye-
 de / seggende: sent een vode na de stad /
 en laate tegens morgen verdagbaarden /
 om een held slag tegen ons te doen. Dit
 dacht den reufe goed / siond terstont een
 vode derwaarts / en liefse tegens den
 dag van morgen / te beide eiffchen; den
 vode in de stad by Estyres ende Hendrik
 komende / dede sijn boodschap: seggen-
 de / Adm heer den reufe Dolephemus
 heeft nu herwaarts gevonden / en laet u
 lieden tegens morgen verdagbaarden om
 tegens hem te veld te komen / hier buy-
 ten de Poort op den Hoden Waker / (also
 hy sijn volk onvoorziens overvallen en
 gestagen heb.) Zeer wel vode / seyde
 Estyres: gaat / ende segt uwen heer Do-
 lephemus / dat wy op morgen te veld
 fullen komen / want ik wil mijn Landen
 kroone (waer ik gerigtige erfgenaam w
 ben) woog alle rovers beschermen; en van

blijdschappe / om dat wy uwen heer be-
 beugten fullen / geef ik u mijn opperste
 lieet: den vode bedankte hem / ende
 ging haastelijc de poorte upt / brengende
 den Reufe dese antwoorde / die daar in ver-
 blijt was / en dede terstont alles wat tot een
 held-slag dienstig was / vaerdig maken.

Hoe Estyres zyn Volk in Slag-ordre
 stelde, den Reufe bevoigt, en de
 Victorie verkreeg.

Het XC. Capittel.

Als den morgenstont aan kwam / ging
 Estyres sijn volk, in den naamen des
 Vaders / des soons / ende des Heiligen
 Geests in ordre stellen / en dat in Troe-
 pen; ober d' eerste commandeerde Hendrik /
 de tweede Demosoen / en de derde (bestaan-
 de pder Troep in 40000 mannen) leide hy
 selve; aldus reden sy buiten de poorte /
 komende by den vyand / wort seer heftig
 gevogten / so dat aan beyde seiden veel
 volks bieef / dog eindelighen moesten de
 Heidenen 't veld verlaten / en in haare
 kwartieren wyken / waer ober de Reufe
 seer onbyden was. De kersten stende /
 dat de Heidenen gevoeken waren / gin-
 gen weder na de stad en monsterden haer
 volk / dog bevonden (niet tegenstaande
 sy de victorie behouden hadden) groote
 schade geleden te hebben; agter na haanden
 s' hare doden van 't veld / en begraven
 die in de stad: daar na gingen de Heide-
 nen en bragten hare doden (welken in
 de 40000 waren) mede ter aarden. Den
 Reufe beklaagde seer sijn groot verlies /
 seggende tegens sijn Heeren, ik wil om
 meer durgelike bloed-sotinge vooz te
 komen / na de poorte der stad gaan / en
 eiffchen twee van de byzinske Heiders
 uit / om tegen my te kampjen op conditie;
 inden ik de overhand krijg / sullen wy be-
 sitters van 't Rys wejen / en bekom ik de
 neertaag so sullen sy lieden het besitten
 in rust / hier mede waren sijn Heeren te
 vreden / ende den Reufe ging na de Poort
 te roepende aan de Poortiers / dat hy
 haer Oberste wilde spreken de Poort-
 tiers liepen na Estyres / en bragten hem

dese teidlinge; die terstont nebens Demozik en Demosoen / op de waling ging / en draagde den Reuse wat hy begeerde: den Reuse antwoorde / en seide; gy Etyptes / segt te wesen tegte Etyptenaam van dese Kizoonie / dat wilde ik wel in een kamp doen blyken / en kent gy wy te zwals tegen my / so komt met u beiden / dog met voorwaarden dat den oberwinnenaar besitter van het Rijk sal wesen / en d' andere Partije daar en tegen affkant van de Kizoon sal doen / en 't land ruinen: wat segt gy hier op / is stiks u sin? so aanbaart den Handfchoen. Etyptes seide / om den minste schade van 't Volk sal ik den kamp doen / ende greep den Handfchoen: maar segt heer Reuse / wannet sal 't Gebevt wesen? binnen drie Dagen / seide den Reuse / en ik sal u hier buiten aan den Goden Auker verwagten. Zeer wel / seide Etyptes / ik sal (so God mijn gesont spaart) aldaar verschepnen. Hier mede vertoelt den Reuse wederom na syn leger / en maakte desen kamp die hy aan genomen hadde / aan 't Volk bekeent / waar ober sy blide waren / want sy der Kerstien handen vreesden.

Hoe Demosoen verlost den kamp tegens den Reuse te doen, en hoe Etyptes tot Koning gekroont wierde.

Her XCI. Capittel.

Des anderen Daags / als den Reuse voor de poozte geweest hadde / kwam Demosoen voor Etyptes en Hendyik / en besogt of hy den Etyptes magte bebegten. Aen heer Demosoen dat mag niet wesen / maar waart gy een Kerstien / het souden konnen geschieden. Demosoen dit hotende / viel op syn knien / en zwoer by syn God en Wet / dat hy hem in den kamp dragen soude (ter eeren de schoozie maagt Honia (als een vroom Kerstien toe behoort). Etyptes en Hendyik sende syn groote lust / en yver tot desen kamp / seiden: Heer Demosoen / dewyl gy dit Gebevt so ernstig op ons versoekt / konnen wy 't selve aan u niet weigeren / dus reist

van de aarde / en loopt wien God / wat sullen u den kamp vergunnen. Demosoen die horende was verblyt / ende bedankten de Heeren. Soe ging Demosoen hem gereet maaken / om den Reuse (die op den gesetten teid syn Partij verwagten) te bebegten. Die Nuren gekomen synde / nam Demosoen oorslof van Etyptes en Hendyik / en bad dat sy op de minnen sonder gaan / om 't gevigt van bezte te sien / dat sy hem beloofden. Aldus schepde hy van haer A en komende by den Reuse stont deselve op / en vzaagde wat hy begeerde / waarom hy daar kwam / en wie hy sogt? Demosoen antwoorde / seggende; ik ben hier gekomen om den kamp tegen u te doen. Den Reuse dit horende wiert laggende / en sepde; liebe Bloed / loep in de Stad / haal 'er nog ses of seven / en eet eerst drie of vier schootelen Pap / komt dan wederom / so sal ik tegen u begten / anders sionde 't my sehende wesen / want gy maar een kint sijn. Demosoen dese smadige woorden horende / wiert toornig en nam spa Zwaart / ende gaf den Reuse een zwaarten slag. Den Reuse desen slag gevoelende / seide; staat nog niet / maac segt my eerst of gy een Heiden of Kerstien sijn: Demosoen antwoorde / ik ben een Heiden / en vermeen u te dwingen. Poleyhemus seide; sijn gy een Heiden / maar segt van wat Geslaget / want 't scheint gy van Edeken afkomst te bent. Demosoen sepde den Soudaan van Babylonien / die tegenwoordig voor Constantinopolen sejt; ik mijn broeder. Is den Soudaan u broeder sepde den Reuse / so gaat u vrede / want ter Eeren van hem / wil ik u niet misdoen. Aen seide Demosoen / daarom ben ik hier niet gekomen / gy en ik moeten een einde maken / dus stel u ter weer / en dat sonder lang te beiden. Toen seide den reuse hem in postuur / sloegen heftig op malikander / 't welk so lang durde / dat sy moede wierde en beide rusten moesten. De Heeren welke op de minnen stonden / en dit Gebevt aan sagen waaren verblyt / dat Demosoen hem so vroomlyk weerde.

En na dat sy een weinig gerust hadde / gingen sy weder aan / en sloegen so vreeselijken op malkanderen / dat 't Duur uit de Barnassen sprong / eindhelften gaf Demosoen de reuse so zwaaren slag in 't slaap van sijn hoofd / dat hy ter Earde viel / en terlont sloeg Demosoen hem 't hoofd af / stak 't op sijn zwaart / ende bracht 't in de Stad / alwaar Demosoen heerlyk ontfangen / en groote eere (dooz sijn getrouwigheid die hy de Kerstenen betwees) aangedaan wierde: de Helden en siende dat haeren reuse verslagen was / namen Dak en sal op / latende den reuse daar liggen / en boeren weder na Barbarien / dankende Mahomet dat hy haer nog so genadig geweest hadde. Ondertussen was de gemeente in de Stad seer verblyt ober dese Victorie / bedypende allerhande vruyde / so met bunten / vertoningen / als anders. Maakten ook gereetschap om Estptes tot Koning te kroone / gelijk gy hooren sult. De Bisschop en al de Edele des Lands wierde tot Armenien ontboden / om de Krooninge by te wonen. Op de Markt wiert gemaakt een groote en kostelyke stellagie / overdekt met Tappeten / en de plaatsen daar de Koning sitten soude was met Goud laken behangen. Daar wiert den veel setels gestelt / elk na sijn Staat / maar des Konings was uitermate kostelyk. Da dat nu alles gereet was / wiert sijn Majesteit na de Stellagie gebragt / op dese volgende manier: (onder 't Gespeel van allerhande Instrumenten) den Bisschop droeg de kroon en Schepter voor hem. Hendykt sijn Schilt en Zwaart / ende Demosoen sijn Helm: daar na kwamen den Koning Estptes / tusschen twee Bisschoppen / agter hem Bierantwintig Pageien in een Kledingge / ende aan beyde syden van de Pageien gingen veertig Arabiers: daar na alle de Edele des lands / so dat dese Triumphe heerlyk was / aanschouwden. Als den Koning op de Stellagie was gekomen / wiert hy geset in sijn Koninklyke stoel / en de andere Heeren benevens hem pder na sijn staat. Als sy nu

alle geseten waaren / bracht Hendykt hem sijn Schilt en Zwaart / en hing hem die aan / en Demosoen bragt sijn Helm: dee seyde den Bisschop: Heer Koning / u Schilt het stout wederstaan / u Zwaart scherpeijst sijnende / en myn Helm vastgelobe / dit beduyt dat gy den Helm sulc voeren tegen de Ongeobige / en wreken 't Lyden Christi / versterkende 't Kerstien Gelobe / en vliedende alle hoerere / Coberpe en Ketterpe / dit is 't bewijs d'ing Helms / die sterck is wederstaande de Welschen vyant. Hier sijn twee Sporen / die heeten Agterdenken / dat een teken is heer Koning / dat gy alle ding sult doen mit wijshepd en wpen raat: dit is 't bewijs der sporen / want agterdenken doet ons wijshepd leeren: den Koning seyde / alle twee lechte hoop ik te onthoutwen / en te agterholgen / ten prospten van 't Land / en mijnder selen salighepd. Den Bisschop se de! Gode laat 't u wel houtwen / en gozde hem 't Zwaart aan sijn seyde / seggende: dit Zwaart heet scherpe wraake op twee vyanden / daar sult gyse mede staan die twee Lanieren willen vangen en baderden / want de Wolf roost 't vles der armen schapen. En gy als haer Herder / sulste behoeden en bechermen / en uwen Schilt stout wederstaan met vaste getrouwigheid / want de Schilt is een beschut der slagen / so is vaste getrouwigheid een behoed van destructen daar plagen uit ryfen souden / want de getrouwighepd eens Konings / is vooz de Gemeente een Schilt die kragtig is / daar goede hoede is / is goede Dyede: want een Herder die sijn Schapen wel bekiert / rogeert sijn selfs welbaren / bekiert byse kwalphen so krygt hy daar van hinder en schade. Aldus sal een Koning een Schilt der getrouwighepd vastelijc by hem hebben / en straffen wraake sal sijn zwaart sijn / ende hem tonen als een Leeuw / getrouw van herten. Estptes seyde: al 't geene gy verhaalt hebt sal ik getrouwelijc agterholgen / dat men in toekomende tyden Los en eere van myn sal spraken. De Heeren riefen een dag.

dragtelken: Gadt gebe u Gratie dat gy
 't also moogt doen. De Bisschoppen seiden
 de Kroone op zijn hooft / en zeiden:
 gelijk deze kroone u hooft bedekt / zo moet
 u Lighaem bedekken u Landen en Ste-
 den / houdende dezelve altijd in Vrede en
 Eendragt. Wy Kroone u hooft met
 Goud / dat is een teken van Victorie / also
 men booztepds de Ridders kroonde met
 Palm / en Christus booz onze Misdaeden
 gekroont wierde met Doornen / zonder
 eenige hovaerdye. Doen gaben zy hem
 den Schepter in de hant. Wy vraegde
 hoe des Schepters naem was / de Bis-
 schop zepde: zijn Naem is rechtvaardige
 Justitie / daer men alle Onrecht by han-
 reert; verstaet dat wel / h't is een gea-
 lten stolt / om daer mede te straffen / den
 gerne die tegen het Gebod haerz Heeren
 doen / en dat zonder aensien van Per-
 zonen / Vrienden en magen / ofte zig niet la-
 zen verleiden dooz giften of gaben / maer
 de Justitie rechtvaardig handhaven / ende
 den Armen zo wel als den Ryken recht
 doen; want rechtvaardighydt is des Lands
 welbaren en eens Prinssen ere. Aldus
 belooft gy heer Koning / en zweert hier
 ten heilige / by uwe Adame Waerheyt
 en Edelheyt / dat gy dit Koninkryk van
 Armenien niet zult wagten te verminde-
 ren / maer in tegendeel zoeken te vermeer-
 deren / en haere Wetten en de Privilegien
 maintainen / gelijk een eerlyk Koning
 schuldig is te doen. Cyrtes zepde: 't geene
 gy my verhaelt hebt / zal ik zo veel in
 mijn magt is ager volgen / wilt gy mijn
 goede kinderen zyn ik zal u een gerouwe
 Dorst wezen. Zyriepen alle; Ja wy / zyn-
 gende van blijdschap. Dit alles gedaen
 zijnde / liet den Koning een open Hof be-
 roepen / geduurig den tyd van Veer-
 tig Dagen / dat een ygelijk magte komen
 Eeren / Dinken / ende genengte bedry-
 ven / zonder zijn koste. Aldus wiert den
 Koning in zijn Hof geleet / ende elk dede
 hem groote Eere. Deze Veertig Dagen
 wierden dooz gebragt met specken / Con-
 tojen / en andere Riddersche Speelen /
 en 't geheelen Ryk was vol vreuigde.

Hoe de Grave en Gravinne van Athenen in
 Armenien kwamen, en Etsytes geluk
 wenschte over zyn Kroninge, en zyn
 Moeder hem om vergiffenis Bad.

Het XCII. Capittel.

Als den Grave en Gravin van Athe-
 nen verstaen hadde / dat haer Zoon
 Cyrtes tot Koning in Armenien gekroont
 was / maekten zy gereetschap om der-
 waerts te reysen / en hem over zijn Vul-
 dinge / geluk te wenschen. Zy si gen met
 een schone Staet te Vaerde sieten / en
 reden na Armenien; komende ontrent een
 half Uur van de Stad / kwam Cyrtes /
 met een gebolg van Edelen haer te ge-
 moet / hieten haer welkom / en omhinge
 minnelijk; zy bedankten hem / en zeden:
 Zone: Gode gebe u Gratie en Zegen in
 deze staet: daer mede reden zy na de stad
 in 't Hof van den Koning / alwaer groote
 vreuigde bedreben wiert; ja meer als te
 vooren. Ondertusschen was Margrieta
 in groote zorge; vrezende dat Cyrtes eenig
 kwaet moogt over gekomen wezen; ins-
 geliken was bezorgt des Kenzers Dogter
 Erezbia booz Hendrik / die zy beminde
 boven al dat op Aerde leefde / ook was
 Bzonia des Konings Dogter van Salen-
 te / verlangende na den Ridders Demosfen /
 (al was hy een Heyden / hoopte egter hy
 ter liefde van haer) nog wel verstaen zou-
 de werden. Ende also 't Verstand met den
 Soudaen Carodos haer uit was / en de
 Koningen van Frankryk ende Pragou
 tot dien eynde weder in Konstantinopolen
 gekomen waren / maer Cyrtes / Hen-
 drik nog Demosfen niet vernamen / wis-
 tenze niet wat zy denken zouden. Terwijl
 zy dus stonden en nuzmitreerden / kwam
 daer een bode uit Armenien / met tyding
 dat Cyrtes aldaer tot Koning gekroont
 was; Demosfen den Kenzoverstagen heb-
 de / en de Heeren onderwegen waren om
 herwaerts te komen; waer over 't geheele
 Hof verblij was / en gabe den Bode een
 goede schenkagie. Binnen dien selven tyd
 kwam de Gravinne van Athenen by Hen-
 drik en Cyrtes / haer biddende om ver-
 gifte.

aiffen's ban 't geene zy him misdaen hadde.
 Etzpies antwoorde / en zeide: Moeder
 't is mi tyd dat gy u misdaen bekent / nu
 gy weet van wat affomste Margzieta is;
 de Gzabinne zepde / hadde ik 't eer gewes-
 ten / ik zouze meer eer aen gedaen heb-
 ben; het is my van herten leet dat ik haer
 zo straf gevalle ben. Nu gy Wendyk van
 Kinnburgh / ik bidde my ook dat gy 't mijn
 berg est / gy weet wel dat 't gemeene
 Snyekwoort zeyt / onbekent maekt on-
 beint / en een Moeder siet gaerne eer
 aen een kind. Wendyk zeide; ik bekenne
 dat 't waer is / ryft van de aerde / het is u
 al vergeven. Wyder zepde hy tegen Etz-
 pies / genadige heer koning / den tyd naecht
 dat 't bestand tusschen den Soudaen ende
 de Keyzerinne haest uit zal wezen / derhal-
 ven is 't nobig dat wy gereetschap maken
 derwaerts te gaen. Demosoen zeide / mijn
 Wyder zal mede na mijn komste verlan-
 gen; zeer wel zepde Etzpies / maekt gy-
 lieden u gereet / ik zal de Trompetten doen
 blazen om 't Volk in de wapenen te byenge /
 't welck terstond geschiede / en na dat alles
 haerdig was / ging pder wel gemuntert
 te Paerden sitten / en oozlof van alle de hee-
 ren genomen hebbende / reden na Constan-
 tinopolen / en in alle Steden daer zy in /
 of vooz- by kwamen / wiert haer groote
 Eere aen gedaen: epidelyken kwamen zy
 tot Constantinopolen / daer zy van Greze-
 bi / Margzieta ende Worta, heerlyk ont-
 fangen werden: men ging terstond ter
 Casel / en pder bedreef grote hreugd.
 Na de maestepe ging elk by zyn Lief sit-
 ten / ende spraken niet anders als van zul-
 dere minne dat wel tot midder nacht duurde /
 en pder (vriendelyk affcheit van malkander-
 ren genomen hebbende) ging na zyn ruste.

Hoe den Soudaen Carodos, en zyn Neve
 Amenius verlangde na het Bestand dat 't
 uit wesen soude; als mede hoe zy verspi-
 ders in de Stad sonden, om te vernemen
 of de Heere wederom gekome waren.

Dat XCIII. Capittel.

Alzo 't Bestand haest uyt was / was
 den Soudaen zeer verlangende na des

Scads gelegenheit / ende wilde gaerne
 weten of de Heeren wederom daer binnen
 gekomen waeren of niet; dies zyn Neve
 Amenius tot hem zeide / zent een Verspi-
 der daer binnen / die zal ons alle de gele-
 gentheit wel weten te zeggen Dit dage
 den Soudaen goed / riep zyn Verspieder /
 en zeide: gaet in de Stad / en doozhuiffelt
 aldaer alle gelegentheit / en toetmp te zeg-
 gen of de Heeren / welke vooz dezen daer
 uit getrokken waren / wederom gekomen
 zyn. Den verspieder zeide / ik zal 't gaerne
 doen; nam oozlof en ging na de stad / al-
 daer komende / ging hy de geheele stad dooz /
 en zag al onne grote hreugde bedryben
 en veel Volk in de wapenen / als mede des
 Soudaens broeder: Etzpies / Wendyk en
 andere Prinsien. Den Verspieder alles ge-
 sien hebbende / ging weder uit de Poorte
 na 't Leger van den Soudaen / aldaer hy
 wel ontfangen / en gebragt wierde / hoe
 't in de Stad geschapen sionde. Den Ver-
 spieder antwoorde en zeide: ik zag daer bin-
 nen die Magtige Koningen / ook u Broe-
 der Demosoen / neffens een koning en een
 Prins te Paerde sitten / die des Keyzers
 wapen boerde / bedrybende grote Trium-
 phe / en waren alle wel gewapent / so dat
 zy weinig na u-lieden magt hreugden; ook
 hoorde ik zeggen / dat zy de Barbarize uit
 Armenien gebraden / den Kreuze gebood /
 en Etzpies aldaer tot koning gekroont had-
 den. Als den Soudaen dit hoorde / wiert
 hy toornig en zeide; daer speelt de Duivel
 mede / zullen de Kerstenen ons ook so pla-
 gen; neen Som zeide Amenius / daer is
 geen noot ban; wy hebben nog agt konin-
 gen / neffens dreeftig Admiralen / en een gro-
 te magt van Volk / tot onze assistentie gekre-
 gen / om de Kerstenen te wederstaen; ons
 zyt gewis / ik hoop de Goden ons gratie
 en Dictorie zullen verlenen / in gelphen zel-
 den de Koningen die 'er gekomen waren
 d' een wilde de dood van zyn Vader / ende
 andere van zyn Broeder zoeken. Toen
 ging pder hem Wapenen / om de Kerste-
 nen te verdelgen / maer viel heel anders
 uit / gelijck op nog horen zult.

Hoe Margrieta van Limburgh 't Koning-
spel ordneerde, daar zy veel schoone
Raadselen uit geeft.
Het CXIV. Capittel.

Elytes. O Heere verheugt ende paart nu Lou-
heusheid;

Want die zoete Rouze der amoureuheid,
Margrieta met jonstigen douwe behagen,
Zuldy nu hier beschouwen,
Daard gy Vogelkens meloudigheid,
Ende zait den Geur der precieusheid.
Gy Bloemkens dies ik mag nu troost ontfangen,
Myn Liefs vol trouwen,
Ik zie de weerfte boven alle Vrouwen,
Violetkens plukken, en ook Carfouwen,
Om een verhoogen der Princieren,
Die hier vermaad zyn,
Van vreugde wil het Hert verflouwen,
Maar ik moet een vastigheid in my houwen,
Al veranderd in nature veele manieren,
Orik zoude befschaamt zyn,
Gods Gratie die isst my ongebloemt zyn,
Margrieta. Walkom myn vreugd,
Ende ook myn troost,

Erelebia. Dank hebt de hereets al is dat my vooft,
Die ny verlost uit allen weene,
Gy besluit in uwen Persoon alleene,
Al zy dy kleene een zae vol Graticen.
Margrieta. Elytes Koning van daden reene,
Komt en verheugd u by ons gemeene,
In dit Prieel vol Jubilaten,
Van Deugden, om een volmaakt accoord,
Hier wat genoe glyks brengen voort.

Kon. Lod. Komt Elytes Edle Koning ziet,
In dezen Rozier,
Ende hoord die zoete Vogelkens zingen,
Nu Margrieta een Maget goeder tier:
Wat mogten wy hier;
Van amoureuheiten vreugdelyks voortbrengen,
Dat daar de Heeren na hebben verlingen.

Margr. Wilt u banden op d'ander leggen,
Aldus vercheiden dan zal ik u zeggen,
Hoe wy solasheid zullen verwekken,
Wie dat de Tienste hand zal uit trekken:
Die zal Koning van deeze Speele zyn,
Ende elk die moet tot zyne beweale zyn,
Wanneer hem den Koning ten hove dagen zal,
Moet elk reponce geven zaan,
Of tot des Konings Correctie staan:
Wat zegt gy: wie gy u hier aan houden:
Gy Heeren, Gy Prinsfen.

Heeren. Ja wy in Trouwen,
Margr. Nu elk trekke zyn handen met hert en blye,
Ik zalte tellen, dats een, dats twee, dats drie,
Vier, vyve, zesfe, zevens, dat is 't zientfe.
Heerd. Agt, Negen en Margrieta is de Tienste,
Dus is zy de Koninginne van ons allen.

Margr. Elacen, moesten immer wy gevallen.
Dausfe. Ja 't Fortuine hevet u gegeven,

Koninginne te wezen. *Margr.* vreugt moet er aankleve,
Heer Koning van Vra'kyk komt dan ten hove,
Lod. Hier ben ik 't uwen dienst ende 't uwen love,
Vrouw Koninginne in alder manieren.

Mar. Wat bondy maken; *Lod.* Aan Bosfe, Rivieren
Vliegen. Jagen, na wildeieren,
Wimpele by muuren te veldesche,
Ende ons Vyanden ter neder vellen.
Daar wy in eere hy u verschoont zyn.

Margr. Dat zal u nog hooglyken geloond zyn,
Als gy ons alleen bevryd van toorne,
Op den Nan beval ik u 't aanhoorne,
De Questie die van my werd gevraagd;
Oft een schoon suyverlyke Maagt,
Hadde in Amoureufer d'and,
Drie Minners, hen tonnende sulc gelaad,
Dat een ygelyk waode de waarlie te wezen.
En zy worden al namsals geware van dezen,
Ende zy begeerden van haar te weeten puurlyk,
Wie zy meest minnen mogt Natuurlyk,
Daar zy te zamen drokten en aten,
De Maagt antwoorden in dezer maten:
Ik zal de Liefst, een teken van minne togen,
Zy aanzag de eenen met zoete oogen,
Ende de tweede doude deeze Maagt vroet,
Metter hand, de derde treede zy op de voet:
Nu zo, doet my de waarheid bekinnen,
Van drie, welk 't schoorste trekken van minnen
Is, daar men eere al mag schryven.

Lod. Ik soude by den zoete gezigte blyven,
Boven de teekens van Handen oft Voeten:
Want een herie mag zyn lyden verzoeten:
In Liefs gezigt met joosten kragtig.

Margr. Gy zyt verdoold heer Koning magtig,
De oogen zyn dikwils logenagig,
Want der ozen zoerheid draait wel op eenen,
Daar d'ogen in 't Herie enen ander meenen,
Met d'Voeten te treden dat is 't onbesamelykste.
Voor zuivre Maagden d'alder besamelykste,
Waar schamelykheid van lieft krees volle vloot,
En wie 't doet die tuigt secreet al stille,
Kloetlyk Liefs hart swat nu te wille,
Als 't gebruiken ter hand gezet zyn,
Gelyk de voeten het vermaadste Lid zyn.
Ende d'uiteerste dat aan den Lighzaam mag wozen
Metter hand te neemen dat is geprezen.
Voor 't schoonste Teken heet Koning verheven,
Want de handen mogen de belofte geven. (voeres.)
't Welk de ogen niet dedoen en konnen, Nog ook de

Lod. Ik geve my verwonnen, Maar metter hand te
Is dat best, dat moet ik onthouwen. douwen.

Margr. Nu gy hebt gemist:
De Questie te salveren, die u correctie
Zal wezen, heer Koning van geender lectie;
Dat gy iets eeten en moegt noz drinken,
Voor dat Licks ongsken op u blinken,
Van Siliadone die jonstly is 't betrappen staan.

Lod. So mag ik dan wel bongerig slapen gaan,
Es hebben krank jolyt te peyle.

Margr. Hoerd Elytes Koning, komt ten Paleise.
L. 2 Datt

Daar men lofsheid, kan vermeerren.

Eslytes. Eerwaardige Koninginne vol eeren,
Al u liefste wil ik volbringen.

Margr. Wat kondy makent

Eslyt. Dansen e springen; Metterzoete Amoureuze
Tonstren, tommeren alle manieren, (dieren,
Die men in Venus Paleis maken,

Margr. Zo zoudy diestelyk dien zyn ter zaken,
Berigt my heer Koning met zoeter spraken:

W' Welk zo is de meeste vreugt,
Die den minnaar meest verheugt, Ende dan in roen der
Geheuren mag zonder vishonye: (deugd;

Eslytes. Dat zal ik u zeggen met herten blye.

't Is waar myn uitverkoren Maagt.

Margr. In was maieren: *Eslytes.* Dat is wel gevraagt,
Dat een minnaar die op zyn Bedde lige,

Zyn Alder-liefste aanfage:

jonstig in Liefden op hem verhit,
Haar ontkeet tot in haar hemdeken wit,

Ende hy niet en wiste, wilt hier verstand uit rapen,
Dan datse by hem zoude komen slapen.

Ende zy zotte d'een Voerker op den kant,
Van der sponde, ende zy name dan by der hand,

De Deken, of zy 't Beddeken zoude bespringen,
Ende zy dan wederkeerde dat verlingen,

Ende wanen Liefs-liefste te gebruikene,
Dats de meeste vreugd die men weer te belukene:

In 't herte met amoureuze daden, Het reinig blyvende.

Margr. Gy hebbet geraden, *Eslytes* Koning van herten
Komt rasfelyk ten hove heer Demofoen. (koen,

Demof. Hier ben ik eerwaardige Koninginne.

Margr. Wat kondy makent *Demof.* Met blyde sinen
Zo kan ik dienen voor Vrouwen en Heeren,

Onrecht met recht te niets keeren,
Ende wreeken alle blamatie van vrouwen.

Margr. Dats goed, heer Ridder gy werd onthouwen
Te hove met heerlyken State,

Nu bericht my, of u hertelyk Liefken falen

Drukking gevangen al d'Arme dwale.

Zonder deure ofte venstere, en gy en moegt niet braken
't Glas, maar gy moocht u Lief wel spreken:

Door 't Glas ende saecht daar sulken nood,

Uit gebreken van water, dat zy de dood;

Zoude moesten sterven terfond op ter Stad,

Hoe zoudy, oft gy geen water en had,

Zonder water, haar water konnen geven,

Ende zy u Bewinde boven alle die leven:

Zegt my daar af de rechte geloofe.

Demof. Ik soude bryden tot dat 't seer vroofe,

Verstaat wel de reden die ik vermame,

't Glas de vochtigheid weer te ontfanen,

Placht ict te slaan wanneer dat dooyt,

Aldus soudense Water krygen.

Margr. Dats al te berooyt.

Dat en schryf ik geenfins in myn Satere,

Gy moefte haar water geven zonder waters

In de Toxen die al bespren staat.

Demof. Ik en saeh niet te maakene

Margr. Zo weet ik raad;

Heer Ridder, als gylt in node saagt,

Zo soudy van de schoouder Maagt,

Begeeren te scheiden: en dat drukkig woord,

Dat zoudele doen wenen rechte voort:

Want dyn woord luttende om haar te verkleenen,

Zoude haar door d'ogen water verkleenen;

Nochtans en soudy geen water brengen, van u seiven.

Demof. 't Zyn waarchitige dingen.

Elk Minnaar mag 'er Verheugd in wesen.

Dien Questie te aanhooren,

Margr. Ter correctie van dezen,

Zo zoudy na dezen teyt niet spreken,

Voor dat Ysonia u liefste begeert Gesproken te heaben.

Demof. Die Questie is werd.

Margr. Nu Hendrik Broeder komt rasfelyk voort

Tot mynen Paleyse. *Hendr.* Ik geef accoord:

Eerweerdige Koninginne mogende.

Margr. Wat kondy maken?

Hendr. Ik ben my verheugende,

In vrouwen lieden principalyk,

Dat ik wilde dat zy aan Boomen hingen.

Margr. Na zulke herten moet my verlingen,

Dus vraag ik u oft een Roosken wit,

Zuiver van Bladen onbesmit;

Haar zeiven van haar Steelken brake:

Staande in de Kamer, grondeerd deeze zake,

Alle den Nacht tot haar de Zonne vervaarde,

Ende dan dat Rooske rein van aarde:

Op haar Steelke groeide recht als voren,

Hoe zuld' Hendrik Broeder verkoren;

Onder duifentig Roofen die Roosken kinnen;

Op eenen Roofe-boom:

Hendr. Na myn verzinnen;

Zal ik 't u zeggen wilt onverflout zyn:

Den zoeten Roos-boom zoude na 't bedout zyn,

Mietten Rooskens die kragtig van vermoge zyn,

Zonder het Roosken alleene dat zoude droge zyn:

Dat in myn Kamer des Nachts hadde gestaan,

Dat zoude ik 't aan beklinnen.

Margr. Gy hebbet geraan, *Hendr.* Heb ik dan voldaan:

Margr. Ja gy Ridderlyke graan.

Kon. Ludew. Nu laat ons dan gaau:

't Is meer dan teyt, In ons Jolyt,

't Is de meeste profyt,

Daar men in 't Kryt heeft u troost van lieve,

Ik ben hier ten mynen ongerieve,

In zwaren miskieve; om dat ik die Brieve

Van Venus Questie niet koste bedien,

Dus moet ik Selodonie myn lief gaan zien;

Vreugd moer geschien, zald' na spien,

Met soete Amoureuze trekken,

Maar Demofoen die en mag niet spreken,

Om dat hem gebreken moefte scientie,

Dus gaan wy doen ons Penitentie,

Godt geve elk tot Dengden influentie.

Hoe Demofoen na zyn Lief ging, en koning Lodewyk na de zyne; als mede, hoe Hendrik de keiferin Erefebia vry le.

Der XCV. Capitel.

Als Margrieta van Limburgh aldus dit koning - spel door gefelt hadde / daer de Heeren / vrouwen ende maegden groot vernaeck in hadden / haeterden zy dit spel dageijns / gelycwijs men tot hunden desen dag nog doet op alle Feesten. Den ridder Demofoen viel 't zeer ongemakelyk / dat hy niet spreken mocht / en ging na Honia / des konings dogter van Salme / dien nietoers of en wiste / hy kwam haer tegen / maer sprak niet / dies zy haer zeer verwonderde / niet wetende wat 't beduide; hy conde haer wel een by gefigt en breijnt gelaet / maer hy hield de zyn mond toe / gelyc Margrieta hem bevolen hadde. Godelijck zeyde Honia tegens hem; mijn Lief Demofoen / waerom en sprecht gy niet? wat let u / is u let miszede of misdaen / dat gy niet en sprecht? Demofoen dit hoende / loeg / dog sprak niet / en hy keerde zyn aengesigt om. Doe zende Honia / ben ik het niet waerdig dat gy tegen my spreken wilt? of gebreke u let den my? sprecht so gy spreken kunt / ik beveel het u. Als sy het hem aldus bevolen hadde / so sprak hy ende seyde: Schone Maegt / en belgt u niet / het is my aldus bevolen van Margrieta van Limburgh in een koning - spel dat wy gespeelt hebben / en magte niet oer spreken voor gy het my gebod. De koning van Frankryk mag niet eeten voor het hem Leladone hiet; aldus kom ik om u / om dat wy over maeltijd sullen sien de genugte van den koning / derhalven laet ons gaen / de Heeren en vrouwen sieten na ons te wagten. Zy gingen nade Tale / daer sy feesteliken vertwelkomt wierden / ende rick wierde na sphen staet aen Tabel geset, Lodewijk by den koning van Aragon / en Hendrik met Estres by Margrieta / en d'andere so hervolgens; pder at ende byont / maer koning Lodewijk sag daer

op: sy braegde altemael: Herr koning waerom en eet gy niet? maer sijn Lief Leladone hadde het hem nog niet geheeren. De herten en vrouwen begonnen te laggen: doen seyde Leladone; heer koning / gy maect geen goede rier: op Est nog dricht niet? hebby eenige seite die u hveit / dat gy aldus sit? Margrieta verdrict daer in heygelde dat den koning niet at / seyde sy her Leladone; doe sy het wiste begonste mede te laggen ende seyde / wat heer koning eet / ik heere u eeten. Den koning dit hoende; was doen wel te passe. Aldus machten de Heeren en vrouwen haer breijnt: de Maeltijt gedaren spude / ging een gelyc hem niet sijn lief vermaken; Demofoen met Honia / Estres met Margrieta / koning Lodewyk met Leladone / en Hendrik met de jonge keiferinne / die hy sijn lide openbaerde / seggende:

O Venus reen, Amoureuse monstrance
 Sustinance.
 Der zinnen, die jonge accordance
 Brengt my vertogen,
 Steld nu dyn trooltige balance,
 Om confortance;
 Als dat twee Herten in een substance.
 Vereenigen mogen:
 Want door de vensterkens de Oogen
 So komt gevlogen,
 Ter herten als vierige schigten uit bogen:
 Een Radye van Minnen,
 En beroond my een eeuwelyke verhogen,
 Sonder verdrogen,
 Die Borsten die Honing hebbes gefogen,
 Onder Venus Godinne:
 Ik zie de schoonste boven alle keiferinne,
 Daer myn zinzen toe zyn genugt:
 Gegroet zyu reen Keyferlyke Jeugt,
 Roosboom daer alle Deugde uit groeye.
 Cresch. Hendrik van Limburgh,
 Dank heb der Deugt.
 Hend. Gegroet zyt rein keiserlyke Jeugt.
 Cresch. U vriendelyke Woorden verwerven vreugt (yen.
 Der Herte die Jonstig te mywaarts vloeyt.
 Hend. Gegroet zyt rein Keiserlyke Jeugt
 Roos

Roonboom daer alle deug'te uit groeyen.

Crefebia. Alle die hem met Luellieden
moeyen,

Die zyn van Herten voor al te pryfene,
Maar klaarlyk die daar bezyden roeyen,
Zyn nodelyk van der hand te wyfene,
Dus Hendrik poogt u te verjolyfene,
In die den dau die uit den hemel daalt,
Op bomen en Kruiden begint hy te ryfene;
Daar elk groeyfete perfect in haalt,
En een Schepper met foete geure betaalt.

Hendz. So Kruiden ende Bloemen hem
ielven ontluken,

In 't vatens des daus, ende dan beluiken
Haar zelve voor alle fenyngige lugen,
So moet een ygelyk zyn aardste gebrui-
Nog op droge Struyken: (ken

En ftonden nooit geen Vrugten,
't Minpende herte moet ftenen enzugte,
Door 't vreezen ende dugten,

Daer hem gruwelyk kweld,
Regt zo de Gierige vreeft voor zyn geld.

Crefeb. Die dat Woordcken wel fpeeld.
De is een goet Klerk.

Hendz. O lieflyke Bloeme van grooter
geweld!

Neemt hier aanmerk, het Jonflijg werk
Plant hier in 't perk der Jubiliaten,
Berigt my by uwer weerdigst Gratiën,
Uyt recreation:

Of die edelen Bic van reender Natiën:
In een Roze vol deugdelyke fondatiën:
Elker fpatien, mag homing vaten, (ten-
Ende nogtans de Rozen haar zoetheyt la-

Cref. Die vrage zo veel ik in dezer mate
Op correctie Riddere hoge van ftenen,
Dat haar kragt minder is dan te voren,
Ende nogtans meedere.

Hendz. Dat moet ik horen.
Crefeb. Hoord Ridder verkoren,

Zy verliest virtuyt nog kragte,
Al blyft haar zoetheyt een deel verloren,
Deugd maakt die Rose te meer geagt:
Merkt had dy een konflijg Werk gewragt

In 't hert, hoe fou men die konfste pryfe
Al had dy 't fubtyl overdagt:

Gy en moeftet met werken bewyfen.
Hendz. Och fou moet u van dien woor-

den ryfen!

Gy fyt een Roosken dat ik meene;

Die my de finnen verjolyfen,

Ende ik ben d'arme Bye van magre kleene

Die Honing uit uwen Perfoon alleene,

Moet vaten, rein fuiverlyke feugt,

U Maagdelyk wesen dat is fo reene,

Dat my memorie ende fin verheugt,

In regte Vreugt.

Crefeb. Dank heb der Deugt,

Hendz. O laas! gy meugt, wes gy u peugt

Schone Bloeme verheven,

My arm benoosde met Woorden geven

Een druk'lyk fterve, ofeenblyde leven!

Crefeb. Heer Ridder, foud' ik my also

vermeeren?

't Waar blamatie der Edelheyt gedaan,

't Is kwaad gejonflijgheyt fonderen,

Op dat menfe van der hand wil ftaan,

Zoude eens Hertoge Zoone de kroone

ontfaan: (fchande,

Van Grieken, 'twaare haar der Edelheyt

Dus moet gy ongetroeft nu gaan

Als de verfmade met Venus-bande,

d'Welk my feer leet is.

Hendz. O goede Hande;

So laat ik dan Ziel en Lyf te pande,

Verfmoren in de difparatie wreed:

ô Dood! verfmind my binnen den fande,

En neemt tempeeft 'uwen onderfande,

Want ik wil fterven na dat dus fteer.

Cref. want compafie my fo te herte geet

Dat my de tranen op d'aanfchein heet

Vloeyen, mits d'efer desperatiën,

Zyt te vrede heer ridder, u fmarfelyk leet

Sal ik bluffchen, want ik fta al gereet

Als die u van Herten moet begratiën.

Hendz. dank heb rein jeugt der confortatie

Cref. ô Hendrik! Ridder van reender na-

ik verblyde my in uwer accordatie. (tien-

Met fiele, met lyve, voor alle faken,

Ende ik gelove u met jonflijger conforta-

Sal ik niet groter Jubiliaten (cien,

Geweldig Keyfer van Grieken maken,

Godt laet ons beiden jolyt in waken.

Hendz. ô Aldergebedyfte van fprakel

Dat Herte mag wel blydfchap maken,

Door d'trooffige woorden die hier vlieten

Ik fal, hoop ik uwen Valer ter wraken,

Den Soudaan van Babyloniën zo geraken,

Dat

Dat hem zyn Leven sal verdrieten.
 Eresch. Hendrik van Limburgh wilt
 vreugd genieten;
 't Eene onderpant geef ik u myn trouwe
 Wilt droefheyt uyter Herte gieten,
 't Is eene Ring van fyne Gouwe.

Hendr. Daak hebt reed Amoureuze
 Kersouwe:
 't Sal hoop ik, den Lande nog profytere
 Dus willen wy met vreugden triumphere.

*Aldus gaf Ereschia haar Trouwe aan
 Hendrik van Limburgh, ende hy
 haar van gelijken.*

Als het Bestand nu haest uit was / so
 maekte den Soudaen wederom grote
 gereetschappen / om de stad Constantino-
 polen onder sijn gehoortfacinheijt te bren-
 gen. Ondertussen nam Demosoen oec los
 van sijn lief Psontia / ende alle de prinsen
 gaende weder na het Heir van sijn broeder:
 daer komende / wiert seer vriendelijc van
 den Soudaen en alle de Heeren verwel-
 komt / en gebracgt hoe hy by de kerste-
 nen gebaren was? Demosoen antwoor-
 de / seggende: ik hebbe den Keuse Polij-
 phemis van Barbacien verslagen / en Et-
 spites / des Graver Zone van Arhnen is
 tot koning van Armenien gekroont / ook
 hebben de kersten Prinsen my so groote
 Eere betwefen / dat het onmogeliken is te
 verhalen. Voorder vraegde den Soudaen /
 hoe sy gemoed waren / en of sy hem des
 keisers dogter booz sijn Hebe Amenijs /
 nog niet wilde senden? Demosoen seide:
 heer Broeder / dat sijn sy niet van sinte
 te doen / en hebben een moed als Lecuwen /
 bresen u magt seer wehug / ook is binnen
 de Stad de fleur van Christenheyt; der-
 halve soude ik u raden met haer Drede te
 maken / want ik dught booz schade. Den
 Soudaen dit hozende / wiert rooynig /
 en zwoer hy alle sijn Goden / hy soude de
 Stad onder sijn gewelt brengen / of sijn
 leven daer booz laten / insgeghen zwooren
 de andere koningen en Prinsen. Demo-
 soen seide het mogte u wel becomen /
 ende u groote vermetelheyt gestraft wer-
 den. Heer Demosoen / seide den koning

van Asia / siet gy nu versaget / of baten
 u de angst vlijen? Die hpen my niet /
 seide Demosoen / maer siet voor u / gy
 sult hare Magt in den strijt wel gewaer
 werden. Met dese Woorden schyden sy
 van malshanderen / en yder by sijn Volk /
 en des Soudaens Magt bestond in drie
 capitale Legers.

Hoe Hendrik en Eisyos (also 't bestand
 uit was) in des vyands leger vielen, en
 twe koningen gevangen kregen.

Het XCVI. Capittel.

't Bestand uit sijnde / ging Hendrik by
 Espites / en seide; laet ons een deel
 Volk by een vergaderen / en daer mede
 booz den dag uit de Poorte trekken / om
 't Heidense Leger op 't onvoorsienste te o-
 verrumpelen / ende sien wat Victorie ons
 Godt wil verleenen / Espites dagt desen
 daad seer goed / vergaderden een partye
 Volkis by een / reden na buiten / en ko-
 mende by de Legers van de koningen van
 Asia en Indien / alwaer sy onvoorsien-
 in vielen met so grote couragie / roepende
 Grieken en Limburg / so dat de Heiden-
 nen verschrikt waeren / en by reys de
 blugt namen / maer hare koningen be-
 dens wederom vergaderen / en in oedre
 stellen / als doen ging 't Gebegt dapper
 aen / dog de Sarasijnen raekten einde-
 lyken in disfordre / so dat sy genootsaek
 waren te wylken / haere koningen dit
 siende / meende mede te blugten / maer
 Hendrik greep den koning van Asia / en
 Espites den koning van Indien / die sy
 beyde gebangen namen / boerende deselke
 met haer na de Stad / de Jongen Kri-
 serinne en Margrieta dit hoerende / wa-
 ren verblijt / ende verwelkomden Hendrik
 en Espites vriendelijken / die haer dese
 twee koningen vererden. Oec dese
 Victorie wiert in de Stad grote vreugde
 bedreben / so niet 't geluit van Trompet-
 ters als anders / so dat die van buiten
 't gemakelijc konde horen / waer ober-
 den Soudaen hem verwonderde: Onder-
 tusschen swaamen de gevlingte Heidenen by
 den Soudaen / bragten hem die vyinge /
 dog

dat de Kerstenen haer Legerd aenrom-
pelt en veel Sacrazmen dood geslagen / en
beide de Koningen gebangen genomen
hadden. Den Soudaen dit horende / slok
by zijn haert / ende schuym behete van
lwaetheit. Daer zeyde Demosoen: Heer
Bieder / ik hebbe u wel gezeyt dat de
Kerstenen zuchtig en listig zijn. Den Sou-
daen gaf geen antwoord / maer stond als
een mensche zonder moed. Den Koningen
van Capadacien / Libza / Lubien en Cassi-
den / siende den Soudaen dus staen / zey-
den tegen hem: scheyt moed mijn Heer /
gevenste dat 't eerste gelwin is Kacie-wint.
Doch zeyde Amentius / eerwaerdige Dam /
steit u te vreden in den eersten Strijd die
'er komt / zal ik mijn leden zo te roek sel-
len / dat de Kerstenen haer zullen beslagen.
Wat zo zeyde den Soudaen / mi hoor ik
dat gy nog moed hebt: wy willen ons
beestien / om morgen de Stad aen die
placzen te bestormen / onse Magt is
groote / en ik hoopde wy deselve wel zullen
winnen / behelvet de Goden. Demosoen
horende al deze Woorden / dacht hi hem
zelven / doet wat gy wilt maer 't zal u
rouwen / de Kerstenen zijn te wijs en voor-
sichtig / zy zullen u wel wederstant doen /
hy hadden wel gewilt dat 't de Kersten Hee-
ren geweten hadden / in 'er 't was zijn E-
delheid te na om haer zulks te verwittigen.
Die van de Stad hadden een Spion hi
'n Quiche Leger gezonden / om alles te
doorsnuffelen / welke rachten eindelijk in
het gesigte van Demosoen / die hem siende /
en den deene zide riep / zeggende: waer-
om komt gy hier / wat zoekt gy? gy zijt
een Karleu / ik kenne u wel. Den Spion
versechtste / en zeyde: heer Demosoen /
waer mijn leven / ter eeren u lief Wonta.
't Leven is u seyde Demosoen / ter liefde
van haer geschonken; maer als gy ze
siet / so groef haer die Delsel van Goud /
en goetse van mynent wegen? en zegt dat
sijze haest hoop te bezoeken; dus gaet ter-
sront uit 't Heer / ter men u gewaar weert /
en doet u boodschap wel: mijn heer / zey-
de den Werspieder / 't zal geschieden: schei-

dende also van hem / en liep uit 't Leger
na de Stad. De Wagters zagen hem van
verre / deden de poort op / en lieren hem
in / restloos ging hy na 't Hof / daer vond
hy alle de Herren en Vrouwen / die hiet-
biedelijc groete / vder na zynen staet. Oen
vraegde Hendzist hem hoe hy gebaren
was / ende wat hy gesien hadde: den
Spion antwoorde / en zeyde: mijn Hee-
ren / gy sieden moet al te zamen wel op
u hoede wezen / want den Soudaen / met
zijn Koningen ende Admiralen / heeft booz-
genoomen / op morgen vzoeg in den dage-
raet / met al zijn magt / deze Stad op drie
placzen te bestormen; en zwoer hy hae-
re Goden Mahomet / Elmore en Cerno-
gant dat zy'er niet af zouden treshen / booz
zy de Stad in haer gelvelt hadden; ooh zag
ik haer alderhande Storm-gereetschappen
haerdig maken. Ik liep zo lang in haere
Tenten en Loguzen / dat ten laesten Heer
Demosoen my gewaar wiert / die my aen
een zyde riep / ik vzesde booz mijn Le-
ven / dies ik hem ter eeren Lief Wonta /
om Lijfs-genade bad: hy dit horende / gaf
my een Delsel van Goud en belaste my
die aen haer te behandigen. Dit zeggende /
heeft hy om / en zag Wonta staen en zeyde:
Meyrouw / u Lief Demosoen zent u die
Delsel van Goud / en doet u vz endelste
groeten / en hoopt haest by u te wezen. Als
zy dit Delsel zag / wiertze verbijt / en sou-
de haer nog meer verheugt hebben / had
Demosoen selber gekomen. De Heeren en
Juzisten 't besluit der Turken vsoort
hebbende / hielden raet met mallia heren /
om haer Stad en Volk te beschermen /
en den Wyand te struten: Edog: na eype
deliberatie en haetsaeringe / is eindelijk
goet gevonden / dat de Koninge Lobes-
wijk en Cezpes / de placzen / daer de
Turken zonden aen vallen / zonden bezet-
ten / en Hendzist met Enak ondertriffchen
op alles ten wakent ooge houden / en de
Sacrazmen zo veel mogelijk was / zoe-
ken te hzenken. Du aldus gerezalbeert
zijnde / wierden de Wagten verdubbelt /
en de Passagien rondom bezet.

Hoe de Heydenen de Stad bestormden,
en zy door Hendrik en Evak veel
schade leden.

Het XCVII. Capittel.

Den Soudaan alle Gereetschap tot
Stoymen vaardig hebbend / liet syn
Competten blasen / en syn Volk by een
vergaderen / gevende den Koning van
Lubien ordre den eersten stoym te doen /
den Koning van Libza de tweede / en die
van Capadocien de derde; hy selver ne-
bens Demosoen en Amenius souden het
volk aan voeren. De koningen aldus haar
last gekregen hebbende / gaven terstont or-
dre aan hare Busschieters (bestaande in de
12000) dat sy na de Stad souden marche-
ren / en deselve sterck beschieten / 't welk ter-
stont in 't werck gesiet wiert / sy beschoten
de Stad surienseijk / dog die van binnen
bleven haar niet schuldig / maar betaal-
dende met gelyke munte / so dat den Prant
wring konde wyl regeren; onderusschen
kwamen de koningen met haar magt ende
Stoymgreeschappen / settende de Lee-
ren en Haken aan de Muuren / om die te
beklimmen; maar de Kerstenen souden
Gewarent daar op sloegense af / ende
gaven siedende Oly / Pech en Ceere / op
haar / insghelyken geschiede in de tweede en
derde Stoym / so dat de meestendeel der
Turken sterfvelden / en genoodsaakt wa-
ren van de stad te wylhen. Terwyl de-
se drie koningen Stoym liepen / rede
Hendryk ende Evak met haar Volk uit een
andere Voort / en komende in des Sou-
daans Leger-plaats / sloegen 't weinige volk
datse daar vonden alle dood / doozschende
de Tenten en Logisen in brand / uitgenom-
men Demosoens / die sy aan syn Wapen
kenden / en schreven daar vooz dit volgende:
Heer Demosoen, om u Edelheits wille die
gy ons in Armenien geroont hebt verscho-
nen wy uwe Tente. Dit gebaan synde /
kwamense wederom in de stad. De Sou-
daan siende dat in syn Leger een groten
brand ontsont / wyl niet wat hy den-
ken soude / gaf terstont ordre / datse 't
Stoymen souden laten. De koningen

dese seidingen kyzgende / trokken met haar
Volk af / dog lieten een grote menigte in
de Gzagten liggen / en komende in haar
Leger-plaats / bondense 't alles verbrant /
haar Goederen gerooft / en 't Volk dood
geslagen / uitgenomen Demosoens tente.
Demosoen 't schyft op syn Tente lesende /
sey tegens den Soudaan / heer Goeder /
dit heeft de vroomste Ridder van Kersten-
ryk geschreven / en ik gelobe niet / of hy
sal des keisers dogter Eresbia trouwen /
u geweldig keiser van Grieken worden /
derhalve soude ik u raden / dat gy met de
kerstenen Vrede maakte / want gy siet
dat uwe magt haar niet becren kan; ja
een Drouwe is so veel niet waart dat 'er so
veel Bloed om vergoten wort / ook raakt
gy meest al u Edelen kwyt. Toen seide
den koning van Membrant / en zwoer by
syn Afzacht / seggende: heer Soudaan /
u Broeder seyt de waarheyt / de een ver-
liest syn Volk vooz / en de ander na / so dat
't niet langer is te verdragen. Hoe Vee-
ren seide den Soudaan? laat gy den
moed sinken / of syt gy verbaart? gy
soud tweedragt onder myn Leger maken.
Deen Broeder seide Demosoen / ik sal
u tot er dood bybliven. Aldus vielender
(over 't verlies) groote Woorden. Ten
laetsten wiert besloten / dat sy een Apt-
daag-brief in de Stad souden senden / om
drie kerstenen Prinsen tegens drie van ha-
re koninge in een kamp te roepen / te
weeten / de koningen van Lubien / An-
dien en die van Libza. Ondertusschen wa-
ren die van de Stad in groote vreugde /
dankende Godt Almagtig vooz de heer-
lyke victorie die hy haar verleent hadde.
De Saraspnen den brief vaardig gemaakt
hebbende / riepen den Verant en selden;
brenge deese Brief / nebens de drie Hand-
schoenen in der stad / en behandigre aan
haar Oberste / ende segt dat sy een korte re-
solutie nemen. 't Zal also geschieden seyde
den Verant; nam syn affcheit / en ging
derwaerts. De Wagters den Verant sien-
de / vraagden wat hy begeerde? hy ant-
woorde; ik come hier uit het leger van
den Soudaan Carodog / en van de drie van

sine magtigste Koningen / en moet aan
 den Oppersten der Stad mijn Booschey
 doen. Bertrest seide den Wagter / wy
 sullen hem halen. En van de Wagters
 ging na 't Hof / en dede sijn raport aan Hen-
 drik seggen / mijn Heer / vooz de Doorte
 staat een Heraut uit des Soudaans leger /
 en wil den Oppersten deser Stad spreken.
 Hendrik dit horende / seide tegens de Ko-
 ningen Lodewijk en Eshtes / gaan wy na
 de Doorte / en horen wat hy seit. Zy
 zingen daar na toe / doden 't Minkerdpen /
 en kwamen op de Dalbrugge / alwaar den
 Heraut by haer kwam / ende terstont
 vzaagde / wie van haar de Oberste was ?
 desen seide Eshtes / wpsende op Hendrik.
 Toen nam den Heraut den Bries / kuste
 hem en gaf hem aan Hendrik / seggende:
 Ick desen Bries ende geest my een hoete
 antwoordde. De Heeren waren nieuwsg-
 gierig om te weten wat 'er in stont. Hen-
 drik brach hem op / en las dit na volgende:
 Ik, Koning van Lubien, magtig van God,
 geweldig en seer ontsien: ende ik, Koning
 van Capadocien, verheven boven alle an-
 dere Koningen: en ik, Koning van Libra,
 ge eert ende gesaift van Mahomet, onsen
 hoogsten God, schryven aan u bewaarder
 der stad Constantinopolen, dat wy drie ko-
 ningen verlocken en begaren, te weten,
 de drie vroomste mannen van uw Contrye
 tegen on drien, om aldaar op te wreken de
 dood en kleinigheid die gy bedreven hebt
 aan ons ouders en ondersace, die gy verra-
 delijk, als valsche vermaleyde van Maho-
 mets Monde, so deerlijk vermoord hebt:
 ook zeggen ende blyven wy daar by, dat
 Mahomets wet beter en edelder is van der
 kerstenen God, die om broot ging, en maar
 een broot sak was: en dat dit waar is, sullen
 wy in een perk op 't veld doen blyken, en
 dat tusschen twee Zonneshchyden, tegens
 drie der vroomste Kersten Mannen die gy
 hebt en tot teken van dien zende wy u drie
 hantschoenen sonder eenige arg ofte list:
 wel verstaunde dat niemant anders sig hier
 mede sal bemoeye, als wy drie tegen drie:
 derhalven sent ons met den bringer deses
 bries een kort antwoord, wat wy doen of

laten sullen. Als dese Brieven dit hoorben
 wierden sy toezing / om dat de Heidenen
 hare Wet bliameerden: Koning Lodewijk
 aanbaart de eerste hantschoen / Eshtes de
 tweede / en Hendrik de derde. Den Heraut
 seide / gy Heeren en Prinszen wanneer sal
 't u belieben in 't perk te verschyuen / op dat
 ik het mijn Heeren mag te nemen geben.
 Hendrik antwoorde / wy willen niet lange
 wagten / ende segt uwen Soudaan en alle
 sijn Edelen / dat wy haer consent geben
 om 't gevegt te sien / en tot een teken van
 blydschap dat wy die Honden Debegien
 sullen / schenk ik u mijn opperste lieed.
 Dus gaat ende brengt u Heeren de teidin-
 ge / dat sy haer gereet maken tegen Mo-
 gen / met der sonnen opgang. Hier mede
 scheide den Heraut / en de Prinszen gin-
 gen weder na 't hof. Den Heraut in 't
 Leger komende / met sijn Gouden laken
 en Cabbert aan / (die hem Hendrik gege-
 ven hadden / vout den Soudaan / de drie
 koningen / met Demosoen) en andere
 Edelen / by malkanderen in Demosoen
 tente / also de andere Derzant waaren:
 den Heraut groetense / ende sy vzaagden
 terstont hoe hy gebarren was? Heel wel;
 seide den Heraut / tonende haer den Riok /
 seggende desen Riok hebben sy my ver-
 eert / en dat uit vzeugde / om datse tegens
 drie Honden seuden kampen / want sy
 agten u niet beter: de koningen dit ho-
 rende / zwolsen van gramschap / en zwor-
 ren by hare Goden Mahomet / Eshtes
 en Arnogant dat sy dese spytige en schitt-
 pere Woorden werden wrecken. Demo-
 soen seide berodent u niet te hoog / siet wel
 toe gy Heeren / de Kerstenen sijn vzoom
 en kilock / het soude u konnen missen / daar
 sijn der twee die niet berel na u lessen sou-
 den geben: de koningen seiden / Heer
 Demosoen gy sprekst met de Kerstenen /
 en hebt 'er onder getwandeit / 't lijkt schier
 sy u overtulgt hebben dat gy so kilockely-
 ken vooz haar lieden sprekst: dog niet te
 min / wy sijn onberbaart. Doorder vzaag-
 den sy den Heraut / wanneer 't Gevegt ge-
 schieden soude? den Heraut seide / Mo-
 gen vooz der sonnen op gang moet pber
 in

in 't peck wesen / op sodanige conditie / als gy lieden geschreven hebt; ook gebiedt sy den Soudaan / en alle sijn edelen / wy gelept om den kamp te sien. Aldus kontt gy u gereet maken / en de wyss en eer behalen. De koningen waren viel vzeugde / ja verlangden met sinerte na de wure als den kamp geschieden soude. Doe sprakt den Soudaan tegens Demosoen / seggende broeder / wat dinkt u hier af? dese drie heeren sijn uittermaten wel gemoet / so sy met den vroude spraken: ook dunkt my dat 't vrome en sterke mannen sijn / ende haar partje wel wederstant sulken doen. Demosoen antwoorde / en seyde: heer broeder / sijn sy sterke / de kerstenen ook; dog niet te min, fortune is wonderlijck / maar die twee daar in van selde / sijn haar te kloek; ook is 't niet te weten woe tegens hun konien sal: dat sulken wozgen sien seyde den Soudaan. Hier mede schelden sy van malkanderen / ende pder ging in sijn ruste / verwaggende den dag van mozgen / om 't gevegt te sien.

Hoe Hendrik, Estytes, en Lodewyk gereet waren omte Vegten, en buiten de Poorte reden, en hoefde de drie Koningen verwonnen en gevangen kregen.

Het XCVIII Capittel.

Als den dag begon aan te komen / maakten Hendrick / Estytes ende Lodewyk haar baardig: doe sy nu gereet waren / namens oorlof aan alle de Heeren en vzuwmen / en baden haar dat sy op de muuren souden gaan / om 't gevegt te sien / seggende sy dooz 't gesigt van haar / grote couragie souden hebben. Aldus reden sy wel gemoet / te poozten uit. De drie koningen waren ook wel boozien / namen haar afscheit van den Soudaan / en gingen na 't peck. Den Soudaan met sijn broeder Demosoen / en alle de edelen kwamen agter aan / om den kamp te aanschouwen. Het peck was in drie posien gedeelt / en aan pder peck stonden vier liff-knechten / te weten / twee heidenen en twee kersten / aan elken hoek een / staande elk met een halve sancie in

de hand. Dese Heeren by malkanderen komende / deden pder sijn reberentie. Poe gingen de kersten Heeren pder in een besouder peck / Verdyk in 't eerste; Estytes in 't tweede / en Lodewyk in 't derde: tegen de eerste kwam den koning van Lubien / tegens de tweede den koning van Cappadoen / en tegen de derde den koning van Libza. Wis sy nu by den anderen waren / kwamen de liffs-bewaarders / en gaben elk een gelpke haats / sijnde haar eerste Wapen. Doe ging Hendrick sijn party aan boort / en bogten beyde so meesierlijck dat 't een lust was om te sien; maar Hendrick was de koning meester / want hy sloeg hem de haats uyt de hant / so dat de liff-knechten schreden / en gaben elk een Zwaert in de hand van eender lengte; doe sloegen sy breeffeljk op malkanderen / en ten laastem kreeg den koning so zwaren slag dat hem dogt den Helm op sijn hals viel / doe wende Hendrick sijn ogen na de muur / en sag Creselia / waar door hy te meer couragie kreeg / en gaf den koning wederom so zwaren slag / dat hy in onmagt viel / ende hadden de liff-bewaarders niet tusschen beyden gehouen / Hendrick soude hem gebood hebben / maar de kerstenen liffs-knechten namen hem gevangen / daar hy wel mede te breiden was / en Hendrick belasten haar / dat sy den koning aan Creselia souden presentieren / 't welk sy deden; de kerserime hier ober verbyt sijnde / nam den koning by haar op de nure / om dat hy konde sien hoe 't gevegt verder soude af lopen. Dese twee gedaan hebbende / begon Estytes tegens den koning van Cappadoen / elk aanbaarde de haats / en sloegen so sicutuslyken op malkanderen dat het vuur uit de harnassen sprong / den koning desendeerden hem monneljk / so dat Estytes genog aan hem te doen had; maar Estytes sijn oogen na Margrieta staande / kreeg sulken moed / dat hy des konings eene arm af sloeg / ende hy ter aarden vallende / kwamen de liff-knechten / en regten hem weder op; doe riep hy sijn liffs-genade / 't welk hem Estytes ver-

gunde / dog sond hem met sijn twee lvs-
wagten / als een gebangen man aan
Margrieta van Limburgh / ende liet hem
(als hy gekwetst was) in haar kamer
brengen / om verbonden te werden. Den
Soudaan dit siende / konde hem kwalijk
betenemen van kwaetheyt / en seyde;
is dit niet een dubbels werk? de kerste-
nen hebben alreys de victorie; nu is den
koning van Capadocien mede verwon-
nen / en als een gebangen Man na de
stad gebracht. Ik heb 't u wel gezeyt /
seyde Demoforu / den koning van Libya
sal ook so varen / gy sult 't sien. Aldus
spreekende / keek hy na de muur / en sag
sijn lief W'ra daar liggen / dies hy hem
verbljude / gaetende haar van bezre / en
sij hem van gelphen. Ondertusschen vielen
den koningen van Byzantijck en Libya / als
vriesshende Leeuwen op maekanderen /
en dogten so lange / dat wel een kwartier
wies duerde) tot dat beide haar haarsen
in stukken vloegen / aanbaarden als doen de
zwaarden / en sloegen sulke felle slagen /
dat een pder hem daar over verwonderde /
epidesthen bragt den koning van Libya
een zwaren slag op Lodewijk / maar hy
ontweckse / heste sijn zwaart op / en gaf
den koning so een zwaren slag op 't hooft /
dat hy dyaalde geijck een tol / en soude
hy na gevallen hebben / dog Lodewijk
(als een edel ridder) liet hem weder tot
sig selven komen. Toen seide den koning
van Libya: heer koning / wie Edelheyt
sal ik wyssen so lang ik leef; want gy vzo-
migheid aan my betoont hebt / ik geef my
derhalven (behouden lijf en goed) aan u /
gevangen. Ook sal ik ter l'fde van u /
't kersten gelobe aanvaarden / en al mijn
balk van dese stad doen vertrekken; waer
over Lodewijk hem verbljude / seggende;
men sal u doen dopen / ende ik sal selven
peter sijn: waer op hy hem soud (als een
gebangen man) aan Askadone / die hem
met dankbaarheid ontfing. De lijfne-
ten van de koning van Libya liepen haast-
lijk na den Soudaan / hem seggende: hoe
haren koning gevangen was / en boben
blijen beloofte hadde 't kersten gelobe aan

te nemen. Den Soudaan dit hoerende /
wiert hy na upeffinnig / en seyde in hem
selven / hoe? te boren twee koningen
verloren / nu drie / so behoude ik 't nog
drie van agt. Certuyen hy aldus stont
in gedagten / spak Demofoen tegen Hen-
drik en Cestyes / en seyde: gy Heeren /
als gy lieden in de stad komte / so doct de
groetste aan mijn lief W'ronia; dat sy
hem beloofden / scheidende also van ma-
kanderen / en de drie kersten v'nsen gaa-
gen met grote t'rumphie na de stad / al-
waar sy van de maagden en heeren vrien-
delijk ontfangen / en ten hobe gelept
wierden / daar in grote v'evude bedreven.
Certuyen sy dus vrolijk waren / seyde
den koning Lodewijk: hoorz gy Heeren /
mijn gevangen / den koning van Libya
versocht gedoopt te wesen ende kersten te
worden / wil syne wet versmaden / ende
alleen geloben in Jesus Christus / Schep-
per van Hemel en aarde / Geboren uut
den reine Maagte. Heer koning / seyde
Hendrik is dit u begeeren: ja antwoor-
de den koning van Libya. Wel seyde
Hendrik / men sal 't alles tot den H. Doop
gebruiklijk / in Sint Sophia kerke ge-
reect maken / wy sullen u Peeters / ende
de Maagden u Peeten sijn: waer mede
den koning wel te vreden was / ende
men in formerde hem ondertusschen in 't
kersten geloobe.

Hoe den Koning van Libya Gedoopt, en-
de Lodewijk genaamt wierd.

Dat XCIX. Capittel.

Als den nage vooz hy was / en den
Dag aan kwam / wiert in St. So-
phia kerke alles tot den doop vaerdig ge-
maakt. Den koning van Libya naakte
wie gekleedt sijnde (dog met een witte syde
mantel om hangen /) wiert in een stoel
baat na de kerke gebracht / agter hem
volgden de Heeren Hendrik / Cestyes ende
Lodewijk / met haren staat / daar na
kwamen de jonge keiserinne Ceresbia /
Margrieta / ende wel andere Maagden
ende Vrouwen / daer waeren meer als
hondert Doortzen / al harnende / met den

koning van Libra sijn wapen / spude een
 blauwe maane in een gouden veld. In
 de Kerke komende / wiert den Koning
 by de voute gebzagt / en aldaar belesen
 spude / in de voute gestelt daar hy knielde.
 Hendzijk / Esfites / Lodewijk / Erefebia /
 en Margarieta stonden rondom. Toe gaf
 den bisschop hem sijn doopsel / en wiert
 Lodewyk van Frankryk genaamt / als den
 koning nu gedoopt was / wiert hy ko-
 ninglyk gekleet / ende ging tusschen sijn
 peeten / Erefebia en Margarieta; vooz hem
 wierden de barende Coortken gedragen /
 en agter hem volgden Hendzijk / Esfites
 ende Lodewijk / met cruen groten staat /
 gaande aldus wederom na 't hof / alwaar
 een groote en deefte Maaleyd gered
 gemaakte was / daar sy ter tafelen gingen
 eten / en byooslyk waren. Den koning
 van Capadoeien siende dese Triumphe-
 dagt in hem selben / by aldien het geen
 sehaude waat vooz mijn gesagt / ik liet my
 ook doopen / en worden mede kersten;
 want haer Godt is sieker ende kragtiger
 dan Mahomet of eenige van onse goden.
 Toe sond den Hieruzjedoopten Koning
 een bode in 't heyr / met ordze aan sijn
 kamerling / dat hy by hem komen soude /
 en alle sijn juweelen die hy daar hadde /
 mede brengen soude: gevende hem ook een
 bylef om die aan den kamerling te behan-
 digen. Den bode aanwaarde den Brief /
 want sijn affcheyt ende ging na 't Leger /
 daar hy den kamerling vond / deed hem
 de boodschap / en gaf hem de bylef / die hy
 open bzak / alwaar hy in vout dat hy al des
 konings juweelen / so van goud / silber /
 en kostelike gesteeenten / by een soude
 pakken / en daarmede by hem in de stad
 komen: den kamerling / also 't juist op
 de middag was dat de luden ter ta-
 fel saen / bede hy des konings bevel / la-
 dende alle de juweelen op ses muil-efels /
 en reed daar mede met den bode na de
 stad. Als sy vooz de poorte kwamen /
 wiserdense in gelaten en na 't palys ge-
 bragt / komende aldus in de sale / waar
 ovez de herzen haar verwonderden: doen
 seide den koning van Libra tegens Lode-

wijk: mijn heer / verwondert u niet
 dat ik de kamerling die ik ontboden hebbe /
 en so 't hembellest / hy kan by mijn blyben /
 en gelyk ik een kersten werden / latende
 d' afgoderpe varen. Den kamerling ant-
 woorde en septe: al wat myn heer be-
 leest / sal ik gewillig doen: vozder hebbe ik
 (volgens uwe last) alle de juweelen op ses
 muil-efels geladen en hier gebzagt. De
 Heeren dit horende / sepden / heer ko-
 ning men salse doen entladen / en u een
 woninge / daar gy als andere koningen
 moogt leven aan wyzen / waat mede den
 koning hem liet vergenoegen / en des an-
 deren daags wiert den kamerling Ge-
 doopt: dit gedaan spude / sond den ko-
 ning wederom een bode in het leger / la-
 tende sijn volk weten / dat hy gesint was
 tot Constantinopolen te blyben / ende alde
 geene die by hem wilde komen / en ker-
 sten werden / soude hy nodige onderhou-
 besorgen / en de geene die na huis wilde /
 mogten byz vertrekken. Hier op gingen
 de mefendeel weder na haer land / en
 eenige die den koning lief hadden kwamen
 in de stad en wierden kerstenen.

Hoe den Soudaan met zyn drie Koningen,
 seer toornig waaren op den Koning van
 Libra, alsmede over 't vertrek van zyn
 Volk.

Het C. Capittel.

Als den Soudaan van Babylonien sag
 dat sijn heeren hem dus af gingen /
 ende den koning van Libra kersten ge-
 worden was / was hy seer 'er onbreder /
 Verbloekte alle sijn Goden / datse hem
 dusdanigen spot beschooren hadden / seg-
 gende tegens Amnarius; nebe ik sorze da t
 gy nimmermeer des heylers dogter sult
 gebruyken. Doen was 'er en Astrono-
 mus / die seide: heer Soudaan / de Ce-
 lken des hemels bewyzen u grote neder-
 lage / Godt heeft sijn Standaert van u
 gekeert / en Saturnus / in den Weident
 met Scorpa / voozsepe u plagen / en
 sullen u ook kortelings overkomen / so dat
 gy geen victorie sult hebben. Als Amnarius
 dit hoorde / wiert hy toornig / en sloeg den

Wouwaus sijn hoeft af/ seggende; gij
 sragt dat wel/ maer kondt niet sien dat u
 dood so ha by was. Demosoen seide/
 nebe gij doet kwalijk/ en ik blijf by sijn
 woorden/ dat wy hier alle blijben sul-
 len/ of het moest anders konien/ want wy
 hebben d'ene tegensoet op d'ander/ bez-
 liefen ons holt/ en de woeten niet hoe. Dat
 is de waarheit seide den koning van
 Lombardie/ 't waer betet wy een bel-
 slag deden/ als dus schietende/ ons volke
 te verliesen. Den Soudaan die hoende/
 seide: ik bekennen wel dat 't waer is/ maer
 laat ons eerst aan de kersten prijsen bez-
 soeken/ of sy eerst de gebangen koningen
 willen laten rantsoeneeren/ haar lossen/
 ende als den de kerstenen in 't velt eischen.
 Desen raar dage hui allen seer goet/ en
 Demosoen met Amentius wierden tot An-
 daffaten daar toe verhoeren: maakten
 haar derhalben op 't clerlykste toe/ namen
 doxlof van den Soudaan ende alle sijn hee-
 ren/ en gingen na de stad/ daar Demo-
 soen seer blide om was/ wyl oersake hy
 als dan sijn lief Wionia soude sien en sprek-
 ken. Als sy ontrent de stad kwamen/
 stakense haare hoeden op/ tot teken dat
 men niet schieten soude. De walters dit
 siende/ kwamen op de poorte/ en vrag-
 den wat sy begeerden? Zo antwoorde/
 datse Wendyk van Limburgh moesten
 spreken. Toen was 'er een ridder op de
 wal/ die Demosoen kende/ seggende/
 ontsluit de poorte/ en laat de heeren bin-
 nen komen. Als sy in de stad waren/
 wierdense van den ridder verwelkomt/ en
 gevraagt wat sy sogten? Demosoen se-
 pde/ kom gaan wy by Wendyk/ Erspres
 erde anderen heeren/ daar sult gij onsen last
 hoeren. Den ridder ging met haar na 't
 hof/ en komende in de sale/ vonden sy
 alle de heeren daar sitten/ als mede de
 nieuw gedoopten koning/ dog elk na sijn
 staan/ gelyst 't behoortlyk is. Demo-
 soen en Amentius vielen op haar knien/
 en gaoetens (volgens hare wet) eerbie-
 delyken/ Wendyk stont op/ regtste van
 de aarde/ en vragde: waarom sy kwam-
 men/ ende wat haren last was? Demo-

soen seide doudste an de weispreekense/
 seide: myn heeren/ gelieft u-lieden myn
 te horen/ so sal ik u den last myns vzo-
 ders bekent maken: sy seiden al te sa-
 men ja. Toen sprak Demosoen/ en se-
 de: gij heeren/ voornamentlyk Wendyk
 van Limburgh/ hoort de woorden des
 Soudaans uyt mijn mond: sijn vraage
 en begeren is/ of gij de gebangen konin-
 gen/ (die in u gewelt sijnde/) wilt op rant-
 soen seiden? en of 't gebeurde dat wy ymant
 van de uwe gebangen kregen/ so sullen
 wy daar mede insgelijken doen. Wendyk dit
 hoende/ seide tegen haar; gij heeren/
 gaat so lang in der vrouwen betreke/ wy
 sullen ons op dit sijn bezaden. Aldus gin-
 gen dese heeren in der vrouwen kamer/
 aldaer sy met een banket heerlyk getra-
 teert wierden. Demosoen en Wionia sagen
 malkander vriendeliken aan/ dog eynde-
 lyk kwam sy by hem en seide: Wijn
 nycherkoozen lief/ wanneer sult gij u
 tot 't kersten geloue begeben/ en affstant
 doen van dat heydense Ongelooft? dese
 woorden doorsneden Demosoens herte/
 en wiert hoe langse hoe meer tot haar in
 herte ontsieken. Terlypen sy haar aldus
 met de vrouwen vermaaken/ hielden
 de andere heeren raad wat sy in dese sake
 doen souden. Erspres seide/ het is 't
 profetelykste dat men de koningen op
 rantsoen stelle/ dog op conditie/ dat sy
 nu/ nog ten Gemolge dage/ niet sullen
 doen ofte bestaan/ dat de kerstenen hie-
 derlyk souden mogen wesen/ waar be-
 zo- so haren eed sullen moeten doen: de
 koningen van Frankryk ende Aragon
 seiden/ desen raad is goed. Toen sprak
 koning Lodewyk van Libra/ en seide:
 kost men den koning van Capadoeien me-
 de tot 't kersten geloue brengen/ en de an-
 dere laren lossen/ dat soude niet kwaat we-
 sen. Men sal 't bezoeken/ seiden de hee-
 ren/ en lieten terstont den koning van
 Capadoeien by haar ontbieden/ om des
 selfs meening daar te verstaan. Hy geko-
 men sijnde/ wiert hem door de koning Lo-
 dewyk van Libra gevraagt/ of hy gesint
 was mede kersten te worden/ ende sijn

Afgoderij te laten: men sal sepe hy/ so lang gy leeft/ u als een magtig Huis ce- ren en u Jutweelen door pzaetijk hier doen komen; of anders sult gy hier Gruwelij- ken/ als een Slave gebangen moeten bli- ven. Den koning van Capadoeien wist niet wat hy hier op antwoorden soude dog sepe eindelijkken; was ik mijn leven behouden/ en (gelijk andere Kerstenen) op vrye voeten staan/ ik sal my doen do- pen en een goet Kersten werden/ ende alle Afgoderpe laten varen: op conditie als voozen verhaalt. De Heeren hier over herblyt/ seiden; 't gene wy u beloben/ sullen wy getrouwelyke na komen. Ter- siont wert een Bries geordineert aan den Appostaat van den koning van Ca- padoeien/ dat hy alle des konings Ju- weelen in de stad souden brengen/ om sijn Heer daar mede te lossen. Den Appostaat desen Bries sende; vergaderde al de Ju- weelen by een/ ende kwam daar mede in de stad by den koning van Libya/ die den Appostaat heimelijken by hem hielt: Middertwyle was den koning van Ca- padoeien met eenigen Priesters in een ka- mer/ die hem in 't Kersten gelobe onder- wesen. De Ambassaten/ Demosoen en Amenius wierden weder in de Bergade- ring ontboden/ en gezaagt of sy van sijn waren hare gebangen koningen te hant- soneren/ sy antwoorden/ Ja. Zeer wel seide Hendrik/ wy hebben geesol- veert dat gy drie koningen moogt lossen/ ende den koning van Capadoeien sal (dog niet sijn wille en consent) alhier blyden. Hoe sepe Demosoen/ waarom den eenen niet so wel los gelaten als den andere. Het is sepe den koning van Li- bra/ sijn begeerten/ hy heeft aan my ver- sogt Kersten te werden. Stelt dan de drie koningen seide Armenien op Geld/ men sal sijn of mensche sal kunnen lossen. Voor- der koning sepe Hendrik/ sal moeten wesen drie hondreent gouts/ drie witte Balken/ dwaalf witte Senetten/ en ses Drommedarissen; boden dien sullen sy zweeren/ geen Oorlog meer tegens de Kerstenen te voeren/ 't sy directelyk of in

directelyk. Mijn Heeren seide Demosoen/ dit hantsoen is vry hoog gestelt/ dog niet te min/ wy sullen 't den Soubaan laten weten: maar voor eerst willen wy laten de gebangen koningen spreken/ om haer resolute daar van te hooren. Dit wierde haer geconsenteert/ en by de koningen gebracht die sy dit accoord (tot haer betros- sing) voor hielden/ maar konden daar twaalsjk in resolbreuen. Ten laastien selde den koning van Libien: eer ik hier Ge- bangen wil blyben/ sal ik 't Verdrag con- senteren; de andere dit hoorende/ seiden; wy sullen dan insghelyc en doen. Zeggen- de verder tegen Demosoen: gaat by de Kersten Heeren/ sege haer/ dat wy tot 't accoord bereffigen/ en maakt dat ons hantsoen met den eersten gegeven wert. Demosoen sepe gy Heeren/ weet gy wel/ dat het een groote Zonne is/ hebt gy lie- den u daar wel in beraden? Ja/ seiden de koningen/ al kosten 't al ons Goed/ wy sullen 't gewillig geben.

Hoe Demosoen van de Koningen scheidde, en by de Kersten Heere kwam, 't hant- soen beloofde, en de gemelde drie Hei- densse Koningen met hem voerde.

Het Ci, Capittel.

Demosoen de meeninge van de konin- gen verstaan hebbende/ scheidde van haer/ en ging wederom in de Bergade- ring van de Kersten Heeren/ seggende; mijn Heeren/ 't hantsoen dat gy lieden gestelt hebt op de drie Gebangen konin- gen/ hout gy dat onbrekelyken? sy sepden/ Ja. Loud gy dan sepe Demo- soen/ dese drie Heeren op haer. Woort wel wille laten gaan; ik sal u zweeren/ by uwen God/ ende myne/ dat ik u 't hantsoen binnen dien dagen sal senden. Etspres' antwoorde ende sepe; heer De- mosoen/ door de groote trouwicheyt die gy mijn in Armenien bewesen hebt/ sal ik u Borge blyden. Waar mede al de Hee- ren vergenoegt waren. Daar op zweer Demosoen by sijn/ en der Kerstenen God/ dat hy sijn Belofte eerlyk soude na komen. Toen wierden de drie koningen aan hem

geleert / waer mede hy oorlof nam en na 't Leger ging. Oordeelissen wiert gereetschap gemaakt om den koning van Capadoeien te dopen / 't welk niet grootte pragt geschiede en genaamt Constant, na de Stad Constantinopole: Cbaik / Lodewijk en Hendrik waren sijn Peeters / en Nonia met Lilladoue sijn Peeten. De geheele Stad was verblijt / dat twee so magtige heydense koningen haar tot het kersten Gelove begeben hadden / en wiert de derhalven groote Bzeugde bedreven. Demosoen met Aminen / en de drie koningen in 't Leger komende / wierden van den Soudaan verwelkomt / en gezaagt: waar de andere twee koningen bleven / en op wat Conditie dese drie los gelaten waren? Demosoen antwoorde / en seide: heer Broeder / die twee koningen zijn kersten geworden / en dese sijn op volgende manier by gelaten: Dooz eerst moet yder geben drie Meltsomen Gouds / drie witte Valken / twaalf witte Genetten / en ses Dyonnedazissen: daer en boven hebben sy moeten beloven / so lang sy leven geen Oorlog tegen de kersten te voeren. Hier vooz ven ik Vorge / en hebbe beloof't 't Wantsoen / binnen den tyept van Eien dagen / oder te senden. De Soudaan die hoozende wiert byna nitsamig dat hy dusdanige smaet en hoon van de Kerstelen verdragen moeste; Aldyn spijt seyde hy / niet alleen 't Wantsoen / maar datse mijn geen bystant meer mogendoen: Godd / die's niet tegenstaande namen de koningen haar affsicht / trokken na haar Lant / en sonde Demosoen haar Wantsoen / gelijck sy beloof't hadden / dog haar Volk bleef by den Soudaan / die ondertussen gereetschap maakte om de Kerstelen een Weidslag te leveren. Terwyl de Sarassnen dus besig waren; was Hendrik de Bruidgom met de jonge keiserinne Eufrosia / en Cronwde met haar in Sint Sophia kerke / dat niet Statte geschiede: ook wiert hy in deselve kerke gehoozt / tot geweddig keiser van Grieken en Constantinopolen / op de volgende maniere. De Bisschoppen bragten hem

sijn keiserlycke Schilt / en hingen die om sijn hals: den koning Lodewijk van Frankrijk gorde het keiserlycken zwaard aan sijn syde / en trok het wyf de seheede / gaf het hem in de hant en seide: heer keiser / gelijck dit zwaard sijt aan beyde syde / so sult gy sekerpe Justitie doen over de Misgdaadigen / bevydden 't kerstengelove / en wederstaan de Sarassnen. De koning Eufrosie hing hem sijn keiserlycke Mantel om / tot teeken / hy 't deusel was van 't gehele Lant en der kerstelen wet. Eufrosie Vader den Graue van Atinenen / dede hem sijn vergulden Sporen aan / hetwelk betekent wyfen Raad / dat is / niets by der Raad soude nemen / sonder met sinen Raad daar over gedelbereet te hebben; den koning Cbaik van Aragon bragt hem de keiserlycke kroon / die hem van de Bisschoppen (als dooz sepyten van Wapenen verdient hebbende) op 't hoofd geset wierde / gebuykende dese woorden: heer keiser / so dese kroone u hoofd verciert / sijt gy schuldig kerken en kloosters te vercielen; want gy nu een Pylaar van de heylighe kerke sijt / en een Scherm en Schild vooz 't kerstine Gelove. En al 't gevein hier verhaalt is / sult gy op dit Euangetheboek Zwerren en 't onverbeydelijck onderhouden / gelijck een eerlijck keiser schuldig is te doen. In beloope dit alles seyde Hendrik van Ansburch / om na mijn vermogen 't te volbringen. Dit alles gedaan syde / gingen sy Misse hoozen. Ondertussen wiert 'er groote bzeugde bedreven. Na dat de Misse gedaan was / ging keiser Hendrik niet al sijn Peeten wederom na 't hof / en de keiserinne Bruid volgde hem met haaren staat / daer wierden Deretig dagen open hof broepen / dat yder hy mogt komen en gaan; maar die van den Soudaan wiert niet bezouwt / uptgenomen Demosoen en Aminen / die in 't hof van Eufrosie gelogeert waren. Ondertussen bestoten Eufrosie ende Demosoen een Monnerpe aan te regten / en lieen daar toe maaken Dier en twintig Volkken geploopt tot de kintzen / na de Griekische maniere / van die

dzie kolenen / als rood / wit en roen /
 daar benevens twaalf tootzdager / en
 twaalf speellieden / insgephen gekleet.
 Als dese moimmerje vaardig was / gien-
 gen de Heeren van de brylloft om haar te
 verkleeden om 's avonds op 't bankiet te
 komen. Aldus kwamen sy met alderhant-
 de gespeel / de tootzdagers gingen aan
 beiden spden met die vermomt waaren;
 tyeer aan twee / dewelke waaren behan-
 gen met goude lobren: komende also in
 de hamer daar de kepersine sat / nam
 Estnes haar by de hant; Demosoen Hso-
 nia / Amnius Margrieta / en de andere
 elk een kantenier / bedryvende aldaar gro-
 te genugte / dat te lang is om te verhalen.
 Hoe Demosoen ende Amnius van Estytes
 scheiden; ende in het heer van Sou-
 daan kwamen.

Het VII. Capittel.

Als Demosoen ende Amnius de Fee-
 ste gesien hadden / namen sy oorlof
 van Estytes / dog Demosoen bad hem / dat
 hy sijn lief Hsonia groeten soude / 't welck
 Estytes hem belooften te doen; maar mijn
 Heer seide hy / 't is jammer gy een Hei-
 den syt; dat gy een kersten wilden werden /
 sijn soude na mijn Vaders dood u't Graaf-
 schap van Acheuen geven. Demosoen sei-
 de: mijn vriend ik danke u / wy moete (ge-
 lijck geseyt is) malhanderen eerst een Veld-
 slag leveren. Daar sijn wy mede te vzeven /
 seyde Estytes: als onse Feeste gedaen is /
 sullen wy u horen besochten / daar tegen
 hont gy u gereet maken; dat sal geschieden /
 selde Demosoen; scheidende also van mala-
 handeren. Als sy in 't Leger kwamen /
 werdense van den Soudaan minnelijk ont-
 fangen / en gevraagt: hoe sy gebaren wa-
 ren; heel wel seyde Demosoen; maar eer-
 st 't u verhaal / moet 't Hantsoen van de
 koningen in de stad gesonden worden / dat
 terstont gedaen wiert / en van de kersten
 Dinsien met beleeftheyt ontfangen werd-
 de / en de bryngers van dien wiede beschon-
 nen met kostbare gifte; die haar bedank-
 ten en doe weder in 't Leger kwamen. Doe
 seyde de Soudaan tegens Demosoen: segt

my nu wat de kersten maken. Demos-
 soen seide / sy bedryben alderhande bryng-
 de en Blyschappe. Hendrik van Lim-
 burgh is getrouwt met des kepers dog-
 ter / ende gekrouwt tot keper van Gye-
 ken: de koningen van Libza en Cappa-
 docien sijn kerst u geworden / den eenen
 is Lodewijk en de andere Constant ge-
 naamt. Zy agten onse Magt seer wel-
 nig / en seggen: so haast hare Feeste ge-
 daen is / so willen sy ons komen besochten /
 en een Veldslag leveren. Daar ben ik
 blyde om seyde den Soudaan / in sal on-
 dertusschen mijn Volk by een vergaderen /
 en Boden senden / om hulpe en bystant /
 gevende aan de Vier Boden Afsyphen /
 Danast / Cartarien en Hierico; elk een
 Bries / daar sijn inelinge in geschreven
 siont. De Boden gingen haastelyk te
 Scheepe / en voltkorden des Soudaans be-
 vel. Middelewoyle vergaderden de kerste-
 nen ook hare Magt by een. Enop't ver-
 soek van Cresbia en Margrieta / sond
 Hendrik een Bode met een Bries aan sijn
 Vader en Moeder tot Limburgh. Ten
 Bode nam de weg terstont op Andriano-
 len / schepte van daar over na Napels /
 en reed van daar te Lande na Limburgh /
 komende in de stad / ging na des Hertogs
 hof / die hy aldaar met sijn Vrouw en Ede-
 len sag wandelen. Den Bode haer te ge-
 moet gaande / viel op sijn knyen / doende
 sijn behooplike reverentie. Den Hertog
 vragde / van waar hy kwam; den Bode
 seyde: genadige Heer / desen Bries die
 sent u nye soon Hendrik; die des keps-
 fers dogter van Gyecken getrouwt heeft /
 ende hy is aldaar tot keper gekrouwt.
 Den Hertog dit horende / was blyde; seg-
 gende tot sijn Hofmeester / dat de Bode
 goet gentak / want ik hem scrijphen wil be-
 giften; doen riep den Hertog sijn Ede-
 len by malhanderen / brak den Bries open / en
 de gaf hem sijn klerck / om den inhoud over-
 lui te lesen / welke aldus was: Vriende-
 lyke groetenisse aan u / Vader en Moeder /
 van wy en myn Susters wegen; die ik hoop
 eerlang; dog niet sonder u consent; Ko-
 ninginne van Armenien sal werden. Weet

vorder, dat ik Getrouwen met des Key-
sers Dogter van Grieken, en ben hier tot
Constantinopolen gekroppt tot keiser.
Wy zyn van de Turken beleegert, maar
hoop haar haast te doen verhuisen. Nu
bidde ik u op Vader en Moderlyke liefde,
dat gy met uwen staat ons hier komt be-
soeken, gy sult ons van herten welkom we-
sen: Den Bode sal u veilig geleiden, &c.
Den Hertog liet den Bode (over deeze blyde
tebdinge) weder by hem komen/ en sloeg hem
Gidder/ en gaf hem een eerlyk onderhoud.
Ondertusschen wierde in het hof alderhande
vruende bedzeben. Doen siefde den Hertog/
in zyn plaatze een Regeerder ober 't Land
en reisde met zyn Vrouw nebens twaalf
redelen/ en den Bode na Constantinopo-
len/ begeertig om zyn kinderen te sien.

Hoe de Bode van de Soudaan een groot
Volk vergadert hadden, en daar in 't
Leger voor Constantinopolen kwam.

Het CIII. Capittel.

Als des Soudaans Bode afomme ge-
weest/ en ontzent 20000 mannen
zonder de Soudaan van Damast en Affry-
ken en de koningen van Tartarien en
Merico) vergadert hadden/ kwamen zy
daar mede na 't leger voor Constantino-
polen. Den Soudaan Carodus van haar
komst vermittigt/ gingze te gemoet/ en
verwelkomdeze. Toen wierde in 't leger
groot vruende bedzeben/ ja maakten
zulken geluyt/ dat men 't gemakelijst
in de Stad konde hooren. De kerstienen
liepen niet menigte op de muuren/ om te
sien waarom de Heidenen dus vrolijst wa-
ren/ eyndelijst zag den Wagter op den
Toorn; datter veel Schepen met Volk
waren aan gekomen/ daar de kerstienen
weinig werks af maakten/ maar zeiden/
Hoe meer Vyanden, Hoe grooter Lier,
en deben doen hare Poozten en wallen met
vers volk bezetten/ schietende met Ge-
schut zo afschryzelyk in 't leger/ dat 'er veel
Heidenen dood bleven/ ook wierd 'er uit
sen Slang en Cartouwe geschoten in des
Soudaans tante/ daar by met vier hee-

ren ober tafel zat/ welken zo trefsen/ dat
den koning van Merico zyn hooft/ ende den
Soudaan van Damast zyn arm verloor.
Den Soudaan en de andere Heeren dat
siende/ siatvruotende van kwaatheyt/
en Sworen dit te waken/ sieiden ber-
halven haar Geschut tegens de Stad/
maar die van binnen dit siende/ sehooten zo
vreessephen/ dat de Sarazynen genaot-
zaak waaren haar Geschut te laten/ en
agterwaerts te deinzen/ met verlies van
ontalphe lier doden; daar op vielen de
kerstienen uit/ sehermitzerende tegens
den Wyant/ veroverende 't Geschut/ ende
bzagten 't zeibe wederom met haar in de
Stad/ dat aldaar grote vruende veroot-
zaakte. Den dag gekomen zynde dat de
Batalle zoude geschieden/ waren beide
Parteyen vaandig; en Hendzick zeide te-
gens de koningen en Wyanten: mijn Oe-
ren en Bondgenoten/ wilt nu moed
scheppen/ en helpen Gods en onze Wyan-
den vernielen; weest niet vertzaagt/ al-
hoewel de Sarazynen in de 40000/ en wy
maar 20000 Mannen sieck zyn; Godt zal
ons helpen/ en ik zal u in den name Jesu
Christi voor gaan als een Getrouwen
herder/ toont nu uwe kragt en couragie/
want de gelegentheid zulks vereischt. De
heeren riepen eendragtelyken: wy zullen
ons zo kuyten/ dat men in toekomende
telden daar af weeten te spreken/ zet-
tende alleen haar vertzouwen in God Wi-
maggig/ reidende also ter Poozten up.
Den Soudaan Carodus van Babyloniën
stont in goede posiuur/ verwagende zyn
Wyant/ en siende den zelven kuyten de
poozte komen/ liet zyne Poozten en Wa-
zuppen blazen; insgephen deben de ker-
stienen met hare Trompetten/ makende
niet malkanderen zo grooten geluyt en ge-
kuyts/ dat men hooren nog sien konde;
reidende als Leeuwen op malkanderen.
De kerstienen haar woord was Christus/
en der Heiden/ Mahomet. 't Gebeft ging
dapper aan/ zo datter aan beiden zeiden
veel sieveiden/ dog meest Cuzken.
Den heizer Hendzick raakten handgemeen
met den Soudaan Carodus/ en sloegen
hyers.

vrezelijst op malkanderen / zo dat den
 Soudaan van zijn Paard viel / en dood
 getreden wiert. Egyptes geraakte aan den
 koning van Tartarien / dewelke mede
 groutwelijch vogten / maar eindelijch sloeg
 Egyptes den koning zijn hoofd af. Den
 Soudaan van Affriphen dit sende / viel op
 Egyptes: maar koning Todenrijst kwam
 hem te hulpe / versloegen den Soudaan
 en heel Sarazpien. Demosoen en Ameniug
 sende datze so veel Volkis verloren / kwa-
 men met haar Legers op den koning van
 Aragon: maar Demosoen onderseemde hem.
 Evak en Demosoen vogten zo fel / datze
 malkanders Wapens van den halze sloe-
 gen: Hendrik was regeus Ameniug / die
 hy van den Paarde sloeg en gevangen
 nam / terrople bragt Evak zo een zwa-
 ren slag op Demosoen dat hy in onnagte
 ter aarden viel / en Evak zoude hem ge-
 dood hebben / maar Hendrik riep / dat hy
 hem Gevangen zoude nemen / ende in de
 Stad voeren / 't welk gedaan wierde: aldus
 de Heydenen zagen dat haare Heeren meest
 gebleben waren / namelike de vliugt na
 haare Schepen / maar de kerstelen ber-
 volgdense / en sloegen de meeste deel dood /
 zo datter weynig oock waren. Demosoen
 ende Ameniug wieden na de Stad ge-
 bragt / Ysonia bewaerde Demosoen / want
 hy meer dan drie Uren in onnagte bleve
 leggen / ende Ameniug schenkenze aan
 Margareta. Den keyzer gaf aan zijn volke
 vepe Plonderinge / waardoer veel arine
 Soldaten rijk zijn geworden / en dat doer
 den grooten Winde die zy daar bekwamen.
 Zeer weynig Sarazpien zijn 't ontkomen /
 en onder de dooden waren den Admiraal
 van den Soudaan van Babylonien den Ad-
 miraal van den koning van Tartarien / en-
 de Demosoenis kamerling: zy toelden met
 haare Galsoten en Barken na Sabachten
 (en Tartarien / alwaer rober hun verles-
 sate droeffheyt bedreben wiert. Daar-
 entegen waren de kerstelen verblij-
 ober de Victorie / maar hadden groote
 schade geleden / en wel 1000 Mannen
 verloren / zo dat zy wel vijf dagen zog-
 ten eer zy hare Goden uut de Heydenen

konden vinden. Wile de Turken bagagte /
 Artillerie / Wagenen en Tenten / wer-
 den in de Stad gebracht. Oudertusschen
 deden de kerstelen hare gekwesten verblij-
 den / en sielden op alles goede order.

Hoe Demosoen weder tot zig zelf kwam.
 Ysonia hem beklaagde, en hem bekeer-
 de tot 't Heylige kersten Gelove, ge-
 vende haar zyne Trouwe.

Dat CIV. Capittel.

Ysonia spreekt.

O Demosoen! Ridder van grote waerde/
 Woon in loek ten Zwerde:
 Zuld'p nog lange in onnagte blyven!
 Daar leeft geen bedrukter Wif op de aerde
 Laas! ik aanbeerde/
 Mishief der herten wat zal ik bedruppen?
 Mynen rou / en mag men niet vol schrypen.
 O liefelijc aanschijn! hoe zy dy verkeert/
 Mynen dult vermaert!
 Dus wret u d'aanschijn met Tranen ge-
 dwegen!

Zal dus u Prinselijc vermeert?
 Blyven verkeert?
 Daar 't herte jouslig toe is genegen?
 Glendige Maagt wat zal ik dan plegen?
 O Vermaledyde Slang! die groot // 30
 Dat nauwelijch dood // 30
 De Wefde daar mijn stonfoort op stont/
 Diez 't herte laten bedroefd ter noot // 30
 Ut Wefde bloot // 30
 Moet ik u Juffen aan uwen mont /
 Godt make u bedwelende Zinnen gezont.
 Demosoen. Ay my! wats mijns / hoe
 kome ik hier

Laas in deze kamer;
 Ysonia. O Ridder fier!
 Demosoen die my hoor al behaagt/
 Hoe moog dy baren?
 Dem. Och hoor dat schoone maagt
 Ysonia / daar mijn sin op staat!
 Ysonia. Ja ik Heer Ridder.
 Demof. O consoort en raad!
 Zegt my reyn Amourezelijc zaad
 Hoe ik hier kome / op alle Bede,

Ysonia. O Demosoen! Blijffe van vromer - daat /
 Ik was nauwelijks van drukke al despraat /
 Gy waart uitten Strijde / nooit zulken onvrede /
 In onnagt gezocht hier ter stede.
 Demof. In onnagt / noopt meerder Edehede /
 Ik weet bphans wel wie dat dede ;
 't Was Evak die mijn Vrienden versloeg.
 Daar ik groten haat en ngt op droeg /
 Ende waande met mijnen hragt 't verstaan.
 Ysonia. En had Hendrik en Etzpes 't niet gedaan /
 Gy waart in 't velt dooz hem daar blyben ;
 Maar zy verbaden u / en my is last ge-
 geben /
 Van der keizerinne / u te bewarene
 Verhooren Middere.
 Demosoen. Van deze verklarere /
 Derwondert my 't herte uytter maten /
 Hoe zou ik dees dengt ongelooft nu laten /
 Zo waar ik een Vleyn alder Vleynen meest.
 Ysonia. Meen gy dat hoop ik.
 Demof. Zyt onbezest.
 Heyn Maagdelike keest /
 't Herte is nu verheugt tot in den Geest /
 In 't schoon - liefelyk gesigte ;
 Dus roep ik om zoost in Venus - foreest /
 Want u Liefde die is perfect geweest /
 In 't herte een Amoureux gesigte /
 En belgt u niet / valt mijn jonst op het gesigte.
 Ik ter Eeren zal ik 't kerstienen geloobe aan-
 beerden.
 Ysonia. Mijn bedrukte herte ik nu ver-
 ligte /
 Demosoen Prinse van groter waerden /
 Boven al dat lebende is op der aerden /
 Moet ik mijn liefde t'waarts dzagen /
 Ridderlyk behagen /
 En wilt niet meer klagen /
 Mijnen wille die geef ik u in mijn accoort /
 Als herte vereenigt voort /
 Altepds in Eeren zo daar toe behoort.
 Demof. Ik en begeer andere niet Bloes-
 me berheven /

Wilt vzeugdelijk leban /
 Ik zal 't trouwen met groater Eeren /
 Dies zal ik u hier te Pande geben.
 Mijn Trouw / ende 't kerstien geloobe aan-
 lieben /
 Daar alle Deugden by vermeerren /
 Ende alle mijn Afgoden te niet keeren.
 Ysonia. Jolst / profyt moet dies ge-
 beuren /
 Schoon lief / mijn geref is al gedaan.
 Demof. Opnen zoost verlost verdziet
 en treunen.
 Ysonia. Jolst / profyt moet dies ge-
 beuren ;
 Dem. Die mint / die kent der natuuren /
 Waar den wille / al stille / zyn 't Stad wille
 slaan.
 Ysonia. Jolst / profyt moet dies ge-
 beuren /
 Schoon lief / mijn geref is al gedaan /
 Dus laat ons niet vzeugden ter Maals
 tept gaan.

Aldus gingen deze twee Gelieben na de
 zale / daar een heerlyke Maalstept
 aan geregt was / alwaar groote vzeug-
 de bedruven wierde. Den keizer hieten
 Demosoen welkom / ende liet hem aan zyn
 zyde zitten / daar na yder na zynen staat ;
 en Ysonia ging aan des keizerinne Tafel.
 Als nu alle de Heeren gezeten waaren /
 zepde Demosoen : gy Heeren ende Prin-
 zen / ik danke u lieden hooglyken dat gy
 my in 't leven gespaart / en van de dood
 bevrijt hebt / daar 't zeer dangerous met
 my stonde ; ende tot een weldaat / hoor de
 Edeheden aan my bewezen / als ook ter
 liefde van Ysonia / zal ik 't kerstien geloobe
 aannemen / en my laten Doopen. Als
 den keizer / en koningen ende Prinssen dit
 hoorde waren zy blyde / en zeiden : heer
 Demosoen gy doet zeer wel / 't zal strecken
 tot Zaligheyt van uwe siel. Demosoen
 keest om / en zag Amenus / ende zepde :
 wel Hebe / hoe ! zy dy mede onder deze
 Heeren gebangen ; dat 's u Geluk ; om
 uweit halben is den Orlog gekomen /
 en dooz mijn Broeder / die 't met de dood
 betaalt heeft. Heer Bouw zepde Amenus /
 in

Ik bekenen dat het waer is / maar uwe
 Broeder is de regte oorzaak daar van /
 want hy wilde dit sijn wijnen / my als
 heylt daar in setten / en Cresibia doen
 Zouwen / die nu Hendrik heest / dat my
 wel behaagt. Verdre wilde ik wel / dat de
 Heeren mij gelleiden op Rantsden te sels-
 len / op dat ik wederom na Babylonien
 mogte ripen / daar op Demosoen ant-
 woorde ende seide: siet Heve / wilt gy
 wel doen / so laat onse Afgoden varen
 want sy kragt nog magt hebben: daar-
 en tegen siet gy hoe kragtig de kerste-
 nen Godd is / die ons heest verdelgt / en
 haare de Dictotie gegeven / daar wy nog-
 tangs wel Tien Mannen tegen haer Een
 hadden; dus wil ik u raden / dat gy t ker-
 sten Gelove aanmerat / en u / nevens
 my / mede dopen laar: ik beloobe gy
 u Land en Heerschappye sult besitten.
 Amenius wilt niet wat hy hier op soude
 antwoorden / dog seide: ik sal my in dit
 stuk beraden / en eerst te regt ondersoe-
 ken wat de kerstene Wet in sig heeft:
 doen seiden alle de Heeren / men sal Prie-
 sters by hem doen komen die hem in het
 kerstene Gelove sullen onderzigten. Na
 de maaltjd gingen sy al te samen na bui-
 ten wandelen / om te sien de plaetsen daar
 de Heidenen gelegen hadden.

Hoe de Kerstene Haeren na de Haven gin-
 gen en de Scheepe (die de Turken agter
 gelate hadde) besagen; en hoe den Her-
 tog van Limburgh daar kwam, en ont-
 fangen wierd.

Hen. CV. Capituel.

Doen de Heeren en de Vrouwen de
 Turckse Legerplaetsen besigtigt had-
 den / ghingen sy na de Haven om de
 Scheppen (die de Saraphnen daar gelaten
 hadden) te besien / die sy van agteren en
 voren bezagen: doen zeide Demosoen
 dat is mijn Schip / gaat daar in / en besiet
 het mede. Als sy in t Schip kwamen /
 watense verwoordt ober al de kamers /
 ende kostelphuyt die 'er in was. On-
 dertusschen klom een van de Edelieden in
 de mast en riep ik sie Scheppen herwaarts

noemen. Dan waer / vragde Hendrik;
 van kersteyn / zeide den Edelman /
 Och Broeder! zeide Margarieta / mogte
 dat onze Vader en moeder sijn / wat een
 vreugd zoude ons dat wesen. Ik zal zeide
 Hendrik twee Galjoten uyt zenden / om
 te vernemen wat vooz Schepen 't sijn:
 die terstond haerdig waeren / ende der-
 waarts vreden: dog alsoo de Schepen
 nog wel drie mylen van land waeren /
 hadde de Galjoten lang werck ert 3p 'er
 by kwamen / eindelijk by dezelve kom-
 mende riepen 3p / van waer komen deze
 twee Schepen / en wat is uwe ladinge?
 de Boots liden antwoorden: wy komen
 uyt t Land van Limburgh / en hebben
 Volk in: daar mede roepden 3p weder
 weg / en komende by de Schepen daar de
 Heeren en Vrouwen in waeren / riepen de
 hoepers tot dezelve: het sijn twee Schep-
 pen / komende uit t Land van Limburgh
 ende hebben Volk geladen. Hier ober wa-
 ren al de Heeren en Vrouwen verblift /
 inzonderheit den heylt / Margarieta en
 Etztes. Ondertusschen kwamenze in de
 Haven / strecken haare Zeylen / ende Hen-
 drik / Margarieta / Cresibia / Etztes / de
 koningen van Franckryck en Aragon / ne-
 vens alle de andere / stonden haer te verwel-
 komen en gingen aan Land: den Hertog
 en Hertoginne met alle dessels Edeien op
 de haap komende / wierden 3p heerlyck
 en u'tnemenlyck schoon ontfangen / dat 't
 niet te verhalen is / en met grotten staat
 na t Hof gebragt / alwaar 3p uytierma-
 ten getraceert wierden / so met Wild-
 bjaad / Banket / als alderhande Gespeel
 en gefang: ja de vreugd was so groot /
 dat 't niet is uit te drikken: doen liet de
 heylt / ter eeren van sijn Vader en Moeder
 daar een Tournoy beroepen / en een Feest
 van Veertig dagen uyt schypven / geven-
 de order aan zyne Veranten / dit alomne
 te Verhondigen / en dat pder hem gereed
 zoude maken tegens den derden dag van
 May / ten Cournoye te komen: den
 Prijs van den heylt zoude wesen / een
 goude Helm ver: van buiten / en van binnen /
 een silveren / en die van de kerstinne zou-
 de

de zijn twee Balken / den eenen van Goud
ende de ander van Silber. De Herauten
zeiden / dat zy zijn Majesteits last zonden
volbrengen / en gingen het zelve op alle
plaatsen / daer men gewoon is te doen
uitroepen: middelerwyle was Crystes
geduiclyc by Margarieta en haar Moeder
en zijn Vader den Hertog. Ondertus-
schen maakte een yder sig gereet / om in
den Tournoy-bane ter Eeren elks Lief /
op 't Heerlykste te verschrinen. Den dag
gekomen zijnde / dat de Ridder's hare Wa-
penen zouden presenteren om opgehangen
te worden / ging den keizer / keiserinne
/ met alle de Heeren en Vrouwen / op
de stellighe / de Herauten stonden leenden
om de Wapens te ontfangen / en die aan
Margarieta te leveren. Toen kwamen de
Ridders / alle te Paarde in 't Perck / en
yder gaf zijn Wapenen aan de Herauten / die
deselve aan Margarieta behandigde: epu-
delijk kwam Crystes (achter hem hebben
de 24. Dienaars die allen in Fluweel en
Goude Lakenen gekleet waren) in de
Bane / en ligte zijn hoed / die vol Pluima-
gien was / voer de Vrouwen groetenze
eerbiedeliken / en zy hem van geliken:
doe gaf Crystes zijn Wapen (dat hy eerst
kust) aan de Herauten / die 't zelve Mar-
garieta gaben / zy ontfing 't byndeljk / gaf
't heilmeljk een kus / en hing 't by de an-
dere: doe nam Crystes bekefdelijk zijn
afscheyt / en reed wederom met zijn Volk
weg. Dit aldus met groote Pragt en
heerlykheyt gedaan zijnde / stont den
keizer weder op / en ging met zijn Vader /
nevens de andere Prinsien en Heeren na de
zale / na hem volgede de keiserinnen. (De
Hertogin van Limburgh by de hand heb-
bende Margarieta /) daer op volgede al de an-
dere Vrouwen en Maagden. Toen wert
daar een treffelike Maaltijt gehouden /
en alle Mariteiten opgedischt: en onder 't
Eeten wert gespeelt op Harpen / Luiten /
beelen / fluyten / Trompetten ende schal-
mepen / als mede een treffeljk Muzijk ge-
zongen / dat een lust was om te hoozen.
Na de Maaltent volert 'er een heerlyk
Banket gehouden / daer Crystes en De-

mosoen ook kwamen / ende na dat zy wel
ontfangen waren / nam elck zijn Afse by de
hand / en dede een treffelike dans / daer
d'andere Heeren en Vrouwen groot ver-
maak in hadden. Als zy nu alle gaungten
bedreben hadden / verzogt den hertog en
hertoginne om te rusten / en wierden in
en schoone slaaphamer gebracht; insge-
lyken de keizer en keiserinne: daer mede
scheijden al de Heeren en Vrouwen / en
yder ging na zijn rustplaats.

Hoe men begon te Tournoyen, en wie
den Prys verdienden.

Het XVI. Capittel.

Als de dag aan kwam / gingen de
Herauten / en maakten alles gereet /
behangen de stellighe met schoone kostely-
ke Cappten / Fluwaele en goude lakenen
daar de Heeren en Vrouwen leggen zouden /
om 't Tournoyen te sien: ook wierden de
Wapens (elck na zynen staat) op gehan-
gen / en 't Perck daar ze Tournoyen zou-
den rondom bekeet met scharlaken.
Toen dit alles gereet was / gingen ze ten
hobe by den keizer / en zeyden: heer
keizer alles is vaardig. 't Is zeer wel
zeyden den keizer / gaande woort na zijn
Vader en Moeder / en gingen 't zamen na
St. Sophia kercke / daer den dienst Gods
heerlyken gedaan wierde. Als de Missie
gezongen was / kwamenze wederom ten
Hobe / om te ontfyten. Ondertuschen
maakten de Ridder's haar tot den Tour-
noye vaardig: den keizer belaste zyn He-
rauten / datze op 't toneel zouden gaan /
en de trompetten blazen / op dat de Rid-
ders in 't Perck zouden komen. Als den
keizer en de heeren ombreuen hadden /
kwamenze op de stellighe / en yder ging na
zynen staat sitten: daar na volgede de kei-
zerinne / en Hertoginne van Limburgh /
Margarieta / ende alle de Vrouwen en
maagden. Gezeten zijnde / elck na zyne
waardigheyt / blizen de trompetten /
en de Ridder's kwamen in de bane: de cer-
sten was den koning van Frankryk / daar
na de koning van Aragon / doe de be-
keerde koningen Lodewijk en Caspus /
daer

daar na Ertztes koning van Armenien /
 daar na Demosoen / ende daar na den
 Marguis van Constantinopolen / den
 Graue van Andrianopolen / ende daar na
 alle de Ridders / Baronnen en Edeleu /
 schynende niet anders als een Zilveren
 Berg / reidende paar en paar. Als zy
 nu alle in 't perk waren / deelden sy haar
 in twee partpen. Toen begonnen de
 Trompetten te blazen / en de Ridders sla-
 ken haare paarden met spoozen troeliken
 haare zwaarden / en sloegen so breef-
 schen op malkanderen / dat 't vuur uit de
 harnassen spjong: Ertztes ende Demosoen
 veldender veele ter aarden / insgelyken
 deden de koningen van Brankryk en Ar-
 ragon / so dat de eerste hureede grootwelph
 te werck ging. Den keyzer dit sende /
 riep datse souden op houden / en Dade-
 middag weder by malkanderen komen.
 Terstont werd des keyfers Gebod ge-
 hoorzaamt / reidende pder zyn weg /
 en die 't harnas gebroken was / liet 't we-
 derom repareren; dog Ertztes en Demo-
 soen waren de laatste in de hane / deden
 hare Reberentie / en reden ook uijt 't
 perk. Doe ging den keyser en keiserli-
 ne / met haaren Staat na 't hof / en ter
 tafelen geseten spnde / wiert 't heerlyk
 opgedischt. Ertztes en Demosoen / ont-
 wapent zynde / kwamen mede ten hobe /
 aten en dronken en waren vollyk: den
 Hertog van Limburgh vzaagde Ertztes
 of hy niet vermoept was / en of hy weder
 aan wilde: daar op Ertztes antwoorde /
 en zelde: mijn Heer / ik ben maar ont-
 wekt / en 't is eerst begomen werk / als
 de maaltrejd gedaan was ging pder hem
 vermaken in den boomgaard / en Ertztes
 met Demosoen namen haar afschyd om
 sig weder te Wapenen / om 's namiddaags
 in de Hane te verschijnen: den keyser /
 zyn Vader met alle de Heeren nebens de
 keyserinne / Vrouwen ende Maagden
 maakte onderusschen gereetschap om na
 de stellagie te gaan; daar gekomen zyn-
 de / een pder zyn sitplaats genomen heb-
 vende / kwamen eerst in de Hane / den
 koning Ertztes met Demosoen / daar na

de koning van Brankryk en Arragon / en
 voort alle de andere Heeren en Edeleu De
 Trompetten wierden geblazen / de zwaar-
 een uitgerokken / elk verhoos een Mah /
 en gingen doen als Leeuwen tegen mals
 handeren: Ertztes sloeg den koning van
 Libya ter aarde / en Ertztes gaf der Mar-
 guls van Constantinopolen zo een zwaren
 slag / dat hy in zyn Zadel in onnagt bleef
 liggen. Demosoen sloeg den Graue van
 Andrianopolen van zyn paarde / ende den
 koning van Brankryk weerde hem Man-
 nelijk tegens de andere / zo dat deze Die-
 de vroomste waren / want zy sloegen 't al
 ter neder dat haar tegen kwam; pder vloot
 en lieten haar alleen 't veld behoutwen. De
 Herauten dit sende / riep: Armenien /
 Brankryk / Arragon / en Demosoen / zyn
 verwinnmaars / dog Ertztes en Demosoen
 de vroomste. Deze Heeren alleen in 't Perk
 zijnde / gingen (uit culeghen) met de
 Lancien tegens malkanderen stechen /
 en droegen haar so vromeliken dat den een
 booz den anderen niet bezweek. Na datse
 een lange wijl tegen malkanderen doende
 geweest waren / ende veel Lancien gebo-
 ken hadden / namense malkanderen by de
 hand / deden aan de Heeren en Vrouwen
 beidesdeijst haar Reberentie. Doe gingen
 de Herauten by haar / en nodigdes (vol-
 gens order van den keyzer) des Avont
 te Dankette / en 's Anderendaags ter
 Maaltrejd: zy bedankten de Herauten /
 en reden uijt de Hane: dit alles gedaan
 zijnde / ging den keyzer / met de keyze-
 rinne / en alle de Heeren en Vrouwen /
 weder ten hobe / alwaar een treffelijc ban-
 ket geveet gemaakt was. Het Bancket ter
 Tafelen gekomen zijnde / kwamen de
 hoornemende vier Heeren in de Tale / ende
 wterde van Vrouwen en Maagden min-
 nelijk ontfangen: men bedreef alderhanden
 genuegten / zo met dansen / springen /
 als anders; in zowana / 't was vol vroeg-
 de. Ertztes alleen by Margrieta sittende /
 begon zyn klagen tegen haar te doen /
 zeggende: Myn Overschoone en zuivere
 Maagt Margrieta / vol van alle deug-
 den / gy weet / dat ik om uwe lide: veel heb

geleden / ja menigmaal in verpfiel des doods geweest hebbe / en tot nog toe wip-
 nig tzoost daar door genieten. Margzieta
 antwoorde / er zeide: ik bekenne Egyptes
 dat gy de waarheyt spreekt / maar zo gy
 my in Eeren begeert / zo wilde ik wel / dat
 gy mijn heer Vader / en Moeder en broe-
 der / over deze zake aan spryakt / gelijck
 het oock wel betaamelijck is / en zo zy het
 conzenteren / ik zal u niet partypdig wezen /
 want ik hebben al dat leest vernime.
 De denigt in boozieden tepden aan my be-
 woezen moet ik gedenken / oock beloope en
 zwoere ik u inoog op my niet gebeuren /
 ik minnemeer zo lang ik Lebe / eenig
 Man zal bekennen. Egyptes dit hoorende
 was verblijt / dankte haar booz de goede
 jonste / en zwoer / dat hy haar tot koningin
 van Armenien zonden verheffen. Onder-
 tuffen kwam de Dage aan / en de Vee-
 ren en Vrouwen wel getraecteert zijnde /
 nam yder zijn afschept / en elk ging na zijn
 Logement om te rusten / verwaagende na
 den dag van Maegden / dat de Pnyzen
 zonden uytgebeelt werden.

Hoe de Pnyzen uytgeleelt wierden / aan
 de gene die se best verdienst hadden in 't
 Tournoyen.

Dat CVII. Capittel.

Als den dag weder aankwam / gin-
 gen de Heeren en Vrouwen na de Ca-
 pelle / om de Misse te hooren / lovende
 den Oppersten Heer die 't alles berkeent
 hadde / en nog daaglijckes onderhoude.
 Als de misse gedaan was / vergaderde den
 keizer al zijn Heeren by maekanderen /
 om te weten wie zy oordeelden de Pnyzen
 verolent te hebben. De Heeren zeiden ten
 heylig: Egyptes en Demosoen hebben de
 opperste Pnyzen verdienst / en de andere de
 koningin van Franckryck en Aragon: gy
 hebt 't wel getroffen / zepde de keizer /
 zy hebbenze eerlyk verdienst. Ceresbia /
 Margzieta / ende de andere Vrouwen en
 maegden dit hoorende / gaben last aan
 den Heerant / dat hy de gemelde vier Hee-
 ren ten Gobe zonden doen komen / om elk
 zijn Pny / na verdiensten te ontfangen.

Den Heerant ging terstont zijn boodschap
 aan de boosly. Pnyzen doen / die haer oock
 haast vaerdig maachten / en kwamen met
 een schoon gevolg in 't Hof / daerze eerly-
 ken ontfangen / ende nebens den keizer
 en keizerinne aan de Tafel gezet / en heer-
 lyk getraecteert werden. Na de maal-
 teyt zepde den keizer tegen de keizerinne
 / gaat met uwe Vrouwen en Maagden
 / en geest de Pnyzen aan dezen vier
 Pnyzen / elk na zyne verdiensten en waar-
 digheyt / de keizerinne nam den last aan /
 en ging met hare Vrouwen en Maagden
 in een ander vertrek / alwaar zy den He-
 rant by haer riepen / zeggende: brengt
 hier de Pnyzen die de Ridderz verdienst
 hebben / 't welck terstont geschiede: ende
 als zyne hadde / gaf de keizerinne de twee
 hoogste Pnyzen aan Margzieta / en zepde
 geest deze aan Egyptesen Demosoen: want
 zy dezelve booz haare ridderlyke daden ver-
 dient hebbe. Margzieta was hier oer
 beschaamt / er zeide: genadige keizerin /
 dit zoude u beter dan my passen. Een
 zepde de keizerin / gy moet 't doen / oock
 weet ik dat gy sulken boodschap gaarne
 draagt. Aldus traden de Vrouwen by de
 Heeren die de Pnyzen verdienst hadden / en
 Margzieta zeide: o Egyptes magtig ko-
 ning van Armenien / neem hier en wilt
 aanbaerden den Pny die u van regts we-
 gen toe behoort: en gy Heer Demosoen
 Ridder / onder u beyden / want gy twee
 den Opperste Pny heerlyk verdienst
 hebt / en dat na wyzen der Ouders / Hee-
 ren ende Vrouwen / die daar geadvet-
 teert en gepromueert hebben / dat gy
 weerdig zijt del Pny te ontfangen / en dat
 by welverdienen. Als dan Margzieta
 haar Woort voozeyt hadde / zo stont E-
 gyptes en Demosoen op / en dankten zeer
 den Vrouwen en Maagden dat zy hun be-
 den sulken Eere en waardighent / en E-
 gyptes en Demosoen schonken haare ver-
 dienden Pny Margzieta en Monka ter-
 stont wederom / en dat nye grooter liefden
 die zy tot den Vrouwen droegen: den Vro-
 wen waeren seer beschaamt / en dat door
 de Gifte die zy henlieden boden / namen 't
 eben-

evenwel hi dank aan / en glimen by de an-
 der twee Koningen / te werken / den Ko-
 ning Lodewijk van Frankrijk en den Ko-
 ning Ebak van Aragon; daar was belast
 aan Leliadone des Konings van Hongarpen
 dogter / dat zy den Prins geven zoude den
 Koning Lodewijk en den koning Ebak.
 Aldus kwamen de Bruiden by de voog-
 genoemde Heeren / en Leliadone dede 't
 woort / mit last van de jonge Keizerinne
 Crezibla. Leliadone groete den Koning
 Lodewijk van Frankrijk / en sprak: O
 Koning van Frankrijk magtig Prinsse!
 en gy koning Ebak van Aragon / gellest
 hebbe nu aan te nemen twee verdienden
 Prins / die gy heertst en wel verdient
 hebt / na 't oordeel der Gaders / Heeren /
 Prinsen / Bruiden ende maagden / en
 zy bidden u / dat uwer Goelheers gelieven
 zal dit hi dank aan te nemen / dat men u
 presenteert te uwer Geren / en te uwer
 liefden. Als den Koning Lodewijk van
 Frankrijk aanhoorde die zoet mondige
 sprake van zijn lief / verheugde zyn her-
 te / ende stont op en lagte haar toe / ende
 namze vriendelyk in zyne armen / en zeg-
 de: O Leliadone lief! al kwamen alle
 de Heeren zame tot my / zo en mogten zy
 my niet zo welkom wezen / als gy my zyt
 en dat zelve dat ik verdient mag hebben in
 den Cournoy / met stecken of slaan / na
 wapenen recht / dat vereer ik u mit liefde
 en van herten. Toen zeide Ebak / O ko-
 ning en Prinsse ter liefden van u en de
 schone maagt Leliadone / zo ben ik ge-
 sint hare te verceeren mijn deel vanden zel-
 ven Prins. De koning Lodewijk die dankte
 den koning Ebak hartelyk van zyn gun-
 ste. De maagt Leliadone dankte beide
 de Koningen uitermaten zeer van de Gif-
 te / en was zeer verlijt. Aldus zo was
 elk begiftigt na zyn staat / de Keizerinne
 zeide: gy Heeren Prinsen en magtige
 Mannen / die u in den Cournoy wel ge-
 kweeten hebt / en dat ter liefde en komste
 mijns mans Vader: (mijn Eerwaardige
 heeren) volgt my al te zamen by den her-
 tog van Limburgh / en by den Grabe van
 Achenen / en den Keizer mynen Man /

wy willen alderhande geneugte behyben
 die men bedenken kan. Aldus zo volg-
 den te voogdenude Heeren de jonge Kei-
 zerinne Crezibla ter maekte / daarze
 wel getracteert werden.

Hoe dat de Calyffe van Baldak klaagde o-
 ver 't groot verlies, schade en laster die
 hem de Kersteren voor Constantinopole
 aangedaan hadden, daar alle zy Vrien-
 den verslagen waren, en hoe hy dat
 wreken soude.

Het CVIII. Capittel.

De Calyffe van Baldak spreekt.

O Mars dijn Instrumenten;
 Gy als Serpenteu /
 Met groten rigeur te onswaarts jaagt /
 Wy hebben veel boodelyke prenten /
 Gehad in renten:
 Den standbaart gy veradelijch op ons draagt.
 Hoere-zoons / Schimpers zeyt by nu ver-
 zaagt.
 Vulcanus wapen en hout niet tegen /
 Metter Staart van Schorpio zyn wy ge-
 plaagt:
 Van Saturnus als ons Victorie vertzaagt /
 Want de Sicken hebben 't al te onder ge-
 slagen /
 Ik verworde / mogt ik mijs willen plege;
 Tot wraake ben ik nog genegen /
 't Oerdenken doet verceeren /
 So dat ik all' Grieken sonder langer
 meeren /
 Nog sal in den Helichen groot verkeeren.
 Den Koning Caspus zone van Libra.
 O Calyffe Edcl magtig Soudaan;
 Zyt te breiden en wilt u niet verflaan.
 Flankus sone koning van Galilee /
 Doogt ende regent der roder-se:
 Cleopatri den Keuse magtig sonder ver-
 zwijke /
 Wiltten Constantinopolen brengen in ver-
 zwijke /
 En wreken de schade kijn ende groot /
 Dat alle ons magen sijn bleden dood /
 Door een Weicken dat wy wilden hebben.
 Zul

Zullen zy behoopen by Matheys Hebben
Die Ede chie des Keizers bogiere
Sal ik nog hebben.

De Calyffe van Baldak.

Dies 's wy te zogere /
Dat gy gewillig zijt daar te wrycken /
Gecne bstant / en staat u te gebreken /
Goud / Zilver zal ik elken ten volien ge-
ben /
Ik en scheid van u niet al zout ik 'er
om sieben /
En daar laten het leben /
Ik en zal wroken hebben / my wel verstaat
Dan der misdaat.

Cleopatriu de Reuse.

O Pijnsselyk zaad! opklimmende graat
Wy werden al u toe verlaet
Die Stad te winnen met onser magt /
Wy zullen subtylshert darn gaan voor kragt.
Ong Vrienden verzagt / in 't tomen-
teeren /

De schade zal hen doen restaureeren
Want meest de Magt van Heydensche /
Heester 't Lijf gelaten.

Den Koning Caspus Zone.

Dat is geen misse /
De Soudaan van Babylonien verheben /
Mijn Vader Capus magtig bezeden /
Ja veertig koningen heort wat ik verhele /
Synder wel bleben / ja by getale
Zonder alle' ander om ons verhullen
Dezen Laster dat wrecke zullen;
En leveren u Land Calyffe en Heere
In dynen handen.

De Konings Zone van Capadocien.

En verneet u niet te zeere
Gy jonck koning heer van Libya /
Nan 't werk staat my die vromigheid ga
Niet aan die Woorden / want die Con-
kwestie /
Lept de daat / elk doe zijn beste:
Want vele vermetens dat is blamelik
Want gy de Stad her is u vromelik?
Maar ik dagt eer 't Werk geavontuure
wert /
Dat zy al te seck Vernuure seert /
Al meen byze also niet haagt te winnen /

Niet ik / conzenteer u wel te beginnen /
't Is missegh of koepen Hazen bingen.

Cleopatriu de Reuse.

Ik verzage my luttel van zulken dingen
Koning Heere ende Pijnss magtig /
De goetwillige die is als te kragtig
Die booz zyne Pijnss 't werk doet met luste
Zy dy verzage blyft in ruste;
En neemt een wraage van zeven Mylen /
So zy gy booz Loran / Weshit en Pylen
Zy en worden verouderd nog verjongere /
Die metten Kerck-ullen wyben verjongere.
Als men werken van Eeren pleeg te be-
segen /

Gy had lieber te slapen dan te Wegten /
Heer koning wat wild gy u onderwiden?
Des Konings Zoone van Cappadocien.
Dat zou gy in uwen Schotele wel vinden /
En bade den Calyffe by een Oppersten
Gode /

Wat meer gy Jong koning verwaant
Zot?

En Cleopatriu zou gy my also bereken /
Dat ik my also zouden laten verkieken /
Dat ik het Werk niet en zoude dozben
bestaan?

Ja ik certepu wy zullen ontfaan:
Sulck loon als de ander gehad hebben daar
horen /

Dat is 't Lijf verloren in den tozen /
Dits den noot / ende de exploit
Dat 'er afkonen zal.

Cleopatriu de Reuse.

Ik blijue booz dood /
Of ik kryge 't Land in kozen Semoere.
De Calyffe van Baldak

An mogen wy ons te Scheepe spoene /
En 't beste te doene / siejt als Upoene
Gy baten tzoere / pijn wy te bezwoene /
kunnen wy 't Land van Gyziken winnen /
Ik zal u Gertolghich daarom beinmen;
Dus gaan wy ons beyden ongespaert:
En beyzen wy te Gyziken waart.

Alzo beyden zy na 't Land van Gyzie-
ken toe / meenden dat wel te winnen /
Maar zy en wisten niet dat alle de Eeren
daer

baar hi nog vergadert waren / en wel op
haar goede / al en toffen zij van haar koni-
ghe niet / want zij waren in groote angst /
dat haast verstoort werde van de Saraz-
nen / die in 't Land kwamen Branden en
blaken; in 't Landen sloegen zij alles dood /
en staken alomme 't Dinn daar in / zodat
het arm Landvolk niet en wist waar zij
dijben zonden / eenige namen de bligt
na Byzantopolen / vander na Constantino-
polen / ende kwamen klagen de schade en
lasten die hem geschiet was. Den keizer
en de Gaden dit hoegende / waren zeer
te ontzeden / ordincorden een Heeraut die
derwaerts hejzen zonde / om te hooren
waaron dat zij daar kwamen / en zulken
moettwil bedreben. Den Heeraut nam den
last naer / en hi reed by den Calijffe / die
zijn Hele geslagen hadde tusschen Byzant-
pelen en de Haven van Constantinopolen /
zo dia zij den Heeraut zagen komen / reden zij
hem tegen / en bragden van waar dat hy
kwam / en wat zijn begereit was; Doen
zejde den Heeraut: gy Heeren leyt mij by
uwen Opperste / daer zal ik u mijnen last
toen / en wat mijn en mijns Heeren den
keizer van Grien begereit is. Als zij
dit hoorden van den Heeraut / zo bragten
zij hem by den Calijffe der Heveden / en
als hy daer by kwam / zo gesete hy hem
na zijn staet / en gaf doen Calijffe een Brief /
daer in stont des keizers meeninge. Den
Calijffe ontfing den Brief / ende zelde;
wie is dien Man die u toe mijn zent: den
Heeraut zejde: den Jonge keizer van
Grieken / den koning van Branden / den
koning van Armenien / den koning van
Aragon / en Demofoen des Soudaans
Woeber van Babylonien. Den Calijffe
dit hoorende was zeer verwondert dat alle
de Heeren nog daer waren met haar
Dalk / en hy dede den Brief lezen / daer
in geschreeven stont: Ik keyser van Grie-
ken, Voogrend Regent, verwondert my
seer, waar hy dat gy so stout en koen zyt te
komen in myn Laet te branden en Roven
sonder myns weten, of my te ontzeggen;
't welk Verraders daer is, en geen edellie-
den werk, maar 't zyn vleins daden. Aldus

Ik Keyser van Grieken gebiede u, dat gy
raimt myn Landen ende myn paten en be-
maakt de schade die gy gedaan hebt, of an-
ders sal ik 't u diten, doemen u so onthalen
als ik gedaan heb uwe Voorvaders, die ik
vels met de hant in 't elc verlagen hebbe.
Als dat die Calijffe hoorde / zo ontfak hy
van toech / en zejde leest niet meer het is
genoeg gelees / ik wil niet meer horen / en
zejde tot den Heeraut: gaer ende zeg uwen
Meester den keizer / dat ik hem gebiede
dat hy mij dat Laet ende den wrete ober-
geve / ende staan tot myn der genade / en
verzame daer mede al ons Griers die hier
gebleben zijn / want ik zal tot geene dagen
op houden / of ik zal dat keizerijck in
mijn gruwel hebben / ende volc den keizer
en alle Heeren die hem bystant doen /
want ik en ben hier niet gekomen om haast
wederom te keren / of ik zal mijn wil van
Griekeland hebben: ende tot een zeker
teeken / ges ik u dit present / neemt daer
den Duffink / die geef ik u / doet 'er wien
wil mede / en doet u bootfchap wel. Den
Heeraut bedankte den Calijffe / ende zejde:
heer al u bebel zal gedaan zyn / en daer
mede scheyde hy van hem / ende reed we-
derom na Constantinopolen / en de Sara-
znen bleven in haar Legerplaats / ende
begroeben haar seer sterck / op abonture /
of de Kersten Prinssen haar op 't onter-
sienste mochten komen te overbalken / de
wijze zeer sterck in de Stad waren. Aldus
selden zij haar Schaar-waale / om wel
behoort te zyn van alle ongemak der Kerste-
nen.

Hoe den Heeraut kwam by den keiser en al-
le de andere Prinssen, ende wat tydinge
dat hy broge van den Calijffe.

Het CIX. Capittel.

Doen den Heeraut een lange wijf gereden
hadde / zo kwam hy voor de Stad van
Constantinopolen / daer hy van den keizer
en de andere kohligen / Hertogen ende Gra-
ven opgetoogt wort / ald edaer zijnen last
te keiken gaf / zeggende hoe den Calijffe
van Dalkale begereit het Laet van Grie-
ken en de keizerijck hooone / ende den

kepfer en de kepferlinie tot spuer gea-
den/ ende dat tot boete van sijnen Dien-
den die hier booz de Stad gebleven sijn/
want hy gezworen heeft niet eer te ver-
trekken/ of hy en hadde dat lant tot sijnen
wille/ ende tot een Lidtecken/ gaf hy
my desen gouden Buffelsk dat ik die boont-
schap wel doen soude. Nu weet gy den sin
der Heydenen/ ende haer beoornemen.
Doen vraagde Hendryk van Limburg den
kepfer/ waar sy weder geslagen waren?
den Verant seyde: heer kepfer aan dees
seyde van de Stad Adzianopol/ in den
Weide tusschen de Haven van Constanti-
nopolen/ regt agter de bosschaghe. Als
dat den kepfer hoorde/ so was hy verblijt
ende seyde: gy heeren te samen wat raat
mi? hoe sulken wy mi best doen om de Sa-
rasphen te dwingen; so bidde ik nu mi
gy heeren en Kersten Prinssen te samen/
dat gy my wils by staan met raad en daad.
Daar op antwoorde den koning van
Byzantijst/ en seyde: hoorz kepfer ende
Heeren/ myner bystant en mijn raade u
sal u niet ontbreken/ maar sal u doen sofs
hooren na gedaan hebbe met mijn magt.
De andere koningen/ Prinssen ende Hee-
ren seyde ook deggelycke/ dat sy by hem le-
ven en sterben wilden/ en doen gelik sy
booz en na gedaan hadden: dies haer den
kepfer seer bedankte. Doen sprach De-
mosfoen: gy heeren te samen wildy doen
na mynen raat/ ende my volgen/ ik sal u
in dese nagt leveren in handen meest alle
die schepen van den Calysse/ die 'er leg-
gen in onse haven van Constantinopolen/
ende dat by subtylheden. Ten kepfer en
sijn heeren die hoorden hier na/ en sey-
den: ridder Demosfoen/ wy hebben u goet
en getrouw bejonden/ na uwe raad en
sin so willen wy doen/ en dat volbrengen
met onse magt. Als Demosfoen dat hoor-
de/ so seyde hy: gy heeren/ ik sal ne-
men een party van ons Volk/ en gaan
daar mede aan de schepen/ ik kan wel
Sarasphen/ en sy sullen meinen dat ik
kom van den Calysse/ ende sal seggen ik
ben hier gesonden in der nagt om de Sche-
pen te bewaren/ (want ik weet wel dat

sy niet veel lieden van geweer in de Sche-
pen en laten/) en als ik in twee of drie sche-
pen ben/ so sal ikse mannen na mynen sin;
en als den dag komt/ so geslaet u of gy
ons bestoznen wout/ ende dan sullen wy
u in laten/ en werpen alle de Sarasphen
over boord/ en mannen de Schepen/
so hebben de Sarasphen geen vlyt. En
kepfer en de heeren dachten dit seer goet te
sijn/ en sy lieten Demosfoen geworzen/
die niet hem nam Arnenius sijn Nebe/ ene
de ses of agt hondert Maamen van sijn
Lieden die Kersten waren geworzen ter
liefde van Demosfoen/ ende die namen ooz
lof/ en sy gingen ter poozte uyt/ want
den avond kwam aan en 't begon donker
te weyden. Als sy een lange wyl gegaan
hadden/ so kwamen sy langs het Water
so verre/ dat sy de Schepen sagen/ en rie-
pen haer toe in de Sarasphen sprake/ dat
sy booten souden brengen en halense aan
boord. De andere die dat hoorden/ om
dat sy spraken goet Sarasphen/ so en
wistense anders niet/ ten was van haer ege-
gen volk/ en sy kwamen om die volk in
te halen. Als sy by hen lieden kwamen
so was het donker/ doe seide Demosfoen
en Arnenius sijn Nebe: Ziet kinderen/
de Calysse heeft ons hier gesonden om dat
wy de Schepen bewaren souden/ of de
Kersten heeren u wilden overballeen. De
Heydenen dachten dat die raat goet was/
en sy boerden Demosfoen in des Calysse
Kraake met Quee hondert man van sijn
volk/ en sy boerden Arnenius sijn Nebe
in des Neusen Schip/ en boort alle de
andere verdeliden sy in de sielike Sche-
pen die daar waren. Ende aldus hagen
sy de Schepen met praetijst in/ als men
nog in 't volgende hooren sal.

Hoe den Keyser en Elytes uytrokken
met Magt van Volk, om de Schepen
te Bestormen en in te nemen.

Het CX. Capittel.

NH Elytes koning van Armenien het
is tept dat wy in de meer sijn/ om te
doen dat Demosfoen ons beboien heeft.
Daarop Elytes den koning antwoorde:

o Mogende Kiezer! wat si ter liefde van u doen kan daer ben ik tot allen ipden toe bereypt / ende dat ter liefde van uwe suster Marghrieta / die si van Jongg op hebbe bemint / en si wilde wel datter zo vrye gekomen waer / dat ike koninginne van Armenien maken mogte / als uwen Vader en Moeder 't wilden toe staan. Daar op den kiezer Hendrik antwoorde / en seide: hoozt Ezptes prient en Broeder / ik belove uw hier / mogen wy de Sarasjnen overwinnen / so sal ik mijn Vader en Moeder soeken te bewegen / dat u Marghrieta mijn Suster / tot een Huysvrouwe gegeven wert. In welke antwoorde dat Ezptes zeer verblift was / en dacht in hem zelven zeyen van Wapenen te doen / dat de Heydenen gewaar zouden worden. En aldus komende / zo kwamen zy in haar troeschachten / Galsjoren en Galjen / en waeren tot aan de schepen om die te bestoemen. Als zy daar by kwamen / zo zag zo Demosoen komen / en staet zyn standart uit het schip / en Anienius van ghephen / ende brooht alle de andere Capiteynen. Als den kiezer dit zag / ende Ezptes / zo waeren zy zeer verblift / en boeren vast aan de anderen kleine schepen die zy in namen / en woopen de Heydenen alle over boord. Demosoen dit sende / dede ook desgelijks / ende alle de andere Capiteinen: aldus liegen zy met zuchtigheden alle de schepen / uitgezondert een klein scheepje dat aan 't lant roede / en 't volk daar van na 't leger van den Calisse toe liep / om te klagen dat groote verlies en schade die daar geschiet was. Den kiezer / Ezptes ende Demosoen die kwamen alle by een in den Calisses schip / dat zeer kostelyk was / want daar was veel goet in / ende dat wiert Demosoen geschonken om zyn zuchtje vromigherts wil die hy daar bewezen hadde. Ende zy woopen alle de standaaren van de Heydenen af / en staken der des kiezers standaaren op / en de der Kerstenen standaaren. En bedroeben een groot geschied / de trompetten en claroenen die gingen / een ygelijk was blide van 't gewin der schepen. De teidinge

wiert aansontg in de stad aan de kiezer rime gebracht / ende ook aan den Hertog van Limburgh / welke Hertog op zat als in de koning van Frankryk met veel Mannen van wapenen / om te sien of 't waar was. Aldus ridende nade schepen / zo kwamen hen een deel Heydenen tegen / mer den jonger koning van Libya / welke moenden een Spynkreige te doen: den Hertog en koning van Frankryk zagse / en reden in den hoop: den koning van Libya sende deze Heeren / en dat den hoop zo groot was / deynsde en wech agter na 't Hofsch toe / maar veel Lieden van de zynen bleeden daar dood ende Gebangen. Aldus keerden de Heeren wederom / kwamen in de Stad / daar zy wel ontbanger warden van de Heeren en vrouwen / en zy hadden verstaen dattu waar was datze die Schepen in hadden / welke Schepen den kiezer ende zyn Heeren metter vloot in de Haven van Constantinopolen brogten / daerze de Heeren ende vrouwen alle kwamen besien / want 't een groote Victorie was / ende nooit schoonder vloot hadden gesien / en doe lieten zy daar de Schepen liggen dypen op haar Ankers wel gemaet. Ende den kiezer / Ezptes / Demosoen / ende Anienius / die kwamen in de Stad van Constantinopolen / daar zy heerlyk ontfangen wierden / elk na zyn Qualiteit / van de Heeren en vrouwen. De gebangens warden daar gebrogt by den kiezer. Ezptes ende Demosoen die onderzagen den haar / hoe sterk dat de Sarasjnen waren / en wie datze waren. Den Admiraal van den koning van Libya / die zeyde: Heeren allen den hoop onzer Sarasjnen was Twee hondert duizent sterk. In den eerste / ons Valsse van Waldak is met zynder Magt hondert duizent mannen sterk / en den koning van Libya Dertig duizent / en den koning van Cappodocien / Dertig duizent / ende deze zyn gedisponeert te zamen om wazke te hebben van haare Dienenden die hier gebleven zyn: maar den koning Caspus zooner heeft hemleden gesegt / dat zy luttel profijt daar aan doen sullen / als

nietlijck een schyn heeft geweest. Aldus
 yn heeren al 't samen weer op alle u waer-
 heyt / en alle offer / en de stekte onser
 lieden. Den keiser Hendrick van Lim-
 burgh seyde: hoort Admiraal / of ik u
 op u gebove liet in 't Heer gaan tot den
 Calyffe / en dat gy hem seyde / dat hy
 kwam lossen sijn schepen / om weder te
 varen in sijn Land / ende dat hy bidde dat
 ik hem dat consenteerden wille / ende my
 hoortaan eeuwiglijck onderdanig sijn / en-
 de dat gy my hier op een antwoort van sijn
 mentage brocht. Wilsy my dis beloven en
 kloppen op minen taid / het sal u niet on-
 ynsprekelyk sijn. Daar op den Admiraal
 antwoorde: heer keiser ende Prinssen te
 samen / ik wils u dat zwoeren by alle onse
 Goden / ende u dat kloppen op minen
 Land / weder by u te komen / ende inde
 hoofschap weten vastelijck te voldoen / als
 een man van eere / ende ik belobe en zwoe-
 re u salken woord / daar te verzamelen /
 die u ende alle de wse sullen proffiteeren /
 ende ik kloppe hier op minen Land / als
 dat ik als een goed hebbend man / weder
 by u komen sal / ende u hoofschap doen
 als een goed Sarasijn schuldig is te doen.
 Aldus nam hy onser van Hendrick en alle
 sijn heeren / ende hy ginc sijn hoofschap
 doen. Hendrick / den keiser Cyprus / De-
 molgen / ende den hertog van Limburgh
 des keisers vader / en den grave van Al-
 henen / bleven al te saam by een / om te
 ordeneeren den helderen afbick te doen /
 en scheiden daar na van malkanderen.

Hoe den Admiraal kwam by den Calyffe
 en alle zyn Heeren, en hoe hy yn
 woord dede voor alle zyn Prinssen, daar
 hem den Keyser Hendrik mede belatt
 hadde.

Het CXI. Capittel.

Als den Admiraal aldus van de Heeren
 de keiser / en sijn Prinssen gesche-
 den was / so is hy gekomen in 't Heer
 by den Calyffe / ende groete de Heeren
 te samen na sander wet / dat was Maha-

met / Aphybus / Salentron / Teutem /
 ende met allen heeren Bada daar hy aan
 geloven / daar met groote hy den Calyffe /
 ende brocht alle de andere die by hem wa-
 ren. Den Calyffe en de andere koningen
 en Heeren die daar tegenwoordig stonden
 hieten hem feestelijken welkom / en hy
 vragden hem hoe hy stont metten keiser
 en sijn Lieden: daar op dat den Admiraal
 als Bode antwoorde / en seyde: Oetfa
 gy Heeren en Prinssen te samen / wilsy
 hooren mijn woorden en de last der Ker-
 stenen Heeren / die sal ik u verklaren /
 op dat gy my audientie geben wilt van
 hozen / en zwoigen totter rey te / dat
 ik hol seyt sal hebben en verklaren den
 last des keisers en alle sijn heeren. Toen
 sprak den koning van Libya / het is reden
 en segt dat men u gehoor geeft / en geben
 sal tot dat gy volsprekebt. De koning van
 Cappadocken seyde ook desgelijck / en so
 deden alle de andere Prinssen / Soudanen /
 Admiralen en Potentaten die daar by wa-
 ren; en den Keise Cleopatra seyde: heer
 Calyffe sijn reden moeten gehoort wesen /
 en also mogen weten de meyninge der
 Kerstenen Heeren / en wat haren sin is.
 De Calyffe van Baldah antwoorde daar op
 en seyde; Oetfa heer Admiraal laet wys-
 den dine Dops / laet klinken dine Rode-
 nen / ende also mogen wy verstaen den sin
 der Kerstenen / en ik bevele datter nie-
 mant so koen en sy / die sprecke / op spnen
 hals voor hy sijn Woort volboert heeft /
 daar op dat sy al te samen antwooden /
 ende sepden / wy sijn te vreden. Aldus
 so begoste den Admiraal sijn reden te ope-
 nen en te ontfelken / daar hem Hendrick den
 keiser en alle de andere Kerstenen Prinssen
 mede belatt hadden / ende hy seyde: Heer
 Calyffe van Baldah / daar is den keiser
 van Grieken regte Or van Limburgh /
 die u ontbree / met sijn Edelen / konin-
 gen / Hertogen / Graven / Vaander-
 heeren en ridders / als dat gy peiningen
 soeken sout om te lossen u schepen / en u
 lieden / die sy u af gebangen en seiteliken
 genomen hebben / ende doet hem wan-
 schap / goet en getrouw te sijn en laten u

Afgoderpe / en lossen u schepen / om daar
 mede weder na u rijk te seplen / want
 haerleeder magt en subtyltyt is te groot
 daer van u kan wederstaan werden: al-
 dus Heer Calysse siet sefs in tepos toe eer
 vanse u overvallen met magt / en haer
 groote subtyltyt / also sy ons op de
 Scheepen overvallen hebben. Wie op
 wel ende wyselijc doen Heer Calysse / so
 kleef dat gewin / en verlijc de schaaden /
 en overdenk wel de woorden van des ko-
 nings Cassus soone / die u geseyt heeft /
 dat gy intiel profytes daer aan doen soude
 also 't oock wel aan ons gebleeken heeft.
 Daar mede liet den Admiraal sijn Booz-
 den / en hy seide / gy heeren neem raar /
 en geest wy hier op een korte antwoorde /
 want ik moet hastelijc wederom / also ik
 gezworen ende beloofte hebbe / na onse
 Wet / daer wederom te komen / en heil-
 liden hier op een kort antwoort te bren-
 gen. Als den Calysse aldus dese Boozden
 verstaan hadde / so werc hy roepende en
 blyessende als een verwoede Leeuw / en
 seide: Wat meent den keiser Hendrick
 met sijn verraders / dat wy kinderen sijn /
 hy heeft ons verradelick aange tast ende niet
 dooz de hant / ende heeft schelmachtig onse
 Scheepen af genomen en mijn volck versta-
 gen en gevangen / dat ik wreken sal eer ik
 van hier sal scheyden / en ik ben hier niet
 gekomen om te blugten / nog om gewon-
 gen te werden en hem onderdanig te sijn /
 maar ik ben hier gekomen om Wraack te
 nemen van den Geslagte der Saracenen
 die hier gebleven sijn booz Constantinopolen /
 of selve daer booz te blijven. Doen
 seide den keulse Cleopatra / wat meent
 den keiser / met sijn Ridders / dat wy
 verbaart sijn / ende dat om 't verlies van
 onse Scheepen? Neen wy / ons sullen
 kortz andere Scheepen aan de hant komen
 daer wy mede sullen bewaart sijn / en met
 haert van Volk. Aldus en is ons geen
 noot / dat wy hem onderdanig sullen sijn
 of enigen ootmoet doen. Gaat ende segt
 hem aldus: dat wy begeren / dat hy u
 ende alle de andere gevangen selsen en set-
 ten wil op rantsoen / dat Best sal gefan-

den werden om u te verlossen. Doozt
 so segt hem maar / dat hy hem selven ge-
 reet maakt / en dat hy ons selden wil die
 gene die ons so Verdradeliken bespiongen
 hebben. Daar op de koning Cassus soone
 antwoorde ende seide: siet wel toe!
 Hooge vermeeten dat dvalt / en agt die
 Kerstien niet te klepen / want sy sijn
 magtig / ik hebt wel gesien / ende segt
 dat ik 't u geseyt hebbe / dat Cortoge-
 ing kwaligh vergaan sal / gy sult 'er mede
 baren also ik u boozspret hebbe. Als dit die
 Calysse ende die ander Soudaanen Admi-
 ralen hoorden / so antwoorden sy: Wy
 en sijn nog niet verbaart / laat wy komen
 datter af komen mag / wy sullen oock to-
 nen dat wy nog magt hebben / en die Ge-
 nen die verbaart sijn die Keyser 't Burg
 waart / ende geven niemant kwaden
 moed. Die Calysse seide: Oorsa gy Hee-
 ren myn edele Namen / wy sijn gedispo-
 neert te samen by een te leven ende te sijn-
 ven / ist niet also? Zy seiden alle Ja 't /
 en dat u geschiet dat sal ons gebruen / wy
 sijn al 't samen gewillig te wzerken dat wy
 den ende die Conmenten die sy den onsen
 gedaan hebben. Doen seide die Calysse /
 gaat ende segt den keiser / wil hy ons let
 dat hy ons sijn besochten en besien wat
 wy doen / wy hebben Syffe bereyt te-
 gen sijn komste / wy begeren ende verfoe-
 ken tegen hem te staan / van heden aan
 over den derden Dag / ende bescheyden
 hem Hure en tept / dat tusschen twee son-
 nenscheinen sullen wy hem op 't veld van
 Constantinopolen verwagten / met alle
 sijn der Magt / ende met alle sijn der hul-
 pen / draagt hem dese Maare / ende w-
 dingen. Die Admiraal seide: siet toe dat
 't u niet en berouwe en dat het u niet te
 seide en verga; niet te min ik sal hem die
 rpdinge brengen / en sy sullender in ver-
 blyden als sy 't horen / ende daer mede
 seide die Admiraal van heiliden / en-
 de hy reysde by die Kerstien Prinsen /
 also hy gezworen / ende beloofte hadde /
 ende hielde sijn zoutwe. De Calysse en
 die andere Koningen / ende Heren / Sou-
 danen / ende Admiralen gingen omdenken
 haer

haar Volk tot scharen daer sy de Kerst-
nen mede besloten ende bedegten wonden.
Zy maaken Wyf schaaren van Volken/
ende eene yeghlyc schaare Dertig duijent
sterck / ende sy deelden hen lieben in Dyden
op dat Velt / daer den Strijd geschieden
soude. En die Calyffe ende Cleopatra
souden te samen met haar Hat alle in die
Middewegen / aldus proefden sy twee
dagen lang haerlieder Stercke / ende
gynne haer oorde te stellen omme de Ker-
stenen Heeren / ende Dynste te niet te
doen / ende also dat Veytliche Kersten ge-
lobe onder de voet te hangen / dat an-
ders metter hulpe Gods niet kwam / want
reer het volcmit volert / hoorden men der
Sarazynen schade / schande / laster en
berdyet / dat sy verhoegen van de Ker-
sten Dynsten.

Hoe de Admiraal quam by den Keiser Hen-
drik, ende by alle zyn Heeren, bren-
gende d'antwoorde van den Sarazynen
der Heydensche kionden, daar zy al te
zamen om blyde waren.

Het CXII. Capittel.

ALs die admiraal nu kwam in de Stad
Constantinopolen / so ginc hy haastig
na des keisers Paleys / daer hy weerde-
lyk ontfangen wiert / om dat hy sagen
dat hy sijn Coninc hiet / en wederom
kwam / hy groete den keiser / ende alle
sijn Heeren elk na haarder waerden / en
na sijn wyse / als niet Mahomet / en Ce-
nogant die Goden waeren / van haeren
geloofe. Daer de keiser op antwoorde /
en seide: de Goden sijn al van liepender
drage by dat van Christus Jesus is / ons
beholder der Werelt / die geschayen heeft
elk na sijn Wille / hy is en hy zal Ge-
wiglyk sijn / maar u Goden sijn bergan-
kelyk: niet dien seide de keiser / dat laat
ik varen / die wel doet sal wel hebben /
maar verstaart ons hoe dat gy gebaren
zijt / onder de Sarazynsche / ende wat
antwoort dat gy ons brenget / ik verlangze
te hooren. Soen sprak den Admiraal:

Heer keyzer vercoent my aubentue / ik zal
u verclaren den last van den Calyffe van
Baldak en van Cleopatra / en alle d'au-
dere koningen / wat haer sin ende me-
ninge is. Doen sprak den keyzer: heer
Admiraal sprecht vrinoedig en ontdekt
ons haeren last en meeningen wat sy voor
hebben / niemant zal in de reden versto-
ren. Doen begofte den Admiraal kloek-
moedig sijn woort te voren / en seide:
heer keyzer / Dylaar van Grichenland /
ik heb volbragt al u begeeren en last / ge-
lyk gy my bevolen had / daer op dat zy ge-
antwoort hebben / en my belast u te zeg-
gen: dat zy niet en sijn gesint te doen te
geue gy begeert: want zy in 't Heyden-
dom weder gezonden hebben om andere
Schepen en Volck oock zo menen zy u
kortelijc te vermagten hier buiten op 't
Velt van Constantinopolen / om tegen u
Kerstenen te vegen / en een Veltslag te
leveren / hiden gy daer toe geuegen zijt: en
zy hoien en vidden alle onze Goden / dat
zy u te onder brengen mogen / en verlossen
alle haer Gebangene / Veroberen haer
Schepen en Goed / en vernielen de Stad
van Constantinopolen tot de groent / want
zy uyttermaten Sterck sijn. Aldus heer
keyzer / overdenkt wat gy doen of laten
wilt. Den keyzer Hendrik deze Waerden
van den Admiraal horende / seide ik ben
zeer verhoijt dat gy my zulke wydinge
brenget / ik hope dat Godt Almaghtich u
vrienden zal behouen / dat ik die vernalede-
de Wonden te Verde mag verstaen / die
verstaaders sijn van der kerstenen Wer-
den. Doen seide Cleopatra en Demosoen wy
zweeren en beloben wy: Heer keyzer /
dat wy u daar toe wilsen behulpsaam sijn /
na ons interse vermogen / desgelijcs
seide den koning Roderyck van Aragon / en
voort de oude Gzabe van Archenen / en
hoort de oude Hertog van Ambrugh /
en gingen toen te zamen Sankteteren /
Eeten en Drinken met alle de Heeren en
Dynden die daar waren. En na dat de
maaltijt gedaen was / zo ginc een yeg-
lyc wandelen / de een in 't Dergiet / de ander
in

In den Boomgaard. Esftes de koning van Armenien en Margzieta van Limburgh die gingen in de Sale te zamen / sprekende van Winnen en van Zoutwen / daar sp beide wel toe gefint waaren / so dat Esftes seide / o Margzieta lief ! waare desen Drijt gepasseert / so sou ik u maken by de gration Gods / ende by Consent uwes Vaders en Moeders / een geweldige koninginne van Armenien / en u Zoutwen tot eenen wettelijken Wyve / en bieden alle Eere ende werde. Daar op Margzieta antwoorde / en seide : o Esftes ! Ridder en geweldig koning in Armenien Lant / ik dank u seer voor de Eere en weerdigheyt die gy my biet / ik erkennen my te Redig Geboren / om tot sicken Eere en Weerdigheyt te komen. Aldus sal ik gaan bidden Godt Almagtig / Schepper van Hemel en Warde / en syn lieve Moeder / en alle Sancten en Sanctinnen / dat sy Alleden segenen en Victorie beriepen in 't begten tegen die Ongeloflige honden / die ons hemden en Belegert hebben / weling tot haarder baten. Doen seide Esftes : o Margzieta lief ! nu hoor ik wel dat gy sozge vraagt booz de geen die gy bemint / uw Deugt en edele Name is strekkende boven alle andere Maagden die nu leven / gy sijt gesonden tot een Maedecijne en balsen mijns herten / en uw Deugt kan alle kwaatheit verwinnen. Met dese Aceden en meer andere woorden gingen sy in den bergke daar de andere waaren / die aldaar alderhande maniere van genigten bedreeben / van Scholien / van Woepselen / van Tukraliken / van den Hase te Jagen / en van den Steen te werpen / en van alles dat de edelheyt aan gaat / bedreeben sy daar. De liepser Hendykt niet spuen ouden Vader / de Graue van Archen / ende meer andere oude edele Mannen / sagen dese genugte aan / en hadden daar in een groote moed / dat die Edele mannen so wel te bzeeden waren / want sy bedreeben die genigten / om dat sy te beter haare vpan den souden behegten. De liepser Hendykt seide : o Vader en heer ! hoe sulen wy 't

vdineren en onse Batalie stellen om onse vpan den te bebegien / die ons gaarne verdzijben en verminseren souden ? Doen sprak den Hertog van Limburgh / siet Hendykt soque / ik ben een oud Maan / en hebben in men ge Batalien geweest / ende mijn ende Lijf gewaagt tegen Gods vanden / ende ik ben also gesonmeert ende gefint / so bezre als 't u allern bellest / so sal ik te Nagt met de koning Lodewijk van Frankrijk de Schaar waken houden / bujten de Stad / en de Hendenen sal ik eenen toer doen / daar sy hin lutel booz wagten sullen. Aldus mijn beminde Zoonne ende gy Heeren al te samen / sijt te bzeeden en laat my gewoeden / boozser uwe Steeden wel / ende beset uwe Muren / ende verwaag onser tegen ons weder keeren. De heiser antwoorde / en seide : o Hertog ! mijn upbehozen vader / siet wel booz u / want die Hependische honden sijn listig en seer magtig van volk / ik bzeese dat sy u let misdoen sullen / of dat gy hinder of schade moogt spden / ende ooke booz u heer koning Lodewijk. Daar op de koning Lodewijk antwoorde en seide : Zijt te bzeeden en laat ons gewoeden / wy sulen 't wel maaken / Godt is alle ding magt'g / en sy sal ons bystaan met spuer oberbloediger Gration. Doen seide Margzieta van Limburgh : o heer Vader ! ik sozge of u let geschien moogt / ik bidde u wilt dog t'huus bliuen / en laten den Jonkers begten die sloek en siera sijn / tegens de Sarafinen / en blijf op hier. Doen sprak den hertog : o Margzieta mijn dogter ! sijt gerult / gaat by uwe Moeder en Suster de keperinne Ereselia / en vermaakt malkanderen / sozgt booz my niet / en wilt Godt booz ons Widden / dat wy de vpan den overwinnen / ende wyerken mogen den hoon en laster die sy ons der gelijks aan doen. Doen seide de liepser Hendykt : heer Vader na dien dat gy daar aan wilt / so sal ik u met mijn Zende rusters volgen / om te sien hoe gy varen sult : dat dagte hemlieden goet ; doe glug den Hertog en den koning Lodewijk hen greeet maaken om op de Sarafinen een tojn de doen.

Hoe dat den Hertog en Koning Lode-
wyk togen by Nagt ter Poorten nyt met
haar Volk, om de Sarafnen op 't on-
voorsienste te Bestormen.

Dat CXII. Capittel.

ALs den Koning en den Hertog ter
Dooften uyt gereden waaren met
haar Volk / so sonden sy een Spion uyt
om te weteen waar de Heydenen lagen/
en wat sy bezeeven. Dese Spion reed so
beze tot dat hy kwam aan 't Veld daar de
Sarafnen waaren / bond sijn Paart aan
een boom die uit den weg stond / en gink te
voet aan 't Leger daar de Heydenen de
Nagtwagt hielden / en sloop al heimelyk
dooz / so datse hem niet gelwaar wierden;
sa so beze / dat hy sag dat Cleopatzin den
Keuse de wagt hadde / en den Koning van
Capadocien; ende datse wel Zes duysent
Man sterk waren. Als den Spion dit ge-
sien hadde / so liep hy wederom daar by sijn
Paard geboorde hadden / en sat daar op /
en reed weder by den Koning en Hertog
van Limburgh. En als hy by hennieden
gekomen was / so vzaagden sy hem hoe het
daar stond / en wat hy gesien en gehoozt
hadde. Toen seide den Spion: gy Heeren
en Dooften weet / dat de Nagtwagt der
Sarafnen hier naby leyt in 't Veld van
Abzianopol, aan 't hangen van den berg:
daar is in den eerste den Keuse Cleopatzin /
en de magtige Koning van Capadocien /
die twee sijn Hoofdmanen van de wagt.
Toen vzaagde den Hertog hoe sterk sy
waren van Volk? den Spion antwoorde
ontrent Zes duysent Man / maar leggen
niet in de wuste. Als den Hertog dit
hoorde / so seide hy / ik wil in den hoop
staan der Sarafnen / en vzoeben haar
magt. Koning Lodewijk sey / ik sal aan
de een seide inslaan / en gy aan de andere
side / en sullen een Brigade stellen tot een
Agterhoede / of wy eens wyken moesten.
Die raat docht den Hertog goet / en volgde
't Advys van Koning Lodewijk. Aldus
reden sy boozt tot datse kwamen aan 't le-
ger / daar sy van twee selden in reden / en
lieten de Kriegergarde agter om op heulle-

den te wagen. Den Koning van Frankryk
met sijn Volk sloeg al dood dat hem tegen
kwam / de Sarafnen liepen verstoek
en wiscen niet watter gaande was / ten
lesten vernam den Koning / van Capado-
cien en Cleopatzin den Keuse / datre vran-
den waten / sielden haar in defensie. Den
Koning van Frankryk kwam in Actie te-
gen den Koning van Capadocien / die hy
van 't paert sloeg / de Artfiers des Ko-
nings van Frankryk namen den Koning
van Capadocien op / bonden hem op een
Paart / en boerden hem na de Stad van
Constantinopolen. Cleopatzin de Keuse
vernam dit / stak sijn Paart met spooren
en reet op den Hertog / gemelde Hertog
dit siede / sieide hem te weer / en sloeg
vzomelyk (hoe wel hy oud was) op den
Keuse / epndelyk den Keuse moede sijnde
van begten nam de blugt: als sijn Volk
dat sag / vlooden sy hem na. De kerste-
nen dat merkten / verbolgden haar van
agteren en sloegen der beele dood / namen
haare Bagagie / en lieerden met een groot
getal Gevangens wederom na de stad van
Constantinopolen. De dienars die den
Keiser upgesonden hadden / kwamen
wederom en vzagten de Keiser de teid-
ge / hoe de Heeren gebaren waren. Daer
was groote Dyttschap en vzeugt / sy stel-
den hem te Paerde / en sy reden de Heeren
tegen met schoonen staet / om hennieden
te ontfangen. De Keiser ontfong den Her-
tog van Limburgh sijnen Vader ende
den Koning van Frankryk eerlyk. En
schonken hennieden de Koning van Capa-
docien als een Gevangen Man en Pys-
nier / om sijnen wille daar mede te doen /
en nog wel vier hondert andere Gevange-
nen / die de kerstenen Prinssen gevangen
hadden / dienstig vooz haarsieder Artele-
rye van den Turken / die sy hem berooft
hadden. Aldus was 't al verbiift dat in de
stad was / ende sy reden ten hobe / daer-
se de Dootwien en de Waagden seestelyk
wesselom hreien / elk na verdienste en
woerde. Dit was in den Mozenstond /
en de Heeren waaren berhaulit en ver-
moept / diens gingen sy wat russen / on-
der.

bertuffchen deden de Vrouwen haar een
fchoon ende kofelijch Banket bereiden te-
gen dat sy opftaan fouden / om de vermoel-
de leden te verberfchen. Albus waren de
Maagden ende Vrouwen befij elk om
de fpre te vermaken.

Hoe Cleopatrijn vlugt, en kwam by den
Calyffe, en hoe de Calyffe daarom tier-
de en onftelt was.

Het CXIV. Capittel.

Cleopatrijn feer mismaakt blugtende /
is gekomen in 't Hez by den Ca-
lyffe / met veel geblugte Mannen / ge-
wont ende gekwetft / de Calyffe vragde
hoe komt gy aldus / wat fchuytjer? ende
wat is u gefchiet? ende waar is de Koning
van Capadocien? Daar op Cleopatrijn
antwoorde / ende fepde: Dood ofte Ge-
vangen ende al fijn Volk verflagen / ende
ik verlaagt upt den Velde ende mijn Volk
vermoort ende verjaagt / gewont ende ge-
kwetft / de een Doereloos / de ander Han-
deloos / de derde Doereloos / de vierde
Dood / ende ik gewont. Toen fepde de
Calyffe: by den Bloede ende by den ar-
men / ik falfe vermoorden / wie fijnse die u
dese fchade aan gedaan hebben? Toen fei-
de Cleopatrijn / het was een oude Gyzick /
met een grooten langen Baart / ende de
Koning Lodewijk van Byzantijch die heeft
gevangen de Koning van Capadocien /
ende af geflagen al onse magt / ende den
ouden Gyzick heeft ny verjaagt ende
verdreven / mijn Volk af geflagen / ende
al onse Artelrpe berooft ende ter Stad in
geboort met geweldiger hand. Ende by
fepde boort: heer Calyffe wat raad geeft
gy ons nu? doen fepden de andere Hee-
ren / ende byfonder des konings Calfus
faone? Heer Calyffe / wat is 't dat gy
dare toe segt? en is 't niet gekomen gelijch
ik u gefpre hebbe? dunkt u dat ik liege?
fiet wel toe / sy fullen ons allen nog ver-
driven / ende dat dooz haerleden fubtijl-
heyt. De Calyffe dit horende / agrent eer-
kleen en feide: ik fal den kerften Prinffen
en Heeren Veltfagn leveren also ik be-
loort hebbe. Dus waren alle de andere

Heeren en Prinffen die by de Calyffe wa-
ren wel te vreden / ende felden heilieden
al te famen in de wapenen / tegen den kla-
ren Dag van mozzen dat sy Strijt ende
Veltflag leveren fouden den kerften Hee-
ren en Prinffen. En maakten haar ver-
keert / en omgroeven 't daar sy op wiken
fouden / ten haren nutte. Terwijl dat de
Hevdenen dus te raat gingen / fo ontwaakt-
ten de kerften Heeren en Prinffen diese be-
vogten hadden: de Vrouwen hadden haar
Banket gereet / haalden de Herant en Prin-
fen / en deden hun goede ciere aan van al
dat geene dat heilieden van node ende be-
hoeffelijc en hare herte Bedeckmaal was /
en waren feer volijch. Terwyle dat sy A-
ten ende dronken / fo maakte de kerf-
ter Hendrik gereetschap met fijn andere Hee-
ren ende edele Mannen die by hem waren /
om den Strijt ende Veltflag te leveren den
Saraffnen / en Hevdenfe honden.

Hoe de keyfer Hendrik, ende den Hertog
zyn vader met alle zyn andere Heeren,
des Morgens ter Poorten uyt togen, om
ftryden Veltflag te leveren den Calyffe,
ende alle zyn andere Heeren.

Dat CXV. Capittel.

Als den klaren Dag aankwam / fo
toog de keyfer Hendrik / den hertog
fijn Vader / en alle fijn andere Heeren /
met magt van Volk ter Poorten uyt om
Strijt en Veltflag te leveren den Calyffe /
met alle fijn andere Heeren / als 't betoe-
pen was. Ende als sy ter Poorten uyt
getoogen waren / felden sy haar Volk in
eene oydmanrie om te ftrypden tegen de
Hevdenen. Als sy nu in goede oydmanrie
gefiet waren / fo reden sy met magt in
den Calyffen Hez. Calfus die kwam te-
gen den Koning van Cartarien te ftaan /
ende den Koning falk Calfus een fo zwa-
ren ftecke dat hy nooit een fodaniger had
gevoelt. Maar Calfus die verbloekte
hem / en dagte in hem felve / dat moet
getrokken fijn / verhier fijn zwaert en gaf
den Koning eenen flag dat hem voeg
dat den Hemel zaaide / en voglien veyde

een langen tēp. Chak bogt tegen den Soudaan van Damast / en sloegen malkander in dapper op het Lyf. Den koning van Byzantijck bogt tegen den Admiraal van Tartarien / de Keiser Hendrick en sijn Vader bogten tegen den Calijffe ende den groten Keuse / so dat dit begten wel drie Ueren lang duurde. Esfites dus begten de tegen den koning van Tartarien / soude gebangen geweest hebben van sijn Wetsiers / maar Chak dat sende / liet den Soudaan van Damast varen / en sloeg met sijn Volk op de Kersters die Esfites wilden bangen / so dat sy daar meestendeel dood bleven / en Esfites sloeg den koning van Tartarien / dat hy dood van sijn Paart viel / dies de Saraspien seer bedroeft waaren. Doe kwam de Jonge koning Caspus met sijn Volk aan / ende hy kwam gereden tegens Demosoen / ende seide: gy Bekeert veyader / spyt daer die verboert en verschent sijt aan de kersterwet / hier sal ik weken den laster / schande en blame / die gy onse Goden bewelen hebt / ende de dood van mynen Vader / die gy veyaderlyk vermoort hebt / aldus stelt u om te verweeren. Demosoen hoorende de Woorden van desen Saraspijn / den jongeling Caspus / hief sijn Zweert op / ende sloeg op den koning Caspus eenen groten slag / dat hem dogt dat alles heel beweegde / so dat hy bhang van den Paarde gevallen was ende als hy bekwam / so nam hy sijn zweert / ende sloeg op Demosoen so een verbaatsphen slag / dat pder die 't sag / hem verwonderde. Demosoen falljeerde ook niet in spae slagen / ende hy sloeg so dapperlyk / dat de koning van Caspus van sijn Paart viel / ende wiert dood geslagen van de kersternen / als ook alle sijn medeyegers die met hem waaren. De kerster Hendrick ende sijn Vader / de koning van Byzantijck / ende Chak de koning van Aragon / die bogten vast tegens haar Partije / te weeten / tegen de Calijffe van Baldak / de Soudaan van Damast / de Admiraal / ende veel andere magtige Turken / die daar met groote magt waaren / om de

Kerstenen te schenden ende te vernielen / maar Godt gaf de gratie ende Victorie / dat alle de Turken daar meest verslagen bleven / Dies de Kersternen seer verblijt waaren / over de groote Victorie die haer Godt ontfont. De Heeren en Vrouwen waaren alle vol blytschap over de grote Victorie die sy hadden bekomen / want de Kersternen kregen daar een overbloedige rijkdom van Geld / Gesieuten / ende menigerhande kostelyk Goude Takenen / met menig ander kostelyk Juweel die sy met hemlieden gebragt hadden. Ende de geene die arm van goet waren / wierden rijck van dat geene dat sy aldaar overvloedelyk vonden in haare Logementen. De slockken van de Stad wierden al te zamen geluyt van groote blytschap. Ende daar wiert ter eeren Godts / grote Triumphe bedreben / ende eenen schoonen dienst gedaen / daar de Heeren en Vrouwen hen devotelijck toe boegden. Aldus was elk in groten blytschap ende vreugde / ende bysonder Margrieta van Limburgh / om dat Esfites hem so vrolijck gebragt hadde in de Dattallen / doer was 't so veyre gekomen / dat men sprak van het Houwelijck tusschen Esfites en Margrieta Hendricks susier.

Hoe den Grave van Athenen dit Houwelijck maakte, en Margrieta begeerde Esfites zynen zone, in Deugt en cere,

Het CXVI. Capittel.

Als den dienst in de Heilige Kerstkerke gedaen was / ende dat elk gesbeden hadde voer sijn vrient die 'er gebleven waren hoor dat Kersten Belooft van de Saraspien / so ging de Kerster Hendrick ten hobe / met sijn Vader / de Grave van Athenen / de koning van Byzantijck / ende de koning van Aragon volge hem van agteren / daar na Esfites / koning van Armenien / Demosoen / de Hertogen / Graven / Prinssen / Ridders / en Excutiers / elk met haren staat. Daar na kwam Hendricks Morder / de Jonge kersterline / Margrieta van Limburgh / en

ende veel andere Vrouwen ende maagde/
 elk na haren staat. De Heeren ontfun-
 gen de Vrouwen in de sale/ ende deden
 haar behoorlike Eere ende Reverentie.
 De Keyser Hendrick ging sitten in de zale
 met sijn Vader/ daar na alle andere Hee-
 ren en Vrouwen/ elk na sijnen Staat/
 volgens de gewoonte van groote Heeren
 hoven: en wierden bedient van alderhan-
 de gerrigten/ die daar plantoyt waren/
 sijn Water en dzonken/ en maakten goede
 tiere. Als sijn aldus Water/ dzonken en
 vrolijk waren/ so sprak de Gzabe van
 Athenen tot den Keyser Hendrick/ ende sei-
 de: mijn Keyser en mijn heere/ ik vzen-
 ge u eenen vrolijken dzonk/ ende ik bidde
 u/ mynen Vader/ ende u Vrouw Moed-
 der/ dat gy my consentieren wilt een bee-
 de/ die ik begrepen sal/ behoudens eere
 en eed. De Keyser en sijn Vader ant-
 woorden soetelikh: Heer Gzabe dat ver-
 wagten wy vziendelikh/ op alkulke con-
 ditie als vooz verklaart is/ eer en Eed
 behoudende wy consentieren u de brede
 die gy begeeren sult/ ter eeren van alle
 goede Kerstenen die hier vergadert sijn/
 ende op dese Conditie dzonken sijn elk een
 vrolijken dzonk. Ende als sijn gedzonken
 hadden/ so seide des Keyfers Vader den
 Hertog van Limburgh. Heer Gzabe van
 Athenen/ wat is de bede die gy aan my en
 aan myn soon begeert? sijn mag so wesen so
 sijn wil sijn sal u niet ontfeyt worden/ dus
 seg op/ laat hooren wat u bede wesen sal?
 De Gzabe seide: gy Heeren/ Vrijssen/
 ende Obersten van desen Lande/ ik dank
 u seer dat ik gehoozt sal sijn. En aldus
 oorlof hebbende/ sal ik beghinnen in den
 presentie van dese Magtige en eerwaar-
 dige Heeren: Otfaf/ Keyser heer Hen-
 drick/ ende u beminde vader Hertog Otto/
 al hooren genoemt/ ende sijnne woerde
 beminde Vrouwe de Hertoginne van Lim-
 burgh; u is al te samen hemelikh/ hoe dat
 mijn soone Christes de Koning van Ar-
 menien/ met alle sijnne magt u trouwelikh
 heeft vgesiaan in alle Watallien ende in
 alle nooden/ ende sijn Lijf ook dikwils in
 perpikel des Doods gestelt heeft/ om te

sien en te onderhouden dat salige Kees-
 sien-geioebe/ ter liefve van Gode Vinnig-
 tig/ Scheyper van Hemelen van aerde en-
 de van u; als ook ter eere van Margz eta
 van Limburgh uw weerdige dogter/ daar
 hy veel om geleeden en haar by gesiaan
 heeft in alle nooden daar sijn in gewest is/
 dies niet te min/ wat hy gedaen heeft in
 uwen dienst/ in den dienst van Gode/
 ende ter eeren van haar/ dat soude hy nog
 wel duysentmaal meer om u/ om Godes
 wille/ ende desgeyls ook nog vooz haar
 doen/ dus so spreek ik/ als sijn Vader mit
 den mond van hem als sijn Procureur en
 Taalman/ aan u eerwerdige Heeren al te
 samen! begeerde ende ootmoedelikh Bid-
 dende/ om de schoone maagd Margzeta
 van Limburgh uw dogter/ des Keyfers
 Hendrick suster/ om haar te hebben tot
 eenen wetelike Wyf/ so beere als 't
 uwer genaden belieft/ hy salie maken
 een geweldige Koninginne van Armenien.
 Dit is de begeerte van my/ en van mynen
 soone den Koning Christes/ hier sitende
 in uwen presentie en verwegende van u/
 eerwerdige/ een goede ontwoort. Als
 den Hertog van Limburgh dit hoorde/
 seide hy: Otfaf/ Keyser Hendrick/ wat
 segt gy hier toe/ ende hoe hiet gy gesint?
 het is waar/ hy heeft u veele vziendelikh-
 pen gedaen/ veel eere betwefen? ende ge-
 trouwelikh by gesiaan met sijn Lijf in alle
 uwe noden/ daarom is hy mijn weerdige
 dogter Margzeta u suster wel weerdig/
 want hysse wel verbidde heeft met werken
 en met daden: daarom beminde Zone/
 heer Keyser/ geest gy mynen wil en Con-
 sent/ hy heeft ook den mynen. Als dit
 den Keyser Hendrick van sijnen Vader den
 Hertog hoorde/ so was hy seif seer blyde/
 dat hy daar mede te vreden was/ ende seg-
 gende: o eerwerdige Vader ende heer! ik
 weet het altemaal wel/ hy heeft my me-
 nigen trouwen bystant gedaen; dus ma-
 dien dat gy te vreden sijt/ so den ik van
 gantscher herten daar mede vergenoegt en
 te vreden/ indien het mijn Suster Wat-
 gzietaas sijn en geregentheit is dit trou-
 welikh met hem in te gaan. Crestant wiert de

de overschoone Maagt Margzieta ge-
 maagt / hoe sy gesint en beraden was: of
 sy Esfites den Koning van armenien heb-
 ben wilde tot enen Hertelphen Man.
 Dit vraagde haar Beminde Vader / en
 haer weerdige Moeder de Hertoginne;
 daer Margzieta van Alimburgh op ant-
 woorde / en seide: o eerweerdige Va-
 der en Heere! mijn uytverkooren liebe
 moeder / ende Keiser Hendrik Beminde
 hzeder / in alle het geene daar nu eere
 ende deugt geschieden mag / daar heu ik
 van gantscher herten wel toe bereypt / en nu
 t' allen teyden en al mijn loover lang onder-
 danig ende t' uwer begeeren. Ende so ik ook
 nu of moogen een Man Trouwen soude/
 so en begeere ik geen anderen: dan die
 om mynent wille dikwils sijn Lijf ge-
 waagt / ende in abontuur geset heeft in
 stozmen en stypden. De Vrienden te
 samen dese soet-mondige tale / die seer ge-
 noeglijc was hoerende / verhoypden in den
 geest / om dat sy haar Vader en Moeder
 aldus gehoorfaanden en eerde. De Kon-
 ینگ Esfites was mynemende blide/
 ende stont op uyt een groote / reine / en-
 de vlietige Liefde / die hy haar langenteyt
 in 't herte gedragen hadde / ende seide:
 o Margzieta van Alimburgh! op sijn mijn
 hope / mijn troost / ende mijn toeberlaat.
 Doen nam hy eenen kostelijken Soude-
 ring met eenen vierbaren steen / ende
 stak deselve Margzieta aan haare Vin-
 ger aan de Begterhant / Aldus / o mijn
 Apebarhoren en weerde bloeme hoven alle
 Vrouwen die nu ter seyt op Watde se-
 ken / siet voer alle u weerdige liebe Vrien-
 den / ende voer alle dese groote magtige
 eerweerdige Heeren presenteeere ik u mijn
 Trouwe / en nome u tot mijn Egte wijf.
 Doen sprak de overschoone Margzieta /
 wederom tot Esfites den Koning met by-
 der herten / en met een teken van liefde:
 stont daer ook Esfites / weerde Vriend /
 mijn Kersten trouwen desgelijcs / doen
 waeren sy te samen in 't herte verhoijt / so
 wel Margzieta als Esfites / want sy be-
 de lange teyt hier nu verlaugt hadden dat
 den dag komeu soude / dat sy te samen in

den Houwelijken-staat / ende met het Ge-
 hob der Heyliger Kerken vercreuigen mog-
 ten / ende dat met consent ende toe laten
 van haer heider Ouders en Vrienden / daer
 sy Godt over loofden en dankten / des-
 gelijcs waeren ook alle andere Kerken ende
 Vrouwen verhoijt / om dat den Bruyloft
 ende het houwelijc so Goddelijc ende een-
 dragtelijc toe gegaan was van beyde sy-
 den haerer Vrienden. Doen men Ge-
 geeten ende gedronken hadde / gingen al
 de magtige Heeren en weerdige Vrouwen
 in den Bergier / ende Doornigaact
 wandelen / en bezehen alderhande ge-
 neugte die men bedenken konde / 't sy van
 Eeten / drinken / Hoveren en Danhette-
 ren. Sy speelden op Harpen / Luten /
 Sanctoren / Fluyten ende alderhande
 insjumenten. Sy songen ook Mishjs /
 also men in assulke Hoben van eere ge-
 woon is te doen. De Jongers wierpen
 den Steen / sommige haatsien / sommige
 haarten / ende sommige spraken haer
 amoueuusen toe van liefde / die ontste-
 ken waeren met Wans-brand. Esfites
 de Bruidegom / en Margzieta de Bruyd/
 bedreven sonderlinge groote genoug / en-
 de spraken van de Liefde die sy mallian-
 deren in haer herte langenteyt toe gedra-
 gen hadden. De Keiser Hendrik / sijn Va-
 der / den Hertog / de Koningen / ende ande-
 re Oudsen / die waeren ten hobe in de sale /
 en hielden raad om hare Doben in te hale /
 en deselve cerlijc te doen Beggeven / die
 in 't Wels dood gebleben en verflagen wa-
 ren van de Heydensche honden / dewelke
 wel waren over de Berig dulten / be-
 halven die heu selven verdronken hadden
 door grooten angst des doods / ende men-
 den 't also te ontloopen en te ontgaan de
 handen der Doorn. Kerstens seydbare
 mannen / welke Gods gaete en overbloe-
 dige Victorie verhoegen / so dat syse al te
 samen verhoegen. Die op 't Wels verflagen
 waren van de Heidenen / begroef men in
 ses ofte agt groote Putten / die de Kersten
 ten daar groeven / maar de Kerstenen die
 verflagen waeren broeten sy cerlijc in
 de stad / en Beggevens op 't gelweyd /
 seer

seer debotelijk / elk na hare weerde / ende sy lieren daar Missie over doen / gelijk het behooslijk was / want sy al te samen gestorben waren vooz het heylige ker-sien gelove: Godt te eeren.

Hoe Ertztes, de koning van Armenien ge-crouet wert met Margrieta van Limburgh en hoe de Brayloft gehouden wiert met groote Eere en Solemniteyten.

Dat CXVII. Capittel.

Als den sifaten dag aan kwam / ende weerdige Heeren en Edele Vrouwen ontwaakten upten slape / so was de Bruidgom Ertstes de Koning / hem selven habytterende / ende naechelijt kicdende met schone kostelyke habytten; te wecten / in schone Goude Lakenen / ende alle sijn Heeren en Jonckers in goude paltrouken van rood Pluweel Carmosijn; daar hoben tot vercleringe van sijn weerdige Bruyloft / een Ronde Flinwoele Carmosijne Bouette met witte pluymagien / tot vijftig toe / welke seer schoon ge-nueghlyk en playsant booz de eerwaardige Heeren en Edele Vrouwen die daar waren te sien was. Doen hy ter kerke ging om sijn waardige Bruid te Trouwen / so volgde hem in t eerste agter aan sijn Vader met de Koning Lodewijk van Frankrijk / daar na den Kerser Hendryk van Gzelen met sijn verweerdige Vader den Hertog van Limburgh / daar na de Koning van Aragon / daar na Demofoen / en boozts alle de andere Heeren ende Prinssen / gelijk sulken Staat toe behoort. Een pder Heer bysonder hadde synen staar agter hem volgende / op het kostelijkste toe gemaekt / en pder na de grootheid en weerde van Heerendien Staat volghden. De Bruyt met haaren Staat was wel so kostelijc toe gemaekt van ha-byt en kostelyke Cieragien / die sy aan haar Wif dragende was / want Marg-grieta was in goude Lakenen gekleet / met eener schoonen witte Silbere Mantel daar ober / vol segelen: haar Camerieren waren al in groen Pluweel Cat-

mossien seer kostelijc gekleet / dat een list om te sien was. Daar Bruytweide agter aan volghden / waeren seer kostelijc gehabytter met menigerhande Cieragen / te lang om te verhalen. Ten eersten so volgde haar de Kerserinne Creschia met haaren staat / so kostelijc dattet een Wardsch paradys was om ain te sien / daar na de Hertoginne van Limburgh haar weerde Moeder met haaren staat / daar na de Graafinne van Achenen / des Bruidgomms moeder seer kostelijc met haaren Staat / en boozts alle anderen Bruywen / Konstinginnen / Hertoginnen en Graafinnen / een ngelijc op t kostelijkste / na haar lie-der staat te lang om te verhalen hoe elk gehabytter was. Als sy in de ker-ke kwamen en Gezondot waren als Man en Wif / so wleed t er een schone Missie ge-vaan ter eeren Godts en saligheid van den bruidgom en bruid. En als die blouff Godts gedaen was / blesien de basulnen / Trompetten / en veel andere Instrumen-ten / ende de Bruidgom en Bruid gin-gen ten Hobe / daar alle ding bereyt was so kostelijc / als het hert van cenig sterffe-lyk mensch konde bedenken. De Bruidgom ontfing sijn Bruid Margrieta wel en eerlyk met grooter Eere ende weerde / na de maniere van t hof. Daarna gingen sy sitten ter Casel / elk na synen staat / de Bruid vooz / en haar moeder de Graafinne na / daar na de Kerserinne Cres-chia / ende boozts alle andere Bruywen Koninginnen en Graafinnen / elk na haaren staat. De Kerser Hendryk diende sijn suster de Bruid vooz. De Vader de Hertog van Limburgh / en de andere kon-ningen en Heeren saten al te samen met schonen Staat ter Maalstept. De die-naarst dienden hen hieden van alles / also daar van alles bereyt was dat men denken mag in al sulke Heeren hoben / en sodan-igen Staat gebuykelijc. Sy maakten al te samen / Jong en Oud / goede ciere / ende waren vol Wylschap en geneuegh-lyk spel; de Zangers zongen een geneueghelphen zang / daer gebryk geen vzeugt uog

nog Middelpe / maar was genoeg van alles dat men bedenken mogte. Als de Heeren & Prinszen en de vrouwen / Jong en Oud / wel Gegeeten en Gedronken hadden / so seyde de Bruidgom Esthes de Koning / dat sy 't in dank nemen soude / hy sou 't nog verbeteren / en veertig Dagen open Hof houden / ter eeren syner Bruyt en haare Bruiden / die hem te samen groote eere bewezen / en seer bedankten voor de eere die hy haar bewezen hadde. Doen de Maalstet gedaan was / Dankten en Loofden sy Godt voor al dat geen dat hy haar lieden verleent hadde. En als de Gaste geset was / gingen sy danssen en Spelen / Danssende alderhande Hofdanssen / en bedeven manige schoone Mimmerpen / te lang om hier te verhalen. De Bruidgom en Bruyt waaren te samen in een schone Kamer / en de Maagden bleven by de Bruyt tot des anderen daags dat hyse beslep : daar af sal ik niet schryven / en laat dat daar : maar sal ver-

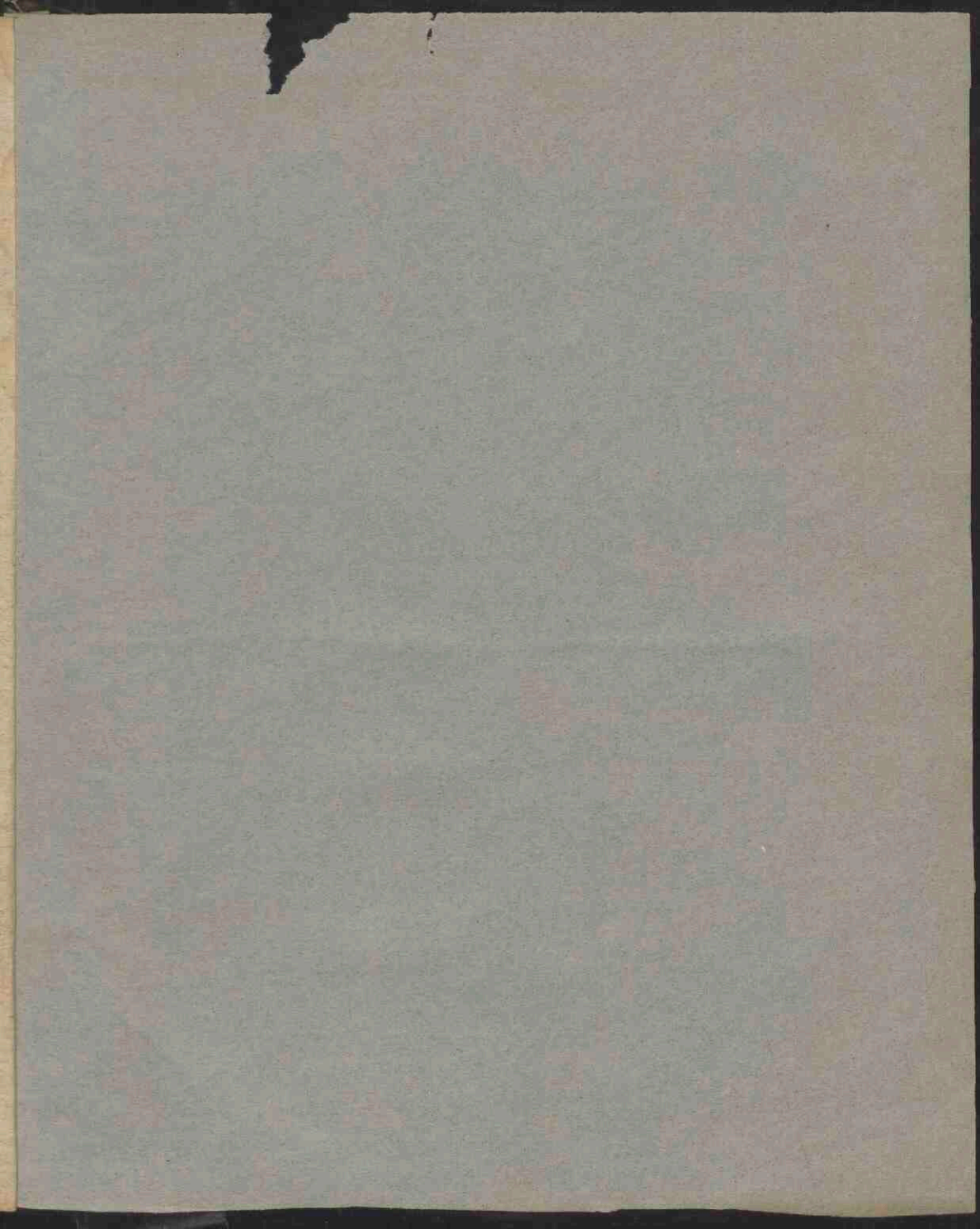
halen hoe alle de Weerdige Heeren ontfongen aan den Kestec Hendyck namen en vertooken elk na haar Land. De Koning van Franckryck Kepsde na sijn Land / en Evak de Koning trok na Aragon. Den Hertog van Limburgh Kepsde met sijn vrouwe ook na sijn Land. De Kestec Hendyck sijn soon voorfa sijn Vader en Moeder van veel kostelyke Inkomsten / dat ny onmogelyk waer om te vertellen. Demosoen bleef by Esthes / en by Maria sijn Wyf als een goed kersten mensche. Aldus schelden alle dese Edele heeren van malkanderen met groote vreugt / ende dankten Godt dat sy so lang geleest / ende Godts laster gewyken hadden ; en keerden gesont weder na hare Landen. Esthes en Margrieta leefden salighlyk in den Houtwelyken staet / ende siozen salighlyk. Zo moeten wy alle na dit Leven versamen in het eeuwighe Leven : Dat ons wil geven de Vader / Zoon / ende Heylige Geest / **A M E N.**

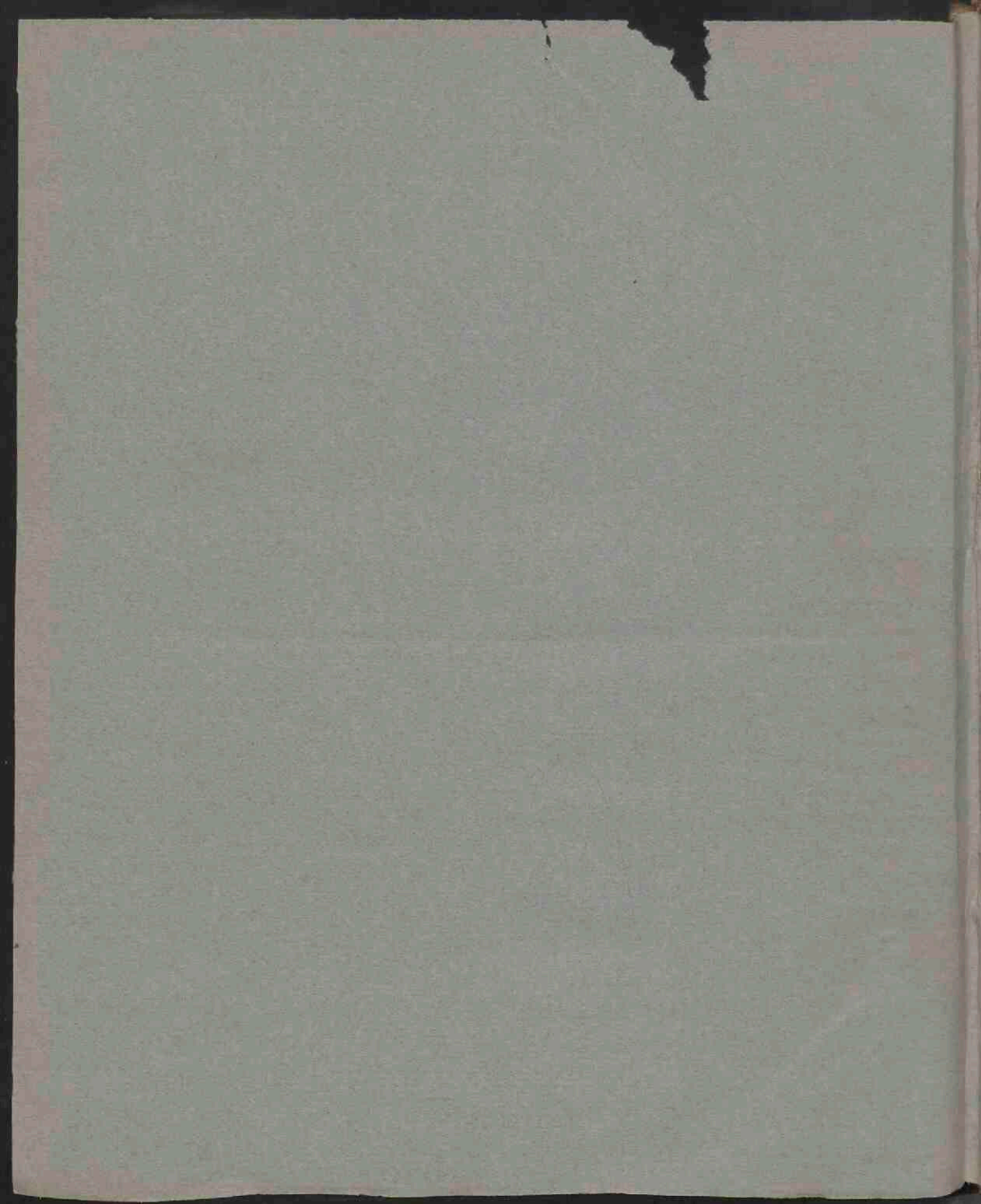
Eynde van de Schoone Historie van Margrieta van Limburgh.

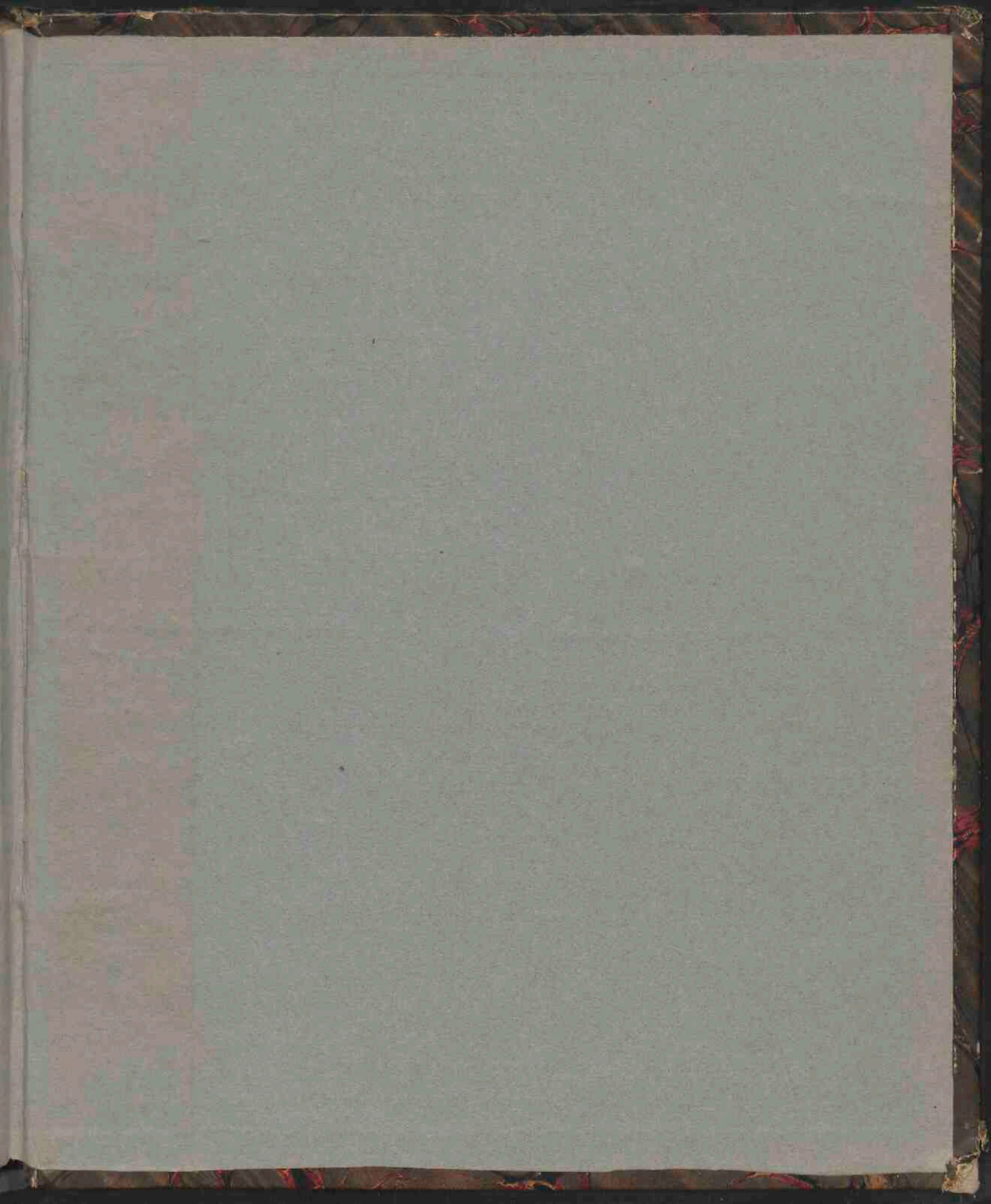
Deeze Schoone Historie van Margrieta van
Limburgh / is geconzenteert te mogen
Drukken. Gegeeven tot Brussel
Anno M. D. LIIII.

Ondertekend /

T. Christianus.

B¹
Kast